

**Prispevki k
didaktiki zgodovine**

Letnik XVII

4/2019

Posebna številka

MANUELA LISJAK

UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO IN SREDNJO ŠOLO

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

*Letnik 17, posebna številka 4
2019*

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

MANUELA LISJAK

*Učne priprave za osnovno
in srednjo šolo*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8721 (elek. verzija)

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

Predgovor

UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO ŠOLO

UČNA PRIPRAVA ZA 7. RAZRED OŠ: Širjenje rimskega imperija

UČNA PRIPRAVA ZA 7. RAZRED OŠ: Propad rimskega imperija

UČNA PRIPRAVA ZA 8. RAZRED OŠ: Razsvetljeni absolutisti

UČNA PRIPRAVA ZA 9. RAZRED OŠ: Blokovsko razdeljen svet

UČNE PRIPRAVE ZA SREDNJO ŠOLO

UČNA PRIPRAVA ZA 1. LETNIK SŠ: Grško-perzijske vojne

UČNA PRIPRAVA ZA 2. LETNIK SŠ: Karantanija

UČNA PRIPRAVA ZA 3. LETNIK SŠ: Dualizem in Slovenci

UČNA PRIPRAVA ZA 4. LETNIK SŠ: Evropska krizna žarišča

Predgovor

V študijskem letu 2018/19 so študentje 2. letnika magistrskega pedagoškega (enopredmetnega) študijskega programa zgodovine imeli pedagoško prakso iz zgodovine na osnovni in srednji šoli. Pripravili in izvedli so zanimive učne ure iz zgodovine.

V pričujoči, posebni številki revije, so objavljene pisne učne priprave z vsemi pisno-slikovnimi prilogami, ki jih je pripravila študentka Manuela Lisjak.

Učne priprave niso lektorirane.

Urednica: Danijela Trškan

UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO ŠOLO

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
ŠIRJENJE RIMSKEGA IMPERIJA**

IME IN PRIIMEK: Manuela Lisjak

DATUM: 11. 3. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	11. 3. 2019, 15. 3. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Rimska država
	Poglavje iz učbenika:	Rimski imperij: mogočna vojaška moč in tehnika
Učna enota – naslov učne ure:	Širjenje rimskega imperija	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda grafičnih izdelkov.	
Učne tehnike:	Križanka.	
Cilji iz učnega načrta:	»analizirajo vzroke za nastanek rimskega imperija« (Učni načrt, 2011, str. 12)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati značilnosti rimske vojske; - naštetih opremo rimskega legionarja; - naštetih vsaj 3 bojne naprave rimskih legionarjev; - navesti glavne značilnosti treh punskih vojn; - naštetih ozemeljske pridobitve punskih vojn za Rimljane; - pojasniti pojem latifundija; - naštetih gospodarske, družbene in politične spremembe kot posledice širitve rimskega imperija.
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorno poslušati; - odgovoriti na zastavljena vprašanja; - upoštevati navodila pri dopolnjevanju učno-delovnih listov; - upoštevati navodila pri dopolnjevanju nemega zemljevida; - zapisati ustrezno legendo ob dopolnjenem zemljevidu.
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pokazati ustrezen odnos do preteklosti; - pokazati ustrezen odnos do rimske preteklosti.
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponavljanje 2. Uvajanje 3. Obravnava nove učne snovi 	

	4. Ponavljanje	
Vsebinski poudarki:	1. Rimska vojska 2. Širjenje rimskega imperija 3. Gospodarske, družbene in politične spremembe	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik: Razpotnik, J., Snoj, D. (2009). Raziskujem preteklost 7. Učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. 2. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Učno-delovni list (z zapisom učne snovi) - PowerPoint
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor, - računalnik, - platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina (branje besedila v slovenščini, odgovarjanje na vprašanja na učno-delovnem listu v slovenščini, ustrezno tvorjenje stavkov, slovnično pravilno izražanje);</p> <p>Geografija (dopolnjevanje neme karto, povezovanje znanja geografije z lociranjem posameznih držav, mest in morij, branje zemljevida)</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Legionar: Rimski vojak, ki je bil z ostalimi vojaki združen v legijo.</p> <p>Punske vojne: Vojne, ki so se bile med Rimljani in Kartažani oz. Punci. Poznamo 3. punske vojne.</p> <p>Provinca: z vojsko osvojena dežela izven Apeninskega polotoka, ki ji vladajo Rimljani in plačuje visoke davke.</p> <p>Latifundija: Velika posest na kateri je živel bogat patricijec. Posest so obdelovali sužnji.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (3. 3. 2019).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik, J., Snoj, D. (2009). Raziskujem preteklost 7. Učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. 2. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Razpotnik, J., Snoj, D. (2010). Raziskujem preteklost 7. Priročnik za učitelje za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Posodobljena izdaja. Ljubljana: Rokus Klett.
	Učno-delovni list	<ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik, J., Snoj, D. (2009). Raziskujem preteklost 7. Učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. 2. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Razpotnik, J., Snoj, D. (2010). Raziskujem preteklost 7. Priročnik za učitelje za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Posodobljena izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Bratož, R. (2007). Rimska zgodovina. Prvi del. Od začetkov do nastopa cesarja

	<p>Dioklecijana. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, Študentska založba, Filozofska fakulteta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Punske vojne, https://www.britannica.com/event/Punic-Wars (Dostop: 2. 3. 2019).
Ponovitveni delovni list	<ul style="list-style-type: none"> - Bregar Mazzini, S., Oblak, M., Roudi, B. (2017). iZgodovina 7. Interaktivni samostojni delovni zvezek za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 97.
PowerPoint	<p>Diapozitiv 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rimska legija 1, https://1.bp.blogspot.com/-jKKTkSMTCvw/WJ9gYJ-2MBI/AAAAAAAAADB8/coKVfxdjS68CrznnMF23TiMfLhaUWpmGAClCb/s640/5cdbf58c59e6fa8726506fcb7cc845ea.jpg (Dostop: 3. 3. 2019). - Rimska legija 2, https://i2.wp.com/about-history.com/wp-content/uploads/2018/04/Top-Three-Great-Roman-Legions.jpg?resize=500%2C366&ssl=1 (Dostop: 3. 3. 2019). - Rimska legija 3, https://i0.wp.com/i.pinimg.com/originals/5d/25/65/5d256510392e2eba725ca16f0830ddad.jpg?w=1080&ssl=1 (Dostop: 3. 3. 2019). - Rimska legija 4, https://i1.wp.com/i.ytimg.com/vi/4iQ43k7tWYk/maxresdefault.jpg?w=1080&ssl=1 (Dostop: 3. 3. 2019). <p>Diapozitiv 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rimski legionar, http://3.bp.blogspot.com/-int2kQgHPKo/VRZ50sDmeGI/AAAAAAAAALK/R_O6h_6nSRo/s1600/32515-roman-soldier.jpeg (Dostop: 3. 3. 2019). <p>Diapozitiv 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prapor 1, https://i.ebayimg.com/images/g/A5gAAOSwjVVVgcCX/s-l1600.jpg (Dostop: 3. 3. 2019). - Prapor 2, https://www.theflagfactory.com/wp-content/uploads/2013/01/p-415-90.jpg (Dostop: 3. 3. 2019).

- Oven,
https://sites.google.com/site/vseorimskivojski/_/rsrc/1402344576416/home/v-o-j-a-k-i/oblegovalno-oroze/%C5%A1.jpg?height=195&width=320
(Dostop: 3. 3. 2019).
- Katapult,
https://sites.google.com/site/vseorimskivojski/_/rsrc/1402344644183/home/v-o-j-a-k-i/oblegovalno-oroze/%C4%91.jpg?height=250&width=320
(Dostop: 3. 3. 2019).
- Samostrel,
<https://previews.123rf.com/images/samum/samum1801/samum180100037/92738548-detail-of-a-reproduction-of-a-roman-crossbow-on-white-background.jpg>
(Dostop: 3. 3. 2019).

Diapozitiv 8:

- Preurejena in dopolnjena nema karta 1,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg/800px-Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg.png (Dostop: 3. 3. 2019).

Diapozitiv 9:

- Preurejena in dopolnjena nema karta 2,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg/800px-Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg.png (Dostop: 3. 3. 2019).

Diapozitiv 10:

- Preurejena in dopolnjena nema karta 3,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg/800px-Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg.png (Dostop: 3. 3. 2019).

Diapozitiv 11:

- Preurejena in dopolnjena nema karta 4,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Blank_map_of_South

[Europe and North Africa.svg/800px-Blank map of South Europe and North Africa.svg.png](#) (Dostop: 3. 3. 2019).

- Hanibal,
https://nationalinterest.org/sites/default/files/styles/desktop_1486_x_614/public/main_images/hannibal.jpg?itok=COzlhMJ1
(Dostop: 3. 3. 2019).

Diapozitiv 12:

- Preurejena in dopolnjena nema karta 5,
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg/800px-Blank map of South Europe and North Africa.svg.png](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg/800px-Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg.png) (Dostop: 3. 3. 2019).

Diapozitiv 13:

- Obseg rimskega imperija po punskih vojnah,
<https://assets.sutori.com/user-uploads/image/625cd484-055b-4013-8d9f-89cebd1b2401/97e04f64bfc2975509ec2e87946c4357.gif> (Dostop 3. 3. 2019).

Diapozitiv 14:

- Latifundija 1,
https://hr.ruarrioseph.com/images/obrazovanje/latifundiya-eto-hto-kakova-bila-ee-rol-v-rime_2.jpg (Dostop: 3. 3. 2019).
- Latifundija 2,
https://hr.ruarrioseph.com/images/obrazovanje/latifundiya-eto-hto-kakova-bila-ee-rol-v-rime_3.jpg (Dostop: 3. 3. 2019).

Diapozitiv 15:

- Citat,
<https://steemitimages.com/DQmZZUUX3Wf5Ti8A2KSWnTjt9JTfmmwDQJhAsRuh2uQeigJ/bread.jpg> (Dostop: 3. 3. 2019).
- Gladiatorja v boju,
<https://www.petraskarja.com/wp-content/uploads/2017/05/dajte-jim-kruha-in-iger-300x169.jpg> (Dostop: 3. 3. 2019).
- Gladiatorski boj, http://2.bp.blogspot.com/_SkE6mhZd08/VM1R_V9kVSI/AAAAAAAAj-Y/WWkTpQ1jv0Q/s1600/BREAD%2B%26%2BCIRCUSES%2B03A.jpg (Dostop: 3. 3. 2019).

	<ul style="list-style-type: none"> - Konjske dirke, http://4.bp.blogspot.com/-QsUzEg62-JQ/VM1Kszm0q-I/AAAAAAAAAj94/twJ4xKpcvKI/s1600/BREAD%2B%26%2BCIRCUSES%2B01.jpg (Dostop: 3. 3. 2019). <p>Diapozitiv 16:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vojaški poveljnik, https://static.totalwararena.com/original_images/sullanew1.jpg (Dostop: 3. 3. 2019). - Vojaški poveljniki, https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/I/71siQmPcgpL.jpg (Dostop: 3. 3. 2019). <p>Diapozitiv 17:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znaki čustev, https://cdn-images-1.medium.com/max/1600/1*RXe2my5LC77lef9KfGLKA.png (Dostop 26. 2. 2019).
--	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	Učence pozdravim in preverim njihovo prisotnost. Pripravim PowerPoint predstavitev in začnem z učno uro.	Poslušajo in se pripravijo na učno uro zgodovine.
	<i>Danes nadaljujemo z obravnavo rimske države. Za začetek najprej povejte, kaj smo obravnavali prejšnjo učno uro?</i>	Poslušajo in odgovorijo: - Rim kot republika.
	<i>Ker je rimska republika pomembna tema, jo bomo danes na kratko ponovili. Prejeli boste list, na katerem je prikazana shema »rimske republike«. Za začetek v parih dopolnite shemo o državni ureditvi, potem pa bomo vaše dopolnitve skupaj preverili in dopolnili. Na voljo imate 1 minuto časa.</i>	Poslušajo.
	Razdelim liste s ponovitveno shemo rimske republike.	
	Počakam, da učenci v parih dopolnijo ponovitveni list. Medtem skrbim za red in disciplino v razredu.	V parih rešujejo ponovitveni list.
	Ponovitveni list preverimo tako, da za	Posameznik v paru prebere

<p>posamezno dopolnilo sheme pokličem enega izmed parov, da preberejo svoj odgovor. Odgovori so prav tako prikazani na PowerPoint predstavitvi.</p>	<p>eno rešitev, ostali poslušajo in dopolnjujejo svojo shemo. Pomagajo si lahko tudi s PowerPoint predstavitvijo.</p>
<p><i>Rimsko republiko smo ponovili, danes pa sledi nadaljevanje te učne snovi. Govorili bomo namreč o širjenju rimskega imperija.</i></p> <p><i>Učno uro bomo razdelili na tri vsebinske poudarke. Začeli bomo z rimsko vojsko, sledil bo vsebinski poudarek o širjenju imperija po Sredozemlju končali pa bomo s poudarkom, ki se bo navezoval na gospodarske, družbene in politične spremembe, ki jih je povzročilo širjenje imperija.</i></p> <p><i>Tekom učne ure se boste naučili:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati značilnosti rimske vojske; - naštetih opremo rimskega legionarja; - naštetih vsaj 3 bojne naprave rimskih legionarjev; - navesti glavne značilnosti treh punskih vojn; - naštetih ozemeljske pridobitve punskih vojn za Rimljane; - pojasniti pojem latifundija; - naštetih gospodarske, družbene in politične spremembe kot posledice širitve rimskega imperija. <p><i>Razdelila vam bom tudi učno-delovne liste na katerih že imate zapis učne snovi. Vaša naloga tekom učne ure bo, da učno-delovni list dopolnite z manjkajočimi izrazi in rešenimi nalogami. Za domačo nalogo ga nalepite v vaše zvezke.</i></p> <p>Razdelim učno-delovne liste.</p>	<p>Poslušajo in spremljajo PowerPoint predstavitev.</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Rimska vojska</p> <p>10 minut</p>	<p><i>V času republike je veljalo, da so morali vsi rimski državljani, ki so imeli v lasti zemljo, deset let služiti v vojski.</i></p> <p><i>Vojaki so bili organizirani v enote, imenovane</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.</p>

<i>legije. Ena legija je štela okoli 6.000 oboroženih mož, dopolnjevala pa jo je konjenica. Legije so se delile v manjše skupine – centurije. V vojski je vladala stroga disciplina, kar je seveda pripomogli tudi k uspehu rimske vojske.</i>	
<i>Kako pa mislite, da so imenovali vojake, ki so služili v legijah?</i>	<i>- Legionarji.</i>
<i>Dopolnite prazen prostor na učno-delovnem listu, ki nam pove, da je bil rimski vojak imenovan legionar.</i>	Poslušajo.
Počakam, da dopolnijo manjkajočo besedo na učno-delovnem listu.	Dopolnijo manjkajočo besedo na učno-delovnem listu.
<i>Sedaj bomo rešili 1. nalogo na učno-delovnem listu. Na sliki imate prikazanega legionarja, skupaj bomo dopolnili njegovo opremo.</i>	Poslušajo in si ogledujejo 1. nalogo na učno-delovnem listu.
<i>Se kdo javi, da dopolni prvi predmet opreme? V primeru, da se noben ne javi, učenca izberem sama, dokler ne dopolnimo vse manjkajoče dele opreme rimskega legionarja.</i>	Predvideni odgovori: <i>- Čelada, ščit, kopje oz. bodalo, bodalo, odeja, posoda.</i>
<i>Vsaka rimska legija je imela tudi svoje ime in prapor.</i>	Poslušajo.
<i>Mogoče kdo od vas ve, kaj je prapor?</i>	<i>- Zastava na kateri so običajno izvezeni simboli, obšita je lahko z zlato okrasno vrvico ali zlatimi resami. Predstavlja neko društvo oz. organizacijo. V našem primeru rimsko legijo.</i>
<i>Prapor lahko vidite tudi na PowerPoint predstavitvi, da si lažje predstavljate o čem govorimo.</i>	Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.
<i>Legije so prebivale na različnih območjih, tam pa so tudi gradile ceste in mostove, kar jim je omogočilo hitrejše premikanje. Uporabljali so tudi različne bojne naprave. Na fotografijah na PowerPoint predstavitvi lahko vidite nekatere bojne naprave.</i>	Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.
<i>Morda kdo od vas prepozna katero od prikazanih bojnih naprav?</i>	<i>- Oven, katapult in samostrel.</i>
<i>Na učno-delovnem listu si dopolnite imena bojnih naprav. Imamo torej t. i. napravo oven, s katero so lahko prebili vhodna vrata, potem imamo katapult, ki je bil namenjen premetavanju kamnov in pa samostrel, ki je samodejno sprožal puščice proti nasprotniku.</i>	Poslušajo in si dopisujejo bojne naprave na učno-delovnem listu.
Počakam, da imajo vsi dopolnjene učno-delovne liste prvega vsebinskega poudarka.	

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Širjenje rimskega imperija 15 minut	<p><i>Nadaljujemo z drugim vsebinskim poudarkom. Prav odlična organizacija in pripravljenost rimske vojske sta povzročili širjenje rimskega imperija.</i></p> <p><i>Med 5. in 3. stoletjem so Rimljani najprej osvojili Apeninski polotok.</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.</p>
	<p><i>Katero današnjo državo zajema Apeninski polotok?</i></p>	<p>- Italijo.</p>
	<p><i>Najprej so si Rimljani podredili osrednjo Italijo, potem pa so do leta 266 pr. Kr. nadzorovali celoten Apeninski polotok.</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.</p>
	<p><i>Na nemi karti učno-delovnega lista si z eno barvico označite ozemlje, ki ga je rimska država obsegala pred punskimi vojnami. Pomagate si lahko z zemljevidom na PowerPoint predstavitvi. Seveda pa si naredite tudi svojo legendo, da boste vedeli kaj ste si označili, ko se boste učili.</i></p> <p>Počakam, da si označijo ozemlje na nemi karti.</p>	<p>Poslušajo in si na nemi karti označijo obseg imperija do leta 266. pr. Kr.</p>
	<p><i>Po osvojitvi Apeninskega polotoka so se Rimljani spopadli s Kartažani oz. Punci, katerih kolonija se je nahajala v Kartagini v severni Afriki. Državi sta se zapletli v tri punske vojne, ki so potekale od leta 264 do 146 pr. Kr.</i></p> <p><i>Na učno-delovnem listu lahko torej dopolnite, v kaj je vodil spopad s Kartažani ter na zemljevid vrišete Kartagino.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Počakam, da dopolnijo manjkajočo besedo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Dopolnijo prazen lik z »punske vojne« in v zemljevid vrišejo Kartagino.</p>
	<p><i>1. punska vojna je prinesla zmago Rimljanov, ki so osvojili Sicilijo in jo spremenili v prvo rimsko provinco.</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.</p>
	<p><i>Kaj je provinca?</i></p> <p><i>Zakaj pa je bila Sicilija pomembna ozemeljska pridobitev za nadaljnjo širjenje imperija?</i></p>	<p>- <i>Provinca je z vojsko osvojena dežela izven Apeninskega polotoka, ki ji vladajo Rimljani in plačuje visoke davke.</i></p> <p>- <i>Ker je bila žitnica in je omogočala preskrbo rimske vojske s hrano.</i></p>
	<p><i>Na učno-delovni list vrišete pridobljeno ozemlje s</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

<i>1. punsko vojno. V pomoč naj vam bo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.</i>	
Počakam, da zemljevid opremijo s pridobljenim ozemljem 1. punske vojne.	Zemljevid dopolnijo s pridobljenim ozemljem 1. punske vojne.
<i>V 2. punski vojni so Rimljani najprej doživeli poraz. Severno Italijo je zasedel kartažanski vojskovodja, ki je s svojo vojsko prišel prek Španije, Francije in čez Alpe do Rima.</i>	Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.
<i>Mogoče kdo od vas prepozna tega vojskovodjo, ki je na svoj pohod čez Alpe vzel tudi slone?</i>	- Hanibal.
<i>Na zemljevid na učno-delovnem listu s črto označite pot vojaškega pohoda Hanibala. Lahko si pomagata z zemljevidom na PowerPoint predstavitvi.</i>	Poslušajo.
Počakam, da vrišejo vojaško pot Hanibala.	Vrisujejo vojaško pot Hanibala.
<i>So pa Rimljani v odgovor na invazijo v rimski imperij odgovorili tako, da so napadli središče Kartagine v severni Afriki in v napadu zmagali. Kartagina je tako morala Rimljanom odstopiti južni del Španije. Rim pa je s tem postal tudi pomorska velesila.</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.
<i>V zemljevid si vrišite osvojitve 2. punske vojne za Rimljane.</i>	
Počakam, da si vrišejo osvojeno ozemlje 2. punske vojne.	Vrisujejo osvojeno ozemlje 2. punske vojne v nemo karto.
<i>Sledila je še 3. punska vojna, v kateri so Rimljani napadli mesto Kartagina. Mesto so požgali, njegove prebivalce pa prodali v suženjstvo. Na istem ozemlju požganega mesta so ustanovili novo provinco, ki so jo poimenovali Afrika.</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.
<i>S pomočjo zemljevida na PowerPoint predstavitvi dopolnite svojo nemo karto. Nanjo vrišite ozemlje, ki ga je rimski imperij pridobil s 3. punsko vojno.</i>	
Počakam, da vrišejo osvojeno ozemlje 3. punske vojne.	Vrisujejo osvojeno ozemlje 3. punske vojne v nemo karto.
<i>Po uspehih v zahodnem Sredozemlju so se Rimljani odločili zavzeti še vzhodno Sredozemlje. Zavzeli so Makedonijo in Grčijo ter zavladali v zahodnem delu Anatolije. Okrog leta 70 pr. Kr. se je rimski imperij tako raztezal od Španije na zahodu do današnje Turčije na vzhodu. Obseg lahko vidite tudi na zemljevidu na PowerPoint predstavitvi.</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Gospodarske , družbene in politične spremembe	<p><i>Ostal nam je še zadnji vsebinski poudarek. Rim je s širjenjem postal najmočnejša država v Sredozemlju. To širjenje pa je v državi povzročilo tudi različne gospodarske, družbene in politične spremembe. Spremembe so se najprej zgodile na podeželju. bogati patriciji so živeli na velikih posestih – latifundije. Na latifundijah so delali sužnji. Manjši kmetje, ki si sužnje niso mogli privoščiti, so svojo zemljo prodajali veleposestnikom. V prostor pod izrazom latifundija, na učno-delovnem listu, si dopolnite razlago izraza, ki jo lahko vidite tudi na PowerPoint predstavitvi..</i></p>	Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.
8 minut	Počakam, da si zapišejo razlago.	Zapisujejo razlago iz PowerPoint predstavitve.
	<p><i>Propadli kmetje so postali brezdomci, imenovali so jih proletariat. Preselili so se v Rim in se preživljali s priložnostnimi deli. Kot mestni reveži so živeli od državne pomoči, so pa še vedno imeli status rimskih državljanov in tako tudi pravico so volitev. Uveljavilo se je geslo »kruha in iger«, ki je simboliziralo življenje te revne množice.</i></p>	Poslušajo.
	<p><i>Bi kdo od vas znal pojasniti to geslo »kruha in iger«?</i></p> <p>V primeru, da noben od njih ne zna pojasniti, to storim sama.</p>	<p><i>- To je bila politika v mestu Rim, kjer so brezdomcem in ostalemu prebivalstvu brezplačno delili žito, vino in oljčno olje. Brezplačno so za njih prirejali igre, npr. gladiatorske bitke. Tako so na svojo stran pridobili glasove podpore in pa preprečili morebitne upore v primeru nezadovoljstva med prebivalci mesta.</i></p>
	<p><i>Tretji sklop sprememb so zajemale politične spremembe. Razlike med premožnimi (latifundisti oz. veleposestniki) in reveži (brezdomci, sužnji) so se iz dneva v dan povečevale. Te razlike pa so povzročile tudi propadanje republike. Spremembe so se zgodile tudi v vojski. Uvedli so reformo, s katero je bila vojska plačana. Vojaški poveljniki so začeli vabiti ljudi v svoje vrste z obljubami o zemlji. Vojaki so tako vedno pogosteje zvestobo prisegali poveljnikom in ne svoji državi. Uspešni vojaški poveljniki so tako postajali vedno bolj močnejši</i></p>	Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.

in vplivnejši v državi, posegati pa so začeli tudi v politiko.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
7 minut	<i>Za konec naše učne ure bomo naredili še kratko ponovitev. Ponovitev sem sestavila v obliki križanke.</i>	Poslušajo.
	<i>Bi kar prosila nekoga, da poskuša ugotoviti prvo geslo naše križanke.</i> Rešujemo gesla križanke, vsak naslednji učenec skuša rešiti po eno geslo.	Eden izmed učencev bere in rešuje geslo križanke, ostali poslušajo in dopisujejo odgovore.
	<i>Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da ste se naučili (zel dobro, dobro, slabo):</i> <ul style="list-style-type: none">- opisati značilnosti rimske vojske;- naštetih opremo rimskega legionarja;- naštetih vsaj 3 bojne naprave rimskih legionarjev;- navesti glavne značilnosti treh punskih vojn;- naštetih ozemeljske pridobitve punskih vojn za Rimljane;- pojasniti pojem latifundija;- naštetih gospodarske, družbene in politične spremembe kot posledice širitve rimskega imperija.	Poslušajo.
	Učence pozdravim in jim zaželim lep preostanek dneva.	Odzdravijo in zapustijo učilnico.

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list – prazen
PRILOGA 3 :	Učno-delovni list – izpolnjen kot zapis učne snovi
PRILOGA 4 :	Ponovitveni delovni list - prazen
PRILOGA 5 :	Ponovitveni delovni list - izpolnjen

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Opisati značilnosti rimske vojske.		X	
Našteti opremo rimskega legionarja.			X
Našteti vsaj tri bojne naprave rimskih legionarjev.			X
Navedi glavne značilnosti treh punskih vojn.		X	
Našteti ozemeljske pridobitve punskih vojn za Rimljane.		X	
Pojasniti pojem latifundija.		X	
Našteti gospodarske, družbene in politične spremembe kot posledice širitve rimskega imperija.		x	

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

To je bil moj prvi nastop, na katerega je vplivalo kar nekaj treme. Kljub temu sem z izvedbo učne ure zadovoljna. Menim, da sem pripravila ustrezno učno uro, kar se je pokazalo preko odzivov učencev. Učenci so namreč sodelovali z mano skozi celotno učno uro. Ko smo ponovili snov si je večina veliko tudi zapolnila. Med uro so se trudili, da so čim bolj natančno dopolnjevali nemo karto ter tako sami ustvarjali gradivo za učenje. Zadovoljna sem tudi s časovno razporeditvijo, saj je učna ura ustrezala 45 minutam, vmes pa sem lahko z učenci snov tudi ponavljala in jo tako bolj utrdila.

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Opisati značilnosti rimske vojske.			X
Našteti opremo rimskega legionarja.			X
Našteti vsaj tri bojne naprave rimskih legionarjev.			X
Navedi glavne značilnosti treh punskih vojn.		X	
Našteti ozemeljske pridobitve punskih vojn za Rimljane.			X
Pojasniti pojem latifundija.		X	
Našteti gospodarske, družbene in politične spremembe kot posledice širitve rimskega imperija.		X	

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Ura je sledila prejšnji in začutila sem, da sem k nastopu pristopila precej bolj suvereno in samozavestno, saj sem že imela približen občutek kako bo ura potekala. Za razliko od prejšnje ure sem upoštevala nasvet mentorice in nekaj vprašanj dvignila na višjo raven. Učenci so morali malo bolj med seboj povezovati stvari in razmišljati s

svojo glavo. Z dvigom rok sem potem tudi ugotovila kdo med uro malce bolj razmišlja in kdo odgovarja le na bolj preprosta vprašanja.

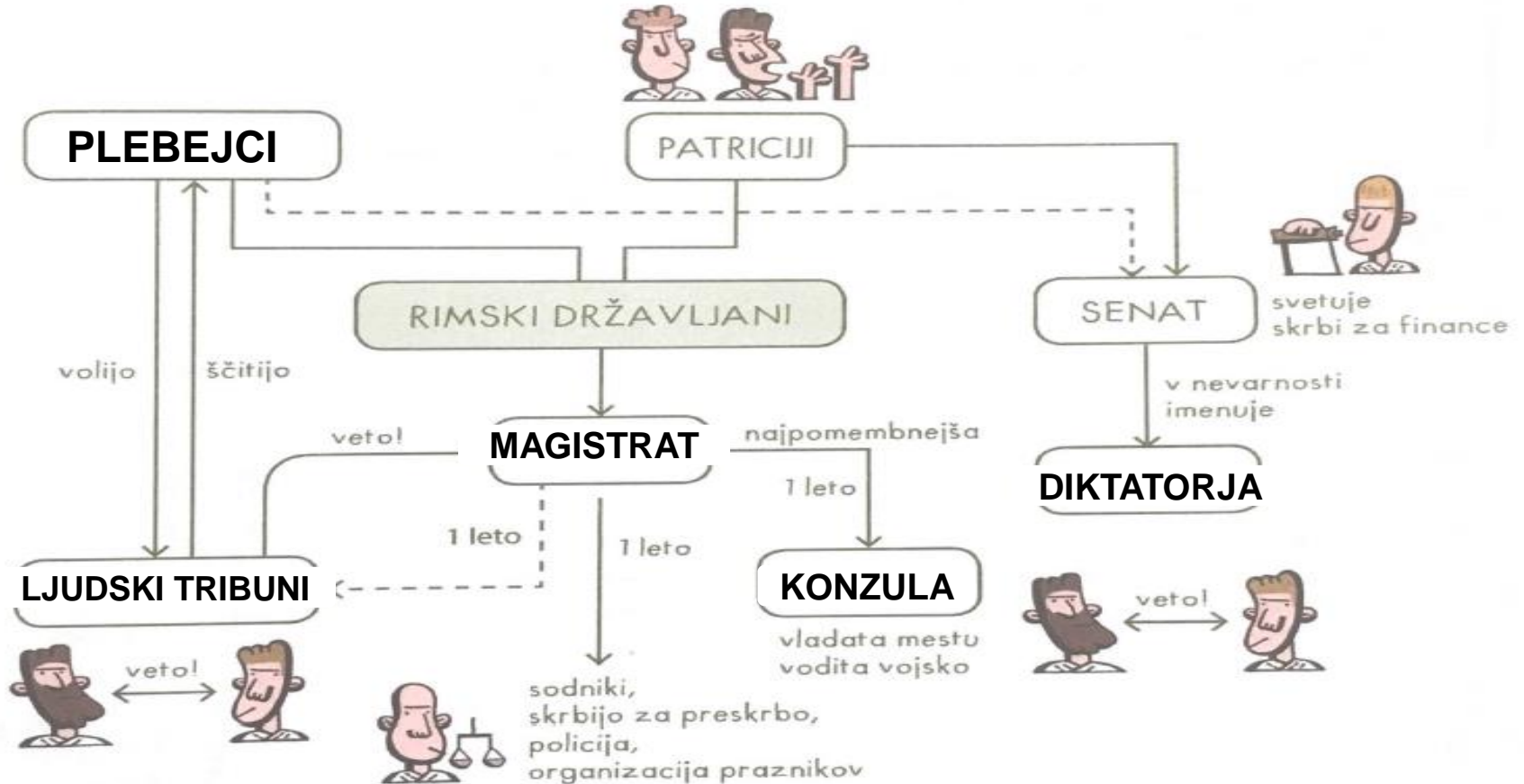
V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Opisati značilnosti rimske vojske.			X
Našteti opremo rimskega legionarja.			X
Našteti vsaj tri bojne naprave rimskih legionarjev.			X
Navesti glavne značilnosti treh punskih vojn.		X	
Našteti ozemeljske pridobitve punskih vojn za Rimljane.		X	
Pojasniti pojem latifundija.			X
Našteti gospodarske, družbene in politične spremembe kot posledice širitve rimskega imperija.		X	

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Že tretjič sem morala izvesti učno uro tako, da nisem imela nikakršnega problema. Učenci so sodelovali in mi izvedbe niso oteževali. Ugotovila sem tudi, da sem se bolj prepustila toku učencev. Še vedno sem izpeljala načrt pripravljene učne ure, vendar je bil tempo predvsem na njih in se nisem toliko obremenjevala ali bom uspela vse izpeljati ali ne. Če sem ugotovila, da jih kakšna stvar malo bolj zanima, sem povedala kakšno besedo več ali pa so s svojim znanjem prav oni dopolnili učno razlago.

8. Dopolni shemo o državni ureditvi rimske republike.

Rimska republika (509–27 pr. n. št.)

**ŠIRJENJE
RIMSKEGA
IMPERIJA**

VSEBINSKI POUDARKI

1.

RIMSKA VOJSKA

2.

ŠIRJENJE RIMSKEGA IMPERIJA

3.

**GOSPODARSKE, DRUŽBENE IN
POLITIČNE SPREMEMBE**

Danes se boste naučili:

- » Opisati značilnosti rimske vojske.
- » Našteti opremo rimskega legionarja
- » Našteti vsaj 3 bojne naprave rimskih legionarjev
- » Navesti glavne značilnosti treh punskih vojn
- » Našteti ozemeljske pridobitve punskih vojn za Rimljane
- » Pojasniti pojem latifundija
- » Našteti gospodarske, družbene in politične spremembe kot posledico širitve rimskega imperija

1. RIMSKA VOJSKA

10 let služenja vojske

LEGIJE (6.000 oboroženih
mož in konjenica)

Centurije

Stroga disciplina

Legionar

LEGIONAR

ČELADA

SEKIRA

BODALO

KOPJE

ŠČIT

LEG·III

CYRENAICA

Ime legije in prapor

Gradnja cest in mostov

Bojne naprave

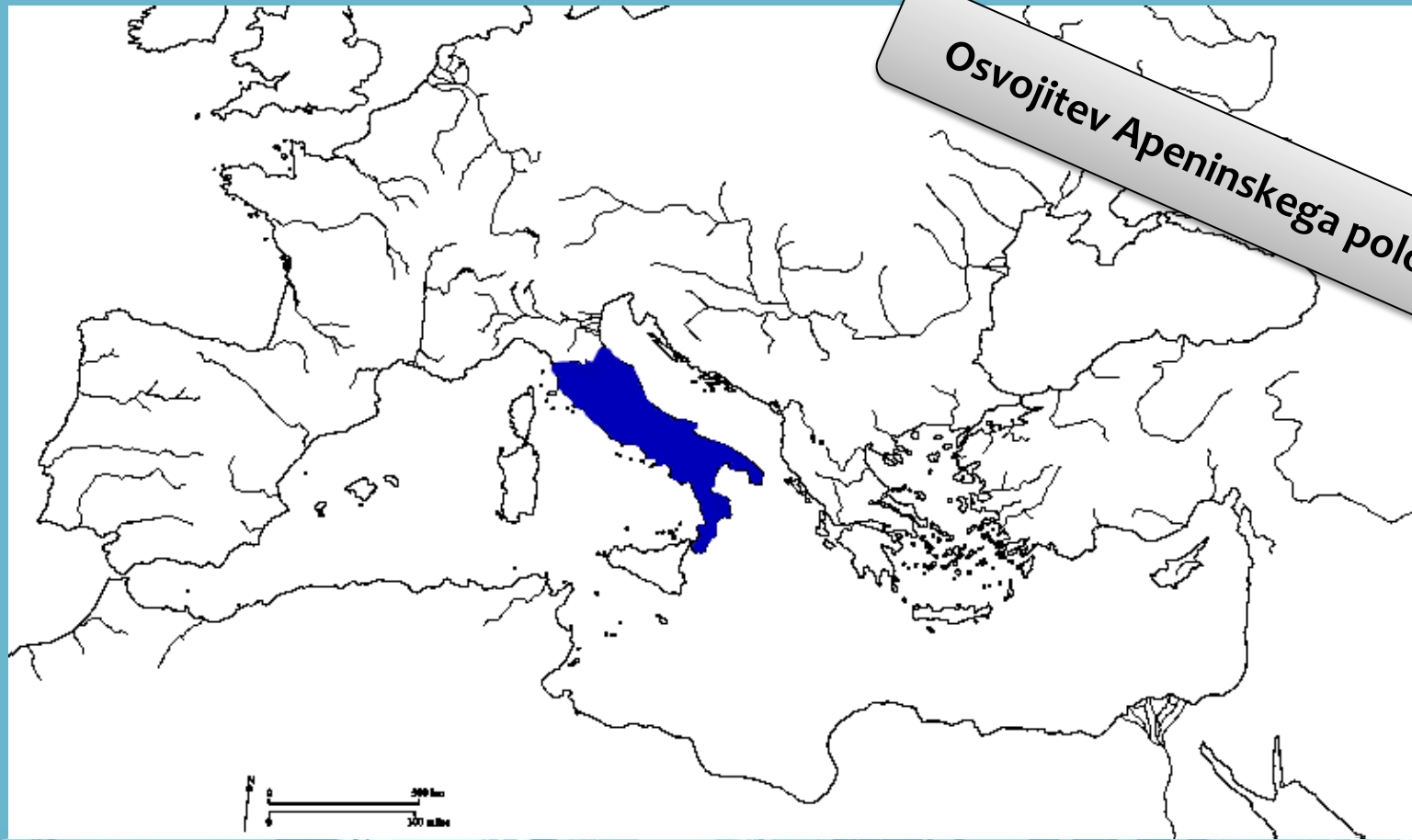
LEG·XIII

GEMINA

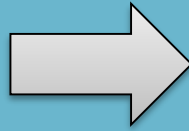

2. ŠIRJENJE RIMSKEGA IMPERIJA

Osvojitev Apeninskega polotoka

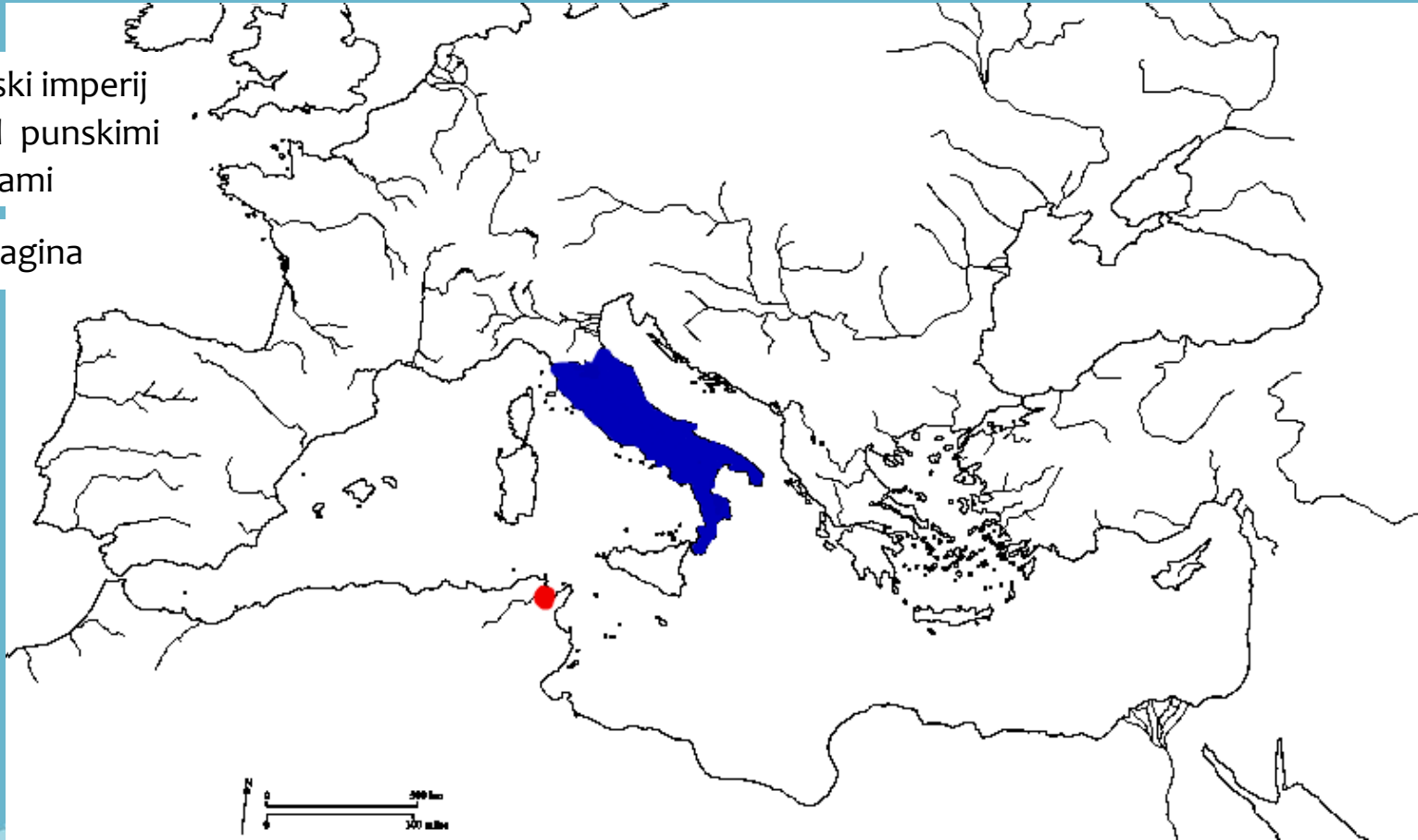
Spopad s Kartažani/Punci

PUNSKE VOJNE

Rimski imperij
pred punskimi
vojnama

Kartagina

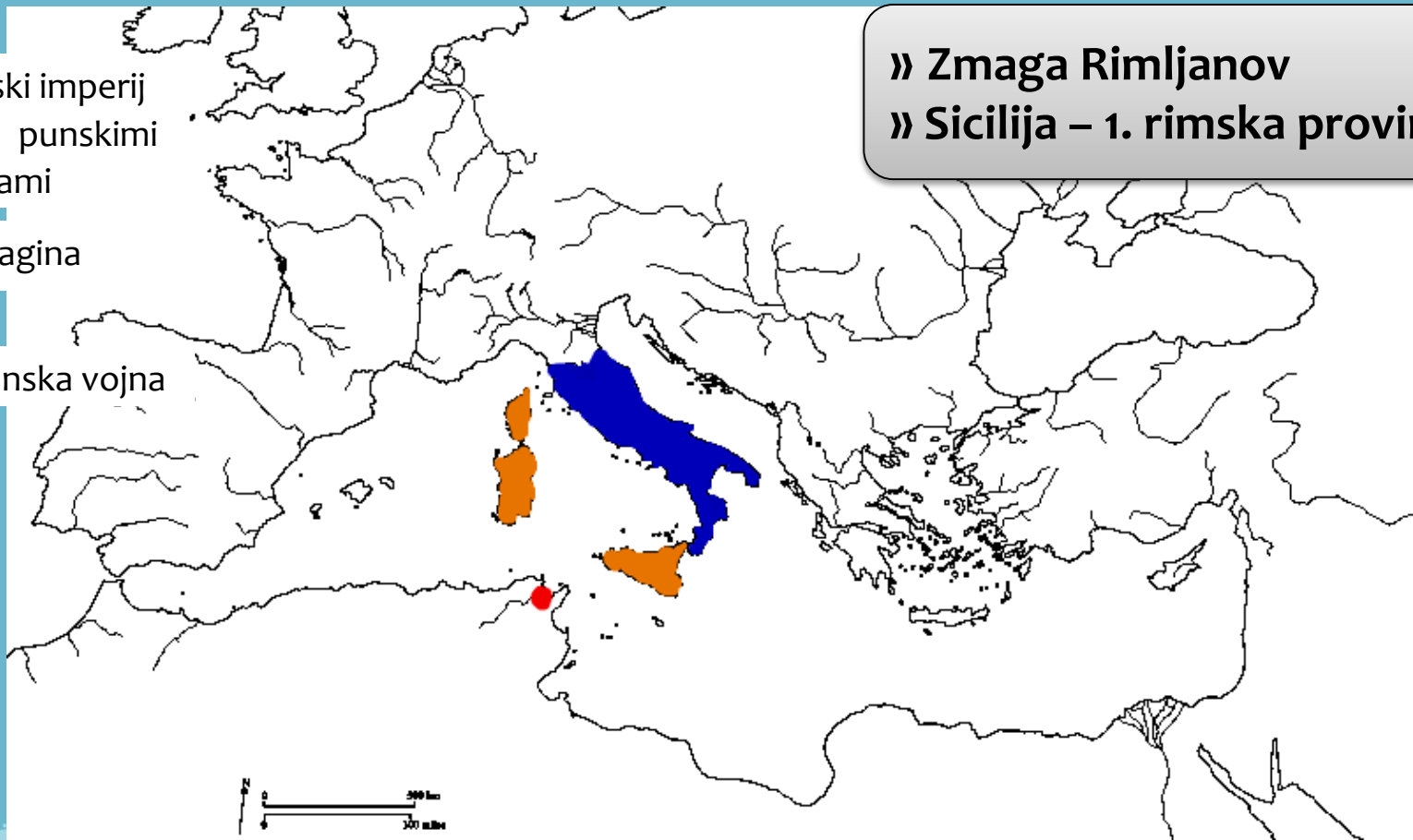
1. PUNSKA VOJNA

Rimski imperij
pred punskimi
vojnama

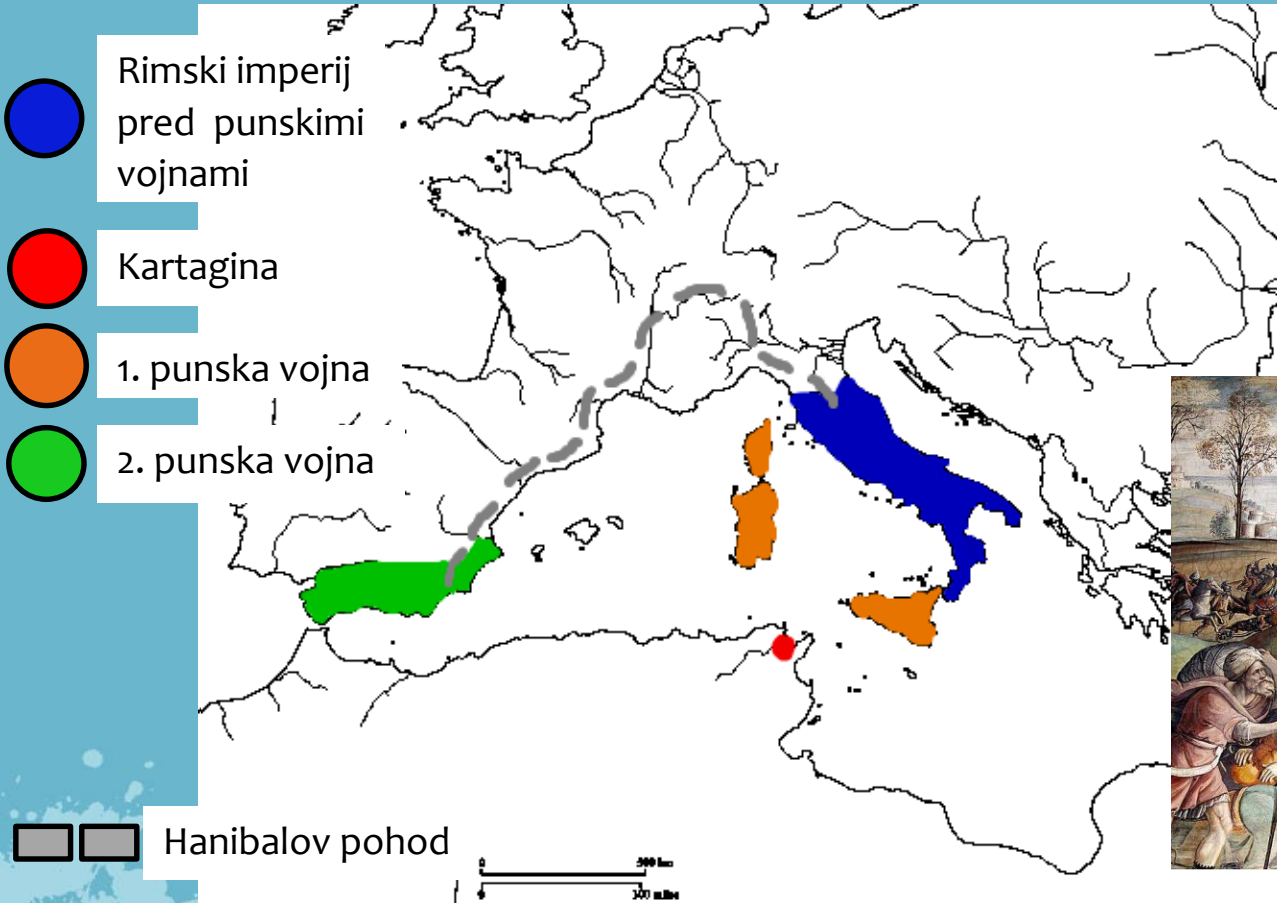
Kartagina

1. punska vojna

» Zmaga Rimljanov
» Sicilija – 1. rimska provinca

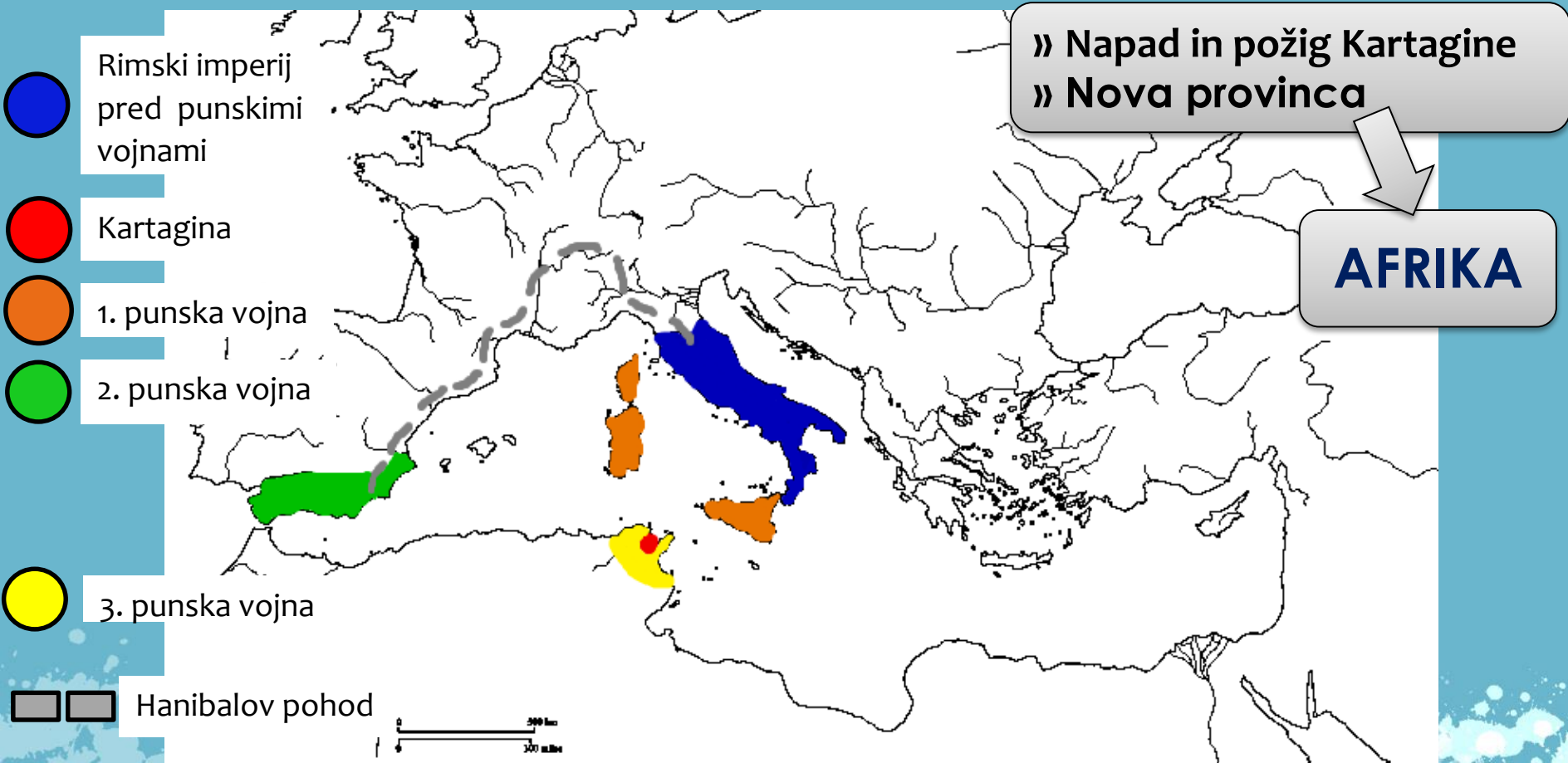
2. PUNSKA VOJNA

- » Zmaga Kartažanov
- » Hanibal
- » Zmaga Rimljanov
- » Španija
- » Pomorska velesila

3. PUNSKA VOJNA

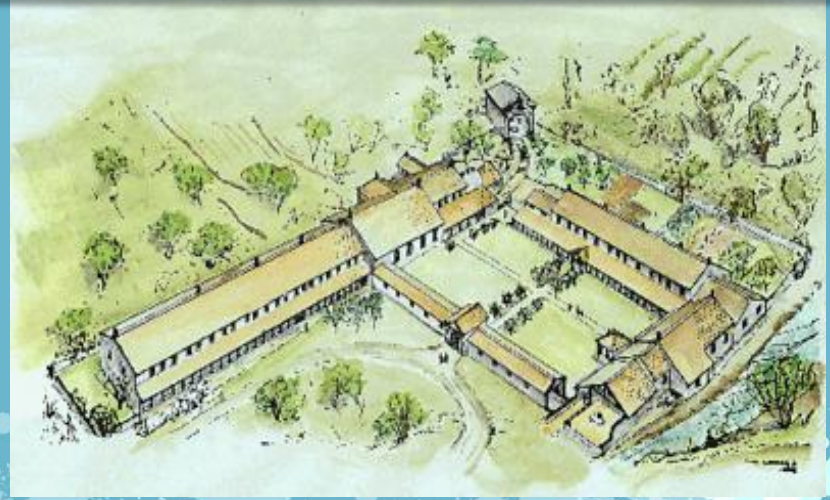

3. GOSPODARSKE, DRUŽBENE IN POLITIČNE SPREMEMBE

A) GOSPODARSKE

LATIFUNDIJA = Velika posest na kateri je živel bogat patricijec, obdelovali pa so jo sužnji.

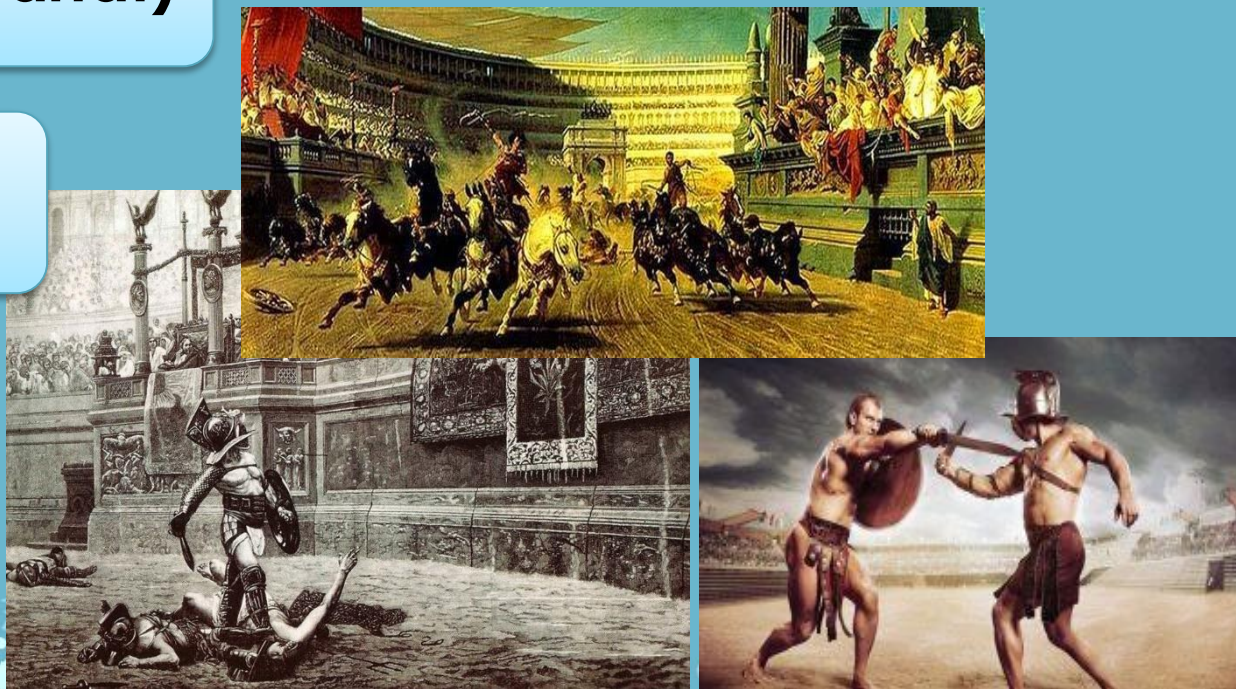
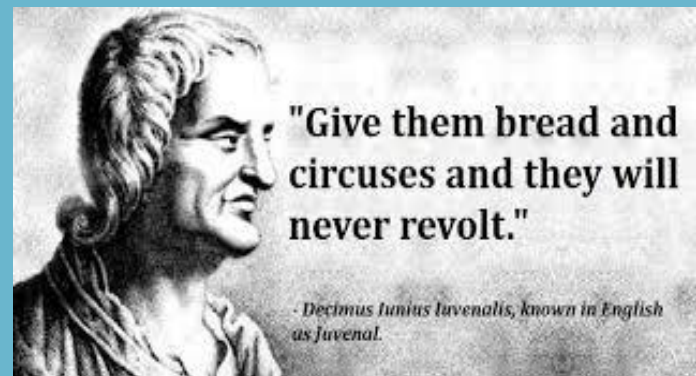

B) DRUŽBENE

Brezdomci (proletariat)

Priložnostna dela

„Kruha in iger“

C) POLITIČNE

Propadanje republike

Vojaški poveljniki

... century in the... published a wo... in which he... of a great... The Roman gen... did not necessa... but he did hav... out, able to rise to... (especially in a crisis), able... encourage his men, by best...

▼ **LUCIUS CORNELIUS SULLA, 138–78BC:** A young Sulla, long before his political clash with Marius, is shown in leather armor, which was undoubtedly more comfortable than the more ornate and expensive muscled cuirass.

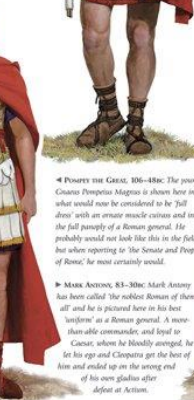
... equal value... a military commander... such as that of Cincinnatus in 210BC, at the hands of the Carthaginians under Hannibal. However, there were capable Roman commanders who were excellent generals and leaders of men. Gaius Julius Caesar is undoubtedly the most famous. Three other Roman commanders of note, who could be studied and mentioned as 'world class' in performance and leadership are Lucius Cornelius Sulla, Scipio Africanus, and Gnaeus Pompeius Magnus, or Pompey the Great.

... the overriding concern of all Roman generals, and what was expected of them by 'the Senate and People of Rome', was complete confidence in final Roman victory in whatever military endeavour assigned to them.

... they would take the field in finely made armour, complete with gilded cuirass, helmet and greaves. Their tunics would reflect their exalted position and most, if not all, would have a thin sash of rank tied around the...

► **SCIPIO AFRICANUS, 236–183BC:** Each military campaign was assigned one general (*dux*). Generals were always aristocrats of the senatorial class, usually consuls or ex-consuls, since they had to hold at least *imperium* in order to be granted the right to command an army by the Senate. Generals in this period usually wore a leather muscled cuirass with fringed strips of leather over the sloths and shoulders, over a tunic.

► **POMPEY THE GREAT, 106–48BC:** The young Gnaeus Pompeius Magnus is shown here in what would now be considered to be 'full dress' with an ornate muscle cuirass and in the full paraphernalia of a Roman general. He probably would not look like this in the field, but when reporting to 'the Senate and People of Rome', he must certainly would.

► **MARK ANTONY, 83–30BC:** Mark Antony has been called 'the noblest Roman of them all' and he is pictured here in his best 'uniform' as a Roman general. A more than able commander, and loyal to Caesar, whom he bloodily avenged, he let his ego and Cleopatra get the best of him and ended up on the wrong end of his own gladius after defeat at Actium.

bottom of their cuirass, knotted in the front. For arms they would either have that of the legionary: the gladius and pugio, or they would wear the spatha, the cavalryman's long sword, depending on their taste.

The cuirass could be plain, depending on personal taste, and could also be made out of hard leather instead of gilded iron. Some metal cuirasses were quite ornate, especially if the commander was also an emperor, but some commanders would also wear mail, which would undoubtedly be more comfortable and easy to maintain and wear.

The helmet worn by Roman commanders could be of the infantry or cavalry type, depending on individual preference, or where the commander was during the fighting or on campaign.

PONOVITEV

Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da ste se naučili:

- » Opisati rimsko vojsko
- » Našteti opremo rimskega legionarja
- » Našteti vsaj 3 bojne naprave rimskih legionarjev
- » Navesti glavne značilnosti treh punskih vojn
- » Našteti ozemeljske pridobitve punskih vojn za Rimljane
- » Pojasniti pojem latifundija
- » Našteti gospodarske, družbene in politične spremembe kot posledico širitve rimskega imperija

ŠIRJENJE RIMSKEGA IMPERIJA

I. RIMSKA VOJSKA

- » 10 let služenja vojske
- » Legije
- » 6.000 oboroženih mož in konjenica
- » Centurije
- » Stroga disciplina

Rimski vojak:

1. Dopiši opremo rimskega vojaka.

- » Ime, prapor
- » Gradnja cest in mostov
- » Bojne naprave

II. ŠIRJENJE IMPERIJA

- » Osvojitve Apeninskega polotoka
- » Spopad s Kartažani

1. PUNSKA VOJNA

(264-241 pr. Kr.)

- » Zmaga Rimljanov
- » Sicilija => 1. rimska provinca

2. PUNSKA VOJNA

(218-202 pr. Kr.)

- » Zmaga Kartažanov (Hanibal) – zasedejo severno Italijo
- » Rimljani napadejo središče Kartagine – zmagajo
- » Španija
- » Pomorska velesila

3. PUNSKA VOJNA

(149-146 pr. Kr.)

- » Rimljani napadejo in požgejo mesto Kartagina
- » Prebivalce prodajo v suženjstvo.
- » Nova provinca =>

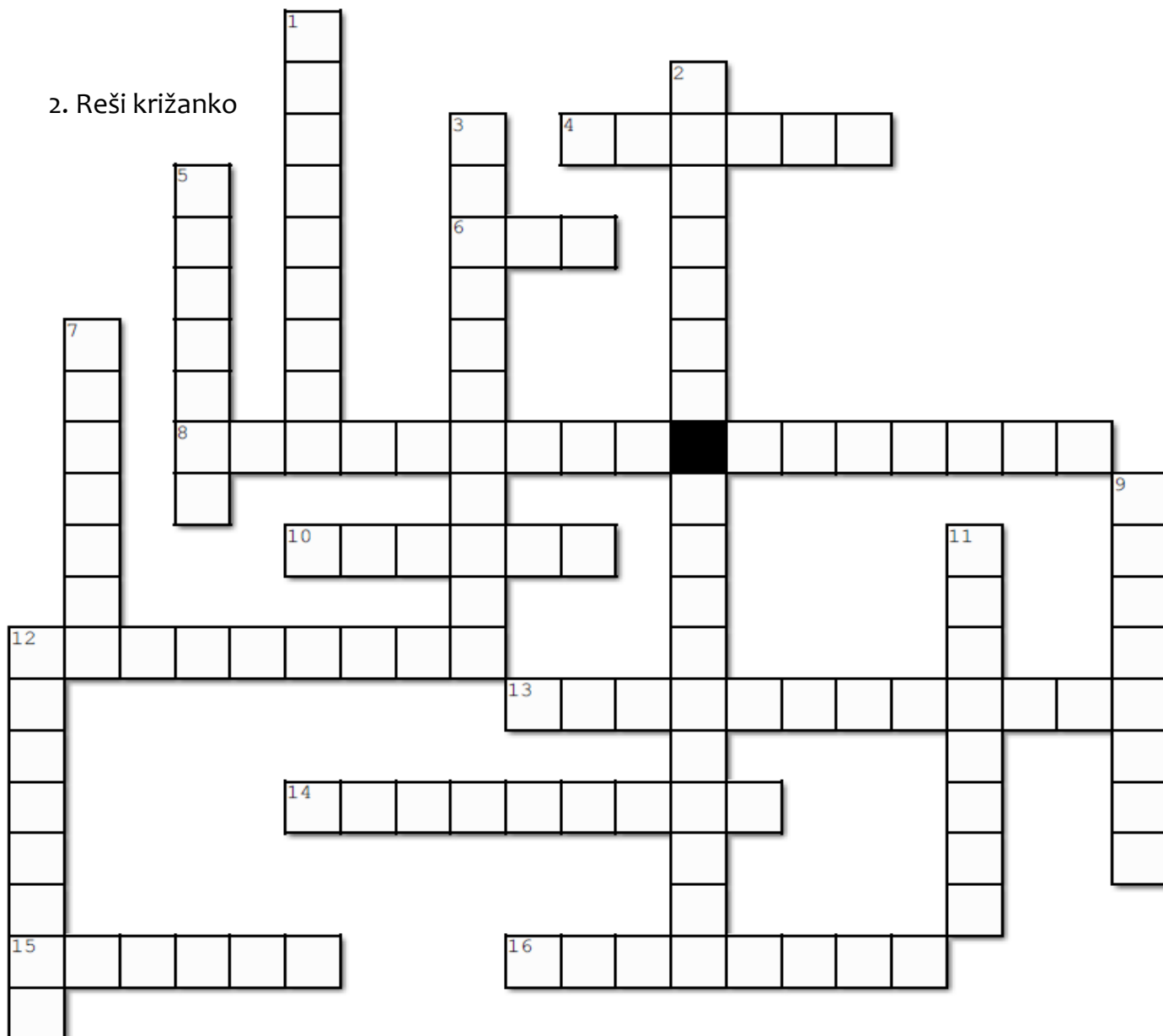

LEGENDA:

III. GOSPODARSKE, DRUŽBENE IN POLITIČNE SPREMEMBE

GOSPODARSKE	DRUŽBENE	POLITIČNE
» Latifundija:	» Brezdomci (proletariat) » Priložnostna dela » »kruha in iger«	» Propadanje republike » Veča se moč in vpliv vojaških poveljnikov

2. Reši križanko

VODORAVNO

4. Neenakomerno družbeno stanje je vodilo v _____ republike.
6. Število punskih vojn.
8. Del Sredozemlja, ki so ga Italijani osvojili med 5. in 3. stoletjem.
10. Ime nove province, ki so jo Rimljani ustanovili na ozemlju nekdanje Kartagine.
12. Mesto, ki so ga Rimljani požgali in uničili tekom 3. punske vojne.
13. Drugi izraz za propadle kmete, ki so postali brezdomci.
14. Nasprotniki Rimljanov v punskih vojnah.
15. Enota, v katero so bili organizirani rimski vojaki.
16. Rimski vojak.

NAVPIČNO

1. Manjše skupine v katere so se lahko delile legije in so v bitki lahko delovale samostojno.
2. Posamezniki, ki so sčasoma pridobivali na svoji moči in ugledu v rimskem imperiju in so začeli posegati v politiko.
3. Velika posest na kateri je živel bogat patricijec, na njej pa so delali sužnji.
5. Vojskovodja, ki je s pohodom čez Alpe zasedel severno Italijo.
7. Država, ki so jo Rimljani pridobili po 2. punski vojni.
9. Z vojsko osvojena dežela izven Apeninskega polotoka, ki ji vladajo Rimljani in plačuje visoke davke.
11. Ozemlje, ki so ga Rimljani pridobili s 1. punsko vojno.
12. Rimska bojna naprava, ki je bila namenjena premetavanju kamnov.

ŠIRJENJE RIMSKEGA IMPERIJA

I. RIMSKA VOJSKA

- » 10 let služenja vojske
- » Legije
- » 5.000 oboroženih mož in konjenica
- » Centurije
- » Stroga disciplina

Rimski vojak:

LEGIONAR

1. Dopiši opremo rimskega vojaka.

ČELADA
SEKIRA
BODALO
KOPJE
ŠČIT

- » Ime, prapor
- » Gradnja cest in mostov
- » Bojne naprave

OVEN, KATAPULT, SAMOSTREL

II. ŠIRJENJE RIMSKEGA IMPERIJA

- » Osvojitve Apeninskega polotoka
- » Spopad s Kartažani

PUNSKA VOJNA

1. PUNSKA VOJNA (264-241 pr. Kr.)

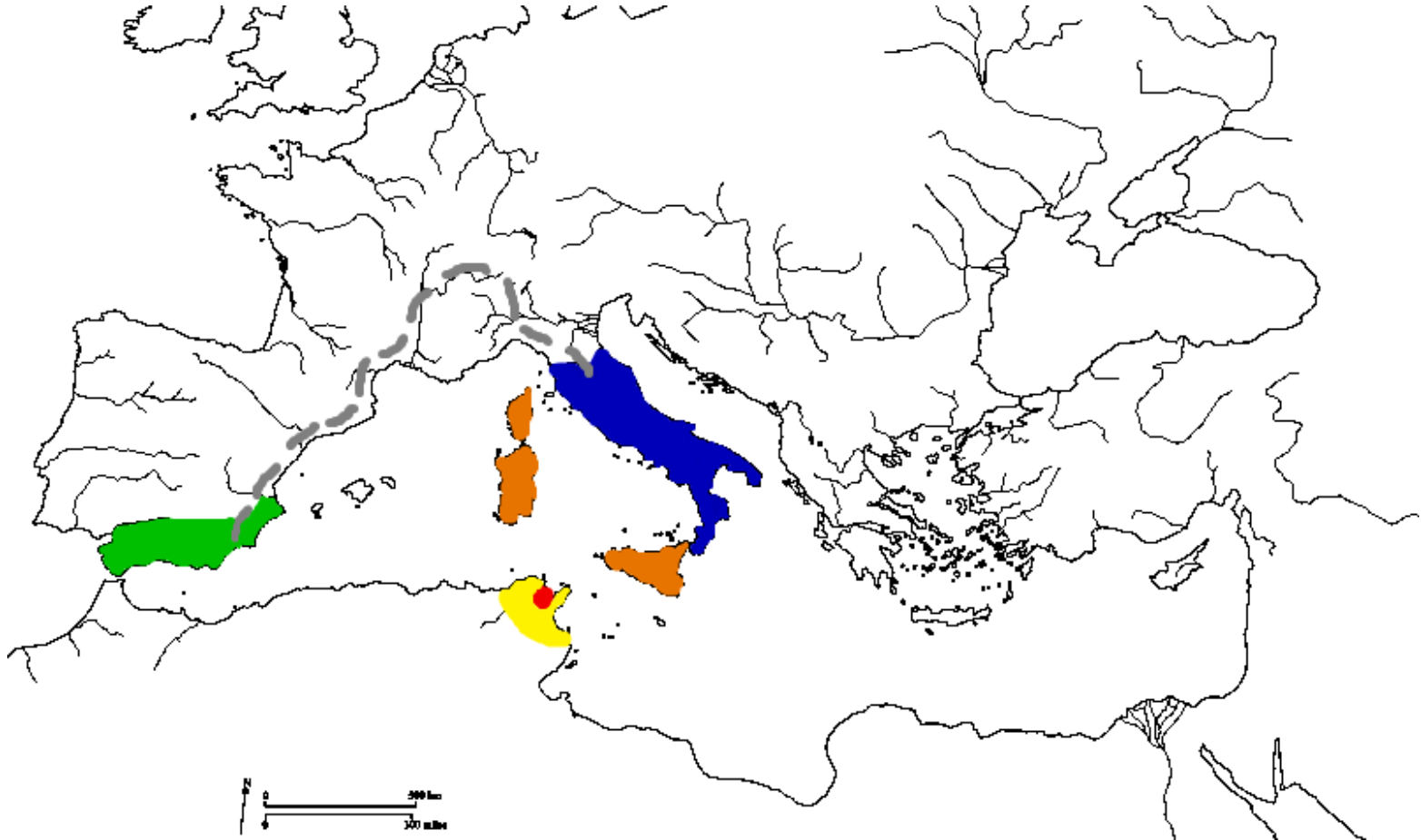
- » Zmaga Rimljanov
- » Sicilija => 1. rimska provinca

2. PUNSKA VOJNA (218-202 pr. Kr.)

- » Zmaga Kartažanov (Hanibal) – zasedejo severno Italijo
- » Rimljani napadejo središče Kartagine – zmagajo
- » Španija
- » Pomorska velesila

3. PUNSKA VOJNA (149-146 pr. Kr.)

- » Rimljani napadejo in požgejo mesto Kartagina
- » Prebivalce prodajo v suženjstvo.
- » Nova provinca => **AFRIKA**

LEGENDA:

● Rimski imperij pred punskimi vojnami

● 1. punska vojna

● Kartagina

● 2. punska vojna

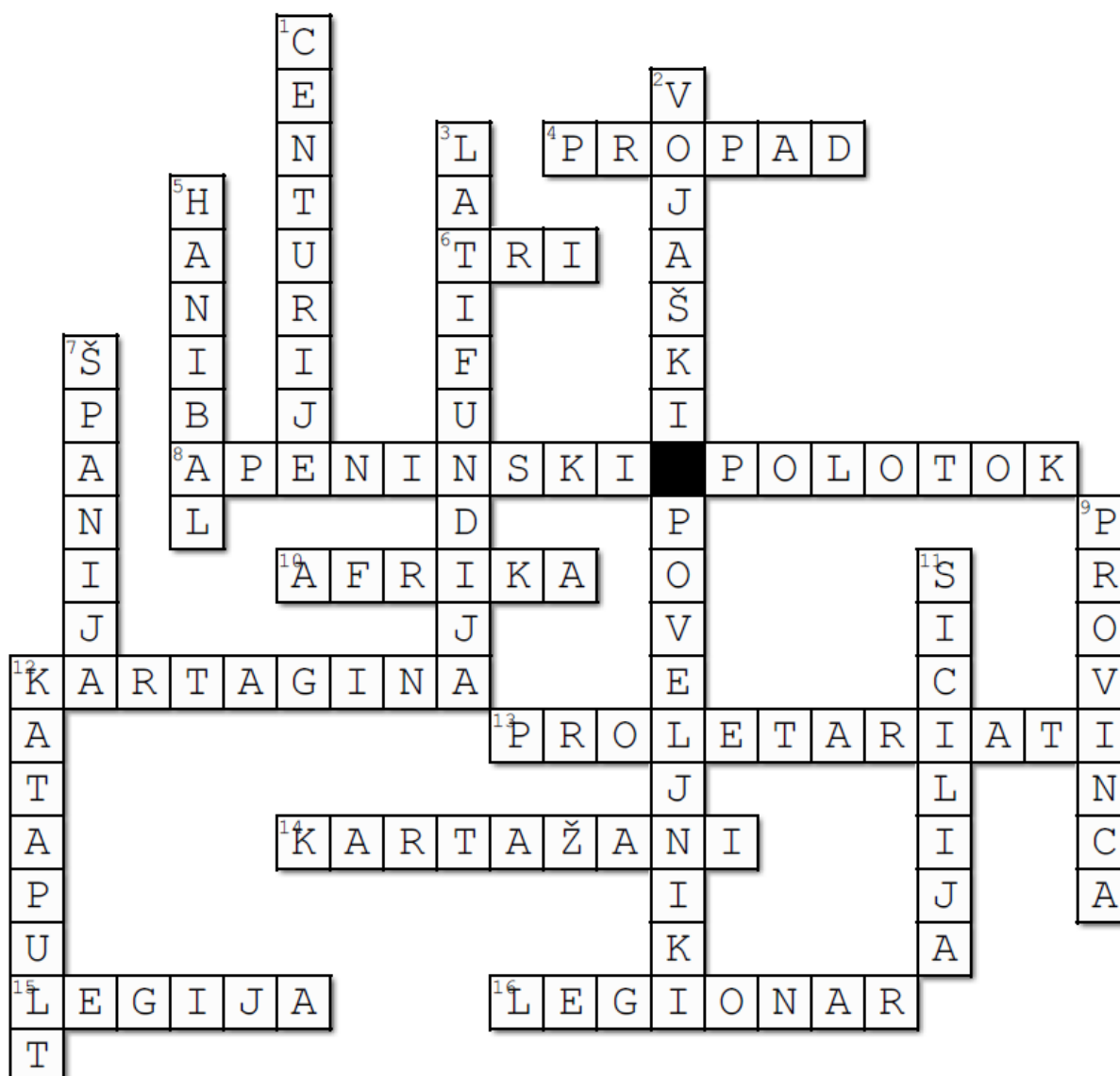
● 3. punska vojna

— Hanibalov pohod

III. GOSPODARSKE, DRUŽBENE IN POLITIČNE SPREMEMBE

GOSPODARSKE	DRUŽBENE	POLITIČNE
» Latifundija: VELIKA POSEST NA KATERI JE ŽIVEL BOGAT PATRICIJEV. OBDELOVALI SO JO SUŽNJI.	» Brezdomci (proletariat) » Priložnostna dela » »kruha in iger«	» Propadanje republike » Veča se moč in vpliv vojaških poveljnikov

2. Reši križanko

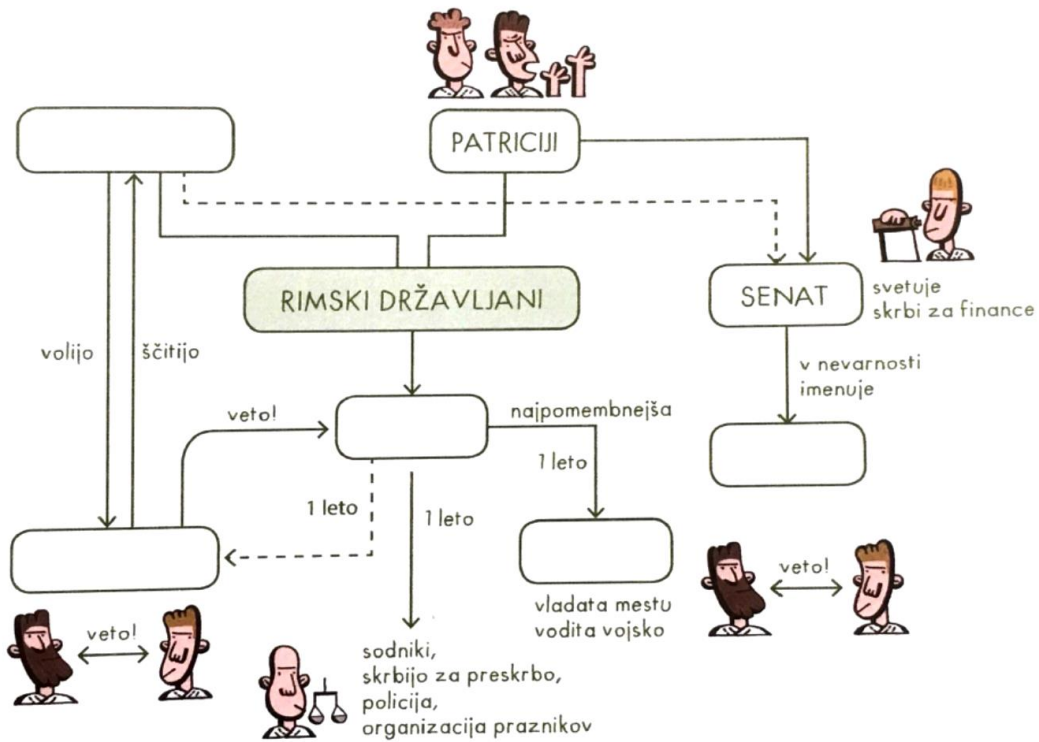
VODORAVNO

4. Neenakomerno družbeno stanje je vodilo v _____ republike.
6. Število punskih vojn.
8. Del Sredozemlja, ki so ga Italijani osvojili med 5. in 3. stoletjem.
10. Ime nove province, ki so jo Rimljani ustanovili na ozemlju nekdanje Kartagine.
12. Mesto, ki so ga Rimljani požgali in uničili tekom 3. punske vojne.
13. Drugi izraz za propadle kmete, ki so postali brezdomci.
14. Nasprotniki Rimljanov v punskih vojnah.
15. Enota, v katero so bili organizirani rimski vojaki.
16. Rimski vojak.

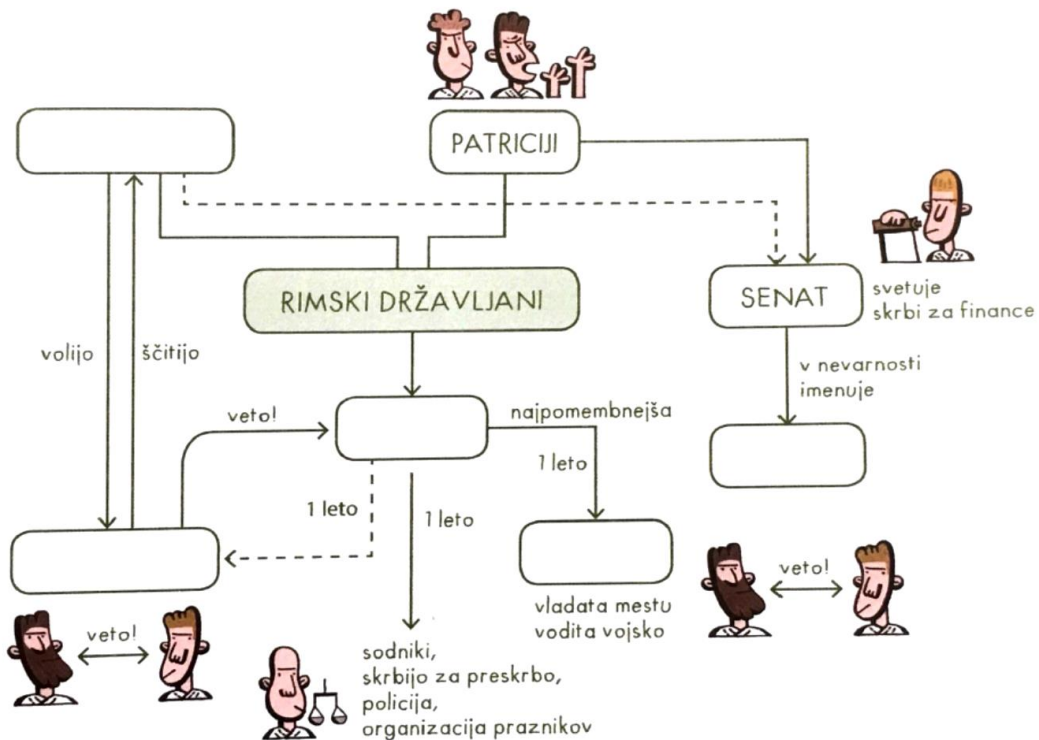
NAVPIČNO

1. Manjše skupine v katere so se lahko delile legije in so v bitki lahko delovale samostojno.
2. Posamezniki, ki so sčasoma pridobivali na svoji moči in ugledu v rimskem imperiju in so začeli posegati v politiko.
3. Velika posest na kateri je živel bogat patricijec, na njej pa so delali sužnji.
5. Vojskovodja, ki je s pohodom čez Alpe zasedel severno Italijo.
7. Država, ki so jo Rimljani pridobili po 2. punski vojni.
9. Z vojsko osvojena dežela izven Apeninskega polotoka, ki ji vladajo Rimljani in plačuje visoke davke.
11. Ozemlje, ki so ga Rimljani pridobili s 1. punsko vojno.
12. Rimska bojna naprava, ki je bila namenjena premetavanju kamnov.

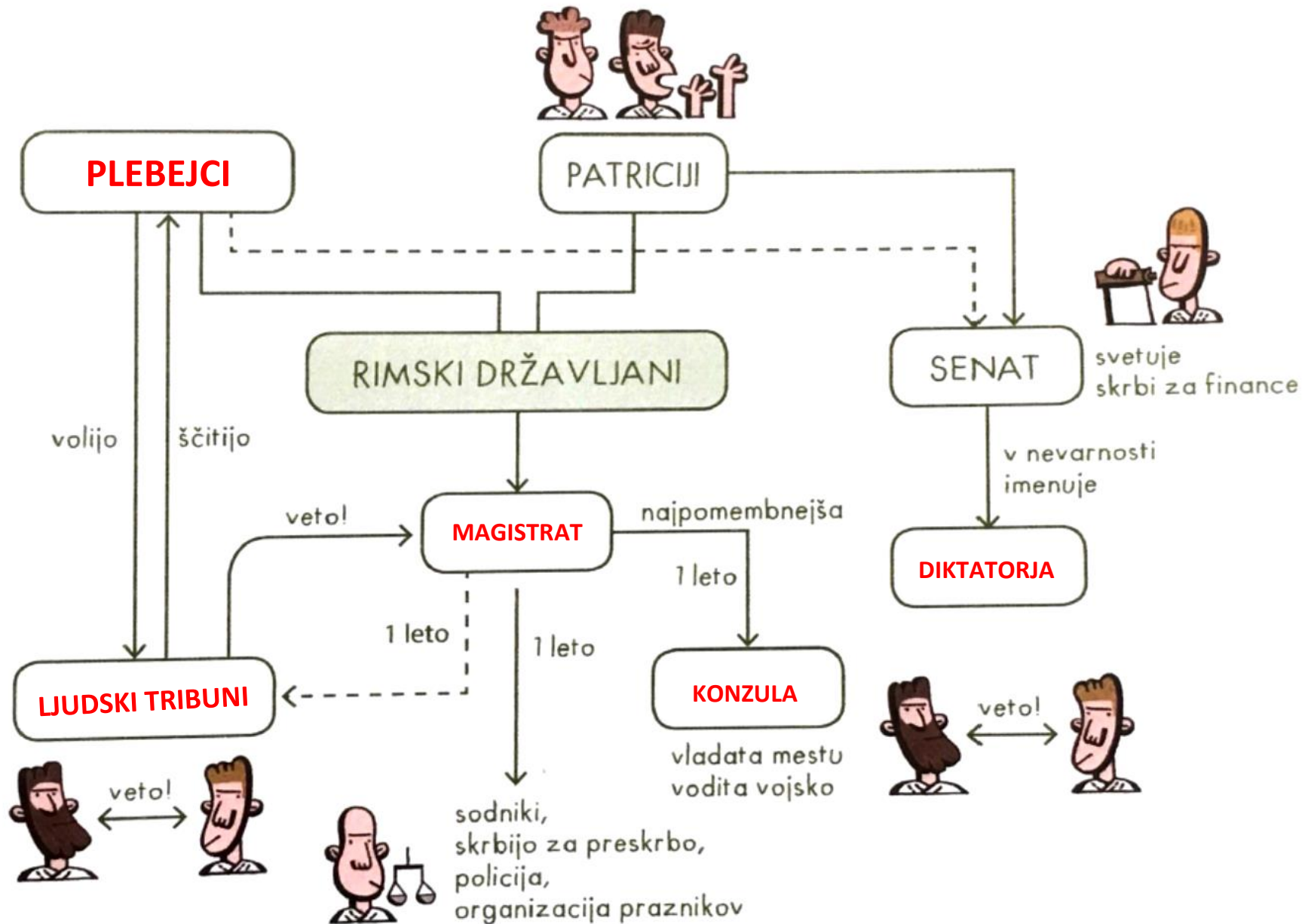
Rimska republika (509–27 pr. n. št.)

Rimska republika (509–27 pr. n. št.)

Rimska republika (509-27 pr. n. št.)

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
PROPAD RIMSKEGA IMPERIJA**

IME IN PRIIMEK: Manuela Lisjak

DATUM: 18. 3. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	18. 3. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Rimska država
	Poglavje iz učbenika:	Rimski imperij: mogočna vojaška moč in tehnika
Učna enota – naslov učne ure:	Propad rimskega imperija	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, parna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda grafičnih izdelkov, metoda demonstracije gibljivih slik.	
Učne tehnike:	Možganska nevihta oz. brainstorming.	
Cilji iz učnega načrta:	»razložijo vzroke za razpad rimskega imperija« (Učni načrt, 2011, str. 14)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih razloge (politične, vojaške, gospodarske in družbene) za razpad rimskega imperija; - opisati reforme cesarja Dioklecijana; - ovrednotiti pomen reform Dioklecijana; - opisati reforme cesarja Konstantina Velikega; - poimenovati obe polovici rimskega imperija po delitvi leta 395; - navesti letnico dokončnega razpada zahodnega imperija.
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorno poslušati; - odgovoriti na zastavljena vprašanja; - upoštevati navodila pri dopolnjevanju učno-delovnih listov; - upoštevati navodila pri dopolnjevanju nemega zemljevida; - zapisati ustrezno legendo ob dopolnjenem zemljevidu.
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pokazati ustrezen odnos do preteklosti.
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvajanje 2. Obravnava nove učne snovi 3. Preverjanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Velika kriza 2. Dioklecijan 3. Konstantin Veliki 	

Učna sredstva:	Učila:	Učbenik: <ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik, J., Snoj, D. (2009). Raziskujem preteklost 7. Učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. 2. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Učno-delovni list (z zapisom učne snovi) - PowerPoint
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor, - računalnik, - platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina (branje besedila v slovenščini, odgovarjanje na vprašanja na učno-delovnem listu v slovenščini, ustrezno tvorjenje stavkov, slovnično pravilno izražanje);</p> <p>Geografija (dopolnjujejo nemo karto, povezujejo znanje geografije z lociranjem posameznih mest).</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Inflacija: upadanje kupne moči denarja.</p> <p>Naturalno gospodarstvo: gospodarstvo, ki ne uporablja denar; plačilno sredstvo predstavljajo posamezne pridobljene surovine.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (7. 3. 2019).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik, J., Snoj, D. (2009). Raziskujem preteklost 7. Učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. 2. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Razpotnik, J., Snoj, D. (2010). Raziskujem preteklost 7. Priročnik za učitelje za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Posodobljena izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Simonič Mervic, K. (2004). Stari svet. Zgodovina za 7. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Modrijan.
	Učno-delovni list	<ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik, J., Snoj, D. (2009). Raziskujem preteklost 7. Učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. 2. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Razpotnik, J., Snoj, D. (2010). Raziskujem preteklost 7. Priročnik za učitelje za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Posodobljena izdaja. Ljubljana: Rokus Klett.
	PowerPoint	Diapozitiv 1: <ul style="list-style-type: none"> - Gaj Oktavijan Avgust, https://www.google.com/url?sa=i&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiJiNyJ6OPgAhVJYIAKHTwqCCgQjRx6BAgBEAU&url=https%3A%2F%2Fwww.pinterest.co

[m%2Fpin%2F346847608775017371%2F&psi=AOvVaw1WwChuEpaiSOAxLjnuylA5&ust=1551628312021846](https://www.researchgate.net/publication/334684760/figure/fig/5017371%2F&psi=AOvVaw1WwChuEpaiSOAxLjnuylA5&ust=1551628312021846) (Dostop: 26. 2. 2019).

- Rekonstrukcija Avgustovega foruma, Rekonstrukcija Avgustovega foruma, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6c/Forum_of_Augustus_drawing.jpg (Dostop: 26. 2. 2019).
- Zemljevid rimskega cesarstva v času cesarja Trajana, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/00/Roman_Empire_Trajan_117 (Dostop 26. 2. 2019).
- Utrdba Hadrijanovega zidu, <https://i.zacademic.com/img/big/hr-encyclopedia-of-collier-2018/adrianov-val.jpg> (Dostop 26. 2. 2019).

Diapozitiv 6:

- Vojaški problemi, https://www.realmofhistory.com/wp-content/uploads/2015/08/Amazing_Facts_Roman_Army_Early_Republic_10.jpg (Dostop: 8. 3. 2019).
- Politični problem, https://img.over-blog-kiwi.com/2/04/69/30/20170720/ob_53dbed_roman-senate-of-roman-empire.jpg (Dostop: 8. 3. 2019).
- Družbeni problemi, https://i.dailymail.co.uk/i/newpix/2018/08/07/11/4EE5199000000578-0-Pictured_is_La_morte_di_Cesare_by_Vincenzo_Camuccini-a-6_1533637142682.jpg (Dostop: 8. 3. 2019).

Diapozitiv 7:

- Dioklecijan, http://www.brodarica.net/media/clanak/967/clanak_967_x1247136488181566964.jpg (Dostop: 8. 3. 2019).

Diapozitiv 9:

- Dioklecijanova delitev rimskega imperija, <https://i.pinimg.com/originals/89/e4/f6/89e4f6bf3f30fb60d80ecef45b65e7a5.jpg> (Dostop: 8. 3. 2019).

Diapozitiv 10:

- Nema karta,

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg/800px-Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg.png (Dostop: 3. 3. 2019).

- Preurejena in dopolnjena nema karta 1, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg/800px-Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg.png (Dostop: 3. 3. 2019).

Diapozitiv 11:

- Konstantinopel 1, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/91/Map_of_Constantinople_%281422%29_by_Florentine_cartographer_Cristoforo_Buondelmonte.jpg/220px-Map_of_Constantinople_%281422%29_by_Florentine_cartographer_Cristoforo_Buondelmonte.jpg (Dostop: 8. 3. 2019).
- Konstantinopel 2, <http://zgodovina.si/wp-content/uploads/2017/05/download-900x450.png> (Dostop: 8. 3. 2019).
- Konstantinopel 3, <https://static5.akpool.de/images/cards/73/738445.jpg> (Dostop: 8. 3. 2019).
- Istanbul, <https://d2bgjx2gb489de.cloudfront.net/gbb-blogs/wp-content/uploads/2018/03/06175333/Istanbul-870x400.jpg> (Dostop: 8. 3. 2019).

Diapozitiv 12:

- Preurejena in dopolnjena nema karta 2, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/db/Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg/800px-Blank_map_of_South_Europe_and_North_Africa.svg.png (Dostop: 3. 3. 2019).

Diapozitiv 13:

- Delitev rimske države leta 395, **UČBENIK**

Diapozitiv 14:

- Huni, <https://www.shorthistory.org/images/Illustr>

	<p>ation-The-Huns-in-battle.jpg (Dostop: 8. 3. 2019).</p> <p>Diapozitiv 16:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pregled ozemlja rimskega imperija, https://www.youtube.com/watch?v=w5zYpWcz1-E (Dostop: 8. 3. 2019). <p>Diapozitiv 17:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znaki čustev, https://cdn-images-1.medium.com/max/1600/1*RXe2my5LC77lefi9KfGLKA.png (Dostop: 26. 2. 2019).

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
6 minut	Učence pozdravim in preverim njihovo prisotnost. Pripravim PowerPoint predstavitev in začnem z učno uro.	Poslušajo in se pripravijo na učno uro.
	<i>Prejšnjo uro smo govorili o Rimu kot cesarstvu. Učno-delovni list ste si morali nalepiti v zvezek. Za začetek današnje ure pa bomo najprej malce ponovili.</i>	Poslušajo.
	<i>Kdo je na fotografiji?</i>	- Gaj Oktavijan Avgust.
	<i>Kaj je on postal?</i>	- Prvi rimski cesar.
	<i>Se kdo morda spomni, kaj so bile pglavitne značilnosti vladanja Gaja Oktavijana Avgusta? Lahko si pomagate tudi z učno-delovnim listom in fotografijami na PowerPoint predstavitvi.</i>	- Bil je princeps, imel je osebno stražo, vzpostavil je uradništvo, izvedel je obnovo Rima (Avgustov forum) in bil je pobudnik Pax romane.
	<i>Kaj je Pax romana?</i>	- Pax romana je obdobje miru in napredka.
	<i>Imeli ste tudi domačo nalogo in sicer zapisati, kako bi vi vodili rimsko cesarstvo.</i>	Poslušajo.
Prosim nekaj učencev, da preberejo svojo domačo nalogo.	Eden izmed učencev bere svojo domačo nalogo, ostali poslušajo.	
<i>Tudi danes bomo s snovjo pri rimski državi in dogajanjem v povezavi z njo. Govorili bomo namreč o propadu rimskega imperija.</i>	Poslušajo in spremljajo PowerPoint predstavitev.	

<p><i>Učno uro bomo razdelili na tri vsebinske poudarke. Prvi poudarek bo zajemal opis velike krize, ki je pestila rimsko državo, sledil bo vsebinski poudarek o Dioklecijanu in še zadnji poudarek o Konstantinu Velikemu.</i></p> <p><i>Tekom učne ure se boste naučili:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Našteti razloge (politične, vojaške, gospodarske in družbene) za razpad rimskega imperija.</i> - <i>Opisati reforme cesarja Dioklecijana.</i> - <i>Ovrednotiti pomen reform Dioklecijana.</i> - <i>Opisati reforme cesarja Konstantina Velikega.</i> - <i>Poimenovati obe polovici rimskega imperija po delitvi leta 395.</i> - <i>Navesti letnico dokončnega razpada zahodnega imperija.</i> <p><i>Razdelila vam bom tudi učno-delovne liste na katerih že imate zapis učne snovi, ki ga boste dopolnili z rešenimi nalogami. List doma tudi nalepite v svoje zvezke.</i></p> <p><i>Razdelim učno-delovne liste.</i></p>	
--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Velika kriza</p> <p>10 minut</p>	<p><i>V času prvih dveh stoletij po Kr. so bile rimske zakladnice polne zlata in srebra. Povedali smo, da je bil to čas Pax romana. Položaj se je do konca 2. stoletja spremenil. Po koncu vladanja Marka Avrelija je rimski imperij začel drseti v vsesplošno krizo.</i></p> <p><i>Da se vam bo lažje učiti in boste imeli pregleden zapis, sem vam na učno-delovni list naredila tabelo, katero boste dopolnili.</i></p> <p><i>Na PowerPoint predstavitev sem navedla vse vzroke za vsesplošno krizo rimskega imperija oz. vse probleme, ki so pestili rimski imperij.</i></p> <p><i>Vaša naloga je, da skupaj s sosedom ob katerem sedite vse te probleme razporedite v tabelo. Tabelo sem razdelila na politične, vojaške, gospodarske in družbene probleme. Imate 3 minute časa, da tabelo dopolnite. Potem jo bomo skupaj preverili in dopolnili. Če ima kdo kakšno vprašanje, dvignite roko in bom prišla do</i></p>	<p>Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.</p>

<i>vas.</i>	
Hodim po razredu in preverjam kaj učenci zapisujejo v tabele. V primeru, da je kakšno vprašanje na to seveda odgovorim in pomagam.	V parih rešujejo 1. nalogo na učno-delovnem listu oz. dopolnjujejo tabelo.
Po končanih 3 minutah nalogo preverimo. Pokličem posamezni par, ki mi prebere katere politične probleme je razbral iz navedenih točk. To storimo tudi za vojaške, gospodarske in družbene probleme.	Posameznik v paru bere, ostali poslušajo in dopolnjujejo svoje tabele.
<p><i>Ugotovili smo torej, da je imel rimski imperij precej težav. Da ponovimo:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Politične probleme so zajemali šibka centralna oblast, nesposobni vladarji, bili so se boji za oblast med kandidati za cesarja, vojska se je vpletala v politiko, imperij se je razdelil na dva dela, središče se je preselilo v Konstantinopol.</i> - <i>Vojaški problemi so bili problemi vdora barbarskih plemen, primanjkovalo je finančnih sredstev za utrjevanje meja, v vojski je upadla disciplina.</i> - <i>Gospodarski problemi so zajemali padec vrednosti denarja in inflacijo, propadale so denarne menjave, začelo je prevladovati naturalno gospodarstvo, propadali sta trgovina in obrt, bile so slabe letine, primanjkovalo je delovne sile na podeželju, dvignili so se davki in vse več ljudi davkov ni več želelo plačevati.</i> 	Poslušajo in dopolnijo tabelo, v primeru, da so kaj spregledali/pozabili.
<p><i>Kaj pomeni izraz inflacija?</i></p> <p><i>Kako bi razložili dejstvo, da je začelo prevladovati naturalno gospodarstvo?</i></p>	<p>- <i>Naraščanje cen.</i></p> <p>- <i>To je gospodarstvo, ki ne uporablja denar. Plačilno sredstvo predstavljajo posamezne pridobljene surovine.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ostanejo nam še družbeni problemi in sicer je začelo upadati število prebivalstva, večale so se razlike med revnimi in bogatimi, prebivalci so začeli bežati iz mest, pojavila se je duhovna kriza in pa hudo preganjanje kristjanov.</i> 	Poslušajo in spremljajo tabelo na PowerPoint predstavitvi.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Dioklecijan 10 minut	<i>Leta 284 je rimski cesar postal Dioklecijan, ki se je uveljavil kot sposoben vojaški poveljnik. V državi je uspel vzpostaviti mir in začasno okrepiti</i>	Poslušajo in si ogledujejo fotografijo na PowerPoint predstavitvi.

	<i>moč cesarstva. Povečal je rimsko armado in utrdil meje imperija. Njegove reforme so poživile rimsko gospodarstvo in upočasnile propad rimskega imperija. Dioklecijan je menil, da je rimski imperij prevelik in mu ne bi mogel uspešno vladati en sam človek.</i>	
	<i>Kaj je potemtakem storil, če je menil, da je ozemlje preveliko?</i>	<i>- Rimsko cesarstvo je razdelil.</i>
	<i>Rimsko cesarstvo je torej razdelil na dva dela. In sicer imamo vzhodni del, ki je predstavljal t. i. grško govoreči del in pa zahodni del, ki je bil latinsko govoreči del, svoj center pa je imel v Rimu. Meja je potekala na črti Beograd-Boka Kotorska-Velika Sirta (v severni Afriki). Sedaj si lahko dopolnite tudi učno-delovni list.</i>	Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi. Na PowerPoint predstavitvi si ogledujejo zemljevid.
	Počakam, da si na učno-delovnem listu dopolnijo potek meje med vzhodnim in zahodnim delom imperija.	Dopolnjujejo učno-delovni list.
	<i>V okviru katerega dela je bilo današnje slovensko ozemlje?</i>	<i>- V okviru zahodnega dela.</i>
	<i>Na učno-delovni list, kjer imate zemljevid imperija si z rdečo barvico ali flomastrom označite, kje je potekala meja med obema deloma imperija. Dopišite tudi oznako in ime glavnega mesta zahodne polovice rimskega imperija.</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.
	Počakam, da si vrišejo razmejitveno črto, dopišejo imena mest skozi katere razmejitvena črta poteka in glavno mesto zahodnega dela, v sklopu 3. naloge na učno-delovnem listu.	Na učno-delovni list vrisujejo razmejitveno črto rimskega cesarstva in glavno mesto zahodnega dela.
	<i>Vsak del je vodil en cesar (Avgust) s pomočnikom. Dioklecijan je obdržal vzhodno polovico, v kateri se je nahajala tudi večina najbolj cvetočih mest. S sovladarjem sta določila tudi svoja naslednika.</i>	Poslušajo.
	<i>Zakaj sta določila svoja naslednika?</i>	<i>- Zato, da ne bi po smrti katerega od njiju prihajalo do spopadov za prestol.</i>

3. VSEBINSKI POUKAREK	UČITELJ	UČENEC
Konstantin Veliki 10 minut	<i>Reform ni izvajal samo Dioklecijan temveč, v začetku 4. stoletja, tudi cesar Konstantin veliki, ki ga lahko vidite na fotografijah na PowerPoint predstavitvi. Za kratek čas mu je celo uspelo ponovno združiti državo. Prestolnico cesarstva je iz Rima preselil v vzhodni del cesarstva, v Bizanc, ki se je po njem imenoval Konstantinopol.</i>	Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.
	<i>Kako Konstantinopol poimenujemo drugače?</i>	<i>- Carigrad, Istanbul.</i>

<i>Sedaj lahko dopolnite zemljevid na učno-delovnem listu in vrišete prestolnico vzhodnega dela rimskega cesarstva.</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.
Počakam, da dopišejo prestolnico vzhodnega dela rimskega cesarstva v zemljevid na učno-delovnem listu.	Vpisujejo prestolnico vzhodnega dela rimskega cesarstva v zemljevid na učno-delovnem listu.
<i>Vendar se je izkazalo, da reforme rimskega imperija ne morejo več rešiti. Poleg tega se je nadaljevalo propadanje zahodnega dela. Od leta 395 naprej je bil imperij dokončno razdeljen na dva dela:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Zahodnorimsko cesarstvo - Vzhodnorimsko (Bizantinsko) cesarstvo <i>Dopolnite nalogo na učno-delovnem listu.</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.
Počakam, da vpišejo imeni dveh delov po razpadu cesarstva.	Vpisujejo podatke na učno-delovni list.
<i>Dokončni udarec rimskemu imperiju so zadala priseljevanja Hunov in Germanov. Ta priseljevanja so povzročila konec zahodnega dela imperija oz. propad tega dela. To se je zgodilo leta 476. Ta letnica je zelo pomembna, zato si jo z rdečo barvico zapišite na učno-delovni list.</i>	Poslušajo in si ogledujejo fotografijo na PowerPoint predstavitvi.
Počakam, da zapišejo letnico razpada zahodnega dela imperija na učno-delovni list.	Zapišejo letnico konca zahodnega dela imperija na učno-delovni list.
<i>Ogledali si bomo krajši videoposnetek, kjer boste lahko občutili kakšen obseg je od nastanka do razpada zajemal rimski imperij.</i>	Poslušajo.
Z učenci spremljam videoposnetek in ob gledanju dodam kakšno besedo o videoposnetku, npr. <i>se spomnite, ko smo govorili o rimskih cesarjih in rekli, da je v času Trajana rimski imperij dosegel največji obseg ipd. in skrbim za disciplino v razredu.</i>	Ogledujejo si videoposnetek.
<i>Videoposnetek smo si ogledali, sedaj pa malce razmislite in mi bo vsak od vas povedal eno idejo oz. besedo ali besedno zvezo, ki mu pride na misel po ogledu videoposnetka.</i>	Poslušajo.
Poslušam ideje učencev.	Učenec, ki je na vrsti pove svojo idejo, ostali poslušajo.
<i>Kaj menite, je imel rimski imperij pestro zgodovino kar se tiče ozemeljskih pridobitev in izgub? Bi imel kdo od vas kakšen komentar na današnjo učno uro in predvsem pravkar pogledan videoposnetek?</i>	- Ja/ne. - Ja/ne.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
9 minut	<p><i>Za konec sem vam pripravila ponovitevno nalogo.</i></p> <p>Razdelim ponovitveni list.</p> <p><i>Dam vam 5 minut časa, da vsak zase dopolni besedilo, potem bomo skupaj preverili rešitve.</i></p>	Poslušajo.
	<p>Počakam, da učenci rešijo ponovitevno nalogo. Spremljam njihovo delo in odgovorim na morebitna vprašanja. Skrbim za red in disciplino v razredu.</p>	Učenci individualno rešujejo ponovitevno nalogo.
	<p><i>Čas je potekel, bomo šli kar po vrsti, vsak naj prebere en stavek in manjkajočo besedo, ki jo je vpisal.</i></p> <p>Spremljam odgovore učencev in po potrebi popravim, dopolnim ali pojasnim odgovore.</p>	Posamezni učenec bere, ostali poslušajo in preverjajo pravilnost svojih odgovorov.
	<p><i>Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da ste se naučili (zel dobro, dobro, slabo):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>našteti razloge (politične, vojaške, gospodarske in družbene) za razpad rimskega imperija;</i> - <i>opisati reforme cesarja Dioklecijana;</i> - <i>ovrednotiti pomen reform Dioklecijana;</i> - <i>opisati reforme cesarja Konstantina Velikega;</i> - <i>poimenovati obe polovici rimskega imperija po delitvi leta 395;</i> - <i>navesti letnico dokončnega razpada zahodnega imperija.</i> 	Poslušajo in spremljajo PowerPoint predstavitev.
	<p>Učence pozdravim in jim zaželim lep preostanek dneva.</p>	Odzdravijo in zapustijo učilnico.

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list – prazen
PRILOGA 3 :	Učno-delovni list – izpolnjen kot zapis učne snovi
PRILOGA 4 :	Ponovitveni delovni list – prazen
PRILOGA 5 :	Ponovitveni delovni list - izpolnjen

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Našteti razloge (politične, vojaške, gospodarske in družbene) za razpad rimskega imperija.		X	
Opisati reforme cesarja Dioklecijana.		X	
Ovrednotiti pomen reform Dioklecijana.	X		
Opisati reforme cesarja Konstantina Velikega.		X	
Poimenovati obe polovici rimskega imperija po delitvi leta 395.			X
Navesti letnico dokončnega razpada zahodnega imperija.			X

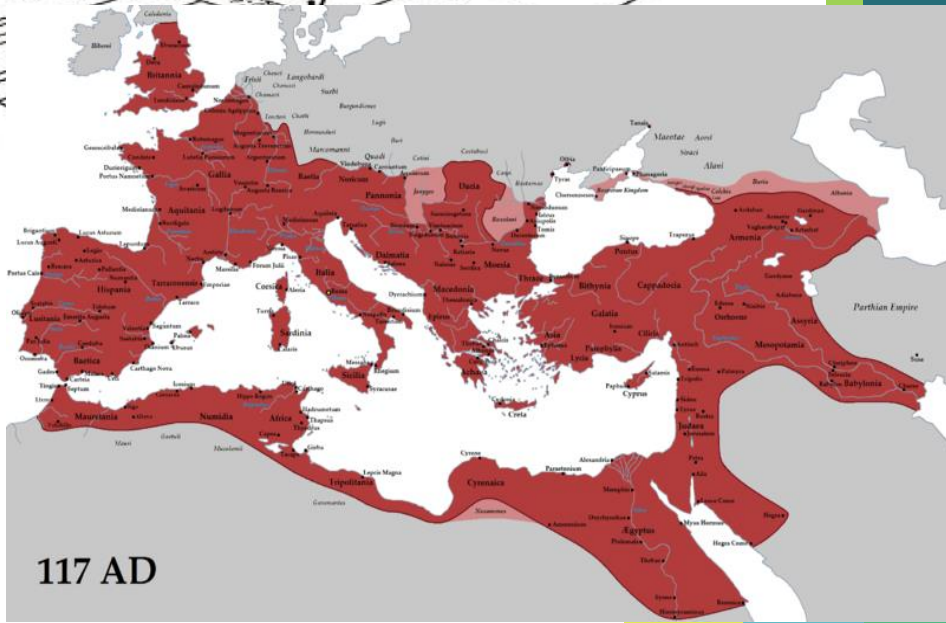
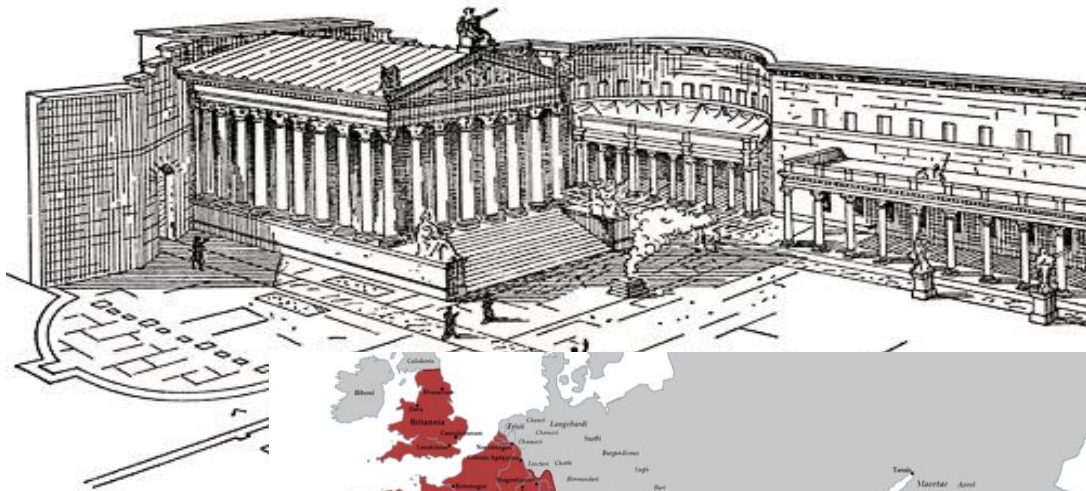
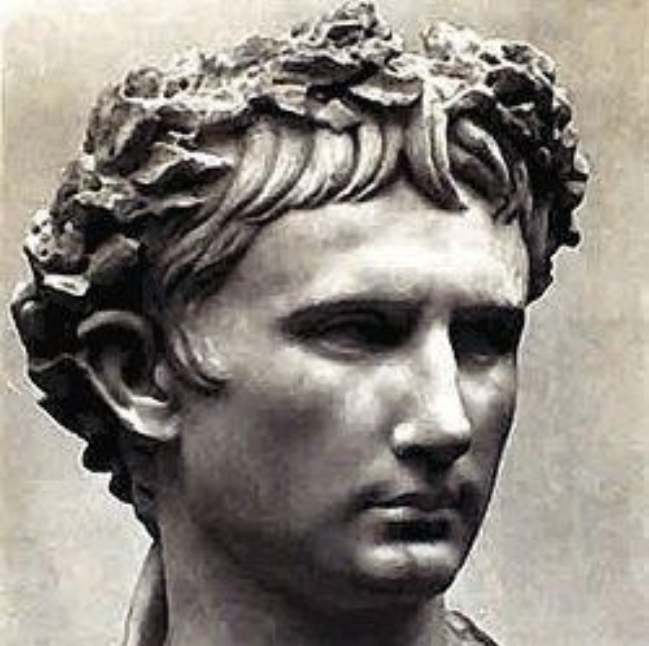
Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Z izvedbo učne ure sem zadovoljna. Učenci so pridno sodelovali, vendar jim tema ni bila ravno zanimiva, kar se je pokazalo tudi pri ohranjanju koncentracije. Večkrat sem morala prenehati s razlago zaradi klepetanja. Po kratkih premorih so se ponovno osredotočili na učno uro. Pritegnila sem jih predvsem z videoposnetkom spreminjanja ozemlja rimskega imperija. Večina je rekla, da si sedaj bolje predstavljajo kako veliko ozemlje je imperij pravzaprav zajemal. Učno uro sem uspela izvesti tako kot sem načrtovala.

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Našteti razloge (politične, vojaške, gospodarske in družbene) za razpad rimskega imperija.		X	
Opisati reforme cesarja Dioklecijana.		X	
Ovrednotiti pomen reform Dioklecijana.		X	
Opisati reforme cesarja Konstantina Velikega.		X	
Poimenovati obe polovici rimskega imperija po delitvi leta 395.			X
Navesti letnico dokončnega razpada zahodnega imperija.			X

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Učno uro sem uspešno izvedla. Ker je bila ponovitev prejšnje sem bila še bolj suverena v svoj nastop. Je bil pa tudi sam razred bolj zainteresiran v učno uro. Imeli so kar nekaj dodatnih vprašanj, na katere sem odgovorila sama ali pa smo skupaj prišli do odgovora. Kljub dodatnim vprašanjem sem učno uro uspela izpeljati tako kot sem jo načrtovala.

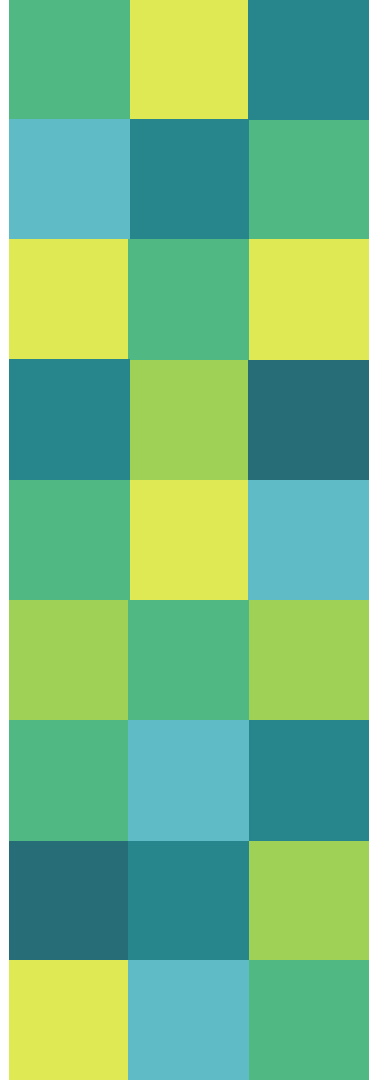
PROPAD RIMSKEGA IMPERIJA

VSEBINSKI POUODARKI

1. VELIKA KRIZA

2. DIOKLECIJAN

**3. KONSTANTIN
VELIKI**

DANES SE BOSTE NAUČILI:

- Našteti razloge (politične, vojaške, gospodarske in družbene) za razpad rimskega imperija.
- Opisati reforme cesarja Dioklecijana.
- Ovrednotiti pomen reform Dioklecijana.
- Opisati reforme cesarja Konstantina Velikega.
- Poimenovati obe polovici rimskega imperija po delitvi leta 395.
- Navesti letnico dokončnega razpada zahodnega imperija.

I. VELIKA KRIZA

Upad discipline	Slabe letine	Šibka centralna oblast	Upad števila prebivalstva	Vdor barbarских plemen	Dvig davkov	Začetek prevlade naturalnega gospodarstva
Primanjko vanje finančnih sredstev za utrjevanje meja	Pade vrednost denarja (inflacija)	Ljudje ne želijo plačevati davkov	Duhovna kriza	Vojska se vpleta v politiko	Večajo se razlike med revnimi in bogatimi	Propad trgovine in obrti
Propad denarnih menjav	Nesposobni vladarji	Preganjanje kristjanov	Bijejo se boji za oblast	Primanjko vanje delovne sile na podeželju	Beg iz mest	Imperij se razdeli na dva dela

POLITIČNI PROBLEMI

- Šibka centralna oblast
- Nesposobni vladarji
- Boji za oblast
- Vojska se vpleta v politiko
- Razdelitev imperija

VOJAŠKI PROBLEMI

- Vdori barbarских plemen
- Pomanjkanje finančnih sredstev za utrjevanje meja
- Upad vojaške discipline

GOSPODARSKI PROBLEMI

- Padanje vrednosti denarja – inflacija
- Propad denarnih menjav
- Prevlada naturalnega gospodarstva
- Propad trgovine in obrti
- Slabe letine
- Pomanjkanje delovne sile na podeželju
- Dvig davkov
- Neplačevanje davkov

DRUŽBENI PROBLEMI

- Upad števila prebivalstva
- Poglabljene razlike med revnimi in bogatimi
- Beg prebivalstva iz mest
- Duhovna kriza
- Preganjanje kristjanov

II. DIOKLECIJAN

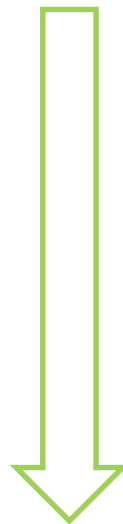
- » **Vojaški poveljnik**
- » **Začasno vzpostavi mir**
- » **Poveča rimsko armado**
- » **Utrdi meje imperija**

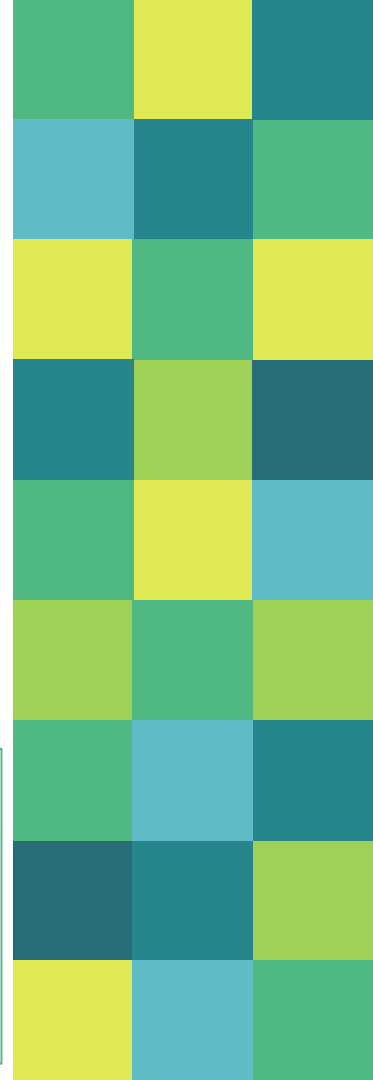
RIMSKO CESARSTVO

VZHODNI DEL
(grško govoreči del)

ZAHODNI DEL
(latinsko govoreči del)

ZAHODNI DEL

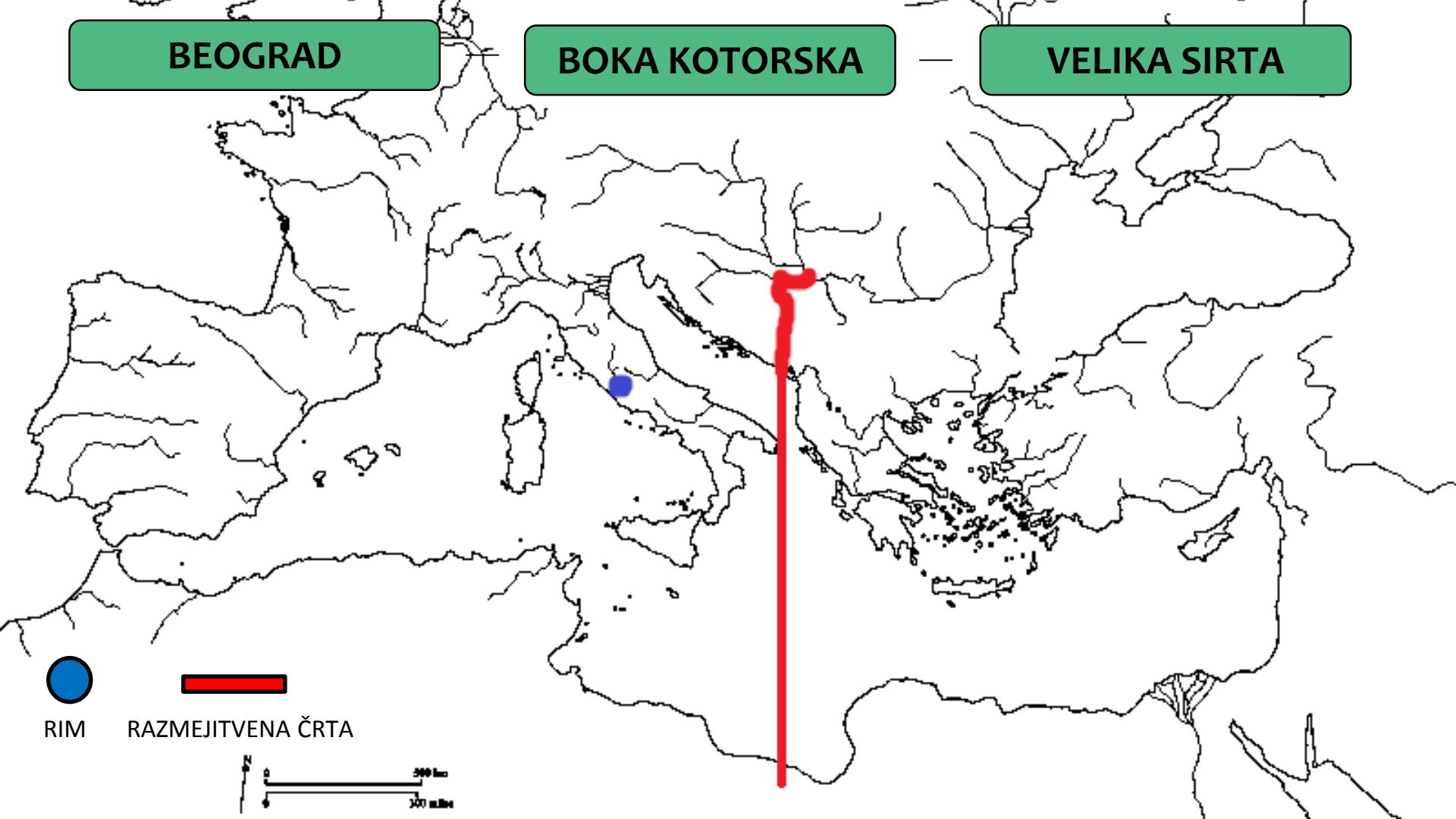
VZHODNI DEL

BEOGRAD

BOKA KOTORSKA

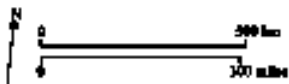
VELIKA SIRTA

RIM

RAZMEJITVENA ČRTA

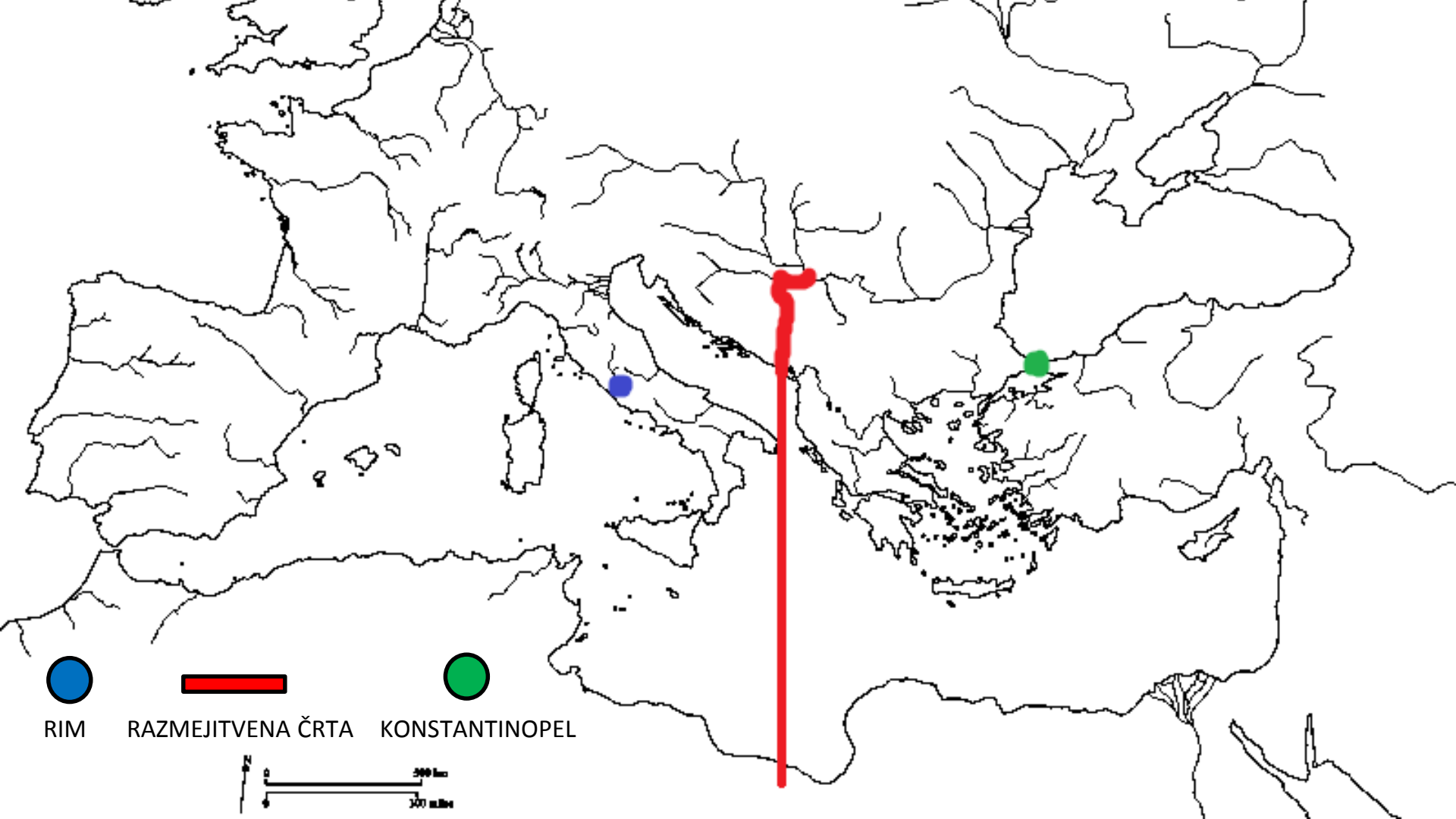

III. KONSTANTIN VELIKI

Es hat Me Claret Confessionnel noch auf den heutigen Cagvid allen

Laß, und sonst in ander romber Delleß, so dieß Keyser auch gebauen

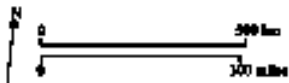
RIM

RAZMEJITVENA ČRTA

KONSTANTINOPEL

395 – IMPERIJ DOKONČNO RAZDELJEN NA DVA DELA

simbol
Konstantinopla

ATLANTSKI
OCEAN

Reka

Donava

Sava

ZAHODNORIMSKO CESARSTVO

Rim

Dina

Konstantinopel

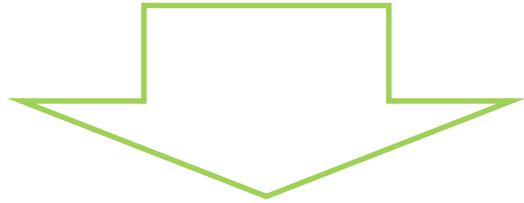
ČRNO MORJE

VZHODNORIMSKO CESARSTVO

SREDOZEMSKO MORJE

— delitev rimske države leta 395

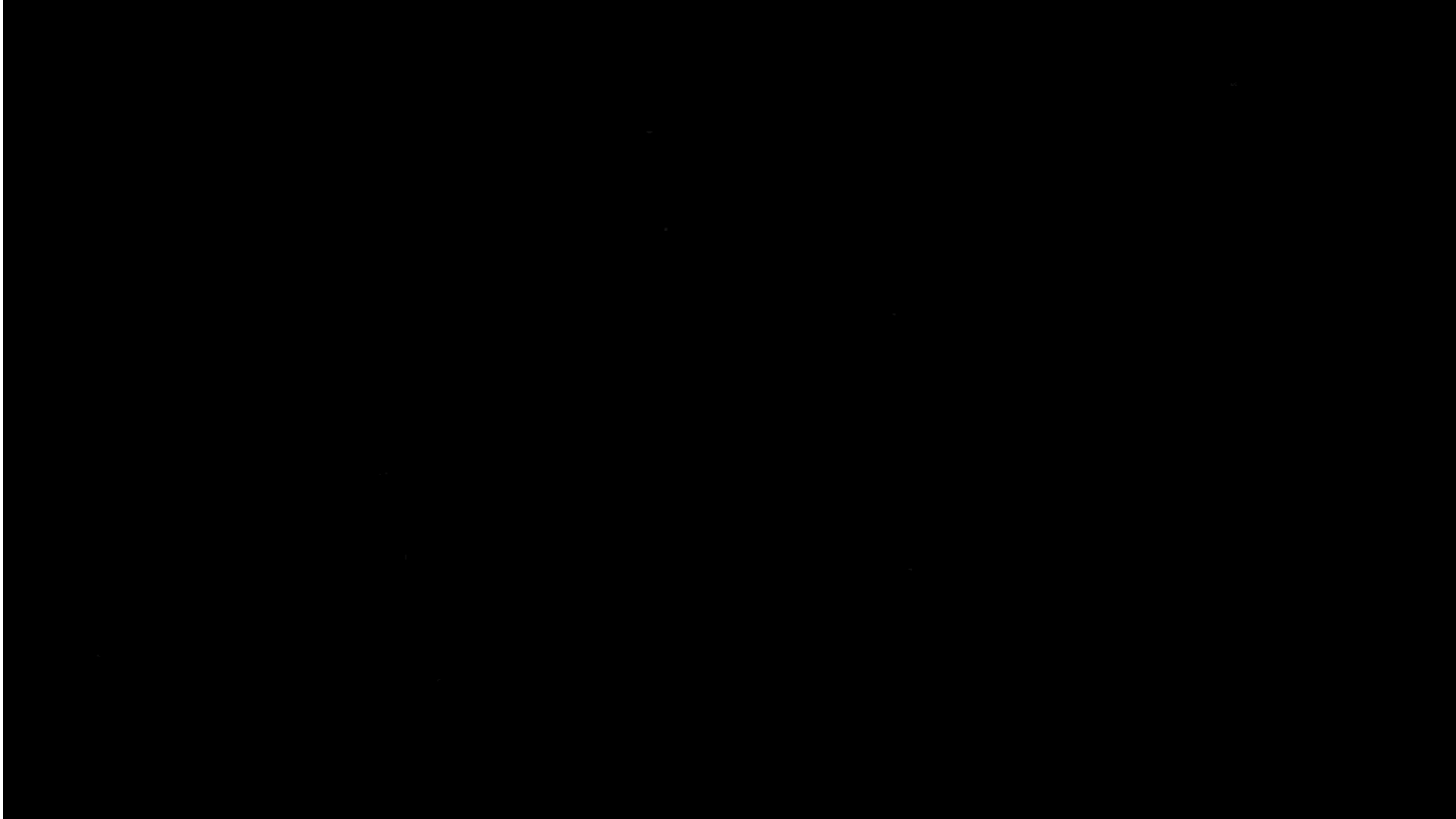
Preseljevanje Hunov in Germanov

476

**konec zahodnega
dela imperija**

Rimski imperij je s koncem 2. stoletja začel drseti v vsesplošno [redacted]. Probleme rimskega imperija lahko razdelimo v štiri skupine: vojaške, družbene, [redacted] in [redacted] probleme. Največji vpliv so imeli vdori [redacted] plemen. Prišlo je tudi do naraščanja cen oz. [redacted]. Tudi letine so bile [redacted]. Število prebivalstva je [redacted]. Poleg vsega pa so začeli tudi s hudim preganjanjem [redacted].

Cesar [redacted] je podvojil številčnost rimske armade in začasno uvedel mir. Poskrbel je tudi za obrambo imperija in utrdil njegove [redacted]. Rimsko cesarstvo je razdelil na [redacted] (grško govoreči) in [redacted] (latinsko govoreči) del. Reforme je izvajal tudi cesar [redacted], ki je za krajši čas ponovno združil imperij. Prestolnico cesarstva je preselil iz [redacted]. Nasledilo jo je mesto v vzhodnem delu imperija, ki se imenuje [redacted]. Danes to mesto imenujemo [redacted]. Kljub vsem reformam se je nadaljevalo pospešeno propadanje [redacted] dela. Rimski imperij se je razdelil na dva dela:

[redacted] cesarstvo in [redacted] cesarstvo.

Dokončni razlog za propad imperija so bila preseljevanja [redacted] in [redacted]. Leta [redacted] je sledil konec zahodnega dela imperija – propad rimskega imperija.

- **Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da ste se naučili:**

- Našteti razloge (politične, vojaške, gospodarske in družbene) za razpad rimskega imperija
- Opisati reforme cesarja Dioklecijana
- Ovrednotiti pomen reform Dioklecijana
- Opisati reforme cesarja Konstantina Velikega
- Poimenovati obe polovici rimskega imperija po delitvi leta 395
- Navesti letnico dokončnega razpada zahodnega imperija

PROPAD RIMSKEGA IMPERIJA

I. VELIKA KRIZA

Konec 2. stoletja → vsesplošna kriza

1. Navedene težave rimskega imperija razvrsti na politične, gospodarske, družbene in vojaške. Za vsako vrsto problemov uporabi drugo barvico.

Upad vojaške discipline	Slabe letine	Šibka centralna oblast	Upad števila prebivalstva	Vdori barbarских plemen	Dvig davkov	Začetek prevlade naturalnega gospodarstva
Pomanjkanje finančnih sredstev za utrjevanje meja	Pade vrednost denarja (inflacija)	Ljudje ne želijo plačevati davkov	Duhovna kriza	Vojska se vpleta v politiko	Večajo se razlike med revnimi in bogatimi	Propad trgovine in obrti
Propad denarnih menjav	Nesposobni vladarji	Preganjanje kristjanov	Bijejo se boji za oblast	Pomanjkanje delovne sile na podeželju	Beg prebivalstva iz mest	Imperij se razdeli na dva dela

POLITIČNI PROBLEMI

GOSPODARSKI PROBLEMI

VOJAŠKI PROBLEMI

DRUŽBENI PROBLEMI

II. DIOKLECijan

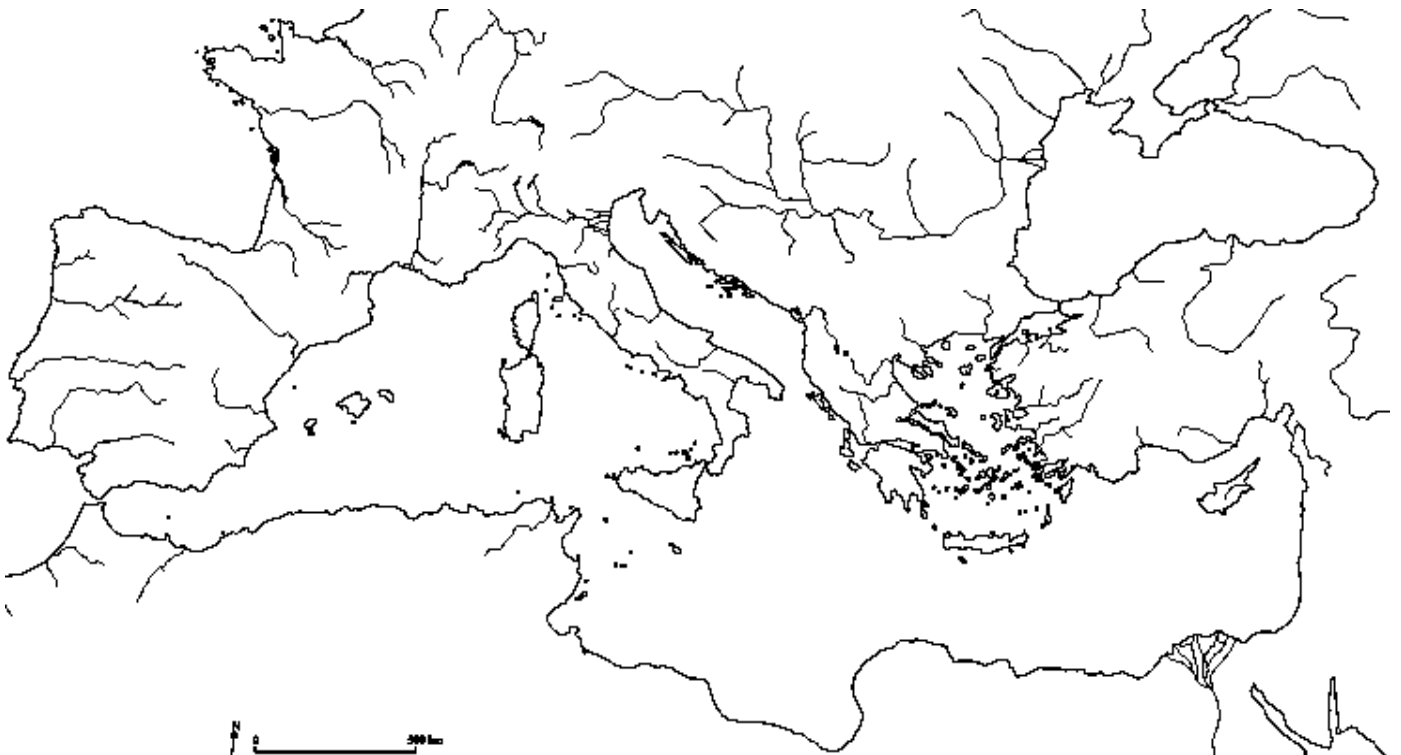
- » Vojaški poveljnik
- » Začasno vzpostavi mir
- » Poveča rimsko armado
- » Utrdi meje imperija

2. Dopolni kraje skozi katere je potekala meja med deloma rimskega cesarstva.

——

3. Dopolni zemljevid in ne pozabi na legendo.

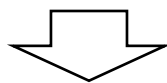
Legenda:

III. KONSTANTIN VELIKI

Prestolnico cesarstva preseli v .

Sledi pospešeno propadanje zahodnega dela. Leta 395 je bil imperij dokončni razdeljen na dva dela:

Preseljevanje Hunov in Germanov

PROPAD RIMSKEGA IMPERIJA

I. VELIKA KRIZA

Konec 2. stoletja → vsesplošna kriza

1. Navedene težave rimskega imperija razvrsti na politične, gospodarske, družbene in vojaške. Za vsako vrsto problemov uporabi drugo barvico.

Upad vojaške discipline	Slabe letine	Šibka centralna oblast	Upad števila prebivalstva	Vdori barbarskih plemen	Dvig davkov	Začetek prevlade naturalnega gospodarstva
Pomanjkanje finančnih sredstev za utrjevanje meja	Pade vrednost denarja (inflacija)	Ljudje ne želijo plačevati davkov	Duhovna kriza	Vojska se vpleta v politiko	Večajo se razlike med revnimi in bogatimi	Propad trgovine in obrti
Propad denarnih menjav	Nesposobni vladarji	Preganjanje kristjanov	Bijejo se boji za oblast	Pomanjkanje delovne sile na podeželju	Beg prebivalstva iz mest	Imperij se razdeli na dva dela

● POLITIČNI PROBLEMI

● GOSPODARSKI PROBLEMI

● VOJAŠKI PROBLEMI

● DRUŽBENI PROBLEMI

II. DIOKLECijan

- » Vojaški poveljnik
- » Začasno vzpostavi mir
- » Poveča rimsko armado
- » Utrdi meje imperija

2. Dopolni kraje skozi katere je potekala meja med deloma rimskega cesarstva.

3. Dopolni zemljevid in ne pozabi na legendo.

Legenda:

RIM

KONSTANTINOPEL

RAZMEJITVENA ČRTA

III. KONSTANTIN VELIKI

Prestolnico cesarstva preseli v

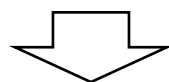
KONSTANTINOPEL

Sledi pospešeno propadanje zahodnega dela. Leta 395 je bil imperij dokončni razdeljen na dva dela:

**ZAHODNORIMSKO
CESARSTVO**

**VZHODNORIMSKO
(BIZANTINSKO) CESARSTVO**

Preseljevanje Hunov in Germanov

476

KONEC ZAHODNEGA DELA IMPERIJA

PONOVITEV

1. Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami.

Rimski imperij je s koncem 2. stoletja začel drseti v vsesplošno _____. Probleme rimskega imperija lahko razdelimo v štiri skupine: vojaške, družbene, _____ in _____ probleme. Največji vpliv so imeli vdori _____ plemen. Prišlo je tudi do naraščanja cen oz. _____. Tudi letine so bile _____. Število prebivalstva je _____. Poleg vsega pa so začeli tudi s hudim preganjanjem _____.

Cesar _____ je podvojil številčnost rimske armade in začasno uvedel mir. Poskrbel je tudi za obrambo imperija in utrdil njegove _____. Rimsko cesarstvo je razdelil na _____ (grško govoreči) in _____ (latinsko govoreči) del.

Reforme je izvajal tudi cesar _____, ki je za krajši čas ponovno združil imperij. Prestolnico cesarstva je preselil iz _____. Nasledilo jo je mesto v vzhodnem delu imperija, ki se imenuje _____. Danes to mesto imenujemo _____.

Kljub vsem reformam se je nadaljevalo pospešeno propadanje _____ dela. Rimski imperij se je razdelil na dva dela:

- _____ cesarstvo in
- _____ cesarstvo.

Dokončni razlog za propad imperija so bila preseljevanja _____ in _____. Leta _____ je sledil konec zahodnega dela imperija – propad rimskega imperija.

PONOVITEV

1. Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami.

Rimski imperij je s koncem 2. stoletja začel drseti v vsesplošno **KRIZO**. Probleme rimskega imperija lahko razdelimo v štiri skupine: vojaške, družbene, **POLITIČNE** in **GOSPODARSKE** probleme. Največji vpliv so imeli vdori **BARBARSKIH** plemen. Prišlo je tudi do naraščanja cen oz. **INFLACIJE**. Tudi letine so bile **SLABE**. Število prebivalstva je **UPADALO**. Poleg vsega pa so začeli tudi s hudim preganjanjem **KRISTJANOV**.

Cesar **DIOKLECIJAN** je podvojil številčnost rimske armade in začasno uvedel mir. Poskrbel je tudi za obrambo imperija in utrdil njegove **MEJE**. Rimsko cesarstvo je razdelil na **VZHODNI** (grško govoreči) in **ZAHODNI** (latinsko govoreči) del. Reforme je izvajal tudi cesar **KONSTANTIN VELIKI**, ki je za krajši čas ponovno združil imperij. Prestolnico cesarstva je preselil iz **RIMA**. Nasledilo jo je mesto v vzhodnem delu imperija, ki se imenuje **KONSTANTINOPEL**. Danes to mesto imenujemo **ISTANBUL**.

Kljub vsem reformam se je nadaljevalo pospešeno propadanje **ZAHODNEGA** dela. Rimski imperij se je razdelil na dva dela:

- **ZAHODNORIMSKO** cesarstvo in
- **VZHODNORIMSKO (BIZANTINSKO)** cesarstvo.

Dokončni razlog za propad imperija so bila preseljevanja **HUNOV** in **GERMANOV**. Leta **476** je sledil konec zahodnega dela imperija – propad rimskega imperija.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
RAZSVETLJENI ABSOLUTISTI**

IME IN PRIIMEK: Manuela Lisjak

DATUM: 13. 3. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8. razred	
Datum:	13. 3. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda
	Poglavje iz učbenika:	Evropa in slovenske dežele v 17. in 18. stoletju: od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda
Učna enota – naslov učne ure:	Razsvetljeni absolutisti	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, parna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda dela z gibljivimi slikami, metoda grafičnih izdelkov.	
Učne tehnike:	Možganska nevihta oz. brainstorming, skrivanka.	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> - »opišejo glavne reforme Marije Terezije in Jožefa II.; - na primeru slovenskih (zgodovinskih) dežel sklepajo o posledicah in pomenu reform Marije Terezije in Jožefa II. za različne sloje prebivalstva, - primerjajo splošno šolsko obveznost tedaj in danes« (Učni načrt, 2011, str. 18). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti pojem razsvetljeni absolutisti;</i> - <i>našteti glavne predstavnike razsvetljenega absolutizma;</i> - <i>primerjati gospodarsko teorijo fiziokratizma in merkantilizma;</i> - <i>našteti področja reform Marije Terezije in Jožefa II.;</i> - <i>opisati posamezna področja reform Marije Terezije in Jožefa II.</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorno poslušati;</i> - <i>odgovoriti na zastavljena vprašanja;</i> - <i>prebrati zahtevano besedilo;</i> - <i>upoštevati navodila pri dopolnjevanju učno-delovnih listov;</i> - <i>prepoznati ustrezne informacije pri delu s pisnimi viri;</i> - <i>ustrezno dopolniti grafični zapis snovi.</i>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pokazati ustrezen odnos do preteklosti;</i> - <i>pokazati ustrezen odnos do razsvetljencev in njihovih razsvetljenskih idej.</i>
Učne etape:	1. Uvajanje	

	2. Obravnava nove učne snovi 3. Ponavljanje	
Vsebinski poudarki:	1. Vpliv razsvetljenskih idej na vladarje 2. Terezijanske in Jožefinske reforme	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik: Mirjanić, A., Razpotnik, J., Snoj, D., Verdev, H. in Zuljan, A. (2010). Raziskujem preteklost 8. Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole. 2. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Učno-delovni list - Ponovitveni list - PowerPoint
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor, - računalnik, - platno, - bela tabla, - flomaster.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (branje besedila v slovenščini, odgovarjanje na vprašanja na učno-delovnem listu v slovenščini, ustrezno tvorjenje stavkov, slovnično pravilno izražanje)	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Razsvetljeni absolutisti: posamezniki, ki so v razsvetljenskih idejah videli prednosti oz. koristi. Poleg tega so z izvajanjem reform na različnih področjih modernizirali državo in povečali njeno moč. Želeli so tudi izboljšati položaj kmeta ter obdavčiti plemstvo in duhovščino.</p> <p>Kataster: zemljiška knjiga v kateri so natančno popisane in izmerjene vse obstoječe nepremičnine.</p> <p>Rokovnjači: mladi fantje, ki so pred naborom zbežali v gozd in se tam skrivali pred oblastjo.</p> <p>Trivialka: osnovna šola habsburške monarhije v manjših krajih z najosnovnejšim učnim programom. Obvezni predmetnik je zajemal branje, pisanje, računstvo, nemško slovnico, osnove latinščine in zgodovino.</p> <p>Gubernije: manjše dežele, povezane v nove upravne enote, ki jih je v sklopu upravne reforme uvedel Jožef II.</p> <p>Kresije: v času habsburške monarhije okrožni urad ali poslopje tega urada.</p> <p>Fiziokratizem: gospodarska teorija katere pripadniki so bili mnenja, da je temelj državnega bogastva v poljedelstvu oz. zemlji, ki povrne vloženo. Teorija je zagovarjala gospodarsko svobodo ter pospešen razvoj kmetijstva.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (10. 3. 2019).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik: Mirjanić, A., Razpotnik, J., Snoj, D., Verdev, H. in Zuljan, A. (2010). Raziskujem preteklost 8. Učbenik za zgodovino v osmem

	<p>razredu osnovne šole. 2. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett.</p> <ul style="list-style-type: none"> - E-gradivo, http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/reforme/ (Dostop: 11. 3. 2019). - Katarina II. Velika, http://zgodovina.si/katarina-ii-aleksejevna-velika/ (Dostop: 11. 3. 2019).
Učno-delovni list	<ul style="list-style-type: none"> - Friderik II. Veliki, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/90/Friedrich_Zweite_Alt.jpg/220px-Friedrich_Zweite_Alt.jpg (Dostop: 11. 3. 2019). - Katarina II. Velika, http://zgodovina.si/wp-content/uploads/2016/11/Katarina_Velika_pred_ogledalom.jpg (Dostop: 11. 3. 2019). - Marija Terezija, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/3e/Kaiserin_Maria_Theresia_%28HRR%29.jpg/260px-Kaiserin_Maria_Theresia_%28HRR%29.jpg (Dostop: 11. 3. 2019). - Jožef II., https://gradovislovenije.si/wp-content/uploads/2018/08/Carl_von_Sales_Bildnis_Joseph_II_posthum_1823.jpg (Dostop: 11. 3. 2019).
PowerPoint	<p>Diapozitiv 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Katarina II. Velika, http://zgodovina.si/katarina-ii-aleksejevna-velika/ (Dostop: 11. 3. 2019). <p>Diapozitiv 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oči, https://previews.123rf.com/images/chudtsankov/chudtsankov1402/chudtsankov140200141/26112733-black-and-white-cute-cartoon-eyes-illustration-isolated-on-white.jpg (Dostop: 11. 3. 2019). <p>Diapozitiv 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žezlo, http://www.pokimica.com/katalog/image_view/skiptar_view.jpg (Dostop: 11. 3. 2019). - Vladarsko jabolko 1, http://www.pokimica.com/katalog/image_view/sar_view.jpg (Dostop: 11. 3. 2019). - Vladarsko jabolko 2, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/4/47/Weltliche_Schatzkam

[mer Wien %28261%29.JPG/250px-Weltliche Schatzkammer Wien %28261%29.JPG](#) (Dostop: 11. 3. 2019).

- Ekaterina, <https://m.media-amazon.com/images/M/MV5BYzUwNGI4MjMtZWVhOC00NDEyLTk1OWYtNzhjMzMwMTZiZmMyXkEyXkFqcGdeQXVyNjMwOTA1MDM@.V1.jpg> (Dostop: 11. 3. 2019).

Diapozitiv 7:

- Žarnica, <https://previews.123rf.com/images/anthonyycz/anthonyycz1707/anthonyycz170700005/81384306-yellow-light-bulb-drawing-.jpg> (Dostop: 11. 3. 2019).

Diapozitiv 8:

- Žarnica, <https://previews.123rf.com/images/anthonyycz/anthonyycz1707/anthonyycz170700005/81384306-yellow-light-bulb-drawing-.jpg> (Dostop: 11. 3. 2019).

Diapozitiv 10:

- Friderik II. Veliki, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/90/Friedrich_Zweite_Alt.jpg/220px-Friedrich_Zweite_Alt.jpg (Dostop: 11. 3. 2019).
- Katarina II. Velika, http://zgodovina.si/wp-content/uploads/2016/11/Katarina_Velika_pred_ogledalom.jpg (Dostop: 11. 3. 2019).

Diapozitiv 11:

- Marija Terezija, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/3e/Kaiserin_Maria_Theresia_%28HRR%29.jpg/260px-Kaiserin_Maria_Theresia_%28HRR%29.jpg (Dostop: 11. 3. 2019).
- Jožef II., https://gradovislovenije.si/wp-content/uploads/2018/08/Carl_von_Sales_Bildnis_Joseph_II_posthum_1823.jpg (Dostop: 11. 3. 2019).

Diapozitiv 14:

- Kataster, <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/reforme/elementi/kataster.jpg> (Dostop: 11. 3. 2019).

		<p>Diapozitiv 16:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trivialka, http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/reforme/elementi/solski_razred1.jpg (Dostop: 11. 3. 2019). <p>Diapozitiv 17:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tehnica, https://friendsofmedellin.com/wp-content/uploads/2017/03/balance-007.jpg (Dostop: 11. 3. 2019). <p>Diapozitiv 19:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znaki čustev, https://cdn-images-1.medium.com/max/1600/1*RXe2my5LC77lefi9KfGLKA.png (Dostop 26. 2. 2019).
	Videoposnetek	<ul style="list-style-type: none"> - Katarina II. Velika. https://www.youtube.com/watch?v=HcWiD455Epw&t=3s (Dostop: 11. 3. 2019).

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
9 minut	Učence pozdravim in preverim njihovo prisotnost. Pripravim PowerPoint predstavitev in začnem z učno uro.	Poslušajo in se pripravijo na učno uro.
	<i>Za začetek si bomo pogledali videoposnetek, ki je dolg približno 1 minuto in 30 sekund. Vaša naloga v tem času je, da si posnetek pozorno ogledate. Bodite pozorni na izrečene besede, osebe, prostor, ambient, obleke ipd., torej na vse podrobnosti videoposnetka.</i>	Poslušajo.
	V času predvajanja videoposnetka skrbim za red in disciplino v razredu.	Ogledujejo si videoposnetek.
	<i>Najprej bi prosila, kar po vrsti kakor sedite, da mi vsak od vas pove, kaj ste opazili na videoposnetku?</i>	Vsak učenec pove svojo asociacijo oz. svoje opažanje, ostali ga poslušajo.
	Poslušam asociacije oz. opažanja učencev na podlagi videoposnetka. Zanimive opazke zapišem na tablo. Ko spregovorijo vsi učenci nadaljujem z vprašanji, ki se navezujejo na videoposnetek.	
	<i>Kakšna zvrst filma je izsek, ki ste si ga ogledali?</i>	- Zgodovinski film.
<i>Koga ste videli na izseku videoposnetka?</i>	- Deklico, kraljico, Elizabeto	

Kdo je osrednja oseba prikazana na videoposnetku?

Kateri dogodek je prikazan?

Kako so bili posamezniki oblečeni?

Katere vladarske insignije je imela ruska carica s seboj?

V katero obdobje bi umestili videoposnetek oz. dogajanje v njem?

Kako bi videoposnetek povezali z zadnjo uro zgodovine in tematiko, ki ste jo obravnavali?

Mogoče veste, katero temo bomo torej danes

II. Veliko, carico, rusko carico, plemstvo, odpiralca vrat, stražo.

- Ruska carica Katarina II. Velika.

- Inavguracija, prvi javni prihod kot ruska carica Katarina II. Velika (in vsi dodani nazivi, ki jih je s prevzemom oblasti dobila).

- Katarina II. Velika ima na sebi belo-zlat plašč. Plašč oz. obleka je imela tudi nekaj modrih dodatkov, dopolnjeval pa jo je prestižen nakit. Za njo se je vlekla dolga vlečka plašča kožne barve z nekaj dodanimi simboli. Obleko ji je krasila posebna broška. Plemstvo okoli nje je bilo oblečeno v prestižne dolge obleke in sakoje. Ženske so imele spete lase. Gospod, ki je odprl vrata je imel na sebi rdečo-zlato uniformo. Tudi stražarji so imeli na sebi uniformo zelene, rdeče in zlate barve.

- Na glavi nosi krono, v desni roki ima žezlo in vladarsko jabolko.

- V obdobje razsvetljenstva, v 18. stoletje.

- Zadnjič smo govorili o razsvetljencih in kakšen vpliv so imeli na razvoj znanosti. Najverjetneje pa so razsvetljskim idejam sledili tudi drugi, recimo ruska carica Katarina II. Velika.

- Tema razsvetljskih

nadaljevali?	vladarjev, o vplivu razsvetljenskih idej na vladarje.
<p>Hvala za vse vaše odgovore. Vidim, da ste si videoposnetek zelo pozorno ogledali. Izsek sem pripravila iz televizijske serije z naslovom »Ekaterina«. Po rusko namreč ime carice zveni Ekaterina Velikaja. Serija je zgodovinsko biografska drama, predstavljena v 24 delih dveh sezon in zajame življenje ruske carice Katarine II. Velike. Ta se je iz Nemčije poročila v Rusijo in s pomočjo državnega udara njenega moža prišla na oblast.</p> <p>Kot smo že ugotovili, bo današnja ura govorila o razsvetljenih absolutistih. Razdelili jo bomo na dva vsebinska poudarka. Začeli bomo z vprašanjem, kakšen vpliv so imele razsvetljenske ideje na vladarje, v drugem delu učne ure pa bomo govorili o t. i. terezijanskih in jožefinskih reformah.</p> <p>Danes se boste naučili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojasniti pojem razsvetljeni absolutisti - naštetih glavne predstavnike razsvetljenega absolutizma - primerjati gospodarsko teorijo fiziokratizma in merkantilizma - naštetih področja reform Marije Terezije in Jožefa II - opisati posamezna področja reform Marije Terezije in Jožefa II. <p>Razdelila vam bom tudi učno-delovne liste na katerih že imate zapis učne snovi in boste lahko sledili učni uri. Učno-delovni list zajema tudi nekaj dopolnitvenih nalog, ki jih bomo rešili skupaj ali pa vsak posameznik zase. List doma tudi nalepite v svoj zvezek.</p>	Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVALJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUKAREK	UČITELJ	UČENEC
Vpliv razsvetljenskih idej na	<i>Kot smo povedali že prejšnjo uro, so bili privrženci razsvetljenstva predvsem meščani in liberalno plemstvo. Vladarji nad razsvetljenskimi idejami niso bili preveč navdušeni, vendar so</i>	Poslušajo in spremljajo PowerPoint predstavitvi.

<p>vladarje</p> <p>10 minut</p>	<p><i>nekateri med njimi spoznali, da jim lahko koristijo. Kot smo zapisali v naslovu današnje ure vladarje, ki podpirajo razsvetljenske ideje imenujemo razsvetljeni absolutisti.</i></p>	
	<p><i>Kaj menite, kje so razsvetljeni absolutisti videli prednosti razsvetljenskih idej? Zakaj so jih te ideje pritegnile?</i></p> <p>V primeru, da mi ne znajo pojasniti postavim podvprašanje.</p> <p><i>Kaj so bile glavne ideje razsvetljenstva oz. katere ideje so razsvetljenci najbolj poudarjali?</i></p> <p>Nadaljujem z razgovorom. <i>Če pomislimo na Ludvika XIV, kakšno politiko je vodil?</i></p> <p><i>Kakšno gospodarsko politiko je podpiral?</i></p> <p><i>Ali je bil potemtakem naklonjen kmetom?</i></p> <p><i>Kako pa je to dokazal?</i></p> <p><i>Kaj smo rekli za razsvetljence in njihov odnos do kmetijstva oz. do zemlje?</i></p> <p><i>Mogoče kdo od vas ve, kako imenujemo gospodarsko politiko, kateri temelj bogastva predstavlja zemlja in kjer se vlaga v dobrobit</i></p>	<p>- Razsvetljeni absolutisti so prednosti idej videli v tem, da so izobraženi in zadovoljni prebivalci gospodarsko uspešnejši in lahko pripomorejo k hitrejšemu polnjenju državne blagajne. Poleg tega so z izvajanjem reform na področju šolstva, gospodarstva, vojske, sodstva in uprave modernizirali državo in povečali njeno moč. Želeli pa so tudi izboljšati položaj kmeta ter obdavčiti plemstvo in duhovščino.</p> <p>- Enakost pred zakonom za vse ljudi, pravico do svobode za vse ljudi, svobodo tiska in mišljenja ter vero v razum in znanost.</p> <p>- Absolutistično politiko/ »najpopolnejšo obliko absolutizma«. Kljub temu, da se je posvetoval z uradniki, je odločitve sprejemal sam.</p> <p>- Podpiral je merkantilistično gospodarsko politiko, manufakture in trgovino.</p> <p>- Ne.</p> <p>- Kmeta je še bolj obremenil in mu naložil dodatne davke.</p> <p>- Za razsvetljence je zemlja predstavljala temelj bogastva.</p>

<i>kmetov, ki so to zemljo obdelovali?</i>	- Fiziokratizem.
<i>Fiziokratizem je torej gospodarska teorija. Fiziokratom je bil temelj državnega bogastva poljedelstvo oz. zemlja. Vedeli so namreč, da ves vložek v zemljo pomeni povračilo v drugačni obliki (pridelek). Zagovarjali so gospodarsko svobodo. Pod vplivom fiziokratizma se je začel pospešen razvoj kmetijstva.</i>	Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.
<i>Razlago pojma fiziokratizem lahko vidite tudi na predstavitvi. Dopolnite si vaš učno-delovni list.</i>	
Počakam, da si na učno-delovni list napišete pojasnilo pojma fiziokratizem.	Na učno-delovni list zapisujete pojasnilo pojma fiziokratizem.
<i>Našteli bomo tudi glavne predstavnike razsvetljenih absolutistov.</i>	Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.
<i>Eno osebo smo že omenili in se z njo podrobneje seznanili v uvodnem delu učne ure. Kdo je to?</i>	- Ruska carica Katarina II. Velika.
<i>Tako, poleg nje pa je potrebno omeniti tudi pruskega kralja Friderika II, in pa dva vladarja, ki sta imela pomemben vpliv tudi na današnje slovensko ozemlje.</i>	Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.
<i>Bi kdo od vas vedel o katerih dveh razsvetljenih absolutistih govorim?</i>	- O Mariji Tereziji in Jožefu II.
Počakam, da si na učno-delovnem listu dopolnite imena predstavnikov razsvetljenega absolutizma.	Dopolnjujete imena razsvetljenih absolutistov na učno-delovnem listu.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Terezijanske in jožefinske reforme 20 minut	<i>V drugemu delu bomo govorili o reformah, ki sta jih Marija Terezija in njen sin Jožef II. uvedla v habsburško monarhijo. Državo, v kateri je začela vladati kraljica Marija Terezija so zaznamovale vojne s Prusijo, v katerih je habsburška monarhija izgubila tudi veliko ozemlja. Prav Marija Terezija se je odločila, da bo državo modernizirala z reformami. Njeno delo je nadaljeval sin Jožef II.</i>	Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.
	<i>Kaj je bil njun glavni cilj ob uvedbi vseh reform, ki jih bomo spoznali?</i>	- Njun cilj je bil, da bi bila Habsburška monarhija bogata, razvita in sodobno organizirana država.
	<i>Na učno-delovnem listu sem vam pripravila oris miselnega vzorca, katerega boste sedaj dopolnili s t. i. terezijanskimi in jožefinskimi reformami, ki sta jih uvedla na podlagi načel razsvetljenega absolutizma.</i>	Poslušajo, sledijo PowerPoint predstavitvi in odprejo učbenik na strani 64.

<p><i>Vaša naloga je, da v parih miselni vzorec tudi izpolnite oz. dopolnite. V pomoč naj vam bo tabela v učbeniku na strani 64, kjer so reforme lepo prikazane in pa besedilo na PowerPoint predstavitvi. Zadevo bomo sproti tudi pregledali, tako da boste imeli vsi vse dopolnjeno. Začeli bomo s prvo vrsto reform, vaša naloga v paru je torej, da s ključnimi besedami zapišete značilnosti posamezne reforme. Za vsako vrsto reforme boste imeli nekje od ene do dve minuti časa, potem pa bomo vaše zapise pregledali. V primeru, da ste dovolj hitri, nadaljujte z naslednjo vrsto reforme. Za začetek imamo torej davčne reforme. Imate dve minuti časa, da si zapišete glavne točke davčnih reform.</i></p>	
<p>Medtem ko si zapisujete oporne točke posameznih reform spremljam njihovo delo, skrbim za red in disciplino ter odgovarjam na morebitna vprašanja oz. sem jim na razpolago za kakršnokoli pomoč. Ko čas poteče pregledamo njihove oporne točke tako, da pokličem nekaj parov, potem pa nadaljujemo z naslednjim sklopom reform. Na pripravljen način obdelamo naslednje sklope reform:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Davčne reforme - Vojaške reforme - Upravne reforme - Cerkvene reforme - Šolska reforma - Gospodarske reforme - Sodne reforme - Zdravstvene reforme 	<p>Dopolnjujejo svoj miselni vzorec z opornimi točkami oz. besedami posameznih sklopov reform.</p>
<p>V primeru, da se med posameznimi sklopi reform pojavijo vprašanja ali nejasnosti, vsebino dopolnim ali pojasnim sama.</p> <p><i>Pri davčnih reformah ste si zapisali izraz kataster. Bi mi kdo znal pojasniti kaj je to?</i></p> <p><i>Pri vojaških reformah smo omenili besedo rokovnjač oz. rokovnjači. Bi mi jo kdo znal pojasniti?</i></p>	<p>- Kataster drugače imenujemo tudi zemljiška knjiga. V njem so zapisane vse popisane in izmerjene nepremičnine ter na podlagi teh meritev določeni davki na posameznega lastnika.</p> <p>- Rokovnjači so bili številni mladi, ki so pred naborom oz. vpoklicem v vojsko zbežali v gozd in se skrivali pred</p>

	<p><i>Našteli smo šolske reforme, zanima me, ali morda veste kaj je trivialka?</i></p> <p><i>V čem pa se takratni šolski sistem razlikujejo od današnjega?</i></p>	<p><i>oblastjo.</i></p> <p><i>- Trivialka je v habsburški monarhiji osnovna šola v manjših krajih z najosnovnejšim učnim programom. Obvezni predmetnik je zajemal branje, pisanje, računstvo, nemško slovnico, osnove latinščine in zgodovino.</i></p> <p><i>- Danes je šola obvezna od 1. do 9. razreda, pouk poteka v slovenščini, obveznih predmetov je nekoliko več.</i></p>
--	--	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVALJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
6 minut	<i>Za konec še ponovimo kar smo se danes naučili. Pripravila sem vam malo drugačen ponovitveni list, ki ga lahko začnete sami reševati. Vaša naloga je, da v skrivanki poiščete 10 besed oz. pojmov, ki so pomembni za današnjo učno uro. Ko pojem najdete v skrivanki, le-tega prepisete in zanj napišete tudi geslo.</i>	Poslušajo.
	Med reševanjem naloge skrbim za red in disciplino in sem na voljo za morebitna vprašanja in pojasnila.	Učenci individualno rešujejo ponovitveni delovni list.
	Vmes pokličem naključnega učenca in preverim vsaj en pojem, ki ga je uspel najti in zanj ustvariti geslo. Med reševanjem nalog skrbim za red in disciplino in sem na voljo za morebitna vprašanja in pojasnila.	Eden od učencev bere odgovor naloge, ostali poslušajo, preverjajo in dopolnjujejo svoje odgovore.
	<i>Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da ste se naučili (zelo dobro, dobro, slabo):</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti pojem razsvetljeni absolutisti;</i> - <i>našteti glavne predstavnike razsvetljenega absolutizma;</i> - <i>primerjati gospodarsko teorijo fiziokratizma in merkantilizma;</i> - <i>našteti področja reform Marije Terezije in Jožefa II;</i> - <i>opisati posamezna področja reform Marije Terezije in Jožefa II.</i> 	Poslušajo.

	<p><i>Na ponovitvenem listu imate dodatno nalogo, ki jo naredite doma. Izbrati si morate eno področje terezijanskih in jožefinskih reform ter zanj napisati krajši odstavek. Na ta način se boste tudi naučili kako iz miselnega vzorca potem pri pisnem ali ustnem izražanju neko stvar pojasniti.</i></p>	
	<p>V primeru, da do konca ure ne uspemo preveriti vseh ponovitvenih nalog, ponovitveni list dokončajo za domačo nalogo.</p>	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list – prazen
PRILOGA 3 :	Učno-delovni list – izpolnjen kot zapis učne snovi
PRILOGA 4 :	Ponovitveni delovni list - prazen
PRILOGA 5 :	Ponovitveni delovni list - izpolnjen

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Pojasniti pojem razsvetljeni absolutisti.		X	
Našteti glavne predstavnike razsvetljenega absolutizma.			X
Primerjati gospodarsko teorijo fiziokratizma in merkantilizma.		X	
Našteti področja reform Marije Terezije in Jožefa II.			X
Opisati posamezna področja reform Marije Terezije in Jožefa II.		X	

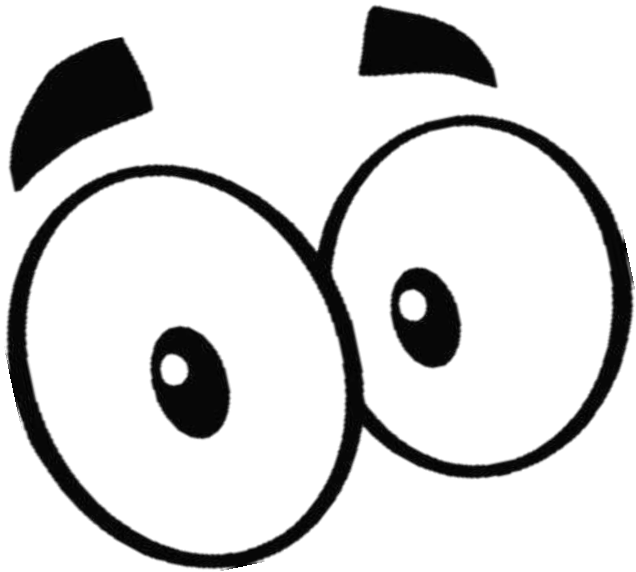
Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Z izvedbo ure sem zadovoljna. Najprej je kazalo, da sem si z reformami oz. načinom predavitve le-teh zadala preobsežno uro, vendar se je izkazalo drugače. Učenci so res zagreto sodelovali pri izdelovanju miselnega vzorca. Izpisovali so ključne in najbolj pomembne stvari. Menim, da so si ustvarili lep pripomoček za učenje. Tudi zadnji ponovitveni list so sprejeli z velikim zanimanjem in so se takoj podali v iskanje skritih besed. Večinoma so jih iskali, potem pa za domačo nalogo dopolnili z gesli najdenih besed.

Kaj si opazil/a na videoposnetku?

(brainstorming)

- Kakšna **zvrst filma** je ...
- **Koga** ste **videli** na izs ...
- **Kdo** je **osrednja ose** ...
- Kateri **dogodek** je pri ...
- **Kako** so bili posamezniki **obsesti** ...
- Katere **vladarske insignije** je ...
- V **katero obdobje** bi umestili v ...
- Kako bi videoposnetek poveza ...

?

**RAZSVETLJENI
ABSOLUTISTI**

VSEBINSKI POUODARKI

**1. VPLIV RAZSVETLJENSKIH
IDEJ NA VLADARJE**

**2. TEREZIJSKE IN
JOŽEFINSKE REFORME**

Danes se boste naučili:

- » *pojasniti pojem razsvetljeni absolutisti*
- » *našteti glavne predstavnike razsvetljenega absolutizma*
- » *primerjati gospodarsko teorijo fiziokratizma in merkantilizma*
- » *našteti področja reform Marije Terezije in Jožefa II.*
- » *opisati posamezna področja reform Marije Terezije in Jožefa II.*

1. VPLIV RAZSVETLJENSKIH IDEJ NA VLADARJE

- ▲ Koristi razsvetljenskih idej
- ▲ Polnjenje blagajne
- ▲ Modernizacija države
- ▲ Povečana moč države
- ▲ Izboljšave položaja kmeta

IDEJE RAZSVETLJENSTVA

- ▲ Enakost pred zakonom
- ▲ Pravica do svobode
- ▲ Svoboda tiska
- ▲ Svoboda mišljenja
- ▲ Vera v razum in znanost

GOSPODARSKA POLITIKA

Merkantilizem

- Podpira uvoz poceni surovin iz kolonij,
- večji izvoz kakor uvoz,
- izvoz končnih luksuznih izdelkov,
- spodbuda gradnje prometnih povezav,
- višanje carin.

Fiziokratizem

- Temelj državnega bogastva je zemlja,
- gospodarska svoboda,
- pospešen razvoj kmetijstva.

Predstavniki

**Pruski kralj,
Friderik II. Veliki**

**Ruska carica,
Katarina II. Velika**

Predstavniki

**Habsburška vladarica
Marija Terezija**

Jožef II.

- ▲ Habsburško monarhijo zaznamujejo vojne
- ▲ Modernizacija države z reformami
- ▲ **GLAVNI CILJ :**

Habsburška monarhija naj bo bogata,
razvita in sodobno organizirana država

2. TEREZIJSKE IN JOŽEFINSKE REFORME

U, str. 64

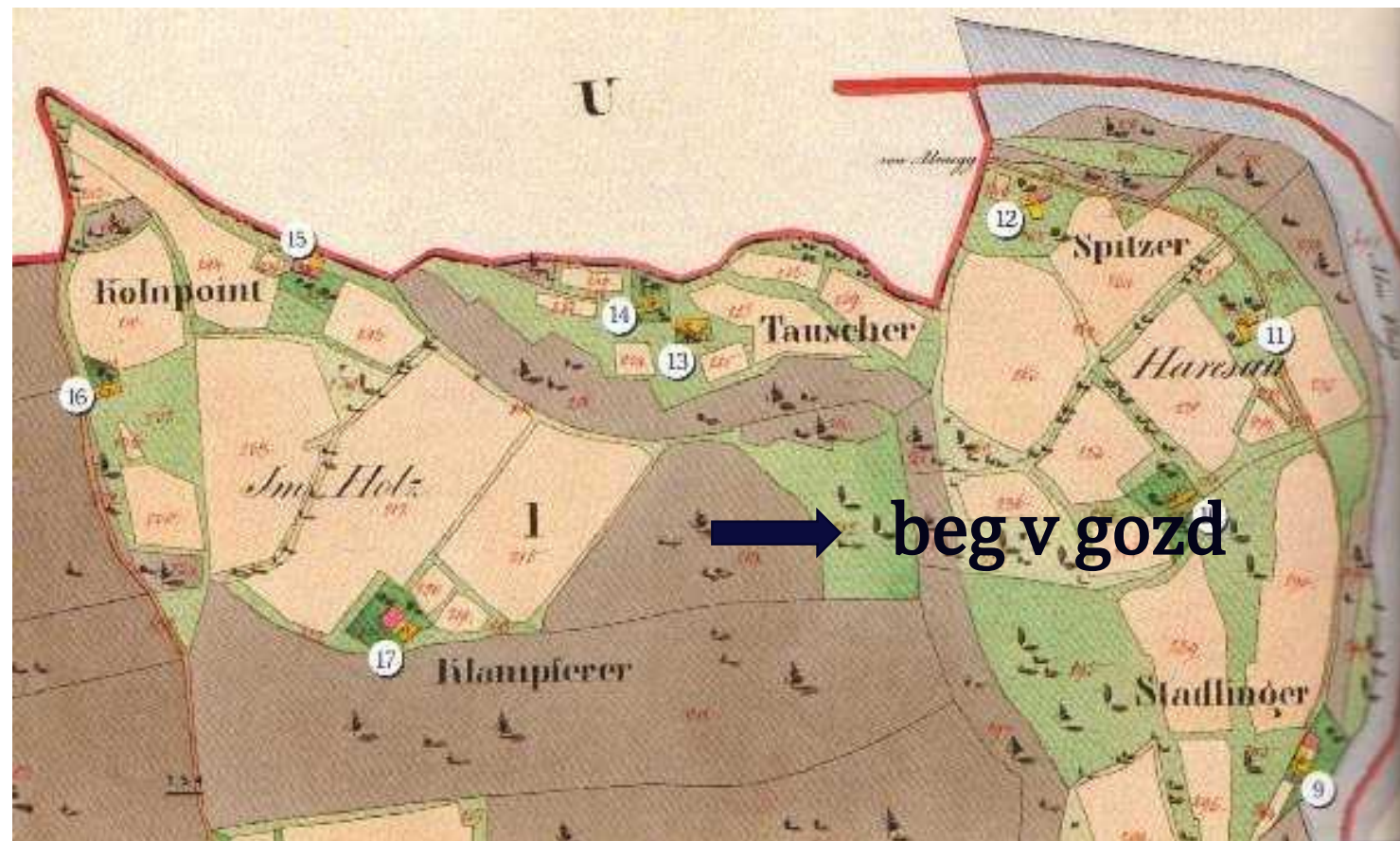
- ▲ **DAVČNE** reforme
- ▲ **VOJAŠKE** reforme
- ▲ **UPRAVNE** reforme
- ▲ **CERKVENE** reforme
- ▲ **ŠOLSKA** reforma
- ▲ **GOSPODARSKE** reforme
- ▲ **SODNE** reforme
- ▲ **ZDRAVSTVENE** reforme

▲ DAVČNE reforme

- Terezijanski kataster
- Jožefinski kataster

zemljiška knjiga

▲ **UPRAVNE** reforme

- Izobraženo uradništvo
- Dunaj
- Nemščina
- Matične knjige
- Okrožja
- Gubernije ➔ **Manjše dežele povezane v upravne enote**

▲ **CERKVENE** reforme

- Nadzor države
- Samostani
- Tolerančni patent

▲ ŠOLSKA reforma

- Obvezni pouk
- Kazni
- Nemščina
- Trivialka

OŠ HM v manjših krajih. Obvezni predmetnik je zajemal branje, pisanje, računstvo, nemško slovnico, osnove latinščine in zgodovino.

RSKE reforme

ne

svoboda

atent

atent

▲ **SODNE** reforme

- Splošni red
- Delitev premoženja
- Mučenje

▲ **ZDRAVSTVENE** reforme

- Izobrazba
- Ugled

PONOVITEV

Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da ste se naučili:

- » *pojasniti pojem razsvetljeni absolutisti*
- » *našteti glavne predstavnike razsvetljenega absolutizma*
- » *primerjati gospodarsko teorijo fiziokratizma in merkantilizma*
- » *našteti področja reform Marije Terezije in Jožefa II.*
- » *opisati posamezna področja reform Marije Terezije in Jožefa II.*

RAZSVETLJENI ABSOLUTISTI

1. VPLIV RAZSVETLJENSKIH IDEJ NA VLADARJE

- » Koristi razsvetljenskih idej
- » Polnjenje blagajne
- » Modernizacija države
- » Povečana moč države
- » Izboljšave položaja kmeta

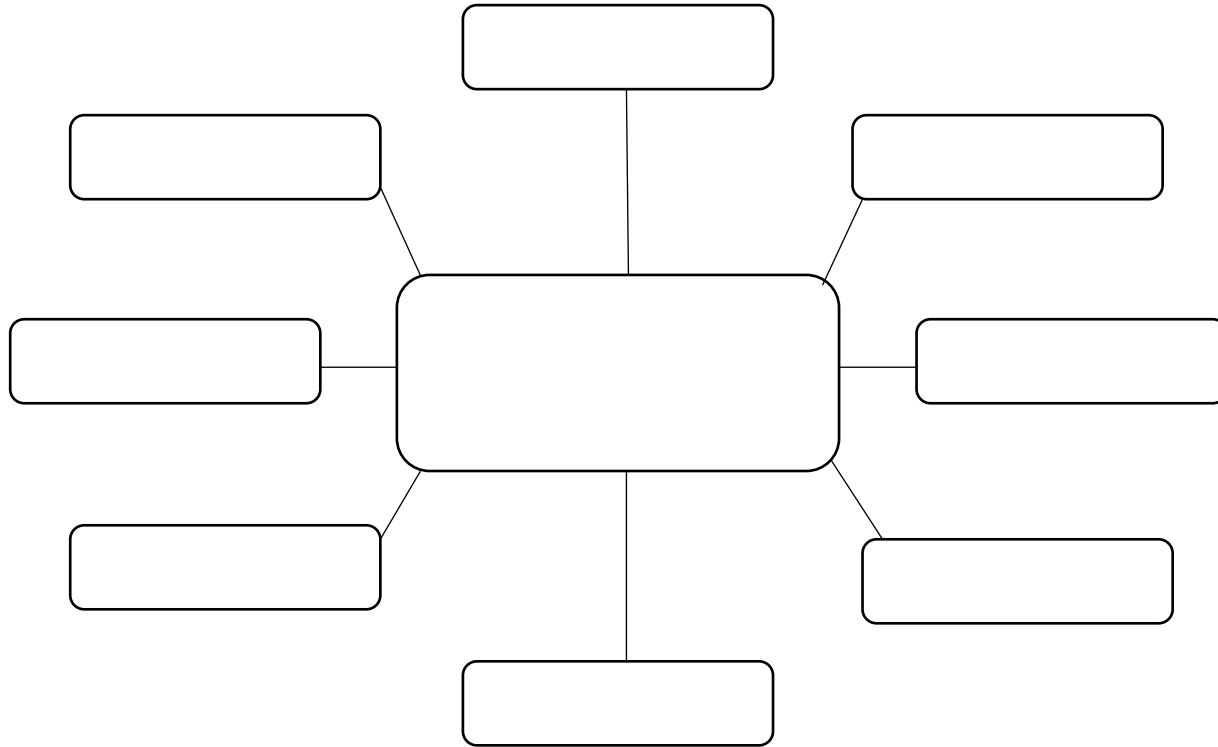
Fiziokratizem

Predstavniki:

CILJ

Habsburška
monarhija naj bo
bogata, razvita in
sodobno
organizirana
država.

RAZSVETLJENI ABSOLUTISTI

1. VPLIV RAZSVETLJENSKIH IDEJ NA VLADARJE

- » Koristi razsvetljenskih idej
- » Polnjenje blagajne
- » Modernizacija države
- » Povečana moč države
- » Izboljšave položaja kmeta

Fiziokratizem

Gospodarska teorija, ki temelj državnega bogastva vidi v poljedelstvu oz. zemlji, zagovarjala je gospodarsko svobodo ter pospešen razvoj kmetijstva.

Predstavniki:

Pruski kralj, Friderik II.
Veliki

Ruska carica, Katarina II.
Velika

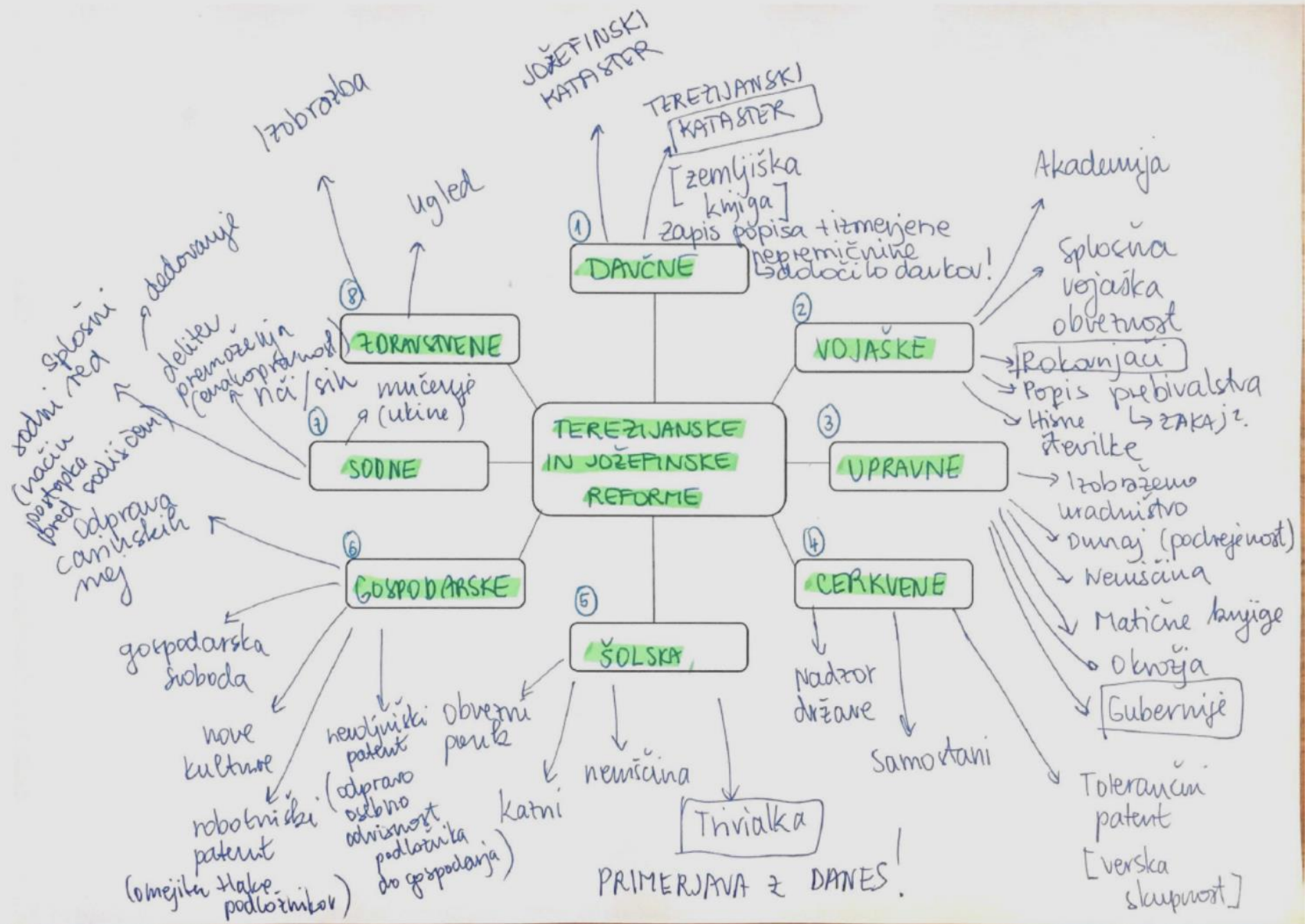
Habsburška vladarica
Marija Terezija

Jožef II.

CILJ

Habsburška monarhija naj bo bogata, razvita in sodobno organizirana država.

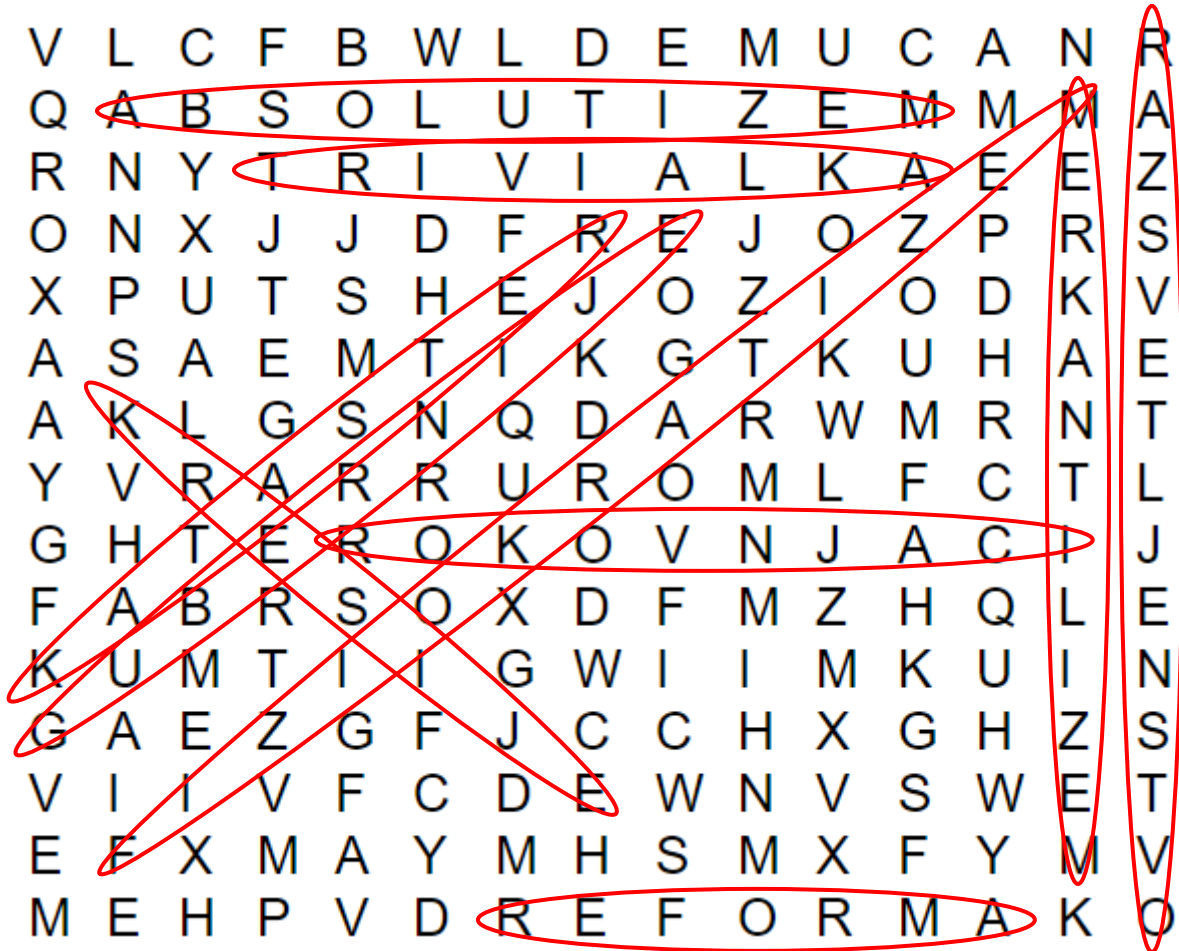
RAZSVETLJENI ABSOLUTISTI

V skrivanki poišči 10 besed, ki se navezujejo na snov današnje učne ure. Najdene besede zapiši spodaj in jim dodaj gesla.

V L C F B W L D E M U C A N R
Q A B S O L U T I Z E M M M A
R N Y T R I V I A L K A E E Z
O N X J J D F R E J O Z P R S
X P U T S H E J O Z I O D K V
A S A E M T I K G T K U H A E
A K L G S N Q D A R W M R N T
Y V R A R R U R O M L F C T L
G H T E R O K O V N J A C I J
F A B R S O X D F M Z H Q L E
K U M T I I G W I I M K U I N
G A E Z G F J C C H X G H Z S
V I I V F C D E W N V S W E T
E F X M A Y M H S M X F Y M V
M E H P V D R E F O R M A K O

RAZSVETLJENI ABSOLUTISTI

V skrivanki poišči 10 besed, ki se navezujejo na snov današnje učne ure. Najdene besede zapiši spodaj in jim dodaj gesla.

1. **RAZSVETLJENSTVO** – evropsko družbeno, filozofsko in umetniško gibanje 18. stoletja.
2. **ABSOLUTIZEM** – režim neomejene monarhove oblasti, ki se je pojavil v nekaterih evropskih državah v 17. Stoletju.
3. **KATASTER** – zemljiška knjiga v kateri so natančno popisane in izmerjene vse obstoječe nepremičnine.
4. **ROKOVNJAČI** – mladi fantje, ki so pred naborom zbežali v gozd in se tam skrivali pred oblastjo.

5. TRIVIALKA – osnovna šola habsburške monarhije v manjših krajih z najosnovnejšim učnim programom. Obvezni predmetnik je zajemal branje, pisanje, računstvo, nemško slovnico, osnove latinščine in zgodovino.
6. GUBERNIJE – manjše dežele, povezane v nove upravne note, ki jih je v sklopu upravne reforme uvedel Jožef II.
7. KRESIJE – v času habsburške monarhije okrožni urad ali poslopje tega urada.
8. FIZIOKRATIZEM – gospodarska teorija katere pripadniki so bili mnenja, da je temelj državnega bogastva v poljedelstvu oz. zemlji, ki povrne vloženo. Teorija je zagovarjala gospodarsko svobodo in pospešen razvoj kmetijstva.
9. MERKANTILIZEM – gospodarska teorija, ki je temeljila na krepitvi lastnih gospodarskih in vojaških zmogljivosti z načrtnim razvijanjem gospodarstva in zunanje trgovine. Temelj je bil na ideji, da je država lahko samooskrbna.
10. REFORMA – sprememba, spreminjanje.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
BLOKOVSKO RAZDELJEN SVET**

IME IN PRIIMEK: Manuela Lisjak

DATUM: 11. 3. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	9. razred	
Datum:	11. 3. 2019, 13. 3. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Politične značilnosti 20. stoletja
	Poglavje iz učbenika:	Svet po drugi svetovni vojni
Učna enota – naslov učne ure:	Blokovsko razdeljen svet	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, parna učna oblika	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda dela s slikovnimi viri.	
Učne tehnike:	Križanka, rebus.	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> - » primerjajo politične, družbene in gospodarske značilnosti Evrope in sveta v času blokovske delitve, - razlikujejo politične razmere v času hladne vojne in po njej« (Učni načrt, 2011, str. 22). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti pojem bipolarnost;</i> - <i>pojasniti pojem železna zavesa;</i> - <i>našteti članice ustanoviteljice Severnoatlantske zveze;</i> - <i>navesti leto nastanka Severnoatlantske zveze;</i> - <i>našteti obveze članic NATO;</i> - <i>našteti članice ustanoviteljice Varšavskega pakta;</i> - <i>navesti leto nastanka Varšavskega pakta;</i> - <i>navesti obvezo članic Varšavskega pakta;</i> - <i>pojasniti pojem Informbiro;</i> - <i>pojasniti pojem oboroževalne tekme med hladno vojno.</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorno poslušati;</i> - <i>odgovoriti na zastavljena vprašanja;</i> - <i>prebrati zahtevano besedilo;</i> - <i>upoštevati navodila pri dopolnjevanju učno-delovnih listov;</i> - <i>prepoznati ustrezne informacije pri delu s pisnimi viri;</i> - <i>ustrezno dopolniti nemo karto;</i> - <i>nemi karti dodati ustrezno legendo.</i>
	Vzgojni učni	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p>

	cilji	<ul style="list-style-type: none"> - pokazati ustrezen odnos do preteklosti; - pokazati ustrezen odnos do preteklosti blokvske razdeljenosti sveta.
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvajanje 2. Obravnava nove učne snovi 3. Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bipolarnost 2. NATO 3. Varšavski pakt 4. Oboroževalna tekma 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik: Razpotnik, J., Snoj, D. (2013). Raziskujem preteklost 9. Učbenik za zgodovino za 9. razred osnovne šole. 3. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - učno-delovni list (z zapisom učne snovi) - Križanka - Ponovitveni delovni list - PowerPoint
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor, - Računalnik, - Platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina (branje besedila v slovenščini, odgovarjanje na vprašanja na učno-delovnem listu v slovenščini, ustrezno tvorjenje stavkov, slovnično pravilno izražanje);</p> <p>Geografija (orientacija v prostoru. Učenci poznajo/prepoznajo/pokažejo države vzhodnega in zahodnega bloka);</p> <p>Angleščina (učenci si ogledajo film v angleščini).</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Bipolarnost: lastnost, značilnost bipolarnega, dvopolnost.</p> <p>Železna zavesa: Razmejitvena črta med vzhodnim in zahodnim blokom. Meja je predstavljala simbolično, ideološko in delno fizično mejo, kot lahko vidite na fotografijah, poleg tega pa je bila tudi gospodarska, jezikovna in kulturna pregrada med vzhodom in zahodom.</p> <p>NATO: Severnoatlantska zveza.</p> <p>Informbiro: Informacijski biro komunističnih in delavskih partij.</p> <p>Oboroževalna tekma: Tekma v času hladne vojne med ZDA in Sovjetsko zvezo. Tekma je potekala v opremljenosti držav/blokov z različnimi vrstami orožja. V ospredju je bila predvsem jedrska oborožitev. Za pridobivanje informacij druge strani sta predstavnici blokov začeli z vohunjenjem</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: zavod RS za šolstvo: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (24. 2. 2019).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik, J., Snoj, D. (2013). Raziskujem preteklost 9. Učbenik za zgodovino v 9. razredu osnovne šole. 3. izdaja. Ljubljana:

	<p>Rokus Klett.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik, J., Snoj, D. (2006). Raziskujem preteklost 9. Priročnik za učitelje za zgodovino za 9. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. - Nečak, D., Repe, B. (2003). Oris sodobne občine in slovenske zgodovine. Učbenik za študente 4. letnika. Ljubljana: Filozofska fakulteta univerze v Ljubljani, Oddelek za zgodovino. - https://www.britannica.com/event/U-2-Incident (Dostop: 9. 3. 2019). - Bipolarnost, http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=ge=bipolarnost (Dostop: 9. 3. 2019). - Informbiro, http://bos.zrc-sazu.si/cgi/neva.exe?name=ssbsj&tch=14&expression=zs%3D21267 (Dostop: 9. 3. 2019).
Učno-delovni list	<ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik, J., Snoj, D. (2013). Raziskujem preteklost 9. Učbenik za zgodovino v 9. razredu osnovne šole. 3. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett. - Razpotnik, J., Snoj, D. (2006). Raziskujem preteklost 9. Priročnik za učitelje za zgodovino za 9. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. - Oboroževalna tekma – karikatura, https://multimedialearningllc.files.wordpress.com/2010/05/cold-war.gif (Dostop: 9. 3. 2019). - Zemljevid držav vzhodnega in zahodnega bloka, http://www.modrijan.si/slv/content/download/21406/249240/version/1/file/Blokovska-delitev-Evroe-do-leta-1990.jpg (Dostop: 9. 3. 2019).
PowerPoint	<p>Diapozitiv 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrteča se Zemlja, http://www.poliworld.com/wp-content/uploads/2016/06/earth-spinning-rotating-animation-14.gif (Dostop: 9. 3. 2019). <p>Diapozitiv 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pest, https://cdn-images-1.medium.com/max/1600/1*3K_26x5LAzWzb0ESxcPgyQ.jpeg (Dostop: 9. 3. 2019). <p>Diapozitiv 5:</p>

- Bipolarnost 1,
https://nails.newsela.com/s3/newsela-media/article_media/2016/09/essay-cold-war-f3ca45d4.jpg?crop=0%2C100%2C1366%2C868&height=497&width=885 (Dostop: 9. 3. 2019).
- Bipolarnost 2,
http://www.gis.si/egw/ZOS_T08_P01/img/hladna1.jpg (Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 6:

- Zemljevid držav vzhodnega in zahodnega bloka,
<http://www.modrijan.si/slv/content/download/21406/249240/version/1/file/Blokovska-delitev-Evrope-do-leta-1990.jpg> (Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 7:

- Zemljevid železne zavesa,
<https://www.worldatlas.com/r/w728-h425-c728x425/upload/19/f3/d3/shutterstock-430557289.jpg> (Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 8:

- Izrezan videoposnetek govora Churchilla,
<https://www.youtube.com/watch?v=5QuSXZTo3Uo> (Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 9:

- Železna zavesa 1,
<https://www.ripleybelieves.com/img/politics-2018/what-was-iron-curtain-2.jpg>
(Dostop: 9. 3. 2019).
- Železna zavesa 2,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/62/Iron_curtain_in_Czech_Republic_2007.jpg/220px-Iron_curtain_in_Czech_Republic_2007.jpg
(Dostop: 9. 3. 2019).
- Železna zavesa 3,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/9d/DNV_opona.jpg/220px-DNV_opona.jpg (Dostop: 9. 3. 2019).
- Železna zavesa – karikatura,
https://cdn.zmescience.com/wp-content/uploads/2016/01/iron_curtain.jpg

(Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 11:

- NATO,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/37/Flag_of_NATO.svg/200px-Flag_of_NATO.svg.png (Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 13:

- Zastava SEV-a,
http://www.gis.si/egw/ZOS_T08_P04/img/sev2.png (Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 14:

- Varšavski pakt,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a0/Logo_The_Warsaw_Pact.jpg/220px-Logo_The_Warsaw_Pact.jpg (Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 15:

- Oboroževalna tekma – karikatura,
<https://multimedialearningllc.files.wordpress.com/2010/05/cold-war.gif> (Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 16:

- Eksplozija,
http://www.atomicarchive.com/History/coldwar/images/hurricane_s.jpg (Dostop: 9. 3. 2019).
- Rakete, https://www.activistpost.com/wp-content/uploads/2015/12/Nike-ed-1_1-1024x673.jpg (Dostop: 9. 3. 2019).

Diapozitiv 17:

- Tabela. Razpotnik, J., Snoj, D. (2013). Raziskujem preteklost 9. Učbenik za zgodovino v 9. razredu osnovne šole. 3. izdaja. Ljubljana: Rokus Klett, str. 54.

Diapozitiv 18:

- Vohun 1,
<https://i.pinimg.com/originals/14/63/4f/14634fc574170cd03062a2036e7b0df0.jpg> (Dostop: 9. 3. 2019).
- Vohun 2,
<https://static.independent.co.uk/s3fs-public/thumbnails/image/2014/08/28/22/c>

	<p>old-war.jpg?w968 (Dostop: 9. 3. 2019).</p> <p>Diapozitiv 19:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objava incidenta v časopisu, https://www.thinglink.com/scene/794271477363900417 (Dostop: 9. 3. 2019). - U-2 plane 1, https://bombergap.weebly.com/uploads/2/8/2/1/28219563/2802566.jpg?343 (Dostop: 9. 3. 2019). - U-2 plane 2, https://historycouncilnsw.org.au/wp-content/uploads/2018/08/U2.jpg (Dostop: 9. 3. 2019). - Nesreča U-2 letala, https://cdn.britannica.com/s:700x450/31/176431-004-497A10CE.jpg (Dostop: 9. 3. 2019). - U-2 plane 3, https://sites.google.com/a/central-city.k12.ia.us/cold-war-francis-gary-powers-u2-plane/home/u2-planes/u2_2e.jpg?attredirects=0 (Dostop: 9. 3. 2019). <p>Diapozitiv 18:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Znaki čustev, https://cdn-images-1.medium.com/max/1600/1*RXe2my5LC77lefi9KfGLKA.png (Dostop 26. 2. 2019).
Rebus	<ul style="list-style-type: none"> - Riba, http://www.haccpsafetyplan.com/wp-content/uploads/2018/10/happy-easy-fish-drawings-perfect-ideas-1024x773.jpg (Dostop 26. 2. 2019). - Poljska, http://www.enciklopedija.hr/Ilustracije/Poljska.jpg (Dostop 26. 2. 2019). - Vrana, https://i1.wp.com/50odtenkov.com/wp-content/uploads/2016/03/vrana.jpg?resize=581%2C352&ssl=1 (Dostop 26. 2. 2019). - Most, https://imgs.tuts.dragoart.com/how-to-draw-a-bridge_1_000000003287_3.jpg (Dostop 26. 2. 2019).
Videoposnetek	<ul style="list-style-type: none"> - Govor Churchilla o železni zavesi, https://www.youtube.com/watch?v=5QuSXZTo3Uo (Dostop: 9. 3. 2019).

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
6 minut	Učence pozdravim in preverim njihovo prisotnost. Pripravim PowerPoint predstavitev in začnem z učno uro.	Poslušajo in se pripravijo na učno uro.
	<i>Prejšnjo uro ste imeli nadomeščanje, vendar ste nadaljevali s snovjo zgodovine. Zanima me, kaj ste se naučili, zato bomo ustno rešili krajšo križanko, da malo osvežimo naš spomin po vikendu. Seveda pa jo lahko doma za ponovitev rešite tudi sami. V primeru, da kdo ve odgovor prebranega primera, dvignite roko, nekdo od vas pa bo odgovoril.</i>	Poslušajo, poklican učenec pove geslo križanke.
	<i>S ponovitvenim delom smo zaključili, sedaj pa moramo ugotoviti, o čem bo beseda tekla danes. Na PowerPoint predstavitvi imate rebus, ta pa nam bo dal odgovor današnje učne teme. Tisti, ki ve odgovor, dvigne roko in počaka.</i>	Poslušajo in si ogledujejo rebus na PowerPoint predstavitvi.
	Prikažem rebus na PowerPoint predstavitvi in počakam, da ga učenci rešijo.	Rešujejo rebus in v primeru odgovora dvignejo roko ter počakajo, da jih pokličem.
	Pokličem učenca, da pove odgovor.	- <i>Bipolarnost.</i>
	<i>Danes bomo torej nadaljevali temo prejšnje ure – hladna vojna in bomo govorili o t. i. blokovski razdelitvi sveta.</i> <i>Učno uro bomo razdelili na štiri vsebinske poudarke. Na začetku se bomo seznanili s pojmom bipolarnost nato bo sledil drugi vsebinski poudarek ko bomo govorili o organizaciji NATO, v tretjem vsebinskem poudarku bo sledila seznanitev z Varšavskim paktom, v četrtem vsebinskem poudarku pa bo govora o oboroževalni tekmi.</i> <i>Danes se boste naučili:</i> <ul style="list-style-type: none">- <i>pojasniti pojem bipolarnost,</i>- <i>pojasniti pojem železna zavesa,</i>- <i>našteti članice ustanoviteljice Severnoatlantske zveze,</i>- <i>navesti leto nastanka Severnoatlantske zveze,</i>- <i>našteti obveze članic NATO,</i>	Poslušajo in sledijo s pomočjo PowerPoint predstavitve.

<ul style="list-style-type: none"> - naštetiti članice ustanoviteljice Varšavskega pakta, - navesti leto nastanka Varšavskega pakta, - navesti obvezo članic Varšavskega pakta, - pojasniti pojem Informbiro in - pojasniti pojem oboroževalne tekme med hladno vojno. <p>Razdelila vam bom tudi učno-delovne liste na katerih imate že zapis učne snovi in s pomočjo katerih boste lahko sledili učni uri. Učno-delovni list zajema tudi nekaj nalog, ki jih bomo rešili skupaj ali pa vsak posameznik zase. List doma tudi nalepite v svoje zvezke. Za začetek kar dopišite današnji naslov učne ure, ki ga lahko vidite na PowerPoint predstavitvi.</p>	
<p>Počakam, da si zapišejo naslov učne ure na učno-delovni list.</p>	<p>Zapisujejo naslov učne ure na učno-delovni list.</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Bipolarnost</p> <p>10 minut</p>	<p><i>Kaj si predstavljate pod pojmom bipolarnost? Lahko si pomagate s karikaturama na PowerPoint predstavitvi.</i></p>	<p>- Dva pola./Nekaj na dveh straneh./Razdeljenost na dva pola.</p>
	<p><i>Bipolarnost je v Slovarju Slovenskega knjižnega jezika definirana kot »lastnost, značilnost bipolarnega, dvopolnost.</i></p> <p><i>Kot ste govorili že prejšnjo uro je hladna vojna prezentirala bipolarnost oz. nekakšen boj med dvema poloma.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p><i>Med katerima državama se je bipolarnost najbolj izražala?</i></p> <p><i>Kako pa bi lahko bipolarnost opredelili na podlagi smeri neba?</i></p>	<p>- Med ZDA in Sovjetsko zvezo.</p> <p>- Na vzhodni in zahodni del.</p>
	<p><i>Na zemljevidu na PowerPoint predstavitvi si lahko ogledate delitev Evrope v času hladne vojne, na zahodni in vzhodni blok.</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.</p>
	<p><i>S pomočjo zemljevida lahko rešite 1. nalogo na učno-delovnem listu. Z eno barvo označite evropske države zahodnega bloka oz. kapitalistične zahodne države, z drugo pa</i></p>	

<i>evropske države vzhodnega bloka oz. socialistične vzhodne države.</i>	
Počakam, da si učenci na učno-delovnem listu označijo evropske države vzhodnega in zahodnega bloka.	Učenci barvajo evropske države vzhodnega in zahodnega bloka na učno-delovnem listu.
<i>Tukaj na PowerPoint predstavitvi imamo na drugem zemljevidu še neko črto, ki ločuje ta dva dela Evrope.</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.
<i>Morda kdo od vas ve, kako to mejo imenujemo?</i>	- <i>Železna zavesa.</i>
<i>Poskusite si to črto vrisati v svoj zemljevid.</i>	Poslušajo.
Počakam, da si v zemljevid vrišejo železno zaveso.	V zemljevid vrisujejo železno zaveso.
<i>Sedaj si bomo ogledali videoposnetek, ko Winston Churchill 5. marca 1946 kot prvi uvede izraz »Iron curtain« oz. železna zavesa, s katerim je opisal ločnico zahodnega in vzhodnega dela Evrope, ki je potekala od Baltika do Trsta.</i>	Poslušajo.
Med ogledom kratkega videoposnetka oz. izseka skrbim za red in disciplino v razredu.	Ogledujejo si videoposnetek.
<i>Železna zavesa je predstavljala simbolično, ideološko in delno fizično mejo, kot lahko vidite na fotografijah, poleg tega pa je bila tudi gospodarska, jezikovna in kulturna pregrada med vzhodom in zahodom.</i>	Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
NATO 6 minut	<i>Hladna vojna je torej blokovsko razdelila svet. ZDA so hotele omejiti sovjetski vpliv in širjenje komunizma v Evropi in svetu. Vodile so zunanjo politiko, s katero so oblikovale zavezništva in denarno pomagale šibkim državam, da bi se te lahko uprle sovjetskemu vplivu.</i>	Poslušajo.
	<i>Danes smo o njej že govorili, pa naj mi vseeno nekdo ponovno pove, kaj je Trumanova doktrina?</i>	- <i>Trumanova doktrina je denarna pomoč, ki so jo ZDA nudile državam Evrope, najprej Turčiji in Grčiji.</i>
	<i>Kaj smo obravnavali kot drugi program oz. načrt pomoči ZDA?</i>	- <i>Marshallov načrt.</i>
	<i>Kaj je Marshallov načrt?</i>	- <i>Program, ki je evropskim državam priskrbel denar, hrano, stroje in druge dobrine ter tehnično svetovanje.</i>
	<i>In ravno zaradi Marshallovega načrta so si zahodnoevropske države lahko gospodarsko zelo</i>	Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.

<p><i>opomogle.</i></p> <p><i>Ker pa so med ZDA in Sovjetsko zvezo konstantno potekale napetosti, kljub temu, da ni prišlo do konkretnega spopad, so se aprila 1949 srečali predstavniki zahodnoevropskih držav, Kanade in ZDA ter ustanovili Severnoatlantsko zvezo (NATO).</i></p> <p><i>Na učno-delovnem listu imate grafični prikaz, ki ga sedaj dopolnite s podatki o Severnoatlantski zvezi.</i></p>	
<p>Spremljam njihovo dopolnjevanje grafičnega prikaza. Skrbim za red in disciplino v razredu in sem dostopna za morebitna vprašanja.</p>	Dopolnjujejo grafični prikaz na učno-delovnem listu.
<p><i>Na PowerPoint predstavitvi imate besedilo, ki ga lahko najdete tudi v učbeniku na strani 54. Na voljo imate 2 minuti, da s sosedom besedilo prebereta in izpišeta k čemu so se obvezale članice podpisnice pristopa v Severnoatlantsko zvezo.</i></p>	Poslušajo.
<p>Spremljam njihovo branje in zapisovanje ključnih točk iz besedila.</p> <p>Ko potečeta dve minuti prosim nekaj parov za navedbe ugotovitev.</p>	<p>Zapisujejo ključne obveze članic NATO.</p> <p>Poklicani učenci preberejo odgovore, ostali poslušajo in dopolnjujejo svoje.</p>
<p><i>Torej obveze članic so bile, da si bodo prizadevale za skupno vojaško obrambo, za ohranitev miru in varnosti ter, da bi v primeru napada na eno članico lahko skupaj posredovale proti napadalcu. Napad na eno od njih je namreč smatran kot napad na vse članice.</i></p>	Poslušajo.
<p><i>Povejte mi ali OZN obstaja danes?</i></p>	- Ja.
<p><i>Ali je članica OZN tudi Slovenija?</i></p>	- Ja.
<p><i>Slovenija je članica OZN že od leta 1992.</i></p>	Poslušajo.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Varšavski pakt</p> <p>8 minut</p>	<p><i>Do sedaj smo si pogledali, kako so se zadeve lotile ZDA, sedaj pa gremo na nasprotno stran in sicer k Sovjetski zvezi.</i></p> <p><i>Že s programoma Trumanova doktrina in Marshallov načrt je Stalin obtožil ZDA, da evropskim državam pomagajo zaradi svojih sebičnih namenov – torej zaradi kontrole oz. nadzora nad Evropo. Prav zato je Sovjetska zveza leta 1949 ustanovila svoj poseben</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo fotografijo na PowerPoint predstavitvi.</p>

<i>program – Svet za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV).</i>	
<i>Katerim državam je bila namenjena ta pomoč? Če pomislite, kakšen režim je imela Sovjetska zveza...</i>	<i>- Komunističnim državam.</i>
<i>Niso pa se povezale samo države temveč tudi komunistične stranke. Leta 1947 so te komunistične stranke ustanovile Informburo.</i>	Poslušajo.
<i>Je že kdo od vas slišal za Informburo? Bi kdo znal pojasniti ta izraz?</i>	<i>- Informacijski center, ki naj bi komunističnim strankam omogočal izmenjavanje izkušenj in usklajevanje njihovega dela. / Sredstvo, ki ga je Stalin uporabljal za nadzor nad evropskimi komunisti.</i>
V primeru, da ne, izraz pojasnim sama.	
<i>Dopolnite tudi prvo besedilo III. točke na učno-delovnem listu.</i>	Poslušajo.
Počakam, da dopolnijo besedilo na učno-delovnem listu. Skrbim za red in disciplino v razredu in sem dostopna za morebitna vprašanja.	
<i>Je pa največjo nevarnost vzhodnemu bloku seveda predstavljala prav Severnoatlantska zveza oz. NATO. V odgovor so Sovjetska zveza, Poljska, Vzhodna Nemčija, Češkoslovaška, Madžarska, Romunija, Bolgarija in Albanija leta 1955 ustanovile Varšavski pakt. Sedaj si lahko s pomočjo PowerPoint predstavitev dopolnite grafični prikaz na učno-delovnem listu.</i>	Poslušajo in si ogledujejo fotografijo na PowerPoint predstavitvi.
Počakam, da dopolnijo grafični prikaz na učno-delovnem listu.	Dopolnjujejo grafični prikaz na učno-delovnem listu.
<i>So pa imele članice pakta le eno poglobitno obvezo oz. dogovor.</i>	Poslušajo.
<i>Se vam mogoče dozdeva katero?</i>	<i>- Pomoč v primeru napada na eno od članic.</i>
<i>Edina obveza, ki so jo članice Varšavskega pakta podale je bila torej ta, da si nudijo pomoč v primeru napada na katero od njih. Sedaj lahko dopolnite 4. nalogo na učno-delovnem listu.</i>	Poslušajo.
Počakam, da napišejo odgovor 4. naloge na učno-delovnem listu.	Zapisujejo odgovor 4. naloge na učno-delovnem listu.

4. VSEBINSKI POUĐAREK	UČITELJ	UČENEC
	<i>Ostal nam je še zadnji vsebinski poudarek.</i>	Poslušajo.

**Oboroževaln
a tekma
8 minut**

<p><i>Za začetek me najprej zanima, kaj vidite na PowerPoint predstavitvi?</i></p> <p><i>Kaj pa karikatura prikazuje?</i></p> <p>Predvidena podvprašanja:</p> <p><i>Mogoče prepoznate ta dva gospoda na karikaturi?</i></p> <p><i>Na čemu pa sedita?</i></p> <p><i>Glede na danes že povedano, kaj potem prikazuje ta karikatura. Kako bi jo pojasnili?</i></p>	<p>- <i>Karikaturo.</i></p> <p>- <i>Nikita Hruščova in J. F. Kennedyja, ki merita svoje moči.</i></p> <p>- <i>Hruščov in Kennedy.</i></p> <p>- <i>Rakete.</i></p> <p>- <i>Nikita Hruščov in J. F. Kennedy.</i></p> <p>- <i>Na raketah.</i></p> <p>- <i>Karikatura prikazuje boj med ZDA in Sovjetsko zvezo.</i></p> <p>- <i>Boj z orožjem v času hladne vojne.</i></p> <p>- <i>Napetosti med obema osebama ali državama.</i></p>
<p><i>Zadnji vsebinski poudarek zajema oboroževalno tekmo, ki jo je bila hladna vojna med ZDA in Sovjetsko zvezo. Na karikaturi sta predstavljena Nikita Hruščov kot predstavnik Sovjetske zveze in J. F. Kennedy kot predstavnik ZDA. Sedita na raketah.</i></p> <p><i>Ker se je ustanovilo malo morje zavezništov, sta se obe strani ustrašili, da bo med njima izbruhnila vojna. Ravno zaradi tega se je med velesilama vnela tekma v oboroževanju.</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo karikaturu na PowerPoint predstavitvi.</p>
<p><i>Kaj mislite, ali so atomsko bombo prve imele ZDA ali Sovjetska zveza?</i></p>	<p>- <i>ZDA.</i></p>
<p><i>ZDA so imele atomsko bombo prve, leta 1949 pa je svojo izdelala tudi Sovjetska zveza. Obe velesili sta tako postali jedrski velesili. Lahko dopolnite učno-delovni list.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Počakam, da dopolnijo učno-delovni list.</p>	<p>Dopolnjujejo učno-delovni list.</p>
<p><i>Leta 1952 so ZDA izdelale vodikovo bombo, ki je bila kar tisočkrat močnejša od atomske in leto kasneje je imela vodikovo bombo tudi Sovjetska zveza.</i></p> <p><i>Na PowerPoint predstavitvi imate prikaz tabele, ki se nahaja tudi v učbeniku na strani 54.</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.</p> <p>Poslušajo in si ogledujejo tabelo.</p>
<p><i>Kaj prikazuje tabela?</i></p> <p><i>Katero oborožitev pa zajema tabelski prikaz?</i></p>	<p>- <i>Oborožitev velesil v 50. letih.</i></p> <p>- <i>Medcelinske rakete, rakete srednjega dosega, bombniki,</i></p>

<p><i>Kaj lahko sklepate glede prikaza številke oborožitve posamezne velesile?</i></p> <p><i>Kako so se ob konstantni napetosti počutili prebivalci posameznih držav?</i></p>	<p><i>tanki, jedrske podmornice, podmornice, letalonosilke.</i></p> <p><i>- Da sta bili v splošnem obe velesile precej enakovredni. Ena je imela več raket, druga več podmornic ipd.</i></p> <p><i>- Ni jim bilo prijetno, bilo jih je strah.</i></p>
<p><i>Med ljudmi je tekma v oboroževanju povzročala strah in vsak majhen ali naključen dogodek je že povzročil preplah.</i></p> <p><i>Sta pa obe strani prihajali do novih odkritij, novega orožja in novih idej. Je pa res, da so ZDA zanimale informacije, ki jih je imela Sovjetska zveza, Sovjetsko zvezo pa informacije, do katerih so se prebile ZDA.</i></p>	<p><i>Poslušajo in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.</i></p>
<p><i>Kako mislite sta državi pridobili informacije od svoje nasprotnice?</i></p>	<p><i>- Vohunili sta.</i></p>
<p><i>Državi sta vohunili. Uporabljali sta različno usposobljene vohune in pa različne pripomočke za vohunjenje.</i></p> <p><i>Kot primer takega vohunjenja poznamo incident U-2. ZDA je namreč imela vohunska letala U-2, ki so maja 1960 letela nad ozemljem Sovjetske zveze. Letalo so Sovjeti uspeli zadeti in le-to se je sestrelilo na tla. ZDA so mislile, da pilot nesreče ni preživel, zato so v obrambo govorile, da je letalo letelo po sovjetskem ozemlju, ker je opravljalo meteorološke raziskave in so zatavali iz smeri. Niso pa vedeli, da je pilot nesrečo preživel. Sovjetska zveza je medijem na konferenci predstavila pilota in Washington ujela na laži. Hruščov je v znak protesta zapustil srečanje v Parizu, kjer so potekali dogovori o pomiritvi situacije in odnosi med Sovjetsko zvezo in ZDA so se ponovno zaostri.</i></p>	<p><i>Poslušajo in si ogledujejo fotografije nesreče in incidenta, ki je sledil, na PowerPoint predstavitvi.</i></p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
7 minut	<i>Za ponovitev snovi današnje učne ure sem vam pripravila nekaj vprašanj. Od vas pričakujem kratke in jedrnathe odgovore. Imate 4 minute</i>	Poslušajo.

<p><i>časa, potem pa bomo pogledali, kaj ste napisali.</i></p> <p>V primeru, da ne uspemo zapisati in preveriti vsa vprašanja, le-ta dokončajo za domačo nalogo in preverimo v začetnem delu naslednje ure.</p>	
<p>Hodim po razredu in preverjam, kako rešujejo vprašanja. Skrbim za red in disciplino v razredu in sem na voljo za morebitna vprašanja.</p>	<p>Zapisujejo odgovore na zastavljena ponovitvena vprašanja.</p>
<p><i>Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da ste se naučili (zelo dobro, dobro, slabo):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti pojem bipolarnost;</i> - <i>pojasniti pojem železna zavesa;</i> - <i>našteti članice ustanoviteljice Severnoatlantske zveze;</i> - <i>navesti leto nastanka Severnoatlantske zveze;</i> - <i>našteti obveze članic NATO;</i> - <i>našteti članice ustanoviteljice Varšavskega pakta;</i> - <i>navesti leto nastanka Varšavskega pakta;</i> - <i>navesti obvezo članic Varšavskega pakta;</i> - <i>pojasniti pojem Informbiro;</i> - <i>pojasniti pojem oboroževalne tekme med hladno vojno.</i> 	
<p>Učence pozdravim in jim zaželim lep preostanek dneva.</p>	<p>Odzdravijo in zapustijo učilnico.</p>

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list – prazen
PRILOGA 3 :	Učno-delovni list – izpolnjen kot zapis učne snovi
PRILOGA 4 :	Rebus - prazen
PRILOGA 5 :	Rebus - rešitev
PRILOGA 6 :	Križanka – prazna
PRILOGA 7 :	Križanka - izpolnjena
PRILOGA 8 :	Ponovitveni delovni list - prazen
PRILOGA 9 :	Ponovitveni delovni list - izpolnjen

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

11. 3. 2019

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Pojasniti pojem bipolarnost.		X	
Pojasniti pojem železna zavesa.			X
Našteti članice ustanoviteljice Severnoatlantske zveze.			X
Navedi leto nastanka Severnoatlantske zveze.			X
Našteti obveze članic NATO.		X	
Našteti članice ustanoviteljice Varšavskega pakta.		X	
Navedi leto nastanka Varšavskega pakta.			X
Navedi obvezo članic Varšavskega pakta.			X
Pojasniti pojem Informbiro.		X	
Pojasniti pojem oboroževalne tekme med hladno vojno.			X

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

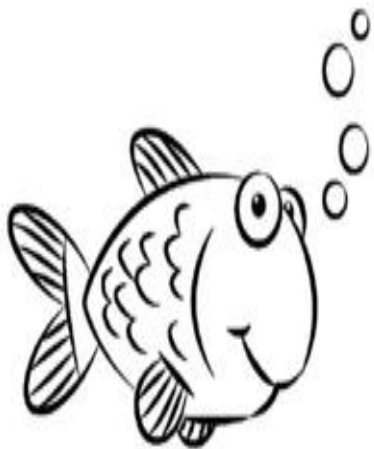
Menim, da sem učno uro uspešno izpeljala. Imela sem nekaj disciplinskih težav oz. primerov tekom učne ure, vendar sem s svojimi opozorili situacije uspešno rešila. Učno uro sem izvedla kot sem si jo zadala. Ob preverjanju ponovitvenega lista sem hkrati izvedla refleksijo doseženih učnih ciljev. Vprašanja, ki niso bila konkretno zajeta v ponovitvenem listu sem z učenci ponovila ustno in tako ugotovila stopnjo doseženih ciljev.

13. 3. 2019

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Pojasniti pojem bipolarnost.		X	
Pojasniti pojem železna zavesa.		X	
Našteti članice ustanoviteljice Severnoatlantske zveze.			X
Navedi leto nastanka Severnoatlantske zveze.			X
Našteti obveze članic NATO.		X	
Našteti članice ustanoviteljice Varšavskega pakta.			X
Navedi leto nastanka Varšavskega pakta.			X
Navedi obvezo članic Varšavskega pakta.			X
Pojasniti pojem Informbiro.		X	
Pojasniti pojem oboroževalne tekme med hladno vojno.		X	

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Razred je uri lepo sledil. Tudi njihovo zanimanje za snov je omogočilo, da so lahko oni sami uro dopolnjevali s svojim znanjem. Uspela sem izvesti celotno zastavljeno učno uro. Na koncu sem cilje uspela preveriti s ponovitvenimi vprašanji, ki so potekali ustno. Ponovili smo učno uro s pomočjo zastavljenih ciljev, ponovitveni list pa so prejeli za domačo nalogo.

+

+

+

R I B A

P O L J S K A

V R A N A

M O S T

2 1 6

3 4 5

7 8

9 10 11

B	I	P	O	L	A	R	N	O	S	T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

BLOKOVSKA RAZDELITEV SVETA

VSEBINSKI POUDARKI

I. BIPOLARNOST

II. NATO

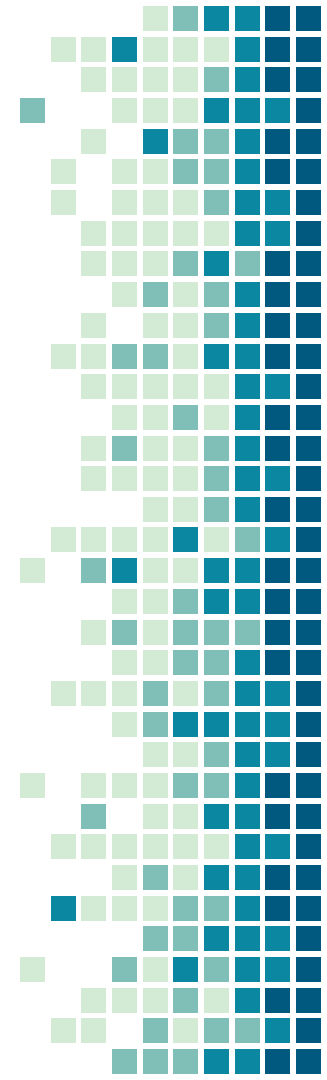
III. VARŠAVSKI PAKT

IV. OBOROŽEVALNA TEKMA

DANES SE BOSTE NAUČILI:

- » *Pojasniti pojem bipolarnost,*
- » *Pojasniti pojem železna zavesa*
- » *Našteti članice ustanoviteljice severnoatlantske zveze*
- » *Navesti leto nastanka severnoatlantske zveze*
- » *Našteti obveze članic NATO*
- » *Našteti članice ustanoviteljice varšavskega pakta*
- » *Navesti leto nastanka varšavskega pakta*
- » *Navesti obvezo članic varšavskega pakta*
- » *Pojasniti pojem informbiro*
- » *Pojasniti pojem oboroževalne tekme med hladno vojno*

I. BIPOLARNOST

„lastnost, značilnost bipolarnega,
dvopolnost“ (SSKJ)

Razdeljenost na dva pola

ZDA

Sovjetska zveza

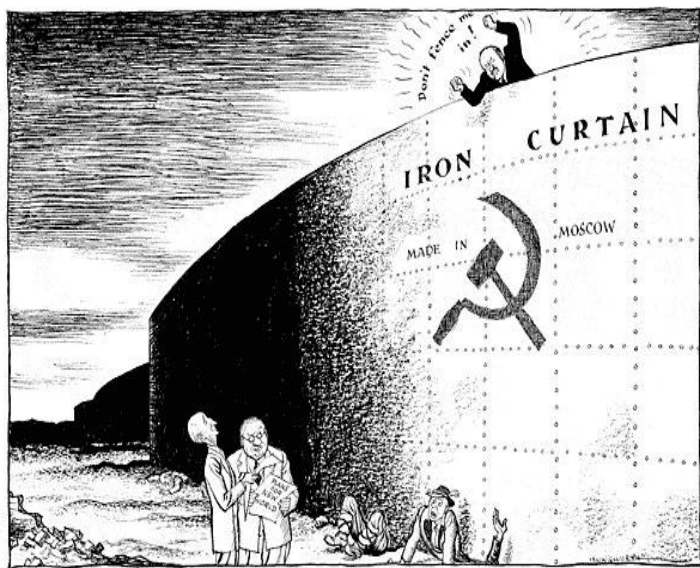
ŽELEZNA ZAVESA

*„Od Szczecina na
Baltiku do Trsta na
Jadranu se je nad
celino spustila
železna zavesa.“
(Churchill, 5. 3. 1946)*

Simbolična, ideološka in delno fizična meja +
gospodarska, jezikova in
kulturna pregrada

II. NATO

ZDA

- » **Omejitev sovjetskega vpliva in širjenja komunizma**
- » **Sklepanje zavezništev**
- » **Denarna pomoč šibkim državam**
- » **Upor sovjetskemu vplivu**

SEVERNOATLANTSKA ZVEZA

(NATO)

Kdaj? → April 1949.

Kdo? → Zahodnoevropske države,

ZDA in Kanada.

„Članice so se obvezale, da si bodo prizadevale za skupno vojaško obrambo, ohranitev miru in varnosti. Če bi bila napadena ena od njih, bi to pomenilo napad na vse članice in NATO bi lahko posredoval proti napadalcu.

Učbenik, str. 54

III. VARŠAVSKI PAKT

- » ZDA ima nadzor nad Evropo
- » 1949 – Svet za vzajemno
gospodarsko pomoč (SEV)
- » Pomoč komunističnim državam
- » 1947 - Informbiro

VARŠAVSKI PAKT

Kdaj? → 1955

Kdo? → Sovjetska zveza, Poljska, Vzhodna Nemčija,

Češkoslovaška, Madžarska, Romunija, Bolgarija in Albanija

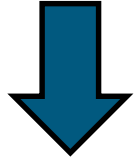
Obveza, da si bodo, v primeru napada na eno izmed njih, druga drugi pomagale.

IV. OBOROŽEVALNA TEKMA

Strah pred
izbruhom vojne

Prva atomska bomba = ZDA → pohiti tudi Sovjetska zveza

JEDRSKI velesili

1952 prva vodikova bomba = ZDA

1953 prva vodikova bomba = Sovjetska zveza

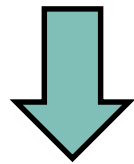

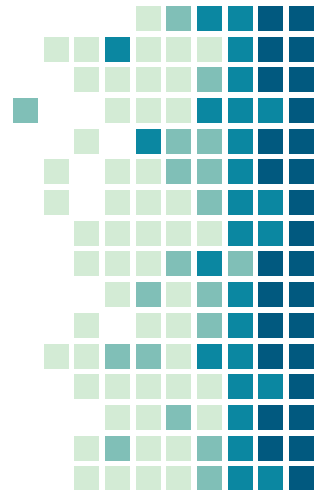
	ZDA	Sovjetska zveza
medcelinske rakete	450	76
rakete srednjega dosega	250	700
bombniki	2260	1600
tanki	16.000	38.000
jedrske podmornice	32	12
podmornice	260	495
letalonosilke	76	0
Oborožitev velesil v 50. letih		

Nova odkritja, nova orožja in nove ideje...

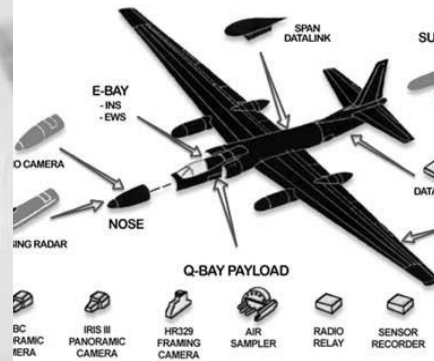

VOHUNJENJE

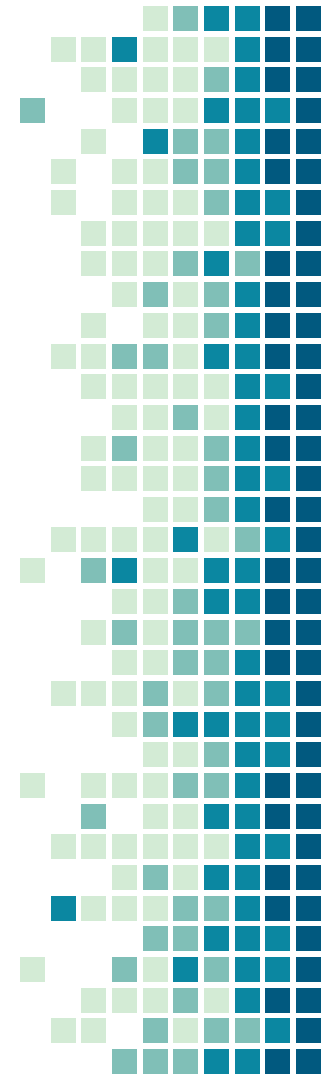

U-2 MODULAR PAYLOAD ARRANGEMENT

PONOVITEV

1. Kaj pomeni izraz bipolarnost?

Dvopolnost/razdelitev sveta na vzhodni in zahodni del/spor med Sovjetsko zvezo in ZDA/dve strani, ki sta si med seboj nasprotni.

2. Obkroži države članice vzhodnega bloka.

Japonska

Francija

Italija

Poljska

Madžarska

Velika Britanija

Romunija

Kanada

Sovjetska zveza

3. Kdo je kot prvi uporabil izraz za razmejitveno črto med vzhodnim in zahodnim blokom in kako to mejo poimenujemo?

Prvi je izraz za razmejitveno črto uporabil Winston Churchill.

Mejo imenujemo železna zavesa.

4. Kaj so predstavniki zahodnoevropskih držav, Kanada in ZDA ustanovili aprila 1949?

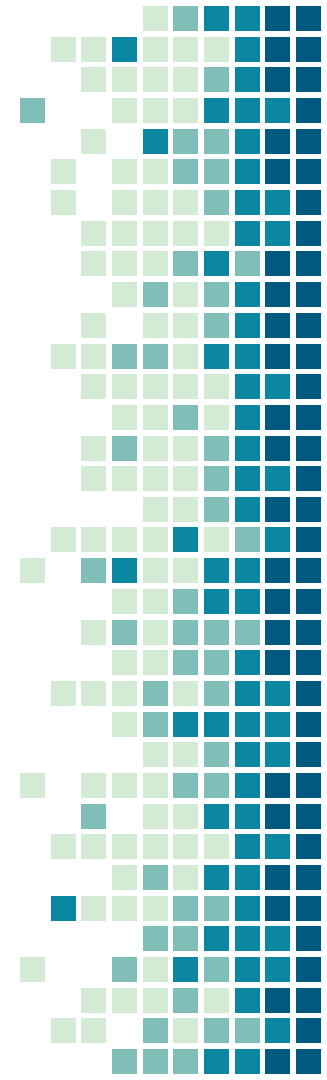
Severnoatlantsko zvezo (NATO).

5. Kaj pomeni kratica SEV?

Svet za vzajemno gospodarsko pomoč.

6. Kaj je Informbiro?

Center, ki naj bi komunističnim strankam omogočal izmenjevanje izkušenj in usklajevanje njihovega dela.
Sredstvo Stalina za nadzor nad evropskimi komunisti.

7. Poveži članice s posamezno organizacijo.

- 2** Kanada
- 2** ZDA
- 1** Bolgarija
- 2** Francija
- 1** Madžarska
- 1** Sovjetska zveza
- 2** Velika Britanija
- 1** Vzhodna Nemčija

8. Pojasni pojem oboroževalna tekma.

To je tekma med ZDA in Sovjetsko zvezo v opremljenosti držav/blokov z različnimi vrstami orožja. Predvsem je v ospredju jedrska oborožitev. Za pridobivanje informacij tekom tekme sta obe strani vohunile za informacijami druge.

Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da ste se naučili:

- » *Pojasniti pojem bipolarnost,*
- » *Pojasniti pojem železna zavesa*
- » *Našteti članice ustanoviteljice severnoatlantske zveze*
- » *Navesti leto nastanka severnoatlantske zveze*
- » *Našteti obveze članic NATO*
- » *Našteti članice ustanoviteljice varšavskega pakta*
- » *Navesti leto nastanka varšavskega pakta*
- » *Navesti obvezo članic varšavskega pakta*
- » *Pojasniti pojem informbiro*
- » *Pojasniti pojem oboroževalne tekme med hladno vojno*

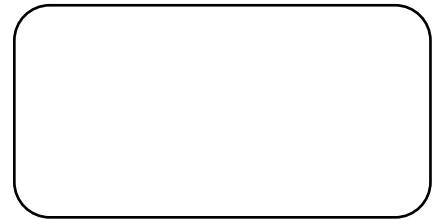
BLOKOVSKO RAZDELJEN SVET

I. BIPOLARNOST

Razdeljenost na dva pola.

Razmejitvena črta med vzhodnim in zahodnim blokom Evrope, ki je potekala od Baltika do Trsta:

Legenda:

II. NATO

ZDA:

- » Omejiti sovjetski vpliv in širjenje komunizma
- » Sklepanje zavezništev
- » Denarna pomoč šibkim državam
- » Upor sovjetskemu vplivu

2. Zapiši obveze članic NATO:

»

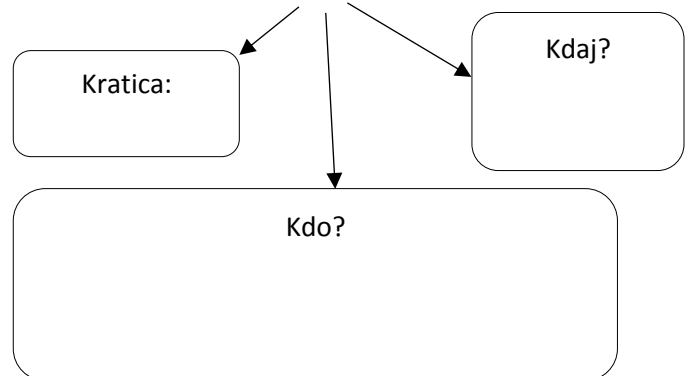
»

»

»

1. Dopolni grafični prikaz.

Severnoatlantska zveza

III. VARŠAVSKI PAKT

Stalin obtožuje ZDA nadzora nad Evropo. Leta 1949 je ustanovil

, ki je pomagal

državam. Povežejo se tudi komunistične stranke in leta

ustanovijo .

3. Dopolni grafični prikaz.

Varšavski pakt

Kdaj?

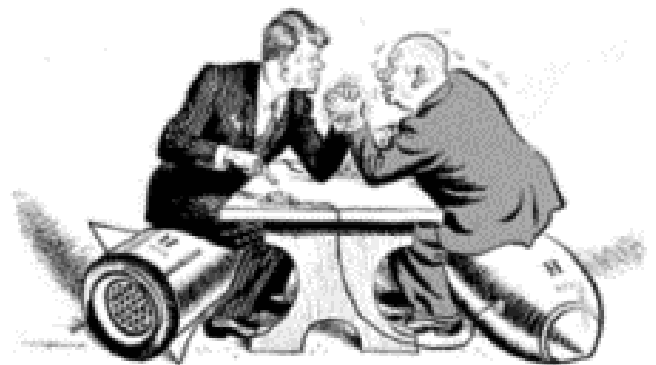
Kdo?

4. Kaj je bila obveza članic Varšavskega pakta?

IV. OBOROŽEVALNA TEKMA

Z izdelavo atomske bombe, sta ZDA in
Sovjetska zveza postali

velesili.

5. Česa sta se poslužili velesili ZDA in Sovjetska zveza, da sta prišli do informacij svoje nasprotnice?

BLOKOVSKO RAZDELJEN SVET

I. BIPOLARNOST

Razdeljenost na dva pola.

Razmejitvena črta med vzhodnim in zahodnim blokom Evrope, ki je potekala od Baltika do Trsta:

ŽELEZNA ZAVESA

Legenda:

- Kapitalistične države
- Socialistične države
- Železna zavesa

II. NATO

ZDA:

- » Omejiti sovjetski vpliv in širjenje komunizma
- » Sklepanje zavezništev
- » Denarna pomoč šibkim državam
- » Upor sovjetskemu vplivu

1. Dopolni grafični prikaz.

2. Zapiši obveze članic NATO:

- » **Prizadevanje za skupno vojaško obrambo**
- » **Ohranitev miru**
- » **Ohranitev varnosti**
- » **Napad na eno članico pomeni napad na vse (posredovanje)**

III. VARŠAVSKI PAKT

Stalin obtožuje ZDA nadzora nad Evropo. Leta 1949 je ustanovil

SVET ZA VZAJEMNO GOSPODARSKO POMOČ/SEV, ki je pomagal

KOMUNISTIČNIM državam. Povežejo se tudi komunistične stranke in leta

1947

ustanovijo

INFORMBIRO.

3. Dopolni grafični prikaz.

Kdaj?

1955

Varšavski pakt

Kdo?

SOVJETSKA ZVEZA, POLJSKA, VZHODNA NEMČIJA, ČEŠKOSLOVAŠKA, MADŽARSKA, ROMUNIJA, BOLGARIJA IN ALBANIJA

4. Kaj je bila obveza članic Varšavskega pakta?

Da si bodo, v primeru napada na eno izmed njih, druga drugi pomagale.

IV. OBOROŽEVALNA TEKMA

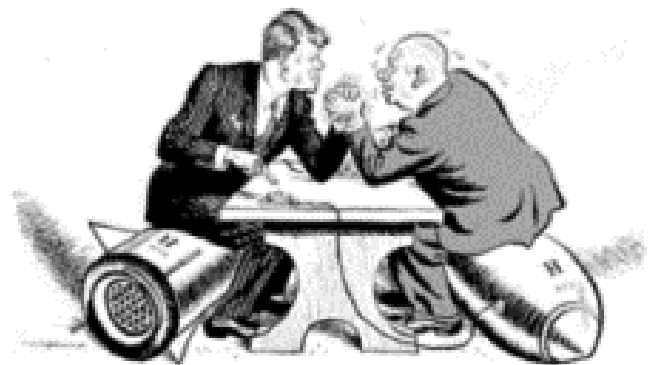
Strah pred izbruhom vojne

Z izdelavo atomske bombe, sta ZDA in

Sovjetska zveza postali

JEDRSKI

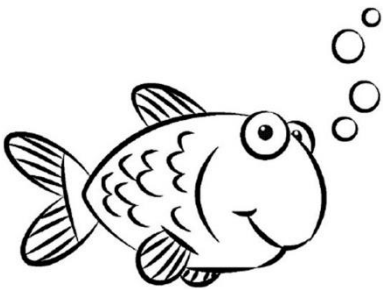
velesili.

5. Česa sta se poslužili velesili ZDA in Sovjetska zveza, da sta prišli do informacij svoje nasprotnice?

Vohunjenja.

REBUS

+

+

+

— — — — —
2 1 6

— — — — —
3 4 5

— — — — —
7 8

— — — — —
9 10 11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

+

+

+

R I B A

P O L J S K A

V R A N A

M O S T

2 1 6

3 4 5

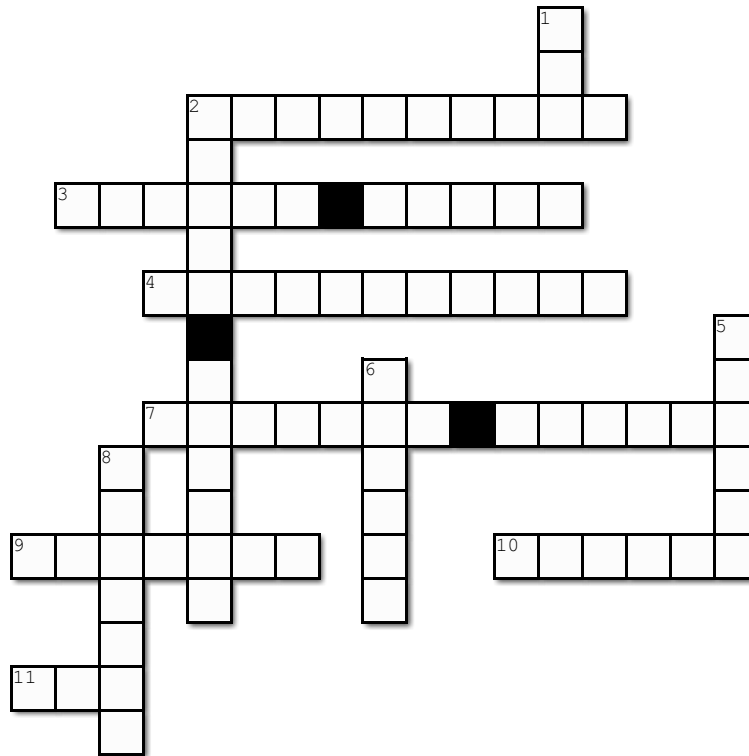
7 8

9 10 11

B	I	P	O	L	A	R	N	O	S	T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

PONOVITEV

Name: _____

Created using the [Crossword Maker](#) on TheTeachersCorner.net

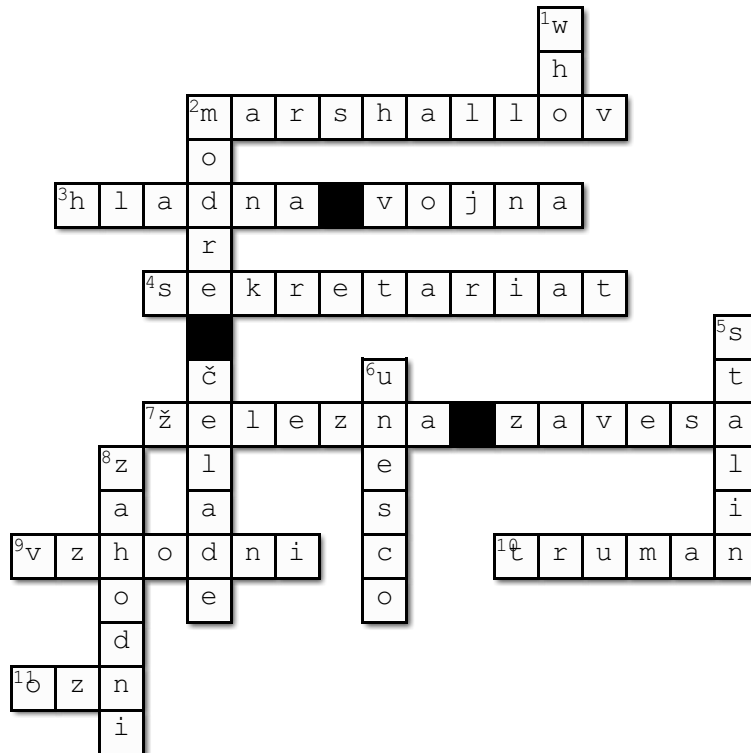
Across

2. Program, ki je evropskim državam priskrbel denar, hrano, stroje in druge dobrine ter tehnično svetovanje.
3. Obdobje, ko ni ne miru ne vojne.
4. Najvišji upravni organ OZN.
7. Ime meje med vzhodno in zahodno Evropo.
9. Blok, ki je bil pod vplivom Sovjetske zveze.
11. Organizacija, ustanovljena aprila 1945 (ZDA, VB, SZ in 48 drugih držav).

Down

1. Organizacija OZN, ki skrbi za zdravstvo.
2. Vojaške mirovne enote OZN.
5. Oseba na vodilnem položaju, ki si je želela širiti komunizem.
6. Organizacija OZN, ki skrbi za izobraževanje, znanost in kulturo.
8. Blok, ki je bil pod vplivom ZDA.

PONOVITEV

Created using the [Crossword Maker](#) on TheTeachersCorner.net

Across

2. Program, ki je evropskim državam priskrbel denar, hrano, stroje in druge dobrine ter tehnično svetovanje. (**marshallov**)
3. Obdobje, ko ni ne miru ne vojne. (**hladna vojna**)
4. Najvišji upravni organ OZN. (**sekretariat**)
7. Ime meje med vzhodno in zahodno Evropo. (**železna zavesa**)
9. Blok, ki je bil pod vplivom Sovjetske zveze. (**vzhodni**)
10. Priimek gospoda, ki je uvedel doktrino, po kateri so ZDA nudile denarno pomoč evropskim državam. (**truman**)
11. Organizacija, ustanovljena aprila 1945 (ZDA, VB, SZ in 48 drugih držav). (**ozn**)

Down

1. Organizacija OZN, ki skrbi za zdravstvo. (**who**)
2. Vojaške mirovne enote OZN. (**modre čelade**)
5. Oseba na vodilnem položaju, ki si je želela širiti komunizem. (**stalin**)
6. Organizacija OZN, ki skrbi za izobraževanje, znanost in kulturo. (**unesco**)
8. Blok, ki je bil pod vplivom ZDA. (**zahodni**)

PONOVITEV

1. Kaj pomeni izraz bipolarnost?

2. Obkroži države članice vzhodnega bloka.

Japonska Francija Italija Poljska Madžarska
Velika Britanija Romunija Kanada Sovjetska zveza

3. Kdo je kot prvi uporabil izraz za razmejitveno črto med vzhodnim in zahodnim blokom in kako to mejo poimenujemo?

4. Kaj so predstavniki zahodnoevropskih držav, Kanade in ZDA ustanovili aprila 1949?

5. Kaj pomeni kratica SEV?

6. Kaj je Informbiro?

7. Poveži članice s posamezno organizacijo.

1 Varšavski pakt

__ Kanada

__ ZDA

2 NATO

__ Bolgarija

__ Francija

__ Madžarska

__ Sovjetska zveza

__ Velika Britanija

__ Vzhodna Nemčija

8. Pojasni pojem oboroževalna tekma.

PONOVITEV

1. Kaj pomeni izraz bipolarnost?

Dvopolnost/razdelitev sveta na vzhodni in zahodni del/spor med Sovjetsko zvezo in ZDA/dve strani, ki sta si med seboj nasprotni.

2. Obkroži države članice vzhodnega bloka.

Japonska Francija Italija Poljska Madžarska
Velika Britanija Romunija Kanada Sovjetska zveza

3. Kdo je kot prvi uporabil izraz za razmejitveno črto med vzhodnim in zahodnim blokom in kako to mejo imenujemo?

Prvi je izraz za razmejitveno črto uporabil Winston Churchill. Mejo imenujemo železna zavesa.

4. Kaj so predstavniki zahodnoevropskih držav, Kanade in ZDA ustanovili aprila 1949?

Severnoatlantsko zvezo (NATO).

5. Kaj pomeni kratica SEV?

Svet za vzajemno gospodarsko pomoč.

6. Kaj je Informbiro?

Center, ki naj bi komunističnim strankam omogočal izmenjevanje izkušenj in usklajevanje njihovega dela. / Sredstvo Stalina za nadzor nad evropskimi komunisti.

7. Poveži članice s posamezno organizacijo.

1 Varšavski pakt

2 NATO

2 Kanada
2 ZDA
1 Bolgarija
2 Francija
1 Madžarska
1 Sovjetska zveza
2 Velika Britanija
1 Vzhodna Nemčija

8. Pojasni pojem oboroževalna tekma.

To je tekma med ZDA in Sovjetsko zvezo v opremljenosti držav/blokov z različnimi vrstami orožja. Predvsem je v ospredju jedrska oborožitev. Za pridobivanje informacij tekom tekme sta obe strani vohunile za informacijami druge.

UČNE PRIPRAVE ZA SREDNJO ŠOLO

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
GRŠKO-PERZIJSKE VOJNE**

IME IN PRIIMEK: Manuela Lisjak

DATUM: 1. 4. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	1. letnik	
Datum:	1. 4. 2019, 2. 4. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Od mestnih držav do prvih imperijev
	Poglavje iz učbenika:	Antična Grčija
Učna enota – naslov učne ure:	Grško-perzijske vojne	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda grafičnih izdelkov.	
Učne tehnike:	/	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »/.../ primerjajo načine urejanja odnosov med državami, med vladarji in vladajočimi na eni strani in med ljudstvom na drugi strani; - umestijo ključne dogodke, pojave in procese iz obdobja prazgodovine in starega veka v ustrezen zgodovinski čas in prostor; - učijo se brati zgodovinske zemljevide, analizirajo simbole v legendah zemljevidov in na zemljevidih; - umestijo zgodovinske dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas s pomočjo obstoječih zgodovinskih trakov ali pa jih izdelajo sami; - Razvijajo spretnosti zbiranja in izbiranja ter kritične presoje vrednosti in uporabnosti informacij iz zbranih zgodovinskih virov in literature; - oblikujejo samostojne sklepe, mnenja in stališča; - razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; - razvijajo socialne spretnosti pri različnih vrstah sodelovalnega učenja; - razvijajo odgovoren in pozitiven odnos do ohranjene kulturne dediščine iz obdobja prazgodovine in starega veka v različnih arheoloških parkih, muzejskih zbirkah ipd.« (Učni načrt, 2008, str. 14-15). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti vpliv Perzije na grško-perzijske vojne;</i> - <i>pojasniti kako je prihod Perzijcev vplival na grško državo;</i> - <i>našteti vzroke za grško-perzijske vojne;</i>

		<ul style="list-style-type: none"> - opisati povod grško-perzijskih vojn; - opisati potek grško-perzijskih vojn; - pojasniti pomen ustanovitve Helenske zveze; - pojasniti, zakaj so bili v vojnah uspešnejši Grki.
	Funkcionalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti zgodovinske dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas; - oblikovati samostojne sklepe, mnenja in stališča; - razviti sposobnost različnih oblik komunikacije; - pozorno poslušati; - odgovoriti na zastavljena vprašanja; - upoštevati navodila pri reševanju nalog; - zapisati učno snov v zvezek.
	Vzgojni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjene kulturne dediščine grškega obdobja; - pokazati ustrezen odnos do preteklosti.
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponavljanje 2. Uvajanje 3. Obravnava nove učne snovi 4. Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vzroki in povod 2. Potek vojn 3. Vzroki za grško zmago 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik: Brodnik, V., Jernejčič, R., Zgaga, S. (2011). Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) - Ponovitveni list
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor, - računalnik, - platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina – branje besedila v slovenščini, odgovarjanje na vprašanja na listu za preverjanje, ustrezno tvorjenje stavkov, slovnično pravilno izražanje;</p> <p>Geografija – branje zemljevida in orientacija v prostoru današnje Slovenije. Uporaba geografskega znanja pri opisovanju slovenskega prostora pri izvajanju avtentične naloge.</p> <p>Angleščina – ogled videoposnetka v angleškem jeziku.</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Grško-perzijske vojne: vrsta vojaških spopadov med grškimi polisi in perzijskim cesarstvom, ki so se začeli leta 499 pr. Kr. in končali v letu 449 pr. Kr.</p> <p>Helenska zveza: leta 481 pr. Kr. ustanovljena zvezam ki je predstavljala združitev grških polis z namenom obrambe.</p>	

	Triera: grška bojna ladja, dolga okoli 37m in široka okoli 5m. Bila je zelo hitra, gibljiva in okretna ladja.	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt. Gimnazija; Splošna gimnazija, Zgodovina. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2009/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (Dostop: 24. 3. 2019).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Brodnik, V., Jernejčič, R., Zgaga, S. (2011). Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Berzelak, S. (2002). Stare dobe. Zgodovina za 1. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan. - Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga. - Bratož, R. (2010). Grška zgodovina. Kratek pregled s temeljnimi viri in izbrano literaturo. Tretja, dopolnjena izdaja. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije: Študentska založba. - Osebni zapiski Manuela Lisjak, 1. letnik gimnazije, šolsko leto 2010/2011. - Grško perzijske vojne, https://www.britannica.com/event/Greco-Persian-Wars (Dostop: 24. 3. 2019). - Zgodovina. Zbirka Tematski leksikoni (2007). Tržič: Učila International; Vazal, str. 395.
	Videoposnetek	<ul style="list-style-type: none"> - Bitka pri Termopilah_film 300, https://www.youtube.com/watch?v=HdNn5TZu6R8 (Dostop: 25. 3. 2019). - Grško-perzijske vojne_5 minut, https://www.youtube.com/watch?v=iMlnn7hKBn0 (Dostop: 25. 3. 2019).
	PowerPoint	<p>Diapozitiv 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grško-perzijske vojne, https://www.ancient.eu/uploads/images/4869.png?v=1485681942 (Dostop: 27. 3. 2019). <p>Diapozitiv 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perzijska država, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/32/Persian_Empire%2C_490_BC.gif/800px-Persian_Empire%2C_490_BC.gif (Dostop:

27. 3. 2019).

Diapozitiv 6:

- Vhod v perzijsko palačo,
http://4d.ircr.info/gradivo-web/Zgodovina_anticne_Grcije_Rima/grki/1024/slike/perzijske_palaca.jpg (Dostop: 27. 3. 2019).

Diapozitiv 7:

- Zahodna obala Male Azije,
https://en.wikipedia.org/wiki/File:Map_Ciudades_Antiguas_Asia_Menor.svg (Dostop: 27. 3. 2019).
- Darej I. Veliki,
<https://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Darius-Vase.jpg> (Dostop: 27. 3. 2019).

Diapozitiv 8:

- Cedilnik, A. et al. (2018). Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek: Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 111.

Diapozitiv 9:

- Začetni položaj bitke pri Maratonskem polju,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/42/Battle_of_Marathon_Initial_Situation.png (Dostop: 27. 3. 2019).
- Grška dvojna obkolitev v bitki pri Maratonskem polju,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/58/Battle_of_Marathon_Greek_Double_Envelopment.png (Dostop: 27. 3. 2019).

Diapozitiv 10:

- Filipid,
<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/28/Phidippides.jpg/800px-Phidippides.jpg> (Dostop: 27. 3. 2019).

Diapozitiv 11:

- Temistokles,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/d3/Busto_di_temistocle%2C_da_originale_greco_del_V_secolo_ac%2C_C_dal_decumano_presso_il_casamento_del_temistocle.JPG/800px-

[Busto di temistocle%2C da originale greco del V secolo ac%2C dal decumano presso il casamento del temistocle.JPG](#)
(Dostop: 27. 3. 2019).

- Triera. Berzelak, S. (2002). Stare dobe. Zgodovina za 1. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 76.

Diapozitiv 12:

- Bitka pri Termopilah,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bf/Battle_of_Thermopylae_and_movements_to_Salamis%2C_480_BC.gif
(Dostop: 27. 3. 2019).

Diapozitiv 13:

- Bitka pri Termopilah_film 300,
<https://www.youtube.com/watch?v=HdNn5TZu6R8> (Dostop: 25. 3. 2019).

Diapozitiv 14:

- Bitka pri Termopilah 1,
<https://warfarehistorynetwork.com/wp-content/uploads/The-Battle-of-Thermopylae-and-the-Battle-of-Salamis-1.jpg> (Dostop: 25. 3. 2019).
- Bitka pri Termopilah 2,
<https://1.bp.blogspot.com/-vhGSHO6UIJ4/UyNCxBucdBI/AAAAAAAAAK7g/EwFqJJ1RmVc/s1600/The+Battle+of+Thermopylae.jpg> (Dostop: 25. 3. 2019).

Diapozitiv 15:

- Bitka pri Salamini,
<https://www.ancient.eu/img/r/p/500x600/1180.png?v=1485680407> (Dostop: 25. 3. 2019).
- Bitka pri Salamini 1,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0e/Ship_dashed_against_ship%2C_till_the_Persian_Army_dead_strewed_the_deep_like_flowers.jpg/260px-Ship_dashed_against_ship%2C_till_the_Persian_Army_dead_strewed_the_deep_like_flowers.jpg (Dostop: 25. 3. 2019).

Diapozitiv 16:

- Zemljevid Grško-perzijskih vojn,
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Map_Greco-Persian Wars-](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Map_Greco-Persian_Wars-)

	<p>en.svg (Dostop: 25. 3. 2019).</p> <p>Diapozitiv 17:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dvoboj Grško-perzijskih vojn, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/22/Greek-Persian_duel.jpg/250px-Greek-Persian_duel.jpg (Dostop: 25. 3. 2019). - Bitka Grško-perzijskih vojn, https://mrburgess8.files.wordpress.com/2015/07/persian-war-2.jpg?w=300&h=232 (Dostop: 25. 3. 2019). - Bitka pri Platajah, http://media-cache-ec0.pinimg.com/736x/76/3a/ba/763aba2d8e8600fed2d991a16622e950.jpg (Dostop: 25. 3. 2019). <p>Diapozitiv 18:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grško-perzijske vojne_5 minut, https://www.youtube.com/watch?v=jMlnn7hKBn0 (Dostop: 25. 3. 2019). <p>Diapozitiv 19:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prikaz čustev, https://thumbs.dreamstime.com/z/fronti-sorridente-di-valutazione-rossi-verde-123669203.jpg (Dostop: 25. 3. 2019).
--	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	Učence pozdravim, vpišem morebitne manjkajoče in začnem z učno uro.	Odzdravijo in pripravijo vse potrebne pripomočke za pouk zgodovine.
	<i>Naše zadnje teme so govorile o antični Grčiji.</i>	Poslušajo.
	<i>Bi kdo znal povedati, kaj smo govorili prejšnjo učno uro?</i> <i>Kaj je timokracija?</i>	- <i>Govorili smo o politični ureditvi Aten.</i> - <i>Timokracija je del Solonovih reform. Prebivalstvo je razdelil v štiri »davčne« razrede, glede na višino davka, ki so ga plačevali državi. S tem so vsi polnoletni</i>

	<p><i>Atenci, ki so državi plačevali davek, dobili volilno pravico. Eno leto si lahko bil v najvišjem razredu, medtem ko si lahko naslednje leto padel v nižjega. Višji razredi so imeli tudi več političnih pravic.</i></p>
<p><i>Danes bomo govorili o t. i. grško perzijskih vojnah, ki so predstavljale pomemben dejavnik za kasnejši dokončni razvoj atenske demokracije.</i></p> <p><i>Učno uro bomo razdelili na 3 vsebinske poudarke in sicer bomo na začetku govorili o vzrokih in povodih za grško-perzijske vojne. Naslednji vsebinski poudarek bo zajel potek grško-perzijskih vojn - katere bitke so se bile, kdo je sodeloval, kdo je zmagoval ipd. Tretji vsebinski poudarek bo zajel predvsem vzroke, ki so Grke privedli do zmage v grško-perzijskih vojnah.</i></p> <p><i>Tekom današnje učne ure se boste naučili:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti vpliv Perzije na Grško-perzijske vojne;</i> - <i>pojasniti kako je prihod Perzijcev vplival na grško državo;</i> - <i>našteti vzroke za Grško-perzijske vojne;</i> - <i>opisati povod Grško-perzijskih vojn;</i> - <i>opisati potek Grško-perzijskih vojn;</i> - <i>pojasniti pomen ustanovitve Helenske zveze;</i> - <i>pojasniti, zakaj so bili v vojnah uspešnejši Grki.</i> <p><i>Zapis učne snovi imate na PowerPoint predstavitvi, seveda pa si zapis dopolnjujete tudi z mojo razlago.</i></p>	<p>Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUKAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Vzroki in povod</p> <p>7 minut</p>	<p><i>V 6. stoletju pr. Kr. se je na ozemlju današnjega Irana razvila Perzijska država, ki je s koncem stoletja pod kraljem Kirom svoj obseg razširila do obal Male Azije. Cilj Perzije je bil osvojitve obale Egejskega morja in s tem prevzem</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.</p>

<p><i>trgovskih poslov Grkom, kar bi posledično ogrozilo tudi temelje grškega gospodarstva. Tamkajšnje grške kolonije so s to ozemeljsko osvojitvijo prešle pod oblast Perzijcev. Grška mesta so izgubila svojo avtonomijo in gospodarsko nazadovala.</i></p>	
<p><i>Zakaj je prišlo do gospodarskega nazadovanja grških mest?</i></p>	<p><i>- Grški polisi v Mali Aziji so bili zaradi kulturnih in trgovskih stikov z vzhodom in zahodom politično in gospodarsko razvitejši od Grkov v matični deželi, kjer so v tem času potekali nenehni boji med plemstvom in ljudstvom, katero si je želelo politične oblasti.</i></p>
<p><i>Na PowerPoint predstavitvi si lahko ogledate zemljevid, ki prikazuje obseg Perzijske države.</i></p>	<p>Poslušajo in si na PowerPoint predstavitvi ogledujejo zemljevid Perzijske države.</p>
<p><i>Bi mi kdo znal ubesediti obseg Perzijske države, pomagajte si seveda z zemljevidom?</i></p>	<p><i>- Perzijska država je segala od Egipta in Egejskega morja na zahodu in reke Ind na vzhodu.</i></p>
<p><i>S prevzemom oblasti oz. izgubo neodvisnosti jonskih polisov tudi Grčija izgubi glavno gospodarsko vlogo v Egejskem morju. Perzijci so v novo osvojenih mestih začeli nastavljeni sebi zveste tirane, omejevali so politično svobodo grških polis, namesto grških pa so začeli podpirati feničanske obrtnike in trgovce. Feničani so tako postali tudi perzijski zavezniki. Matična Grčija je imela z izgubo maloazijskih polisov veliko gospodarske škode, saj ni imela dostopa do Egipta in obal Črnega morja.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo fotografijo na PowerPoint predstavitvi.</p>
<p><i>Če ponovimo, kateri so bili vzroki, da je kasneje prišlo do grško perzijskih vojn?</i></p>	<p><i>- Perzija je v osvojenih grških kolonijah nastavljala svoje politične člane (tirane), omejevala je politično svobodo prebivalcev grških kolonij, povzročila je gospodarsko nazadovanje osvojenega prostora, namesto grških pa so Perzijci podprli feničanske obrtnike in trgovce.</i></p>
<p><i>Glavni povod začetka grško perzijskih vojn je bil t. i. jonski upor oz. jonska vstaja. Zasedeni grški polisi v Mali Aziji so se leta 500 pr. Kr. uprli. Mesto, ki je prevzelo vodstvo upora je bilo Milet.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.</p>

<p><i>Kolonisti so pričakovali pomoč matične Grčije, vendar so se na klic v sili odzvali le Atenci in Eritrejci z Evboje. Ravno zaradi šibke pomoči matične dežele, je Perzijcem uspelo zatreti upor.</i></p>	
<p><i>Kaj se je zgodilo z vodilnim mestom jonske vstaje? Kakšna je bila usoda Mileta?</i></p>	<p>- Mesto Milet, ki se je upiralo najdlje, je bilo oropano in požgano, prebivalstvo pa so preselili v Mezopotamijo.</p>
<p><i>Darej I., perzijski kralj pod vodstvom katerega je Perzija doživela največji razcvet, je vmešavanje matične Grčije smatral kot neposreden povod za napad na Grčijo. Omeniti moramo tudi, da Grčija na vojno ni bila pripravljena, saj politično ni bila enotna.</i></p> <p><i>Po upor Mileta in pomoči, ki jo je poslala Grčija, si je Darej I. želel maščevanja vsem, ki so Miletu nudili pomoč. Njegov cilj torej ni bil ozemeljske narave, temveč maščevanje. Lahko bi rekli, da so bile grško-perzijske vojne, vojne iz maščevanja.</i></p> <p><i>V grško-perzijskih vojnah sta se tako srečala dva nasprotna svetova; ogromno centralizirano cesarstvo proti velikemu številu manjših neodvisnih držav, ki jih je bilo nemogoče združiti proti enemu nasprotniku, profesionalna vojska proti mestni gardi, neorganizirani lokostrelci in pračarji s strnjeno falango in konjenica s pehoto.</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo fotografijo na PowerPoint predstavitvi.</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Potek vojn</p> <p>15 minut</p>	<p><i>Perzijski kralj Darej I. je v prvem pohodu nad Grčijo k vazalstvu prisilil Trakijo in antično Makedonijo.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo fotografijo na PowerPoint predstavitvi.</p>
<p><i>Kdo bi znal pojasniti pojem vazalstvo?</i></p> <p><i>Kdo je bil vazal?</i></p>	<p>- Odnos med vazalom in fevdnim gospodom.</p> <p>- Vazal je oznaka za imetnika fevda, podrejenega svojemu gospodu in pod njegovo zaščito. Vazal, ki je dobil fevd, je bil obvezan na zvestobo in pomoč svojemu gospodu.</p>	
<p><i>Leta 490 pr. Kr. je sledil mornariški napad na Grčijo. Drugi pohod v Grčijo je predstavljalo izkrcanje Perzijcev na Maratonskem polju. Perzijci so menili, da bodo iz te pozicije najhitreje prišli do Aten in izvedli svoje maščevanje. V spopadu na Maratonskem polju leta 490 pr. Kr.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo zemljevida na PowerPoint predstavitvi.</p>	

<p><i>sta se prvič srečali tako mogočni vojski vzhoda in zahoda. Grki so uspeli, pod vodstvom Miltiada, odbiti napad Perzijcev in njihovega vodjo Dareja ter jih prisiliti, da so se ponovno vkrcali na svoje ladje.</i></p> <p><i>Na PowerPoint predstavitvi imate dva zemljevida. Prvi prikazuje začetne položaje dveh mogočnih vojsk, medtem ko na naslednjem vidimo formacijo grške vojske oz. njeno dvojno obkolitev perzijske vojske.</i></p> <p><i>Kljub temu, da je bilo Grkov številčno manj, jim je zmaga uspela, Perzijcem se je nato ponesrečil tudi napad na Atene z morja.</i></p>	
<p><i>Na PowerPoint predstavitvi imate fotografijo. Ali kdo od vas ve, kaj fotografija predstavlja?</i></p>	<p><i>- Trenutek, ko je Filipid v Atene prenesel novice o zmagi, potem, ko je pretekel razdaljo 40km. Ob prenosu novice naj bi sel od izčrpanosti umrl.</i></p>
<p><i>Po veliki bitki sta oba nasprotnika potrebovala čas, da si opomoreta od dosedanjih spopadov in pripravita na nove. Obe strani sta imeli čas priprav v desetletnem premirju, ki je sledilo. Deset let kasneje so bili Perzijci pripravljene maščevati predhodne poraze. Zbrali so močnejšo vojsko in mornarico. Leta 481 pr. kr. so grški polisi ustavili medsebojne napade in nesoglasja ter se združili v obrambno zvezo imenovano Helenska zveza. Sklenili so t. i. vsegrško premirje.</i></p>	<p><i>Poslušajo in si prepisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve.</i></p>
<p><i>Zakaj so se grški polisi sporazumeli in sklenili vsegrško premirje?</i></p> <p><i>Kdo je gospod na fotografiji?</i></p>	<p><i>- Ugotovili so, da so lahko nasprotniku (Perziji) kos le v primeru, da združijo svoje moči in se skupaj obranijo pred nasprotnikom. Njihovi medsebojni konflikti so le oslabili Grčijo in ji niso predvideli nič dobrega.</i></p> <p><i>- Temistokles.</i></p>
<p><i>Temistokles in špartanski eforji so izdelali bojni načrt, ki je predvidel zmago atenskega ladjevja na morju, kopenska vojska pa bi sovražnika poskušala zadržati čim dlje od osrednje Grčije oz. Aten, po katerih je hrepenela Perzija. Grki so tudi oblikovali in zgradili t. i. triere.</i></p>	<p><i>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo fotografiji na PowerPoint predstavitvi.</i></p>
<p><i>Kaj je triera?</i></p>	<p><i>- Triera je grška bojna ladja, ki je dobila ime po veslačih, ki</i></p>

<p>Če povedo delni odgovor, ga dopolnim. V primeru, da odgovora ne vedo, jim sama predstavim triero oz. preberem odstavek iz učbenika na strani 76.</p>	<p>so sedeli drug nad drugim v treh vrstah (troveslača). Triere so bile dolge okoli 37m in široke okoli 5m. Eno ladjo je upravljalo približno 200 mož posadke. Na premcu so imele pritrjene z bronom okovane ovne, s katerimi so se zaletavale v nasprotnika. Triere so bile zelo hitre, gibljive in okretne ter zato uspešne v boju z velikimi in okornimi perzijskimi ladjami.</p>
<p><i>Leta 480 pr. Kr. so Perzijci, pod vodstvom kralja Kserksa (Darejev naslednik), prekoračili Dardanele in začeli napad na Grke. Pomoč Perzijcem je tokrat nudila Kartagina s katero je Perzija sklenila dogovor. Vodstvo obrambe na grški strani sta tokrat prevzeli Atene in Šparta. V Trakiji in Makedoniji se je vso prebivalstvo pokorilo perzijski vojski, medte ko sta se Atene in Šparta, kot nosilki Helenske zveze, odločno postavili proti Perzijcem. Grška vojska je prvo obrambno črto postavila pri Termopilah.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.</p>
<p><i>Kaj se je zgodilo v tej bitki oz. zakaj je bila ta bitka posebna? Lahko si pomagata z zemljevidom na PowerPoint predstavitvi.</i></p> <p>V primeru, da ne vedo dejstev o bitki pri Termopilah ali je razlaga pomanjkljiva, le-to predstavim sama ali dopolnim njihovo razlago.</p> <p><i>Je mogoče kdo od vas gledal film 300?</i></p>	<p>- Termopile so ozka soteska, kjer je grška vojska pod vodstvom špartanskega kralja Leonida postavila obrambno črto. V soteski jim je sicer uspelo zadržati napadalce, a so sovražniki obšli grške položaje, zaradi izdaje. Ko je Leonidas spoznal, da jih bodo obkolili, je odslovil zaveznike, sam pa se je s trestotimi rojaki bojeval do zadnjega.</p> <p>- Ja/ne.</p>
<p><i>Pripravila sem vam krajši izsek iz omenjenega filma, ki prikazuje bitko pri Termopilah oz. zadnjih 300 vojakov pod poveljstvom Leonida.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Med ogledom videoposnetka skrbim za red in disciplino v razredu.</p>	<p>Si ogledujejo videoposnetek bitke pri Termopilah.</p>
<p><i>Po spopadu je bila osrednja Grčija izgubljena. Perzijci so po zmagi v Termopilah vdrli v Atiko in jo opustošili. Zavzeli in požgali so tudi Atene ter končno dosegli svoj primarni cilj maščevanja. Je pa bila Atika izpraznjena njenih prebivalcev, saj</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo fotografiji na PowerPoint predstavitvi.</p>

<p><i>so atenske ladje prebivalstvo pravočasno odpeljale na varno. Perzijci so zmago osvojili predno bi grško ladjevje na morju lahko premagalo perzijsko.</i></p> <p><i>Med perzijskim uničevanjem Atike so Grki v Korintski ožini postavljali novo obrambno črto.</i></p> <p><i>Po predlogu Temistoklena je jeseni 480 pr. Kr. pri otoku Salamina prišlo do pomorske bitke.</i></p>	
<p><i>Kdo je bil uspešnejši v tej bitki?</i></p> <p><i>Zakaj?</i></p>	<p>- Atene.</p> <p>- Ker smo govorili o tem, da so Atenci gradili nove bojne ladje triere, ki so bile bolj hitre in okretne kot perzijske in so tako v pomorski bitki imeli prednost.</p>
<p><i>Triere so izkoristile svoje prednosti in premagale perzijsko ladjevje. Vsi dotedanji uspehi Perzijcev so bili s tem izničeni. Perzijski kralj se je umaknil domov, njegova kopenska vojska pa v Tesalijo. Tam je sledila naslednja bitka oz. bitka pri Platajah, kjer je bila perzijska kopenska vojska skoraj v celoti uničena. Po tej grški zmagi Perzijci ozemlja matične Grčije z vojsko nikoli več niso napadli. Se je pa vojna nadaljevala zunaj tega ozemlja. Maloazijski Grki so se prav tako uprli Perzijcem in se želeli priključiti Helenski zvezi. Atenci so jih podprli, ni pa tega storila Šparta. Špartanci so namreč menili, da Grkom v Mali Aziji v boju proti Perzijcem ne bodo mogli zagotavljati ustrezne pomoči, saj niso imeli močnega ladjevja. Različno stališče pri tej odločitvi je nato vplivalo na izbiro poti posamezne polis. Špartanci so se s svojimi zavezniki vrnili domov, ker so menili, da je njihova naloga opravljena. Atenci pa so z maloazijskim Grki in otoškimi skupinami začeli vzpostavljati novo zvezo pod atenskim vodstvom.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo zemljevid in fotografijo na PowerPoint predstavitvi.</p>

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Vzroki za grško zmago</p> <p>8 minut</p>	<p><i>Zmagovalci grško-perzijskih vojn so bili Grki.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p><i>Zakaj so bili Grki tako uspešni?</i></p>	<p>- Vojaška taktika, - poznavanja terena, - boljša oprema in orožje, - boljša motivacija in moralna prednost.</p>
	<p>Skupaj z dijaki ugotavljamo vzroke za grško zmago.</p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno</p>
	<p><i>Vojaška taktika – bojne ladje triere so imele</i></p>	

<p><i>veliko vlogo pri pomorskih zmagah. Bitke so se bile na grških tleh in s tem terenom so bili bolj seznanjeni Grki. V vojaško taktiko so lahko vključili posebnosti terena (npr. ozka soteska pri Termopilah). Grki so imeli boljše orožje oz. opremo. Hopliti so imeli daljše sulice, osnovna perzijska oborožitev (lok), pa v gorati Grčiji ni prišla do izraza. Grki so imeli moralno prednost in se bojevali z višjo motivacijo. Bojevali so se namreč za svojo svobodo, domovino in ureditev. Perzijska vojska, ki je sicer imela veliko članov, je imela precej pestro sestavo. Pripadniki v vojski so bili iz različnih ljudstev, ki se niso bojevala zase. Poleg tega so v tem času Perzijo pretresali tudi upori podjarmljenih ljudstev, zato proti Grkom niso mogli uporabiti vse vojaške sile niti nadaljevati napadov.</i></p> <p><i>Kot smo že rekli so se po vojni začeli zaostrovati odnosi med Atenami in Šparto. Atena je po vojnah začela z ustanavljanjem zametkov Atiško Delfske pomorske zveze o kateri bomo več povedali naslednjo uro.</i></p>	<p>snov in si ogledujejo Fotografije na PowerPoint predstavitvi.</p>
---	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVALJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
<p>10 minut</p>	<p><i>Za konec sem pripravila krajšo ponovitev. Pogledali si bomo 5 minut dolg video, kjer so na zanimiv način prikazane grško-perzijske vojne.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Med ogledom videoposnetka skrbim za red in disciplino v razredu. Poleg tega razdelim krajši ponovitveni list.</p>	<p>Ogledujejo si ponovitveni videoposnetek o grško-perzijskih vojnah.</p>
	<p><i>Med ogledom videoposnetka sem vam razdelila krajši ponovitveni list, katerega kar začnete reševati, potem bomo vaše rezultate tudi preverili.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Med reševanjem ponovitvenega lista se sprehajam po razredu, odgovorim na morebitna dodatna vprašanja ali prošnje za pomoč ter skrbim za red in disciplino v razredu.</p>	<p>Rešujejo ponovitveni list.</p>
	<p><i>Ponovitveni list bomo preverili tako, da bo vsak od vas prebral odgovor na eno izmed nalog. Bomo šli kar po vrsti.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Pokličem prvega dijaka, ki pove odgovor in tako naprej dokler ne pregledamo celotnega</p>	<p>Eden izmed dijakov bere rešitve, ostali ga poslušajo.</p>

ponovitvenega lista.	
<p><i>Ugotavljam, da ste se v današnji učni uri naučili (zelo dobro, dobro, slabo):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti vpliv Perzije na grško-perzijske vojne;</i> - <i>pojasniti kako je prihod Perzijcev vplival na grško državo;</i> - <i>našteti vzroke za grško-perzijske vojne;</i> - <i>opisati povod grško-perzijskih vojn;</i> - <i>opisati potek grško-perzijskih vojn;</i> - <i>opredeliti pomen ustanovitve Helenske zveze;</i> - <i>pojasniti, zakaj so bili v vojnah uspešnejši Grki.</i> 	Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.
V primeru, da nam ne uspe preveriti celotnega delovnega lista, ga dokončajo doma in v naslednji učni uri v uvodnem delu zadevo preverimo.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2 :	Ponovitveni list – prazen
PRILOGA 3 :	Ponovitveni list – izpolnjen

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

1. 4. 2019

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Pojasniti vpliv Perzije na Grško-perzijske vojne.		X	
Pojasniti kako je prihod Perzijcev vplival na grško državo.			X
Našteti vzroke za Grško-perzijske vojne.		X	
Opisati potek Grško-perzijskih vojn.		X	
Pojasniti pomen ustanovitve Helenske zveze.			X
Pojasniti, zakaj so bili v vojnah uspešnejši Grki.			X

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

To je bil moj prvi nastop v srednji šoli in na začetku sem bila precej nervozna. Ko sem začela s svojo razlago sem ugotovila, kako me vsi vneto poslušajo in snov zapisujejo, tako da sem se precej hitro sprostila in izvedla učno uro tako, kot sem načrtovala. Na koncu sem sicer ugotovila, da niso ravno vsi pozorno poslušali, saj sem pričakovala malce višje doseganje zastavljenih ciljev, vendar sem v splošnem z izvedbo učne ure zadovoljna.

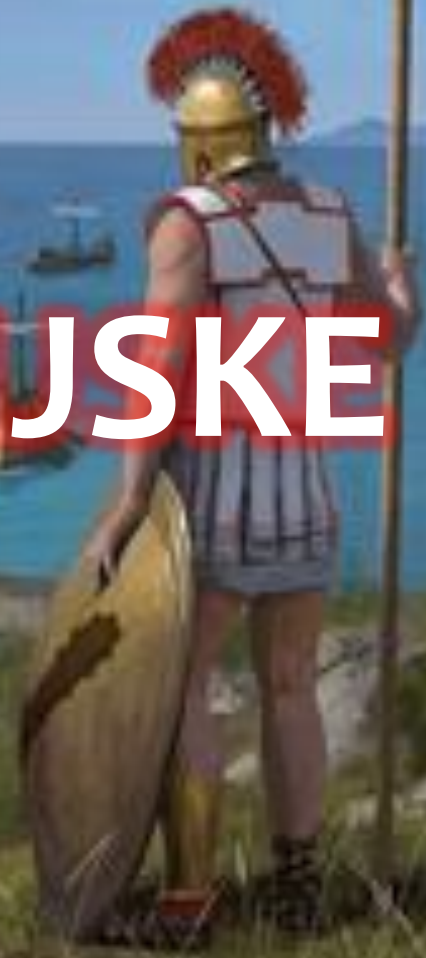
2. 4. 2019

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Pojasniti vpliv Perzije na Grško-perzijske vojne.		X	
Pojasniti kako je prihod Perzijcev vplival na grško državo.			X
Našteti vzroke za Grško-perzijske vojne.			X
Opisati potek Grško-perzijskih vojn.		X	
Pojasniti pomen ustanovitve Helenske zveze.			X
Pojasniti, zakaj so bili v vojnah uspešnejši Grki.			X

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Ponovitveni nastop sem izpeljala precej bolj suvereno kot prvi nastop. Vedela sem, da je učna ura organizacijsko (predvsem časovno) ustrezna in je pravzaprav vse odvisno od odzivnosti učencev. Razred je bil precej bolj komunikativen in zagret za sodelovanje kot prejšnji, tako da sem ob koncu ure dobila občutek, da je bila ura precej bolje izpeljana prav zaradi sodelovanja z dijaki.

GRŠKO-PERZIJSKE VOJNE

VSEBINSKI POUDARKI

1

VZROKI IN POVOD

2

POTEK VOJN

3

VZROKI ZA GRŠKO ZMAGO

Danes se boste naučili:

Pojasniti vpliv Perzije na Grško-perzijske vojne;

Opisati kaj je bil povod Grško-perzijskih vojn;

Pojasniti kako je prihod Perzijcev vplival na grško državo;

Opisati potek Grško-perzijskih vojn;

Našteti vzroke za Grško-perzijske vojne;

Pojasniti, zakaj so bili v Grško-perzijskih vojnah uspešnejši Grki.

1. VZROKI in POVOD

Perzijska država

Kralj Kir

Obala Male Azije

Grške kolonije pod oblastjo Perzijcev

Izguba avtonomije in gospodarsko nazadovanje

THE PERSIAN EMPIRE

490 B.C.

SCALE OF MILES

0 100 200 300 400

KEY

Limits of the Persian Empire ———

Route of Xenophon and the 10,000 - - - -

Grčija izgubi glavno gospodarsko vlogo v Egejskem morju

Nastavljanje sebi zvestih tiranov

Omejevanje politične svobode grških polis

Podpora feničanskim obrtnikom in trgovcem

Povod

- Jonski upor
- 500 pr. Kr.
- Milet →
- Pomoč Atencev in Eritrejcev
- Upor zatrt

Oropan
Požgan
Izselitev

Darej I. Veliki

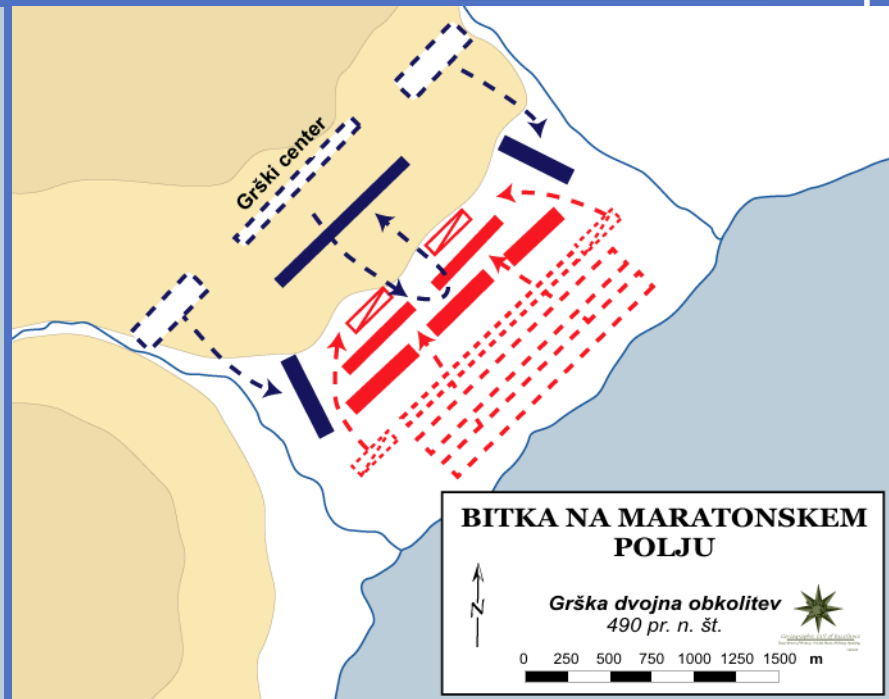
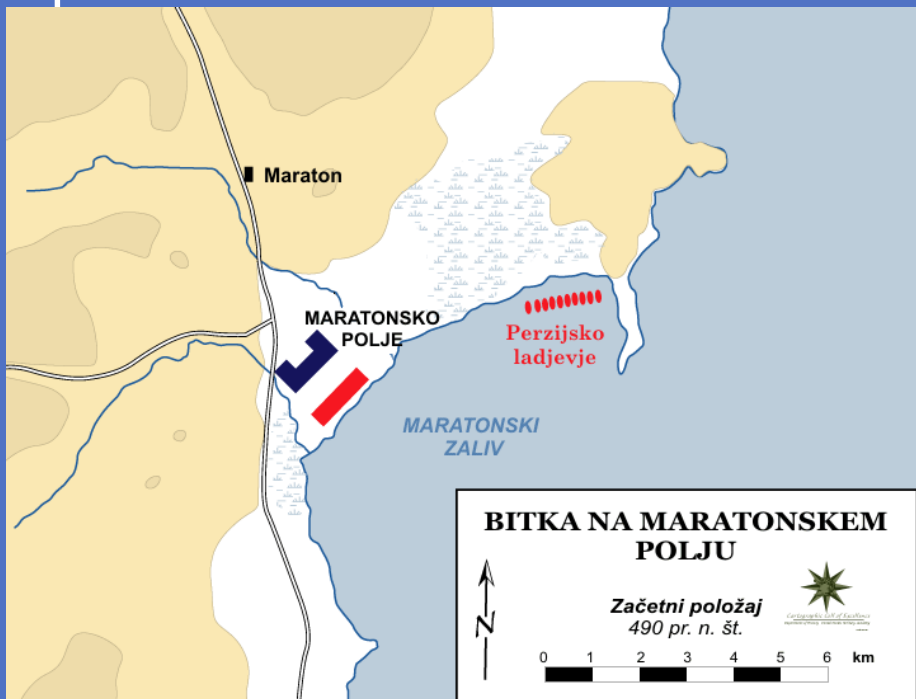
2. POTEK VOJN

Trakija in Makedonija prisiljeni k vazalstvu

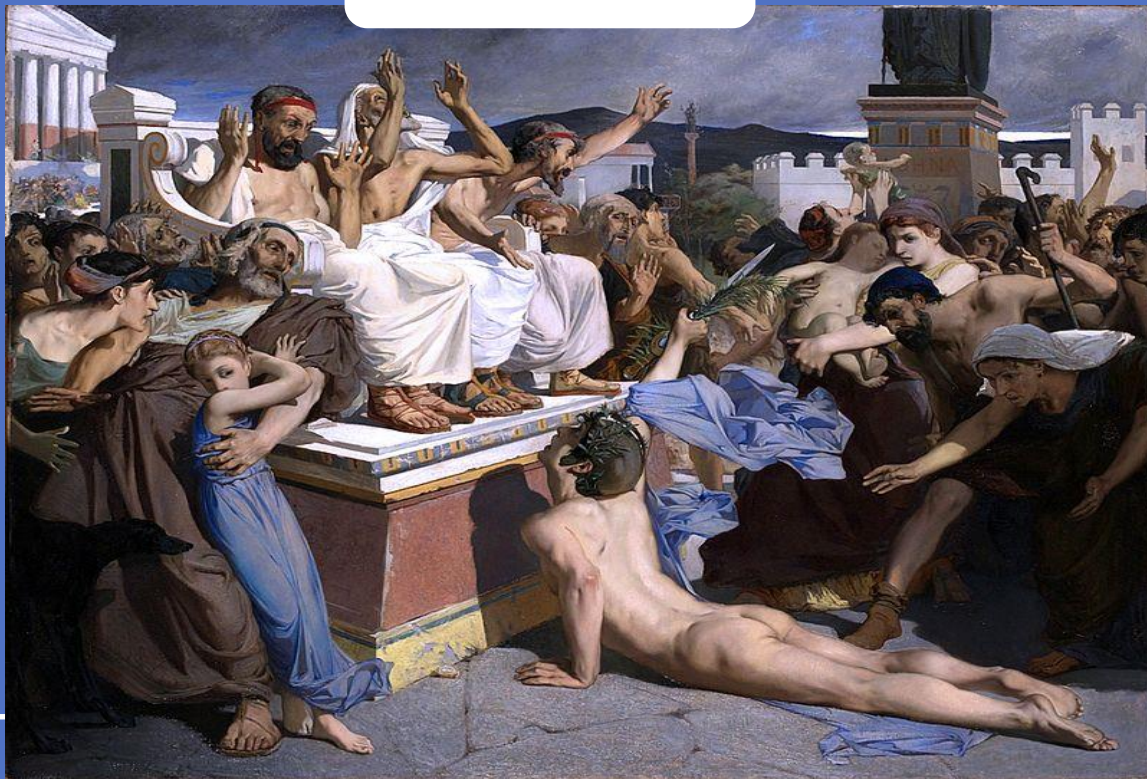
Bitka pri Maratonskem polju

490 pr. Kr.

Perzijcem se ponesreči napad na Atene z morja

Zmaga Aten

Desetletno premirje

Priprave na nov spopad

Helenska zveza in vsegrško premirje

Temistokles

Bojni načrt

Bitka pri Termopilah

480 pr. Kr.

Kserks

Perziji pomaga Kartagina

Atene in Šparta

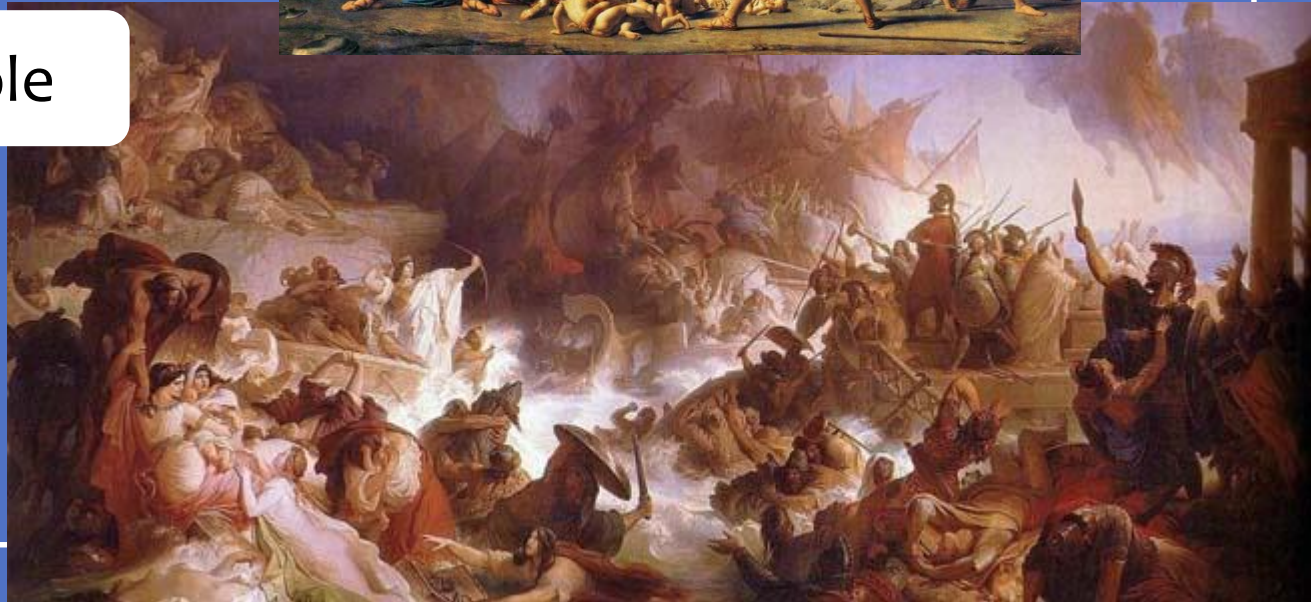

Zmaga Perzijcev

Vdor v Atiko

Požig Akropole

Bitka pri Salamini

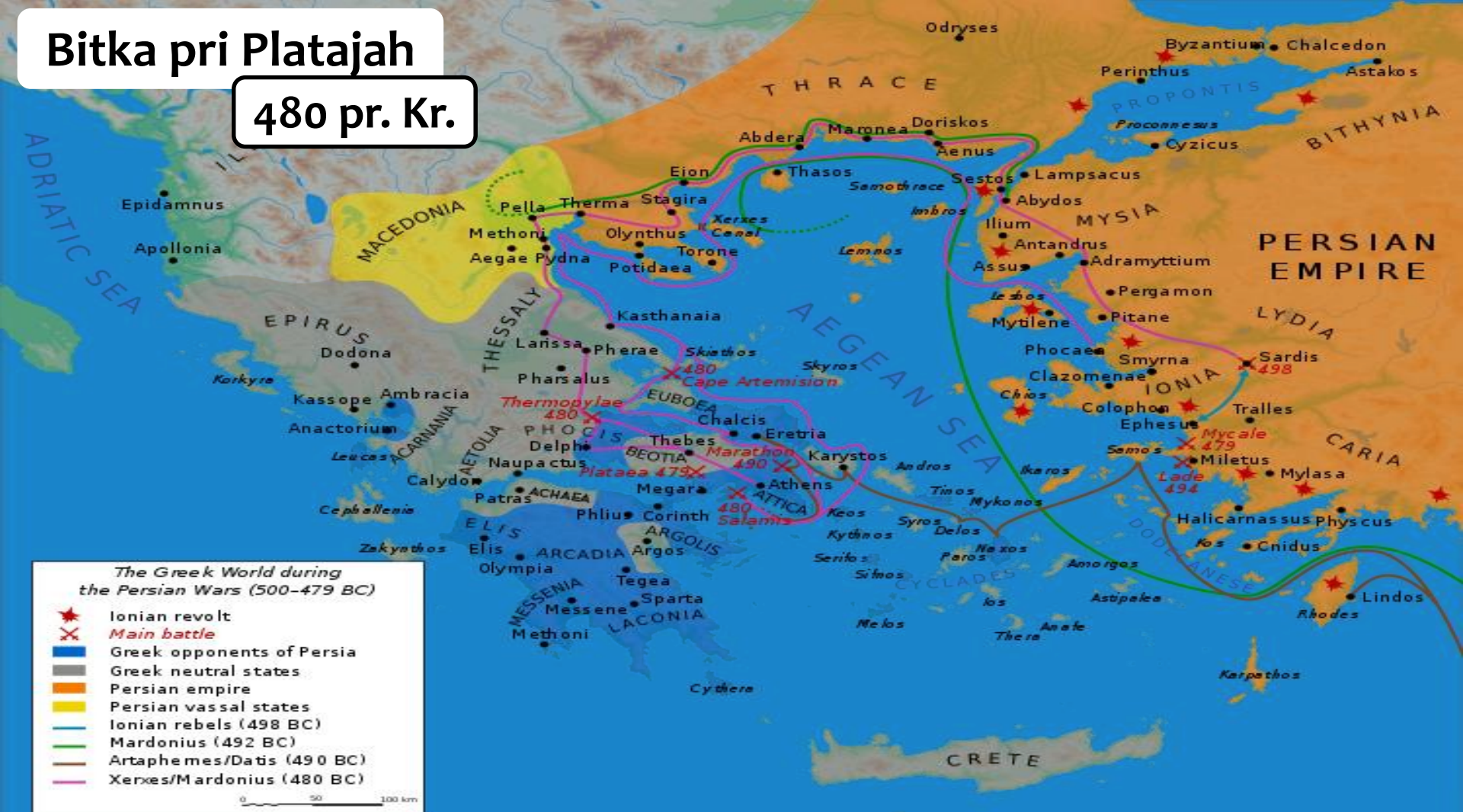
480 pr. Kr.

Pomorska bitka

Bitka pri Platajah

480 pr. Kr.

3. VZROKI ZA GRŠKO ZMAGO

- Vojaška taktika
- Poznavanje terena
- Boljša oprema in orožje
- Boljša motivacija in moralna prednost

Na koncu učne ure ugotavljam, da ste se naučili:

Pojasniti vpliv Perzije na Grško-perzijske vojne;

Opisati kaj je bil povod Grško-perzijskih vojn;

Pojasniti kako je prihod Perzijcev vplival na grško državo;

Opisati potek Grško-perzijskih vojn;

Našteti vzroke za Grško-perzijske vojne;

Pojasniti, zakaj so bili v Grško-perzijskih vojnah uspešnejši Grki.

PONOVITEV: Grško-perzijske vojne

1. Odgovori na vprašanja.

A) Kaj se je zgodilo z grškimi polisi po prihodu Perzijcev na obalo Male Azije?

B) Kako je prihod Perzijcev vplival na matično Grčijo?

2. Naštej vzroke, ki so privedli do grško-perzijskih vojn.

- ---

- ---

- ---

- ---

3. Dopolni besedilo.

Povod, ki je poleg vseh vzrokov pripeljal v grško-perzijske vojne je predstavljal _____ . Zasedeni grški polisi so se leta _____ pod vodstvom _____ uprli. Grkom so na pomoč priskočili le _____ in _____ . Zaradi _____ pomoči so Perzijci upor _____ . Mesto

Milet, ki se je najdlje upiralo, so _____ in _____. Prebivalce mesta so preselili v _____.

5. Spodaj naštete trditve razvrsti po kronološkem zaporedju. S številko 1 označi najstarejšo trditev. Za ponovitev pred testom lahko spodnje trditve v urejenem kronološkem zaporedju prepíšeš v zvezek.

Bitka pri Platajah.	
Ustanovitev Helenske zveze	
Grška vojska 1. obrambno linijo postavi pri Termopilah.	
Darej I. z mornarico izvede napad na Grke.	
Zmaga Perzijcem omogoči vdor v Atiko in posledično njeno opustošenje.	
Novico o zmagi v Atene prenese sel Filipid.	
Kralj Leonidas bojuje bitko s svojo 300-člansko vojsko.	
Do pomorske bitke pride pri otoku Salamina.	
Bitka na Maratonskem polju.	
Kralj Kserks s svojo vojsko prečka Dardanele in začne napad na Grke.	
Ozemlje matične Grčije ni več napadeno.	
Desetletno premirje.	
Perzijci zavzamejo in požgejo Akropolo.	
Temistokles in špartanski eforji izpeljejo nov bojni načrt Grkov.	
Perzijcem se napad na Atene ponesreči.	

6. Pojasni, zakaj so bili v grško-perzijskih vojnah uspešnejši Grki.

PONOVITEV: Grško-perzijske vojne

1. Odgovori na vprašanja.

A) Kaj se je zgodilo z grškimi polisi po prihodu Perzijcev na obalo Male Azije?

Grška mesta so izgubila svojo avtonomijo in so s prihodom Perzijcev hkrati tudi gospodarsko nazadovala.

B) Kako je prihod Perzijcev vplival na matično Grčijo?

Grčija je s prihodom Perzijcev in njihovim prevzemom oblasti izgubila vodilno gospodarsko vlogo v Egejskem morju. Posledično je imela Grčija tudi veliko gospodarsko škodo.

2. Naštej vzroke, ki so privedli do grško-perzijskih vojn.

- **Perzija je v osvojenih grških kolonijah nastavljala svoje politične člane (tirane);**
- **Perzija je omejevala politično svobodo prebivalcev grških kolonij;**
- **Prihod Perzijcev je omogočil gospodarsko nazadovanje osvojenega prostora;**
- **Perzijci so namesto grške obrtnike in trgovce podprli feničanske.**

3. Dopolni besedilo.

Povod, ki je poleg vseh vzrokov pripeljal v Grško-perzijske vojne je predstavljal **JONSKI UPOR**. Zasedeni grški polisi so se leta **500 PR. KR.** pod vodstvom **MILETA** uprli. Grkom so na pomoč priskočili le **ATENCI** in **ERITREJCI**. Zaradi **ŠIBKE** pomoči so Perzijci upor **ZATRLI**. Mesto Milet, ki se je najdlje upiralo, so **OROPALI** in **POŽGALI**. Prebivalce mesta so preselili v **MEZOPOTAMIJO**.

5. Spodaj naštete trditve razvrsti po kronološkem zaporedju. S številko 1 označi najstarejšo trditev. Za ponovitev pred testom lahko spodnje trditve v urejenem kronološkem zaporedju prepíšeš v zvezek.

Bitka pri Platajah.	14
Ustanovitev Helenske zveze	6
Grška vojska 1. obrambno linijo postavi pri Termopilah.	9
Darej I. z mornarico izvede napad na Grke.	1

Zmaga Perzijcem omogoči vdor v Atiko in posledično njeno opustošenje.	11
Novico o zmagi v Atene prenese sel Filipid.	3
Kralj Leonidas bojuje bitko s svojo 300-člansko vojsko.	10
Do pomorske bitke pride pri otoku Salamina.	13
Bitka na Maratonskem polju.	2
Kralj Kserks s svojo vojsko prečka Dardanele in začne napad na Grke.	8
Ozemlje matične Grčije ni več napadeno.	15
Desetletno premirje.	5
Perzijci zavzamejo in požgejo Akropolo.	12
Temistokles in špartanski eforji izpeljejo nov bojni načrt Grkov.	7
Perzijcem se napad na Atene ponesreči.	4

6. Pojasni, zakaj so bili v grško-perzijskih vojnah uspešnejši Grki.

Grki so bili v grško-perzijskih vojnah uspešnejši od Perzijcev zaradi različnih razlogov. Uspešna je bila njihova vojaška taktika. S trierami so bili precej bolj uspešni v pomorskih bitkah od svojih nasprotnikov. Bitke so potekale na grških tleh, grška vojska je torej s tem terenom bila seznanjena in nanj prilagojena. Eno od bitko so npr. izvedli v zelo ozki soteski (Termopile), ki je kljub porazu Grkov, precej otežila preboj Perzijcev. Grki so imeli tudi boljše orožje oz. opremo. Hopliti so imeli npr. daljše sulice, medtem ko osnovna perzijska oborožitev – lok, v gorati Grčiji ni prišla do izraza. Grki so bili tudi v moralni prednosti ter imeli višjo motivacijo. Bojevali so se namreč na svojem ozemlju, za svojo svobodo, domovino in ureditev.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
KARANTANIJA**

IME IN PRIIMEK: Manuela Lisjak

DATUM: 3. 4. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	2. letnik	
Datum:	3. 4. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci
	Poglavje iz učbenika:	Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci
Učna enota – naslov učne ure:	Karantanija	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda grafičnih izdelkov.	
Učne tehnike:	Možganska nevihta oz. brainstorming.	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »/.../ analizirajo gospodarske, družbene in politične značilnosti prvih državnih tvorb alpskih Slovanov; - /.../ raziščejo značilnosti etničnega, ozemeljskega, gospodarskega in družbenega razvoja zgodovinskih dežel, v katerih so živeli tudi Slovenci; - /.../ ključne dogodke, pojave in procese iz srednjeveške in novoveške narodne zgodovine umestijo v ustrezen zgodovinski prostor; - razvijajo spretnost zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost; - oblikujejo svoje zaključke, mnenja, stališča, interpretacije; - razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; - razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja; - razvijajo odgovoren in pozitiven odnos do slovenske narodne identitete; - razvijajo odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja slovenske kulturne dediščine.« (Učni načrt, 2008, str. 24). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti nastanek kneževine Karantanije;</i> - <i>utemeljiti pomen kneževine Karantanije za današnji slovenski prostor;</i> - <i>umestiti Karantanijo v današnji prostor;</i> - <i>našteti in opisati sloje karantanske družbe;</i> - <i>opisati obred ustoličevanja.</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>umestiti ključne zgodovinske dogodke, pojave in procese iz srednjeveške in novoveške narodne zgodovine v ustrezen zgodovinski</i>

		<p><i>prostor;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>oblikovati samostojne sklepe, mnenja in stališča;</i> - <i>razvijati sposobnost različnih oblik komunikacije;</i> - <i>pozorno poslušati;</i> - <i>odgovoriti na zastavljena vprašanja;</i> - <i>upoštevati navodila pri reševanju nalog;</i> - <i>zapisati učno snov v zvezek.</i>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>razvijati odgovoren in pozitiven odnos do slovenske narodne identitete;</i> - <i>razvijati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja slovenske kulturne dediščine;</i> - <i>pokazati ustrezen odnos do preteklosti.</i>
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponavljanje 2. Uvajanje 3. Obravnava nove učne snovi 4. Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oblikovanje kneževine 2. Karantanska družba 3. Politična ureditev 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik: Mlacovič, D. in Urankar, N. (2011). Zgodovina 2. Učbenik za drugi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi), - Ponovitveni list.
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor, - računalnik, - platno, - tabla, - kreda.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina – branje besedila v slovenščini, odgovarjanje na vprašanja na listu za preverjanje, ustrezno tvorjenje stavkov, slovnično pravilno izražanje;</p> <p>Geografija – branje zemljevida in orientacija v prostoru današnje Slovenije. Uporaba geografskega znanja pri opisovanju slovenskega prostora pri izvajanju avtentične naloge.</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Karantanija: zgodovinska pokrajina na območju Drave, Zilje in Aniže. Od 6. stoletja naseljena pretežno s slovenskimi Karantanci oz. Alpskimi Slovani. Velja za prvo slovansko državno tvorbo.</p> <p>Kneževina: območje oblasti pripadnika stanu državnih knezov.</p> <p>Knežji kamen: kamen pri Krnskemu gradu, na katerem so ustoličevali kneze, ki so izvrševali oblast.</p> <p>Prvaki: najvišji sloj karantanske družbe. Iz tega sloja so bili izbrani tudi karantanski knezi.</p> <p>Kosezi: višji sloj svobodnjakov z odličnim poreklom in na visokem položaju. Kot oborožena sila so odločali pri ustoličevanju karantanskih</p>	

	<p>knezov na Krnskem gradu.</p> <p>Obred ustoličevanja: obred s katerim je knez postal oblastnik Karantancev.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt. Gimnazija; Splošna gimnazija, Zgodovina. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2009/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (Dostop: 28. 3. 2019).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Mlacović, D. in Urankar, N. (2011). Zgodovina 2. Učbenik za drugi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Berzelak, S. (2002). Stare dobe. Zgodovina za 1. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan. - Štih, P. in Simoniti, V. (2010). Na stičišču svetov. Slovenska zgodovina od prazgodovinskih kultur do konca 18. stoletja. Ljubljana: Modrijan. - Dolinar, F. M. [et al.] (2011). Slovenski zgodovinski atlas. Ljubljana: Nova revija.
	PowerPoint	<p>Diapozitiv 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zemljevid Karantanije leta 800, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9e/Carantania_800_AD.PNG (Dostop: 31. 3. 2019). <p>Diapozitiv 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mlacović, D. in Urankar, N. (2011). Zgodovina 2. Učbenik za drugi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 137. <p>Diapozitiv 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Knežji kamen, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a7/Landhaus_Wappensaal_Fuerstenstein_01.jpg/800px-Landhaus_Wappensaal_Fuerstenstein_01.jpg (Dostop: 31. 4. 2019). - Kovanec za 0,02€, http://www.evro.si/o-evru/slovenski-kovanci/img/2-centa-thumb.jpg (Dostop: 31. 3. 2019). <p>Diapozitiv 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razrez fotografije karantanske družbe, http://www2.arnes.si/~msinko6/seminarska_mirjam/druzba.jpg (Dostop: 31. 3. 2019).

Diapozitiv 8:

- Naselitveno območje alpskih Slovencev, http://www2.arnes.si/~msinko6/seminarska_mirjam/poselitev_n.jpg (Dostop: 31. 3. 2019).

Diapozitiv 9:

- Mlacović, D. in Urankar, N. (2011). Zgodovina 2. Učbenik za drugi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 139.

Diapozitiv 10:

- Obred ustoličevanja, <https://image2.slideserve.com/5070273/slide12-n.jpg> (Dostop: 31. 3. 2019).
- Cerkev Gospe Svete, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/f/f9/Maria_Saal_Pfarr-und_Wallfahrtskirche_Mariae_Himmelfahrt_SW-Ansicht_24062017_9801.jpg/800px-Maria_Saal_Pfarr-und_Wallfahrtskirche_Mariae_Himmelfahrt_SW-Ansicht_24062017_9801.jpg (Dostop: 31. 3. 2019).
- Vojvodski prestol, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/36/Vojvodski_stol.jpg (Dostop: 31. 3. 2019).
- Valvasorjev bakrorez cerkve Gospe Svete, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/thumb/e/e2/Valvasor_MARIA_SAAL_1680_Kupferstich.jpg/800px-Valvasor_MARIA_SAAL_1680_Kupferstich.jpg (Dostop: 31. 3. 2019).

Diapozitiv 12:

- Prikaz čustev, <https://thumbs.dreamstime.com/z/fronti-sorridente-di-valutazione-rossi-verde-123669203.jpg> (Dostop: 25. 3. 2019).

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
6 minut	Učence pozdravim, vpišem morebitne manjkajoče in začnem z učno uro.	Odzdravijo in pripravijo vse potrebne pripomočke za pouk zgodovine.
	<i>Za začetek me zanima, kaj ste obravnavali prejšnjo učno uro?</i>	- <i>Obravnavali smo Samovo plemensko zvezo.</i>
	<i>Bi mi znal kdo povedati kaj več o Samovi plemenski zvezi?</i>	- <i>Samova plemenska zveza je bila prva znana slovanska državna tvorba. Vodil jo je Samo, ki je bil verjetno frankovskega rodu. Njeno središče je bilo severno od Donave. Obsegala je tudi vzhodnoalpski prostor s tamkajšnjimi Slovani. Zveza je bila tako trdna, da je uspešno kljubovala nekdanjim slovanskim gospodovalcem, Avarom, a tudi Frankovski državi. Frankovski kralji so si jo prizadevali uničiti. Samova plemenska zveza je razpadla leta 658, ko je Samo umrl. Poleg razpada je Avarom uspelo obnoviti tudi svojo nekdanjo oblast nad Slovani na prostoru nekdanje zveze.</i>
	Odgovor v primeru, da je to potrebno dopolnujem sama, ali pa za dopolnilo prosim posameznega dijaka.	
	Predvidena podvprašanja kot pomoč pri oblikovanju odgovora: <i>Kdo je vodil Samovo plemensko zvezo?</i> <i>Kaj je obsegala?</i> <i>Kdaj je razpadla?</i> <i>Zakaj je razpadla?</i>	Predvideni odgovori: - <i>Samo.</i> - <i>Vzhodnoalpski prostor.</i> - <i>Leta 658.</i> - <i>Ker je Samo umrl.</i>
<i>Danes bomo nadaljevali z zgodovino slovenskega prostora in tamkajšnjimi prebivalci. Govorili bomo o Karantaniji. Na voljo imate 10 sekund časa, da se spomnite kakršnokoli asociacijo na izraz Karantanija. Nato bo vsak od</i>	Poslušajo in razmišljajo o Karantaniji.	

<i>vas povedal, na kaj se spomni ob tej besedi. Napačnih odgovorov ni.</i>	
Poslušam njihove asociacije in nekaj njih zapišem na tablo.	Posamezni dijak deli asociacijo, ostali poslušajo.
<p><i>Hvala za vse vaše ideje. Današnja učna uro bomo razdelili na tri vsebinske poudarke. V sklopu prvega bomo govorili o nastanku oz. oblikovanju kneževine Karantanije. Sledila bo predstavitev karantanske družbe v drugem vsebinskem poudarku. V tretjem vsebinskem poudarku pa bomo govorili o politični ureditvi Karantanije.</i></p> <p><i>Tekom današnje učne ure se boste naučili:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti nastanek kneževine Karantanije;</i> - <i>utemeljiti pomen kneževine Karantanije za današnji slovenski prostor;</i> - <i>umestiti Karantanijo v današnji prostor;</i> - <i>našteti in opisati sloje karantanske družbe;</i> - <i>opisati obred ustoličevanja.</i> <p><i>Zapis učne snovi imate na PowerPoint predstavitvi, seveda si zapis dopolnujete tudi z mojo razlago.</i></p>	Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUKAREK	UČITELJ	UČENEC
Oblikovanje kneževine 7 minut	<i>S Samovo smrtjo leta 658 je Samova plemenska zveza razpadla in Avarom je uspelo obnoviti svojo nekdanjo oblast nad Slovani na prostoru nekdanje zveze. Slovani, nastanjeni globoko v Vzhodnih Alpah, so v Samovi plemenski zvezi sestavljali posebno kneževino.</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.
	<i>Kako ta prostor imenujemo danes? Pomagate si lahko z zemljevidom na PowerPoint predstavitvi.</i>	- Avstrijska Koroška.
	<i>Kneževino je vodil knez Valuk, ki je bil tudi prvi karantanski knez. Prav tej slovanski skupini, pod vodstvom kneza Valuka, je torej uspelo ohraniti samostojnost tudi po razpadu Samove plemenske zveze. Pri ohranitvi samostojnosti sta bili v veliko pomoč tudi ugodna lega in naravna zaščita okoliških gora. Za ta prostor se je nato</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.

<p>uveljavilo ime Karantanija, njeni prebivalci pa so bili Karantanci. Na PowerPoint predstavitvi imate naslednji zemljevid, ki malo bolj natančno opredeljuje prostor kneževine Karantanije.</p>	
<p>Za Karantanijo ste najverjetneje že slišali, zanima me, kje je bilo središče kneževine?</p> <p>Kje je Krnski grad stal?</p> <p>Katera država je to danes?</p> <p>Ali ta grad tam stoji tudi danes?</p> <p>Kaj pa simbol Karantanije in njene samostojnosti, veste kaj je?</p> <p>Kje tudi danes lahko vidimo knežji kamen?</p>	<p>- Središče kneževine je predstavljal Krnski grad.</p> <p>-Na Gosposvetskem polju.</p> <p>- Avstrija.</p> <p>- Ne, grad več ne stoji.</p> <p>- Knežji kamen.</p> <p>- Knežji kamen je upodobljen na kovancu za 2 centa.</p>
<p>Na PowerPoint predstavitvi sem vam pripravila okvirni časovni pregled kneževine Karantanije, ki se navezuje predvsem na njeno samostojnost. Od ustanovitve leta 658 do leta 745 je bila Karantanija samostojna država, katero je predstavljalo 6 knezov, ki so se zvrstili v teh letih. leta 745 je sledil spor med Karantanci in Obri oz. Avari. Karantanci so se za pomoč obrnili proti Bavarcem in s skupnimi močmi jim je uspelo zaustaviti in premagati bavarsko nevarnost. V zameno za pomoč Bavarcev so morali Karantanci na bavarski dvor poslati dva kneza, ki sta bila tam pokristjanjena. Karantanci so torej leta 745 priznali bavarsko nadoblast, vendar so kljub izgubi zunanje samostojno še vedno samo imenovali svoje kneze. Notranjo samostojnost so uspeli obdržati do leta 821 oz. do upora Ljudevita Posavskega, ki se je že leta 819 uprl nasilju furlanskega grofa. Uporniki (skupaj s pomočniki Karantanci) so bili v uporju poraženi in prav zaradi tega je Karantanija izgubila tudi notranjo samostojnost. Leta 821 je bila popolnoma vključena v frankovsko državo. postala je frankovska mejna grofija, ki jo je upravljalo frankovsko plemstvo.</p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint predstavitvi.</p>
<p>Kaj pomeni izraz mejna grofija?</p>	<p>- Mejna grofija ali marka je grofija na mejnem območju Frankovske države. To območje je nemirno in nevarno za državo, zato je v</p>

		<i>upravi vojske, ki nadzoruje meje in je v bojni pripravljenosti.</i>
--	--	--

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Karantanska družba 10 minut	<p><i>Družbena ureditev Karantanije je bila v času njene samostojnosti razdeljena na štiri sloje. Naredite si piramido, kot jo lahko vidite na PowerPoint predstavitvi. Sprehodili se bomo skozi štiri sloje in pri vsakemu dodali glavne značilnosti, tako da bodite pozorni, da si boste pustili dovolj prostora za zapis.</i></p> <p><i>Najvišji sloj karantanske družbe so predstavljali PRVAKI. To je sloj, ki je izhajal iz plemstva. Iz te skupine so izhajali morebitni nasledniki knezov. Vendar je potrebno omeniti, da je bila pri izbiri kneza pomembna le dednost. Naslednji knez je bil torej lahko le najstarejši moški potomec trenutnega kneza.</i></p> <p><i>Naslednjo skupino karantanske družbe predstavljajo KOSEZI.</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledujejo PowerPoint predstavitev. Z razlago in zapisom snovi na PowerPoint predstavitvi si dopolnjujejo svojo piramido ali kakšno drugo obliko zapisa v zvezek, ki jim morda bolj ustreza.</p>
	<p><i>Je kdo od vas že slišal za koseze?</i></p> <p><i>Kdo so bili kosezi?</i></p>	<p>- Ja/ne.</p> <p>- Kosezi so bili najverjetneje oboroženi knežji spremljevalci. Po propadu Karantanije so deloma postali plemstvo, deloma pa kmetje. Do 13. stoletja so ohranili številne pravice in privilegije, imeli so svoje pravo in sodstvo ter posebno vlogo pri ustoličevanju koroških vojvod. Bili so osebno svobodni in niso bili vključeni v fevdalna zemljiška gospostva.</p>
	<p><i>V primeru, da ne znajo pojasniti, kdo so bili kosezi, to storim sama in jim podam razlago.</i></p>	
	<p><i>Kosezi in prvaki skupaj, torej prva dva sloja karantanske družbe, so bili tisti, ki so na zboru izbrali in sprejeli novega kneza. skupaj so vodili tudi obred ustoličevanja in tvorili vojaško spremstvo knezu.</i></p> <p><i>Tretja skupina so predstavniki svobodnih kmetov oz. kmečko prebivalstvo Karantanije. Njihova glavna naloga je bila skrb za zemljo in če se je le</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint predstavitvi.</p>

	<i>dalo imeti uspešne letine. Tudi v gospodarstvu je takrat prevladovalo naturalno gospodarstvo, tako da so kmetje v nekaj dejanjih imeli tudi vlogo trgovcev.</i>	
	<i>Bi mi kdo znal povedati, kaj je to naturalno gospodarstvo?</i>	<i>- Naturalno gospodarstvo je gospodarstvo, ki temelji na izmenjavi posameznih pridobljenih surovin. Kot plačilno sredstvo v uporabi ni denar.</i>
	<i>Pomembno prav za tretji sloj je tudi dejstvo, da je v tem času na ozemlju današnje Slovenije oz. v takratni Karantaniji prišlo do opustitve požigalništva.</i>	Poslušajo in dopolnjujejo svojo shemo karantanske družbe.
	<i>Kaj je nadomestilo požigalništvo?</i>	<i>- Požigalništvo sta nadomestila ralo in plug.</i>
	<i>Ostal nam je še četrti sloj karantanske družbe in sicer t. i. patriarhalno suženjstvo. To so bili v večini domači oz. hišni sužnji prvemu oz. najvišjemu sloju, torej prvakom. Večinoma so bili to vojni ujetniki in potomci premaganih staroselcev. Ti so v tem prostoru ohranili tudi krščansko vero. Veliko oblast so nad njimi imeli gospodarji, predvsem je to prišlo do izraza pri ženskah in otrocih. Potrebno pa je povedati, da niso zaslužjili kar vseh staroselcev. Glavnina se je že ob prihodu novih ljudstev uspela umakniti na obalo. Med staroselci in novimi priseljenci pa je vsake toliko prišlo tudi do sožitja.</i> <i>Naj omenim, da je po »propadu« Karantanije oz. popolni izgubi samostojnosti prišlo do preoblikovanja družbe oz. sta se oblikovala samo dva družbena sloja in sicer na eni strani fevdalci, na drugi pa fevdalni podložniki.</i>	Poslušajo in dopolnjujejo shemo karantanske družbe.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Politična ureditev 15 minut	<i>Kot smo danes že nekajkrat omenili, je bila Karantanija kneževina. Njeno politično središče je bilo na Gosposvetskem polju, kjer je v 8. stoletju še stal Krnski grad. Pomembna točka pri politični ureditvi Karantanije je bil tudi prav poseben obred – obred ustoličevanja.</i>	Poslušajo in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.
	<i>Morda kdo od vas ve, kaj je to obred ustoličevanja?</i>	<i>- To je bil obred, preko katerega je knez postal vladar Karantancev.</i>
	<i>Obred ustoličevanja je bil obred, s katerim je knez postal predstavnik Karantancev. Obred je</i>	Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint

<p><i>igral izredno pomembno vlogo v karantanski družbi. Oblast karantanskega kneza je postala dedna najpozneje v prvi polovici 8. stoletja. Obred je ostal nespremenjen vse do leta 1414, ko ga prekliče oz. prepove koroški vojvoda Ernest Železni (zadnji, ki je bil ustoličen). Ko Karantanija izgubi še notranjo samostojnost in ni več karantanskih knezov, se obred prenese na frankovske vojvode, po njihovem propadu na nemške vojvode v Rimsko nemškem cesarstvu in na koncu na Koroške vojvode v Veliki Karantaniji.</i></p> <p><i>Obred ustoličevanja je bil okvirno razdeljen na tri dele. Prvi del je potekal na Gosposvetskem polju oz. v povezavi s knežjim kamnom, na katerega je bilo potrebno posesti bodočega kneza. na prizorišču so bili prisotni tudi Karantanci. Obred je vodil eden od kosezov. Kosez je, oblečen v preprostega kmeta pričakal kneza. Knez je prišel, prav tako oblečen v kmečka oblačila.</i></p>	<p>predstavitvi.</p>
<p><i>Zakaj mislite se je knez oblekel v tako preprosta oblačila?</i></p>	<p>- Zato, ker je želel s skromnimi oblačili izraziti enakopravnost s svojim ljudstvom.</p>
<p><i>Ob knezovem prihodu je kosez začel z dialogom v slovanskem jeziku. V učbeniku na strani 139 imate v pisnem viru predstavljen prav ta del obreda ustoličevanja. Avtor med drugimi zapiše tudi besede dialoga. Besedilo lahko berete tudi na PowerPoint predstavitvi. Prosila bi dva dijaka, da mi v dialogu to besedilo prebereta. Eden bo torej knez drugi pa kosez oz. predstavnik prisednikov (ljudstva).</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo besedilo na PowerPoint predstavitvi.</p>
<p>Poslušam branje dialoga.</p>	<p>Dva dijaka bereta izbrani dialog, ostali poslušajo.</p>
<p><i>Ob koncu dialoga se kmet umakne s knežjega kamna in njegovo mesto zasede novi knez Karantanije. Potem sledi drugi del obreda, v katerem so se vsi prisotni pomaknili do cerkve Gospe Svete, kjer je potekal mašni obred s posvetitvijo novega kneza. S tem delom je tudi cerkev sprejela novega kneza Karantanije. Po končanem cerkvenem obredu je novi knez moral poskrbeti še za svoje sodne dolžnosti, kar lahko opredelimo kot tretji del obreda ustoličevanja. Na vojvodskem stolu, ki ga lahko vidite tudi na PowerPoint predstavitvi, je knez</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo fotografije na PowerPoint predstavitvi.</p>

<i>poslušal tožbe in predloge prebivalcev ter podeljeval fevde tistim, ki so to prosili.</i>	
--	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
7 minut	<i>Za konec sem vam pripravila ponovitveni list. Na listu so 4 naloge. Od teh štirih nalog je zadnja, torej 4. naloga domača naloga in jo naredite do naslednje učne ure, ko jo bomo v začetnem delu najprej preverili. Na voljo imate 4 minute časa za prve tri naloge na ponovitvenem listu.</i>	Poslušajo.
	Med reševanjem ponovitvenega lista hodim po razredu, sem na razpolago za morebitna vprašanja in skrbim za red in disciplino.	Rešujejo ponovitveni list.
	<i>Čas je potekel, najprej si s sosedom zamenjajte ponovitvene liste potem bomo začeli s pregledom.</i>	Poslušajo in si s sosedom zamenjajo ponovitvene liste.
	Med pregledovanjem sem pozorna na odgovore dijakov/inj, jih popravim ali dopolnim, v primeru, da je to potrebno.	Po en dijak bere rezultate posamezne naloge, ostali preverjajo ali so odgovorili pravilno ali ne.
	<i>Ugotavljam, da ste se v današnji učni uri naučili (zelo dobro, dobro, slabo):</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti nastanek kneževine Karantanije;</i> - <i>utemeljiti pomen kneževine Karantanije za današnji slovenski prostor;</i> - <i>umestiti Karantanijo v današnji prostor;</i> - <i>našteti in opisati sloje karantanske družbe;</i> - <i>opisati obred ustoličevanja.</i> 	Poslušajo.
	V primeru, da nam ne uspe preveriti celotnega ponovitvenega lista, ga dokončajo doma in v naslednji učni uri v uvodnem delu ponovitveni list preverimo.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2 :	Ponovitveni list – prazen
PRILOGA 3 :	Ponovitveni list – izpolnjen

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Pojasniti nastanek kneževine Karantanije.		X	
Utemeljiti pomen kneževine Karantanije za današnji slovenski prostor.		X	
Umestiti Karantanijo v današnji prostor			X
Našteti in opisati sloje karantanske družbe.			X
Opisati obred ustoličevanja.			X

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Menim, da sem učno uro uspešno izvedla. Razred je bil precej »odziven« razred. Učno snov smo tako obdelali nekoliko hitreje kot sem pričakovala. Dijaki so imeli namreč precej predznanja in jim je bila snov blizu. Kljub hitrejšemu zaključku spoznavanja z novo snovjo sem skušala tekom učne ure z njimi vzpostaviti bolj intenzivne razgovore. Ko smo zaključili z osrednjim delom učne ure sem jim razdelila ponovitveni list, ki so ga reševali samostojno. Ob pregledu ponovitvenega lista sem učno snov (tudi zaradi časa, ki je ostal) z razredom še enkrat utrdila ali kakšno stvar dopolnila.

KARANTANIJA

VSEBINSKI POUODARKI

1. OBLIKOVANJE KNEŽEVINE

2. KARANTANSKA DRUŽBA

3. POLITIČNA UREDITEV

Danes se boste naučili:

- Pojasniti nastanek kneževine Karantanije;
- Utemeljiti pomen kneževine Karantanije za današnji slovenski prostor;
- Umestiti Karantanijo v današnji prostor;
- Našteti in opisati sloje karantanske družbe;
- Opisati obred ustoličevanja.

1. OBLIKOVANJE KNEŽEVINE

- 658 razpad Samove plemenske zveze
- KARANTANIJA → kneževina, knez Valuk
- Prva zgodnja srednjeveška državna tvorba

- meja frankovske države
- meja Vzhodne in Furlanske krajine
- - - - - meja Vzhodne marke
- - - - - meja pokrajine
- - - - - cerkvena meja iz 811
- ➔ smer širjenja krščanstva med alpske Slovane

- ⊕ samostan
- ⊕ škofija
- ⊕ nadškofija
- Bolgari
- Slovani v okviru frankovske države
- Bizanc

- 658 – 745 (samostojna državna tvorba)
- 745 – 821 (delna izguba samostojnosti)
- 821 (konec politične samostojnosti)

2. KARANTANSKA DRUŽBA

PRVAKI

KOSEZI

SVOBODNJAKI

PATRIARHALNI SUŽNJI

3. POLITIČNA UREDITEV

- Kneževina
- Politično središče = Gosposvetsko polje
- Krnski grad

OBRED USTOLIČEVANJA

Kmet pa, ki sedi na kamnu, bo zaklical v slovanščini (*Sclavice proclamabit*): 'Kdo je ta, ki prihaja?' Odgovore mu njegovi prisedniki: 'To je vojvoda dežele.' Nato on: 'Ali je pravičen sodnik, ki išče blagor domovine, svobodnega stanu, da je vreden te časti? Ali je častilec in branilec prave krščanske vere?' Odgovore: 'Je.' On pa: 'Vprašam torej, s kakšno pravico me more odstraniti s tega sedeža?' Rečejo vsi: 'S 60 denarji in temi pisanimi živalmi in obleko, v katero oblečen se vojvoda kaže, in osvobodil bo tvojo hišo od dajatev.' In ko da lahen udarec na vojvodov vrat, kmet vstane, sprejme imenovane živali in prepusti sedež vojvodi, in stoječ na sedežu se vojvoda z golim mečem obrne na vse strani, vihteč meč in namigujoč, da bo vsem pravično sodil. In vrne se h gosposvetski cerkvi, kjer bo krški škof opravil mašni

Kneza so potrdili, ko je ta obljubil, da bo spoštoval voljo in pravice ljudstva.

PONOVITEV

Na koncu učne ure ugotavljam, da ste se naučili:

- Pojasniti nastanek kneževine Karantanije;
- Utemeljiti pomen kneževine Karantanije za današnji slovenski prostor;
- Umestiti Karantanijo v današnji prostor;
- Našteti in opisati sloje karantanske družbe;
- Opisati obred ustoličevanja.

PONOVITEV – Karantanija

1. Odgovori na zastavljena vprašanja.

A) Kdaj in na območju katere zveze je nastala Karantanija?

B) Kdo je vladal Karantaniji?

C) Kdo je bil prvi vladar Karantanije?

D) Katera ljudstva so Karantanijo obkrožala?

2. A) Nalogo dopolni s poimenovanjem sloja karantanske družbe ali njenim opisom.

Kmečko prebivalstvo karantanske družbe, ki jim je obdobje karantanske zgodovine prineslo novosti. Odpravljeno je bilo požigalništvo, saj sta v prostor prispela plug in ralo.

KOSEZI

Sloj, ki je služil najvišjemu sloju karantanske družbe. To so bili predvsem vojni ujetniki in potomci tamkajšnjih staroselcev. Nekaj se jih je sicer uspelo umakniti na obalo. Velikokrat pa je med njimi in novimi naseljenci prišlo do sožitja.

PRVAKI

PONOVITEV – Karantanija

1. Odgovori na zastavljena vprašanja.

A) Kdaj in na območju katere zveze je nastala Karantanija?

Leta 658 na območju Samove plemenske zveze.

B) Kdo je vladal Karantaniji?

Knezi.

C) Kdo je bil prvi vladar Karantanije?

Knez Valuk.

D) Katera ljudstva so Karantanijo obkrožala?

Na vzhodu Avari ali Obri, na zahodu pa Germani (Bavarci in Langobardi).

2. A) Nalogo dopolni s poimenovanjem sloja karantanske družbe ali njenim opisom.

Svobodni kmetje

Kmečko prebivalstvo karantanske družbe, ki jim je obdobje karantanske zgodovine prineslo novosti. Odpravljeno je bilo požigalništvo, saj sta v prostor prispela plug in ralo.

KOSEZI

Najverjetneje so bili oboroženi knežji spremljevalci. Sodelovali so pri izbiranju in ustoličevanju knezov. Po propadu Karantanije so deloma postali plemstvo, deloma kmetje. Do 13. stoletja so ohranili številne pravice in privilegije, imeli so svoje pravo in sodstvo ter posebno vlogo pri ustoličevanju koroških vojvod. Bili so osebno svobodni in niso bili vključeni v fevdalna zemljiška gospostva.

**Domači/hišni
sužnji ali
patriarhalni sužnji**

Sloj, ki je služil najvišjemu sloju karantanske družbe. To so bili predvsem vojni ujetniki in potomci tamkajšnjih staroselcev. Nekaj se jih je sicer uspelo umakniti na obalo. Velikokrat pa je med njimi in novimi naseljenci prišlo do sožitja.

PRVAKI

To je bil najvišji sloj, ki je bil prezentiran iz strani plemstva. Iz te skupine je potekala tudi izbira bodočega kneza. Pri izbiri naslednjega kneza je bila pomembna le dednost, torej se je naslov kneza nadaljeval po najstarejšemu moškemu potomcu.

B) Na spodnjo črto zapiši sloje karantanske družbe po »pomembnosti«. Na začetku naj bo torej napisan sloj, ki je imel najvišjo funkcijo, na zadnjem mestu pa sloj z najmanjšo funkcijo v Karantaniji.

Prvaki, kosezi, svobodni kmetje in patriarhalni sužnji.

3. Dopolni besedilo.

KARANTANIJA je bila prva zgodnja srednjeveška državna tvorba. Njeno politično središče je bilo **GOSPOSVETSKO POLJE**. Tu je v 8. stoletju stal **KRNSKI** grad. Pomemben je bil tudi **KNEŽJI KAMEN**, ki je bil simbol Karantanije in njene samostojnosti, danes pa ga lahko opazimo tudi na kovancu za **0,02 €**. Oblast karantanskih knezov je bila **DEDNA**. Pomembno vlogo pri priznavanju knezov pa je imel obred **USTOLIČEVANJA**.

4. Postavi se v vlogo prebivalca Karantanije, ki na lep sončen dan spremlja obred ustoličevanja. Zapiši kaj vidiš, kje se nahajaš, kdo je ob tebi, kdo sodeluje pri obredu, kakšne so naloge kneza... V pomoč ti je lahko besedilo v učbeniku na strani 139.

Danes je dan za obred ustoličevanja. Že nekaj dni težko pričakujem ta slavnostni dogodek. Prihajam iz Gosposvetskega polja, moja skromna hišica ima čudovit pogled na Krnski grad, če se dobro nagnem skozi okno vidim tudi naš slavni knežji kamen. Obred se je začel že dopoldne. Prvaki in kosezi so tisti, ki vodijo obred. Skupaj smo se zbrali okoli knežjega kamna in počakali na novega kneza. Na kamnu je ta čas sedel knez, oblečen v kmečko obleko, klobuk in čevlje. Knez je prišel v spremstvu svojega plemstva in z deželnim praporom v roki pred nas, oblečen v plašč, klobuk in suknjič ter iz sive niti zvezane čevlje. Ob knezovem prihodu je kosez na kamnu v slovanskem jeziku zakričal »Kdo je ta, ki prihaja?«. Med njima se je nato vzpostavil dialog, kjer je kosez preveril namene novega kneza, torej ali je pravičen, išče blagor domovine, je vreden časti in ali je častilec in branilec krščanske vere. Določili so se tudi pogoji v katerih primerih lahko mi našega novega kneza odstavimo. Po koncu dialoga se je kosez umaknil s kamna in njegovo mesto je zasedel novi knez Karantanije. Potem smo se vsi pomaknili še h cerkvi Gospe Svete, kjer je potekal mašni obred in posvetitev novega kneza. Takoj po končanem obredu je naš ljubi knez odhitel k sodnemu stolu na čudovitem Gosposvetskem polju, kjer je poslušal naše tožbe in predloge in podeljeval fevde prosilcem. To je bil vsekakor zelo razburljiv dan, ki ga ne bom nikoli pozabil.

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
DUALIZEM IN SLOVenci**

IME IN PRIIMEK: Manuela Lisjak

DATUM: 4. 4. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	3. letnik	
Datum:	4. 4. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Slovensko nacionalno oblikovanje
	Poglavje iz učbenika:	Obnova ustavnega življenja in Taborsko gibanje
Učna enota – naslov učne ure:	Dualizem in Slovenci	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda dela s slikovnimi viri.	
Učne tehnike:	/	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »raziščejo posamezne etape nacionalnega oblikovanja; - ocenijo dosežke posameznih obdobjev glede na aktualen položaj slovenskega naroda; - primerjajo značilnosti različnih političnih strank in političnih idejnih konceptov; - raziščejo gospodarski položaj slovenskih dežel; - ključne dogodke in pojave iz slovenske zgodovine 19. stoletja umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; - razvijajo spretnost zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost; - oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; - analizirajo večperspektivne zgodovinske vire in ob njih razvijajo sposobnost samostojnega izbiranja in odločanja; - razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; - razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja; - razvijajo pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti in demokracije; - razvijajo pozitiven odnos do oblikovanja slovenske narodne identitete in razvoja državnosti.« (Učni načrt, 2008, str. 32). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti pomen posameznih diplom, ustav, patentov in nagodb, ki so vplivale na razvoj dualizma;</i> - <i>pojasniti vlogo Richarda Belcredija pri nastanku Avstro-Ogrske;</i> - <i>pojasniti pričakovanja Slovencev glede dualizma;</i> - <i>pojasniti pojem nemškutarji;</i>

		<ul style="list-style-type: none"> - opisati značilnosti Mariborskega programa; - pojasniti odziv Slovencev na sprejetje dualizma v monarhiji; - opisati prizadevanja staro in mladoslovencev; - pojasniti kaj so bili tabori; - naštetiti tabore na ozemlju današnje Slovenije; - naštetiti zahteve slovenskega taborskega gibanja; - utemeljiti pomen taborov za nadaljnje oblikovanje slovenskega naroda.
	Funkcionalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti zgodovinske dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas; - oblikovati samostojne sklepe, mnenja in stališča; - razviti sposobnost različnih oblik komunikacije; - pozorno poslušati; - odgovoriti na zastavljena vprašanja; - upoštevati navodila pri reševanju nalog; - zapisati učno snov v zvezek.
	Vzgojni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjene kulturne dediščine Slovencev 19. stoletja; - pokazati ustrezen odnos do slovenskega taborskega gibanja in njegovega pomena za nadaljnji razvoj slovenskega naroda; - pokazati ustrezen odnos do preteklosti.
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponavljanje 2. Uvajanje 3. Obravnava nove učne snovi 4. Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dualizem 2. Slovenci in dualizem 3. Taborsko gibanje 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik; Cvirn, J. in Studen, A. (2004). Zgodovina 3. Učbenik za 3. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi), - Ponovitveni list, - Propagandni letak – Tabor na Vižmarjih.
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor, - računalnik, - platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina – branje besedila v slovenščini, odgovarjanje na vprašanja na listu za preverjanje, ustrezno tvorjenje stavkov, slovnično pravilno izražanje;</p>	

	<p>Geografija – branje zemljevida in orientacija v prostoru današnje Slovenije, v navezavi na razporeditev taborov v času slovenskega taborskega gibanja.</p> <p>Matematika – izračunajo katero obletnico letos praznuje najštevilčnejši tabor slovenskega taborskega gibanja, v Vižmarjah.</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Dualizem: delitev celote na dva med sabo ločena in nezamenljiva dela. V našem primeru delitev na dva enakopravna dela znotraj ene države, Avstro-Ogrska.</p> <p>Nemškutarji: posamezniki slovenskega rodu, ki so se odločili za pripadnost nemškemu družbenemu, kulturnemu in političnemu krogu. Stremeli so k germanizaciji in vpeljavi nemških besed v slovenščino.</p> <p>Mariborski program: program, ki je nastal leta 1865. Njegovi zagovorniki so se zavzemali za obnovo nekdanje Notranje Avstrije, v okviru katere bi zaživel vsi Slovenci (razen prekmurskih in beneških).</p> <p>Staroslovenci: politična smer in tabor v slovenskem političnem in kulturnem razvoju, ki je zagovarjala previdno in oportunistično politiko državnih poslancev. Znano ime: Janez Bleiweis.</p> <p>Mladoslovenci: politična smer in tabor v slovenskem političnem in kulturnem razvoju, ki se je zavzemal za odločno in radikalno slovensko nacionalno politiko po zgledu Čehov. Znano ime: Fran Levstik.</p> <p>Tabori: politična zborovanja na prostem med leti 1868 in 1871.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt. Gimnazija; Splošna gimnazija, Zgodovina. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2009/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (Dostop: 28. 3. 2019).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik; Cvirn, J. in Studen, A. (2004). Zgodovina 3. Učbenik za 3. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Granda, S. in Rozman, F. (1999). Zgodovina 3. Učbenik za tretji letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - »Ogri in dualizem (18. 97. 1867).« V: <i>Slovenski gospodar</i>, letnik 1. številka 14 (18. 07. 1867); http://www.dlib.si/?URN:NBN:SI:DOC-ENJR9OIQ (Dostop: 30. 3. 2019).
	PowerPoint	<p>Diapozitiv 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anton von Schmerling, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Schmerling_Anton_Ritter_von.png (Dostop: 30. 3. 2019). <p>Diapozitiv 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Richard Belcredi, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/14/Richard_Belcredi_%2818

[23%E2%80%931902%29.jpg/225px-Richard_Belcredi_%281823%E2%80%931902%29.jpg](https://www.mladinska.com/_files/37826/03_FJ_VECNI_PORAZENEC.png) (Dostop: 30. 3. 2019).

Diapozitiv 6:

- Franc Jožef,
https://www.mladinska.com/_files/37826/03_FJ_VECNI_PORAZENEC.png (Dostop: 30. 3. 2019).
- Granda, S. in Rozman, F. (1999). Zgodovina 3. Učbenik za tretji letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 58.
- Granda, S. in Rozman, F. (1999). Zgodovina 3. Učbenik za tretji letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 58.
- Granda, S. in Rozman, F. (1999). Zgodovina 3. Učbenik za tretji letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 59.

Diapozitiv 7:

- Zemljevid Avstro-Ogrske,
<https://i.pinimg.com/originals/5b/3f/a3/5b3fa374812d11e28830938439b07901.jpg>
(Dostop: 30. 3. 2019).

Diapozitiv 8:

- Učbenik; Cvirn, J. in Studen, A. (2004). Zgodovina 3. Učbenik za 3. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 133.

Diapozitiv 9:

- Notranja Avstrija,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0f/AvI_Provinz_Inner%C3%B6sterreich.jpg/800px-AvI_Provinz_Inner%C3%B6sterreich.jpg
(Dostop: 30. 3. 2019).

Diapozitiv 10:

- Janez Bleiweis,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/09/Janez_Bleiweis.jpg/220px-Janez_Bleiweis.jpg (Dostop: 30. 3. 2019).
- Fran Levstik,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a6/Fran_levstik.jpg/220px-Fran_levstik.jpg (Dostop: 30. 3. 2019).

Diapozitiv 11:

- Učbenik; Cvirn, J. in Studen, A. (2004). Zgodovina 3. Učbenik za 3. letnik gimnazije.

		<p>Ljubljana: DZS, str. 138.</p> <p>Diapozitiv 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Učbenik; Cvirn, J. in Studen, A. (2004). Zgodovina 3. Učbenik za 3. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 137. <p>Diapozitiv 13:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Učbenik; Cvirn, J. in Studen, A. (2004). Zgodovina 3. Učbenik za 3. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 137. <p>Diapozitiv 16:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prikaz čustev, https://thumbs.dreamstime.com/z/fronti-sorridente-di-valutazione-rossi-verde-123669203.jpg (Dostop: 25. 3. 2019).
	Propagandni letak – Tabor na Vižmarjih	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik; Cvirn, J. in Studen, A. (2004). Zgodovina 3. Učbenik za 3. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 137.

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
7 minut	Učence pozdravim, vpišem morebitne manjkajoče in začnem z učno uro.	Odzdravijo in pripravijo vse potrebne pripomočke za pouk zgodovine.
	<i>Kaj ste obravnavali prejšnjo učno uro?</i>	- <i>Bachov absolutizem.</i>
	<i>Po komu je ta absolutizem dobil ime?</i>	- <i>Po Alexandru Bachu.</i>
	<i>Kdo je bil on?</i>	- <i>Takratni notranji minister.</i>
	<i>Kako Bachovemu absolutizmu rečemo drugače?</i>	- <i>Neoabsolutizem.</i>
	<i>Kdaj pa je trajal Bachov absolutizem oz. neoabsolutizem?</i>	- <i>Od leta 1851 do leta 1859.</i>
	<i>Kako se je gospodarska politika Bacha razlikovala od politike Metternicha?</i>	- <i>V času Metternicha je gospodarstvo države zaostalo v primerjavi z ostalimi deli Evrope. Metternich je gospodarski razvoj zaviral, posledično pa bi to lahko</i>

<p>Kaj je to obdobje pomenilo za Slovence?</p>	<p><i>pripeljalo do razpada države. Poudarjal je razvoj tradicionalnih panog kot so fužinarstvo, premogovništvo in tekstilna industrija. Bach pa je v gospodarski politiki temeljil na modernizaciji. Veljala je liberalno gospodarska politika, kjer je veljala obrtna svoboda (odpravili so cehe), pomemben je bil razvoj industrije in tudi bančništva, gradila se je železnica, izpeljana pa je bila tudi zemljiška odveza.</i></p> <p><i>- Slovenska inteligenca je v času neoabsolutizma pisala v slovenskem jeziku, kar je bilo prej skoraj nemogoče. Slovenski jezik se je govoril in pisal tudi v gimnazijah. Položaj slovenskega jezika v bogoslužju je izboljšal ljubljanski škof Anton Alojzij Wolf, saj je leta 1856 začel izdajati nov prevod Svetega pisma, financiral pa je tudi nemško-slovenski slovar, katerega urednik je bil Matija Cigale in slovensko-nemški slovar, katerega urednik je bil Maks Pleteršnik.</i></p>
<p><i>Danes pa bomo nadaljevali z obdobjem po Bachovem absolutizmu, fokus bomo še vedno ohranili na Slovencih.</i></p> <p><i>Današnja učna uro bomo razdelili na tri vsebinske poudarke. V prvem poudarku bomo govorili o t. i. dualizmu, v katerega ste že naredili uvod v prejšnjih učnih urah. V drugem vsebinskem poudarku bo govora o dualizmu in Slovencih, torej kako je dualizem vplival na Slovence. V tretjem vsebinskem poudarku pa bomo govorili o taborskem gibanju na slovenskem.</i></p> <p><i>Tekom današnje učne ure se boste naučili:</i></p>	<p>Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti pomen posameznih diplom, ustav, patentov in nagodb, ki so vplivale na razvoj dualizma;</i> - <i>pojasniti vlogo Richarda Belcredija pri nastanku Avstro-Ogrske;</i> - <i>pojasniti pričakovanja Slovencev glede dualizma;</i> - <i>pojasniti pojem nemškutarji;</i> - <i>opisati značilnosti Mariborskega programa;</i> - <i>pojasniti odziv Slovencev na sprejetje dualizma v monarhiji;</i> - <i>opisati prizadevanja staro in mladoslovencev;</i> - <i>pojasniti kaj so bili tabori;</i> - <i>našteti tabore na ozemlju današnje Slovenije;</i> - <i>našteti zahteve slovenskega taborskega gibanja;</i> - <i>utemeljiti pomen taborov za nadaljnje oblikovanje slovenskega naroda.</i> <p><i>Zapis učne snovi imate na PowerPoint predstavitvi, seveda si zapis dopolnujete tudi z mojo razlago.</i></p>	
--	---	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Dualizem 12 minut	<p><i>20. oktobra 1860 je izšla oktobrska diploma, ki je napovedala konec absolutizma in začetek parlamentarizma. Prav ta diploma je bila tista, ki je manjšim narodom habsburške monarhije prinesla upanje za uvedbo federalizma.</i></p> <p><i>Kdo je izrazil odpor do oktobrske diplome?</i></p> <p><i>Zakaj je odpor izrazil del liberalno usmerjene madžarske opozicije?</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.</p> <p>- <i>Odpor do oktobrske diplome je izrazilo nemško liberalno meščanstvo in del liberalno usmerjene madžarske opozicije.</i></p> <p>- <i>Ker so zahtevali večjo samostojnost Ogrske, oktobrska diploma pa je poudarjala pomembnost manjših narodov v federalizmu.</i></p>

<p><i>Cesar je 15. decembra 1860 sestavil novo vlado z Antonom Schmerlingom na čelu in s centralistično februarско ustavo leta 1861 spremenil politično podobo monarhije. S februarско ustavo se je znova začela obdobje parlamentarnega življenja. Posebnost nove vlade je bil tudi temeljni zakon o državnem zastopstvu. Ta zakon je uveljavljal posebno omejeno volilno pravico oz. t. i. volilno geometrijo. Volilna pravica je bila s tem zakonom omejena z davčnim in inteligenčnim cenzusom. Vlada je torej predstavnikom veleposesti in meščanstvu dajala prednost pred večinskim kmečkim prebivalstvom. Ne samo, da je bil sistem socialno krivičen, temveč je v večnacionalni državi, kot je bila habsburška monarhija, pomenil tudi favoriziranje »zgodovinskih« narodov proti »nezgodovinskim«.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.</p>
<p><i>Kdo bi lahko bili »zgodovinski« in kdo »nezgodovinski« narodi?</i></p>	<p>- Zgodovinski narodi so bili Nemci, Poljaki, Italijani, medtem ko so nezgodovinski narodi bili Čehi, Slovenci, Rutenci (Ukrajinci) in Hrvati.</p>
<p><i>Po novi ustavi je bila monarhija urejena centralistično.</i></p>	<p>Poslušajo in zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve.</p>
<p><i>Kaj pomeni, da je bila monarhija centralistično urejena?</i></p>	<p>- Celotna monarhija je bila na podlagi centralistične ureditve vodena iz enega centra (Dunaj), ne glede na razlike posameznih pokrajin.</p>
<p><i>Najodločneje so tej ustavi nasprotovali na Ogrskem. Liberalna stranka je že aprila 1861 zahtevala obnovitev ogrske suverenosti iz leta 1848. ogrski deželni zbor ni hotel izvoliti in poslati svojih poslancev v razširjen državni zbor na Dunaju, zato ga je cesar avgusta razpustil. Centralizmu pa so poleg Madžarov nasprotovali tudi vsi slovanski narodi, vključno s Slovenci. Sčasoma so predvsem vedno slabši odnosi s Prusijo pokazali, da Schmerling ni pravi mož za vodenje avstrijske politike. Cesar se je junija 1865 odpravil v Budimpešto in izrazil željo po sporazumu, na katerega so se pozitivno odzvali tudi madžarski voditelji. Cesar Franc Jožef je postavil tudi novega državnega ministra, grofa Richarda Belcredija, ki je takoj začel s sporazumom z Madžari in jim istega leta ponudil</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.</p>

<p><i>koncesije oz. nekakšen poseben status. Sprejel je tudi septembrski patent, s katerim je začasno zaustavil delovanje februarskega patenta, torej je preložil izvajanje centralistične februarske ustave in napovedal politično reorganizacijo monarhije. Med vodilnimi krogi so se krepili zagovorniki dualistične preobrazbe monarhije. Po pogajanjih z madžarskimi liberalci se je v začetlu leta 1867 vlada dokončno odločila za dualistično ureditev monarhije. Podpisana je bila Avstro-Ogrska nagodba, ki je vzpostavila dualizem oz. dvojnost monarhije.</i></p>	
<p><i>Katero novo samostojno državo dobimo z uvedbo dualizma?</i></p>	<p>- Avstro-Ogrsko.</p>
<p><i>Sporazum je potrdil zvezo dveh suverenih držav v isti monarhiji. Na PowerPoint predstavitvi imate zemljevid, ki prikazuje oba dela nove države. Notranjo organizacijo vsakega dela so določili s posebno ustavo. Določen je bil tudi skupek kvot, ki jih je posamezni del moral prispevati v skupne stroške in sicer 70% Avstrija in 30% Ogrska. Franc Jožef je bil z uvedbo nove države avstrijski cesar in ogrski kralj, kar je pomenilo, da je bila Avstro-Ogrska personalna unija. Delitev med državama je potekala po reki Leithi na podlagi katere sta se za oba dela nove države uveljavili imeni Translajtanja za madžarsko govoreči del in Clslajtanja za nemško govoreči del monarhije. Konec leta 1867 je bila uvedena še decembrska ustava, ki je veljala le v avstrijskem delu monarhije, vse do njenega razpada. V ustavi je bilo zapisanih sedem pomembnih zakonov, ki so zajeli temeljne pravice človeka in državljana. Med drugimi se je vzpostavil nov zakon o društvih, na novo je bil zasnovan zakon o zborovalnem pravu, zakon o sodstvu in zakon o splošnih pravicah državljanov (zakon, ki je določal enakost državljanov pred zakonom, zagotavljal svobodo mišljenja in znanstvenega dela ter svobodo veroizpovedi).</i></p>	<p>Poslušajo, si ogledujejo tabelo in zemljevid na PowerPoint predstavitvi in zapisujejo učno snov.</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Dualizem in Slovenci	V slovenskih deželah je bila razglasitev februarske ustave leta 1861 sprejeta z navdušenjem. Bili so veseli, da bo ponovno po Bachovem absolutizmu« napočil čas, »v katerem	Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.

11 minut

<p><i>se slobodno in brez strahu v svoji domovini obračati smemo», kot imate zapisano v učbeniku str. 136. Tudi v slovenskih deželah so pričakovali, da bodo v novih političnih razmerah tudi oni deležni nadaljnega kulturnega razvoja, zlasti polne uveljavitve slovenskega jezika. Njihova pričakovanja je jasno izražala tudi peticija z zahtevo po vpeljavi izključno slovenskih ljudskih šol, zagotoviti enakopravnost slovenskega jezika na srednjih in visokih šolah, v uradih in zakonodaji ter združitve vseh slovenskih dežel »pod eno najvišjo administrativno poglavarstvo«.</i></p>	
<p><i>Na kateri program vas spominjajo ravnokar povedane besede?</i></p>	<p>- Na program Zedinjena Slovenija.</p>
<p><i>Peticijo je podpisalo skoraj 20.000 ljudi. zahteve so prišle do izraza marca 1861 v predvolilnem boju pred prvimi splošnimi deželnozborskimi volitvami, v katerem se je slovenska stranka potegovala za pravice slovenščine. Rezultati pa niso izpolnili pričakovanj narodne stranke prav zaradi prej omenjenega volilnega zakona oz. volilne geometrije.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.</p>
<p><i>S pomočjo tabele na PowerPoint predstavitvi, ki jo imate tudi v učbeniku, str. 133, pojasnite, kaj pomeni volilna geometrija?</i></p>	<p>- Z volilno geometrijo je bila volilna pravica omejena z davčnim in inteligenčnim cenzusom. Vlada je predstavnikom veleposesti in meščanstvu dajala prednost pred večinskim kmečkim prebivalstvom.</p>
<p><i>Zavrnjena je bila tudi peticija, ki so jo slovenski državnozborski poslanci predložili državnemu ministru Schmerlingu. Kljub zavračanju so slovenske zahteve sprožile silovit odpor nemške (ustavoverne) strani. Nemci so Slovencem začeli očitati separatizem, izdajstvo, panslavizem in želje po ustanovitvi nekakšne kraljevine Jugoslavije pod Nikolajem Črnogorskim.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.</p>
<p><i>Kaj je panslavizem?</i></p>	<p>- Ideja o kulturni vzajemnosti in politični združitvi vseh Slovanov.</p>
<p><i>Oblikovala se je tudi posebna skupina, t. i. nemškutarji.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Kdo so bili nemškutarji?</i></p>	<p>- Nemškutarji so bili posamezniki slovenskega rodu, ki so se odločili za pripadnost nemškemu družbenemu, kulturnemu in</p>

	<i>političnemu krogu. Stremeli so k germanizaciji in vpeljavi nemških besed v slovenščino.</i>
<i>Tudi septembrski patent Belcredija leta 1865 so Slovenci sprejeli z odprtimi rokami. Menili so, da patent stremi k enakopravnosti in se obetajo boljši časi. V času Belcredija so se okrepile tudi ideje slovenskih politikov, ki so si prizadevali za uskladitev na naravnem pravu utemeljenega programa Zedinjene Slovenije z načelom zgodovinskega prava. Leta 1865 je nastal tudi Mariborski program, kjer so se njegovi zagovorniki zavzemali za obnovitev nekdanje Notranje Avstrije, v okviru katere bi zaživel Slovinci, razen prekmurskih in beneških.</i>	Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.
<i>Kaj je Notranja Avstrija?</i>	<i>- Notranja Avstrija je bila skupek habsburških dežel od konca 14. do začetka 17. stoletja, ki je obsegala dežele Štajersko, Koroško, Kranjsko in Avstrijsko Primorje. Namen te povezave je bil učinkovita obramba pred Turki.</i>
<i>Kljub uspehu slovenske stranke na drugih splošnih deželnozborskih volitvah januarja 1867 e dualistična preobrazba monarhije slovanske narode prepuščala hegemoniji Nemcev in Madžarov. Zaradi nemškega pritiska so v narodi stranki prevladali zagovorniki oportunistične politike, ki so maja 1867 na zasedanju državnega zbora na Dunaju podprli dualistično preobrazbo monarhije oz. podprli nastanek Avstro-Ogrske. Podpora dualizmu je v slovenski javnosti vzbudila val ogorčenja. Zaostrila so se tudi nasprotja med zagovorniki oportunistične (realne) in odločnejše nacionalne politike. V sklopu vala ogorčenja sta se v slovenskih deželah oblikovala dva tabora:</i> <ul style="list-style-type: none"> <i>- Staroslovenci so zagovarjali previdno in oportunistično politiko državnih poslancev. Njihov predstavnik je bil Janez Bleiweis.</i> <i>- Mladoslavenci so se zavzemali za odločno in radikalno slovensko nacionalno politiko po zgledu Čehov. Eden izmed njihovih predstavnikov je bil Fran Levstik.</i> 	Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Taborsko gibanje 8 minut	<p><i>Tabori so bili politična zborovanja na prostem med leti 1868 in 1871. Mladostenci so bili tisti, ki so poleti 1868 pod vlivom taborskega gibanja na Češkem začeli organizirati tabore tudi pri nas. 9. avgusta 1868 so Matija Prelog iz Maribora, Fran Levstik in aktivni člani Ljutomerske čitalnice organizirali prvi slovenski tabor v Ljutomeru.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.</p>
	<p><i>Koliko taborov se je v teh letih zvrstilo na slovenskih tleh, če si pomagata s tabelo na PowerPoint predstavitvi, ki jo imata tudi v učbeniku, str. 138?</i></p> <p><i>Je bil kateri od taborov v vašem kraju?</i></p> <p><i>Kaj menite, da predstavlja zemljevid na PowerPoint predstavitvi?</i></p> <p><i>Kaj lahko sklepate na podlagi razporeditve taborov po prostoru današnje Slovenije?</i></p> <p><i>Ali so bili tabori tudi v Prekmurju?</i></p> <p><i>Zakaj ne?</i></p> <p><i>Se prekmurški Slovenci potem niso udeleževali taborov?</i></p>	<p>- Na slovenskih tleh se je v letih od 1868 do 1871 zvrstilo 18 taborov.</p> <p>- Ja/ne.</p> <p>- Predstavlja prostor današnje Slovenije in tabore, ki so se odvijali na temu prostoru.</p> <p>- Večina taborov je potekala ob mejah današnjega slovenskega ozemlja. Nekaj njih je bilo tudi v današnji osrednji Sloveniji.</p> <p>- Ne.</p> <p>- Ker je Prekmurje spadalo v ogrsko polovico monarhije.</p> <p>- Prekmurški Slovenci so se še vedno udeleževali taborov na Štajerskem in v drugih delih današnjega slovenskega ozemlja, kjer so bili organizirani.</p>
	<p><i>17. maja 1868 je potekal tabor v Vižmarjah. To je bil največji tabor taborskega gibanja Slovencev. Udeležilo se ga je kar 30.000 udeležencev. Okoli sem poslala vabilo oz. propagandni letak za ta tabor, preberite si kaj je na letaku pisalo.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo. Ko pride propagandni letak do njih, si ga pogledajo.</p>
	<p><i>Katero obletnico bo tabor v Vižmarjah praznoval letos?</i></p>	<p>- 150. obletnico.</p>
	<p><i>Geslo taborskega gibanja je bilo »ne damo se«, kar je odražalo tudi narodno samozavest Slovencev. Zahteve taborskega gibanja so bile</i></p>	

<p><i>uresničitev Zedinjene Slovenije, enakopravnost slovenskega jezika v šolah, uradih in javnem življenju, na nekaterih taborih so zahtevali tudi ustanovitev slovenske univerze in tesnejšo povezavo s hrvaškimi deželami.</i></p>	
<p><i>Morda kdo od vas ve, kdaj Slovenci dobimo prvo univerzo?</i></p> <p><i>Katero obletnico slovenske univerze potem praznujemo letos?</i></p>	<p>- Leta 1919.</p> <p>- 100. obletnico.</p>
<p><i>Nemška ustavoverna stranka je poskušala nevtralizirati dogajanje okoli slovenskega taborskega gibanja. Izvedla je organizacijo t. i. protitaborov oz. »ustavnih dni«, ti protitabori so se odvijali v Slovenski Bistrici, Celju in Radvanju pri Mariboru leta 1869. Kljub trudu je bil njihov poskus preprečitve taborskega gibanja neuspešen.</i></p> <p><i>V splošnem so bili tabori nekakšen odraz skupnega delovanja, sodelovanja in enotnosti slovenskih politikov. Pobudniki so bili sicer mladoslovenci, vendar so sodelovali tudi staroslovenci. Tabori so pokazali odločnost in enotnost Slovencev, da dosežejo svoje nacionalne pravice. Leta 1871 je oblast na Dunaju tabore prepovedala in ponovno je prišlo do politične diferenciacije. Že v času taborskega gibanja so se okrepila nasprotja med liberalno in klerikalno strujo v okviru enotne narodne stranke. Za konec naj povem, da sta se dve različni struji oz. dva tabora, ki sta se oblikovala na slovenskih tleh kasneje združila oz. poenotila šele s plebiscitom za samostojno Slovenijo.</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov iz PowerPoint predstavitve in na podlagi razlage zapis dopolnjujejo.</p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
<p>7 minut</p>	<p><i>Za konec sem pripravila krajši ponovitveni list, ki ga boste rešili individualno, potem pa bomo skupaj preverili rešitve.</i></p> <p>Razdelim ponovitvene liste.</p> <p><i>Na voljo imate 5 minut časa, da rešite ponovitveni list</i></p>	<p>Poslušajo navodila.</p>

Med reševanjem ponovitvenega lista se sprehajam po razredu, sem dostopna za morebitna vprašanja in skrbim za red in disciplino.	Rešujejo naloge ponovitvenega lista.
<i>Bi prosila, da sedaj skupaj preverimo rešitve.</i> Vsak dijak, ki je na vrsti pove pravilno rešitev za določen primer.	Eden od dijakov bere svojo rešitev, ostali poslušajo, preverjajo in dopolnjujejo svoje odgovore.
<i>Ugotavljam, da ste se v današnji učni uri naučili (zelo dobro, dobro, slabo):</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti pomen posameznih diplom, ustav, patentov in nagodb, ki so vplivale na razvoj dualizma;</i> - <i>pojasniti vlogo Richarda Belcredija pri nastanku Avstro-Ogrske;</i> - <i>pojasniti pričakovanja Slovencev glede dualizma;</i> - <i>pojasniti pojem nemškutarji;</i> - <i>opisati značilnosti Mariborskega programa;</i> - <i>pojasniti odziv Slovencev na sprejetje dualizma v monarhiji;</i> - <i>opisati prizadevanja staro in mladoslovencev;</i> - <i>pojasniti kaj so bili tabori;</i> - <i>našteti tabore na ozemlju današnje Slovenije;</i> - <i>našteti zahteve slovenskega taborskega gibanja;</i> - <i>utemeljiti pomen taborov za nadaljnje oblikovanje slovenskega naroda.</i> 	Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.
V primeru, da nam ne uspe preveriti celotnega delovnega lista, ga dokončajo doma in v naslednji učni uri v uvodnem delu zadevo preverimo.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2 :	Ponovitveni list – prazen
PRILOGA 3 :	Ponovitveni list – izpolnjen
PRILOGA 4 :	Propagandni letak – Tabor na Vižmarjih

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Pojasniti pomen posameznih diplom, ustav, patentov in nagodb, ki so vplivale na razvoj dualizma.	X		
Pojasniti vlogo Richarda Belcredija pri nastanku Avstro-Ogrske.		X	
Pojasniti pričakovanja Slovencev glede dualizma.		X	
Pojasniti pojem nemškutarji.			X
Opisati značilnosti Mariborskega programa.		X	
Pojasniti odziv Slovencev na sprejetje dualizma v monarhiji.			X
Opisati prizadevanja staro in mladoslovencev.		X	
Pojasniti kaj so bili tabori.			X
Našteti tabore na ozemlju današnje Slovenije.			X
Našteti zahteve slovenskega taborskega gibanja.			X
Utemeljiti pomen taborov za nadaljnje oblikovanje slovenskega naroda.	X		

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Menim, da sem učno uro izvedla po svojih predhodnih pričakovanjih. Sicer sem imela pred nastopom nekaj treme, saj s temo nisem bila dovolj seznanjena, vendar sem se s podrobnejšo predhodno pripravo na izvedbo dobro pripravila. Tudi dijaki so veliko sodelovali med samo učno uro in je zato ura precej hitreje minila. Uspeli smo pregledati tudi celotni ponovitveni list, kjer sem ugotovila, da so si dijaki precej stvari zapomnili.

DUALIZEM IN SLOVENCJI

VSEBINSKI POUDARKI

1. DUALIZEM

2. DUALIZEM IN SLOVENC

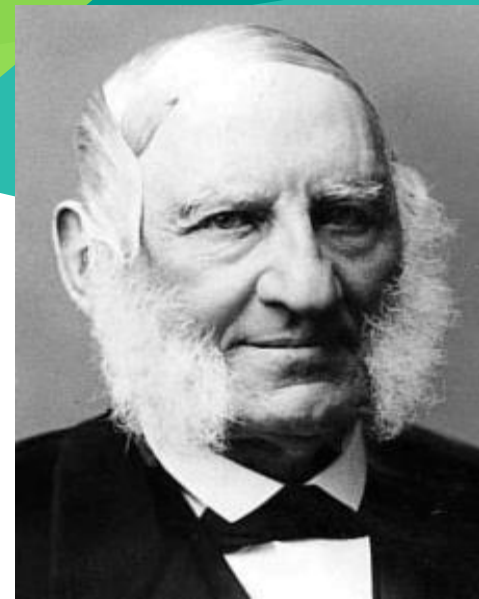
3. TABORSKO GIBANJE

Danes se boste naučili:

- *pojasniti pomen posameznih diplom, ustav, patentov in nagodb, ki so vplivale na razvoj dualizma;*
- *pojasniti vlogo Richarda Belcredija pri nastanku Avstro-Ogrske;*
- *pojasniti pričakovanja Slovencev glede dualizma;*
- *pojasniti pojem nemškutarji;*
- *opisati značilnosti Mariborskega programa;*
- *pojasniti odziv Slovencev na sprejetje dualizma v monarhiji;*
- *opisati prizadevanja staro in mladoslovencev;*
- *pojasniti kaj so bili tabori;*
- *našteti tabore na ozemlju današnje Slovenije;*
- *našteti zahteve slovenskega taborskega gibanja;*
- *utemeljiti pomen taborov za nadaljnje oblikovanje slovenskega naroda.*

1. DUALIZEM

- ◆ Oktobrska diploma (1860)
- ◆ Anton Schmerling (državni minister)
- ◆ Februarska ustava (1861)

Volilna
geometrija

- ◆ Richard Belcredi (državni minister)
- ◆ Septembrski patent (1865)
- ◆ Avstro-Ogrska nagodba (1867)

DUALIZEM

Avstrijski del
70 % skupnih
stroškov

Ogrski del
30 % skupnih
stroškov

Franc Jožef
kot
avstrijski cesar
in
ogrski kralj

skupna
ministrstva

zunanje ministrstvo
obrambno ministrstvo

Vsakih 10 let sklepajo
pogodbo o financiranju
skupnih ministrstev

skupna valuta

Avstro-Ogrska 1867

◆ Decembrska
ustava (1867)
(7 zakonov)

2. DUALIZEM IN SLOVENCİ

◆ Februarska ustava (1861) – navdušenje

◆ Peticija (slovenski jezik)

zavrjnena

◆ Nemškutarji

	1873	1882	1896	1907
Plemstvo, veliko meščanstvo	davčni cenzus 10 goldinarjev	davčni cenzus 5 goldinarjev	davčni cenzus 4 goldinarje za 3. in 4. kurijo (334 poslancev)	splošna volilna pravica za moške
Obrtniki, kvalificirani delavci, kmetje			za 5. kurijo brez davčnega cenzusa (le 72 poslancev)	
Obrtni pomočniki, vajenci, služinčad, delavci				
Ženske				

Razvoj volilne pravice v Avstriji

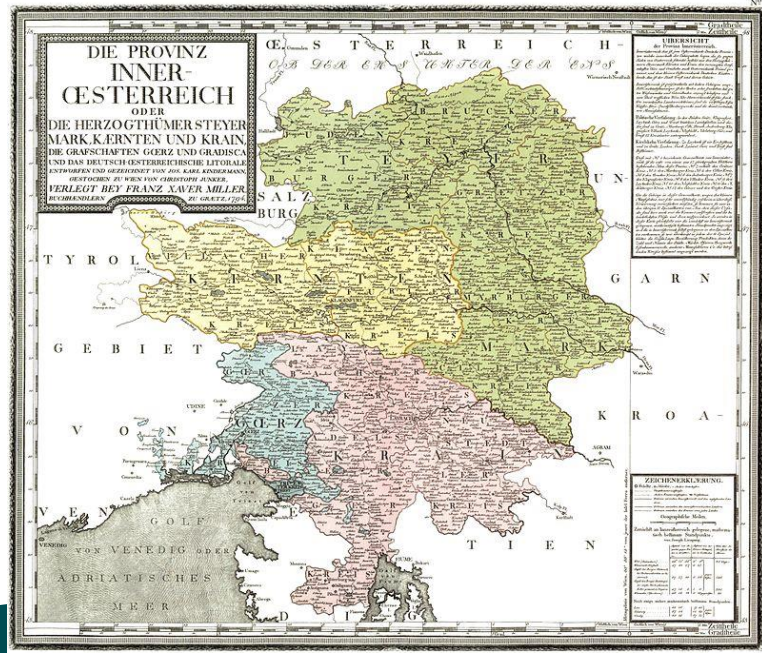
◆ Septembrski patent (1865) – sprejem

◆ Mariborski program (1865)

◆ Podpora dualizmu

val ogorčenja

Izoblikujeta se 2 tabora:

◆ STAROSLOVENC

- › Zagovarjajo previdno in oportunistično politiko državnih poslancev.

Janez Bleiweis

◆ MLADOSLOVENC

- › Zavzemajo se za odločno in radikalno slovensko nacionalno politiko po zgledu Čehov.

› Fran Levstik

3. TABORSKO GIBANJE

- ◆ **TABORI** – politična zborovanja na prostem (1868-1871)

Tabor	Datum	Tabor	Datum
Ljutomer	9. 8. 1868	Sežana	29. 6. 1870
Žalec	6. 9. 1868	Cerknica	12. 6. 1870
Šempas	18. 10. 1868	Kapela	26. 6. 1870
Biljana v Brdih	25. 4. 1869	Bistrica pri Pliberku	31. 7. 1870
Sevnica	2. 5. 1869	Kubed	7. 8. 1870
Kalce pri Logatcu	9. 5. 1869	Vipava	14. 8. 1870
Vižmarje	17. 5. 1869	Žoprače	18. 9. 1870
Ormož	8. 8. 1869	Kastav	21. 5. 1871
Tolmin	1. 5. 1870	Buhlje pri Grabštajnu	6. 8. 1871

Decembrska
ustava (1867)

◆ Tabor v Vižmarjah (17. 5. 1869)

↓
najštevilčnejši

◆ „Ne damo se.“

◆ Zahteve (Zedinjena Slovenija, enakopravnost jezika, slovenska univerza, tesnejša povezava s hrvaškimi deželami)

◆ Protitabori

SLOVENIJA
„društvo za branbo narodnih pravic“
skupščina
z župani in drugimi možmi okolice ljubljanske
skupščina se
binkoštni ponedeljek 17. maja 1869
popoldne ob 3. uri

TABOR

NA VIŽMARJIH

BLIZO LJUBLJANE.

GOVORILNO IN SKLEPALO SE BO:

I. O sredstvih, ki so neobhodno potrebna, da se brani in okrepi narodnost slovenska, in to:

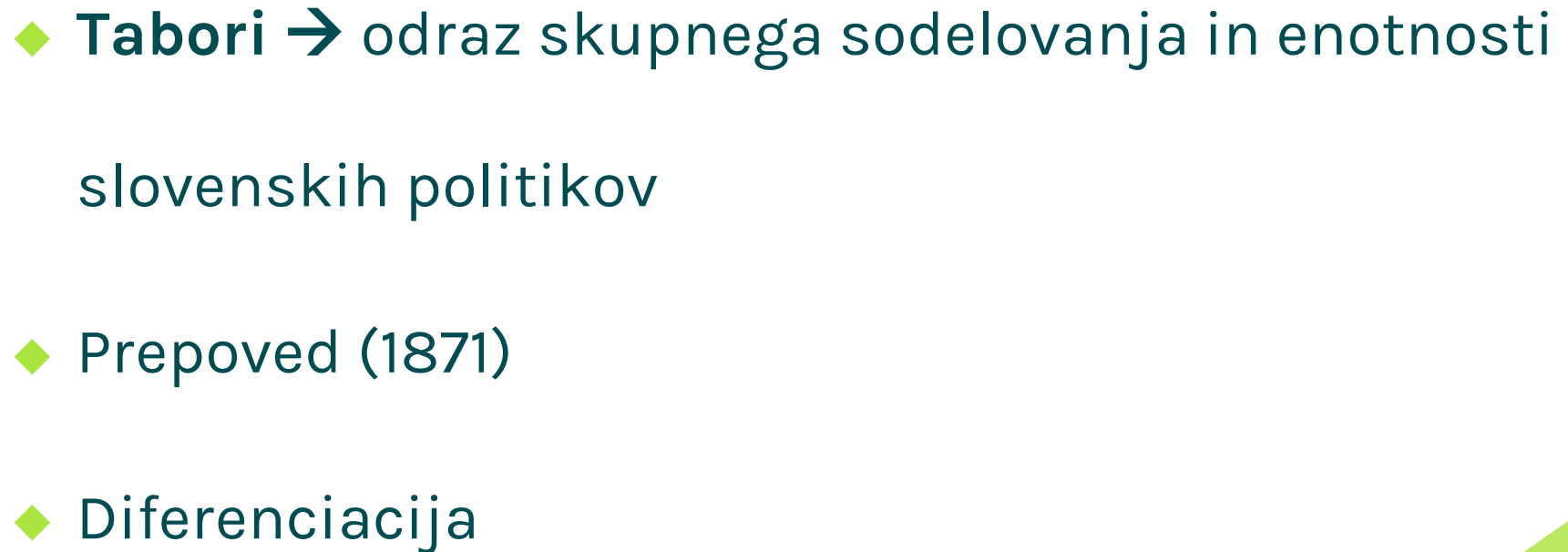
1. za podpiranje vseh Slovencev na študentski poti v vse Evrope in deželne slovenske v Ljubljani.
2. za splošno slovenskega jezika v šoli.
3. za ustanovitvi slovenskega visokega v Ljubljani.

II. O napravi denarnih zavodov v podporo kmetijstva in obrtnijstva, in osnovi lastnega varovalnega društva.

Slovenci od blizu in dalje pridite vsi!

Zedinimo se! Složimo se!

ŽIVILA SLOVENIJA!

-
- ◆ **Tabori** → odraz skupnega sodelovanja in enotnosti slovenskih politikov
 - ◆ Prepoved (1871)
 - ◆ Diferenciacija

PONOVITEV

Na koncu učne ure ugotavljam, da ste se naučili:

- *pojasniti pomen posameznih diplom, ustav, patentov in nagodb, ki so vplivale na razvoj dualizma;*
- *pojasniti vlogo Richarda Belcredija pri nastanku Avstro-Ogrske;*
- *pojasniti pričakovanja Slovencev glede dualizma;*
- *pojasniti pojem nemškutarji;*
- *opisati značilnosti Mariborskega programa;*
- *pojasniti odziv Slovencev na sprejetje dualizma v monarhiji;*
- *opisati prizadevanja staro in mladoslovencev;*
- *pojasniti kaj so bili tabori;*
- *našteti tabore na ozemlju današnje Slovenije;*
- *našteti zahteve slovenskega taborskega gibanja;*
- *utemeljiti pomen taborov za nadaljnje oblikovanje slovenskega naroda.*

PONOVITEV – Dualizem in Slovenci

1. Pojasni pojme.

OKTOBRSKA DIPLOMA

FEBRUARSKA USTAVA

SEPTEMBRSKI PATENT

AVSTRO-OGRSKA NAGODBA

DECEMBRSKA USTAVA

2. Pojasni vlogo Richarda Belcredija pri nastanku Avstro-Ogrske.

3. Kako so prebivalci slovenski dežel sprejeli razglasitev februarske ustave (1861), kaj so bila njihova pričakovanja in kako so se kazala?

4. Kdo so bili nemškutarji?

5. Katerega leta je nastal Mariborski program in za kaj so se zavzemali njegovi zagovorniki?

6. Dopolni besedilo.

Leta _____ slovenski politiki glasujejo _____ dualistično preobrazbo monarhije. Odločitev je slovensko javnost potisnila v val ogorčenja, zaostriła so se tudi nasprotja med zagovorniki _____ (»realne«) politike in odločnejše _____ politike. V slovenskih deželah sta se izoblikovala dva tabora. Tabor _____, ki je zagovarjal previdno in oportunistično politiko državnih poslancev in katerega vodja je bil _____. Drugi tabor _____, pod vodstvom _____, pa se je zavzemal za odločno in radikalno slovensko nacionalno politiko po zgledu _____.

7. Pojme poveži z ustreznim opisom.

• Prekmurje	• Prvi slovenski tabor.
• Tabor v Vižmarjah	• Politično zborovanje na prostem
• Zahteve	• Ne damo se.
• Tabor	• »Ustavni dnevi« v organizaciji nemške ustavoverne stranke.
• Geslo	• Največji tabor taborskega gibanja Slovencev.
• Tabor v Ljutomeru	• Območje današnje Slovenije, kjer taborov ni bilo.
• Protitabor	• Zedinjena Slovenija, enakopravnost slovenskega jezika, univerza.

PONOVITEV – Dualizem in Slovenci

1. Pojasni pojme.

OKTOBRSKA DIPLOMA

1860 – napove konec absolutizma in začetek parlamentarizma. Upanje poda manjšim narodom, saj je ena izmed njenih idej tudi federalizem.

FEBRUARSKA USTAVA

1861 – ponovni začetek obdobja parlamentarizma, poudarek je na spremembi volilne pravice. Uveljavi se Schmerlingova volilna geometrija.

SEPTEMBRSKI PATENT

1865 – sprejme za državni minister Belcredi. S patentom začasno ustavi delovanje februarkega patenta oz. ustave.

AVSTRO-OGRSKA NAGODBA

1867 – uzakoni dualizem oz. dvojnost monarhije. Z nagodbo nastane Avstro-Ogrska.

DECEMBRSKA USTAVA

1867 – ustava avstrijskega dela monarhije, ki velja od njenega nastanka do razpada. V ustavi je zapisanih 7 najpomembnejših zakonov.

2. Pojasni vlogo Richarda Belcredija pri nastanku Avstro-Ogrske.

Belcredi je bil državni minister, ki je nasledil Schmerlinga. Prav on je bil tisti, ki je začel pogajanja za sporazum z Madžari. Istega leta ko pride na oblast (1865) Madžarom ponudi določene koncesije oz. poseben status. 1866 je vzpostavil komisijo, ki naj bi pripravila sporazum z Madžari. Leta 1867 je tako podpisana Avstro-Ogrska nagodba.

3. Kako so prebivalci slovenski dežel sprejeli razglasitev februarke ustave (1861), kaj so bila njihova pričakovanja in kako so se kazala?

Prebivalci slovenskih dežel so februarke ustavo (1861) sprejeli z veseljem oz. so bili navdušeni ob njeni razglasitvi. Pričakovali so nadaljnji kulturni razvoj Slovencev. Njihova pričakovanja so se kazala tudi skozi peticijo, s katero so zbrali 20.000 podpisov. V peticiji so zahtevali vpeljavo izključno slovenskih ljudskih šol, enakopravnost slovenskega jezika v srednjih in višjih šolah, v uradih in zakonodaji ter združitve vseh slovenskih dežel.

4. Kdo so bili nemškutarji?

Nemškutarji so bili posamezniki slovenskega rodu, ki so se odločili za pripadnost nemškemu družbenemu, kulturnemu in političnemu krogu. Prizadevali so si za germanizacijo in vpeljavo nemških besed v slovenščino.

5. Katerega leta je nastal Mariborski program in za kaj so se zavzemali njegovi zagovorniki?

Mariborski program je nastal leta 1865. Njegovi zagovorniki so se zavzemali za obnovitev nekdanje Notranje Avstrije, v okviru katere bi zaživel vsi Slovenci, razen prekmurskih in beneških.

6. Dopolni besedilo.

Leta 1867 slovenski politiki glasujejo **ZA** dualistično preobrazbo monarhije. Odločitev je slovensko javnost potisnila v val ogorčenja, zaostri se tudi nasprotja med zagovorniki - **OPORTUNISTIČNE** («realne») politike in odločnejše **NACIONALNE** politike. V slovenskih deželah sta se izoblikovala dva tabora. Tabor **STAROSLOVENCEV**, ki je zagovarjal previdno in oportunistično politiko državnih poslancev in katerega vodja je bil **BLEIWEIS** Drugi tabor – **MLADOSLOVENCEV**, pod vodstvom **LEVSTIKA**, pa se je zavzemal za odločno in radikalno slovensko nacionalno politiko po zgledu **ČEHOV**.

7. Pojme poveži z ustreznim opisom.

· Prekmurje	· Prvi slovenski tabor.
· Tabor v Vižmarjah	· Politično zborovanje na prostem
· Zahteve	· Ne damo se.
· Tabor	· »Ustavni dnevi« v organizaciji nemške ustavoverne stranke.
· Geslo	· Največji tabor taborskega gibanja Slovencev.
· Tabor v Ljutomeru	· Območje današnje Slovenije, kjer taborov ni bilo.
· Protitabor	· Zedinjena Slovenija, enakopravnost slovenskega jezika, univerza.

SLOVENIJA

„društvo za branbo narodnih pravic“

skupščina

z župani in drugimi možmi okolice ljubljanske

napravi na

binkoštni ponedeljek 17. maja 1869
popoldne ob 3. uri

T A B O R

NA VIŽMARJIH BLIZO LJUBLJANE.

GOVORILO IN SKLEPALO SE BO:

I. O sredstvih, ki so neobhodno potrebna, da se brani in okrepi narodnost slovenska, in to:

1. po podpiranju vseh Slovencev na podzavni poti v eno kranjco z dobim stromom v Ljubljani;
2. po spopujanju slovenskega jezika v šoli;
3. po ustanovitvi slovenskega vseslovskega v Ljubljani;
4. po spopujanju slovenskega jezika v uradi.

II. O napravi denarnih zavodov v podporo kmetijstva inobitnijstva, in osnovi lastnega zavarovalnega društva.

Slovenci od blizo in dalje pridite vsi!

Zedinimo se! Složimo se!

ŽIVILA SLOVENIJA!

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
EVROPSKA KRIZNA ŽARIŠČA**

IME IN PRIIMEK: Manuela Lisjak

DATUM: 8. 4. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	4. letnik	
Datum:	8. 4. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	20. stoletje in začetek 21. stoletja
	Poglavje iz učbenika:	Sodelovanje in konflikti
Učna enota – naslov učne ure:	Evropska krizna žarišča	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, parna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda besedne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri.	
Učne tehnike:	Križanka.	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »/.../ raziščejo in primerjajo različne konflikte, ki jih je povzročila hladna vojna; - /.../ ključne dogodke, pojave in procese umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; - razvijajo spretnosti zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost; - oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; - analizirajo večperspektivne zgodovinske vire in ob njih razvijajo sposobnost samostojnega izbiranja in odločanja; - razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; - razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja; - razvijajo pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti in demokracije; - razvijajo pozitiven odnos do pomena vzpostavljanja in ohranjanja medkulturnega dialoga in strpnosti.« (Učni načrt, 2008, str. 38-39). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>našteti glavna evropska krizna žarišča hladne vojne;</i> - <i>pojasniti kdaj in kako so se rešila evropska krizna žarišča hladne vojne;</i> - <i>opisati kdaj in s katero pogodbo je bila ustanovljena republika Avstrija;</i> - <i>ovrednotiti pomen avstrijske državne pogodbe za današnje slovensko ozemlje;</i> - <i>našteti države, ki so okupirale Nemčijo in Avstrijo;</i>

		<ul style="list-style-type: none"> - naštetiti dve novonastali državi v Evropi iz strani okupacijskih sil; - pojasniti razlike v delovanju dveh novonastalih držav v Evropi; - pojasniti vlogo Berlina pri nemškem vprašanju.
	Funkcionalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti ključne zgodovinske dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas in prostor; - oblikovati samostojne sklepe, mnenja in stališča; - razvijati sposobnost različnih oblik komunikacije; - pozorno poslušati; - odgovoriti na zastavljena vprašanja; - upoštevati navodila pri reševanju nalog; - zapisati učno snov v zvezek.
	Vzgojni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijati odgovoren in pozitiven odnos do slovenske narodne identitete; - razvijati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja slovenske kulturne dediščine; - pokazati ustrezen odnos do preteklosti; - ovrednotiti pomen avstrijske državne pogodbe za ozemlje današnje Slovenije.
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponavljanje 2. Uvajanje 3. Obravnava nove učne snovi 4. Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nemško vprašanje 2. Avstrijsko vprašanje 3. Tržaško vprašanje 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Učbenik: Gabrič, A. in Režek, M. (2013). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) - Ponovitveni list
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor, - računalnik, - platno.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina – branje besedila v slovenščini, odgovarjanje na vprašanja na listu za preverjanje, ustrezno tvorjenje stavkov, slovnično pravilno izražanje;</p> <p>Geografija – branje zemljevida in orientacija v prostoru današnje Slovenije. Uporaba geografskega znanja pri opisovanju slovenskega prostora pri izvajanju avtentične naloge.</p> <p>Angleščina – ogled videoposnetka v angleškem jeziku.</p>	

Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Krizno žarišče: območje napetosti med dvema državama, ki sta pripadli različnim blokoma.</p> <p>ZRN: Zvezna republika Nemčija</p> <p>NDR: Nemška demokratična republika</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt. Gimnazija; Splošna gimnazija, Zgodovina. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2009/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (Dostop: 24. 3. 2019).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Gabrič, A. in Režek, M. (2013). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Repe, B. (2002). Sodobna zgodovina. Zgodovina za 4. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan. - Nećak, D. in Repe, B. (2003). Oris sodobne obče in slovenske zgodovine. Učbenik za študente 4. letnika. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino.
	PowerPoint	<p>Diapozitiv 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zemljevid Evrope v času hladne vojne, https://www.worldatlas.com/r/w728-h425-c728x425/upload/19/f3/d3/shutterstock-430557289.jpg (Dostop: 9. 3. 2019). <p>Diapozitiv 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Okupacijske cone Nemčije, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/aa/Deutschland_Besatzungszone_n_1945_1946.png (Dostop: 13. 3. 2019). - Delitev Berlina, http://ameliabusinessdirectory.com/wp-content/uploads/2018/11/Berlin-blockade-map-from-upload-2.png (Dostop: 4. 4. 2019). <p>Diapozitiv 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fünf Deutsche Mark, https://img.mashops.com/almanumis/pic/537-1137.jpg (Dostop: 4. 4. 2019). - Zwei Deutsche Mark, https://www.leftovercurrency.com/wp-content/uploads/2015/11/2-deutsche-marks-banknote-bank-deutscher-lander-1948.jpg (Dostop: 4. 4. 2019). - Hundert Deutsche Mark, https://hasbola.ru/wp-

<content/uploads/2015/11/100-deutsche-marks-banknote-bank-deutcher-lander-1948-1024x441.jpg> (Dostop: 4. 4. 2019).

Diapozitiv 7:

- Gabrič, A. in Režek, M. (2013). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 87.
- Gabrič, A. in Režek, M. (2013). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 88.

Diapozitiv 8:

- Delitev Nemčije,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a9/Deutschland_Bundeslaender_1957.png (Dostop: 4. 4. 2019).

Diapozitiv 9:

- Delitev Nemčije,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a9/Deutschland_Bundeslaender_1957.png (Dostop: 4. 4. 2019).

Diapozitiv 11:

- Gabrič, A. in Režek, M. (2013). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 89.
- Delitev Berlina,
http://www.gis.si/egw/zss_t07_p03/img/sli_ka4-4.jpg (Dostop: 13. 3. 2019).

Diapozitiv 12:

- Gabrič, A. in Režek, M. (2013). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 89.
- Berlinski zid,
<https://images.immediate.co.uk/volatile/sites/7/2017/11/GettyImages-548194885-e0e5a16-7d250df.jpg?quality=90&resize=620,413> (Dostop: 4. 4. 2019).
- Berlinski zid 2,
<https://a57.foxnews.com/static.foxnews.com/foxnews.com/content/uploads/2018/09/1862/1048/Germany-Berlin-Wall-Anniversary-Then-and-Now-2.jpg?ve=1&tl=1> (Dostop: 4. 4. 2019).
- Berlinski zid 3,
<http://www.znanje.org/i/i27/07iv08/07iv08>

[24/Berlin Page files/mauerbau 300x210.jpg](#) (Dostop: 4. 4. 2019).

Diapozitiv 13:

- Gradnja berlinskega zidu,
<https://www.youtube.com/watch?v=IZvP5BxqZsw&t=151s> (Dostop: 4. 4. 2019).

Diapozitiv 14:

- Okupirana Avstrija,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/89/Austria_1945-55.svg/800px-Austria_1945-55.svg.png (Dostop: 4. 4. 2019).
- Okupacija Dunaja,
http://enacademic.com/pictures/enwiki/87/Wien_Besatzungszonen.png (Dostop: 4. 4. 2019).

Diapozitiv 15:

- Repe, B. (2002). Sodobna zgodovina. Zgodovina za 4. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 186.

Diapozitiv 16:

- Avstrijska državna pogodba,
http://www.celovec.konzulat.si/fileadmin/user_upload/dkp_02_kce/docs/Manjsina/ADP-dvojezicno.doc (Dostop: 13. 3. 2019).

Diapozitiv 18:

- Delitev STO po Morganovi liniji,
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/77/Confini_Trieste-Istria2.jpg/800px-Confini_Trieste-Istria2.jpg (Dostop: 4. 4. 2019).

Diapozitiv 19:

- Repe, B. (2002). Sodobna zgodovina. Zgodovina za 4. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 186.

Diapozitiv 20:

- Repe, B. (2002). Sodobna zgodovina. Zgodovina za 4. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 187.

Diapozitiv 21:

- Zemljevid Svobodnega tržaškega ozemlja,
<https://www.travel-slovenia.si/slo/wp-content/uploads/2016/10/travel-slovenia->

		londonski-memorandum.jpg (Dostop: 4. 4. 2019). Diapozitiv 23: - Prikaz čustev, https://thumbs.dreamstime.com/z/fronti-sorridente-di-valutazione-rossi-verde-123669203.jpg (Dostop: 25. 3. 2019).
	Videoposnetek	- Gradnja berlinskega zidu, https://www.youtube.com/watch?v=IZvP5BxqZsw&t=151s (Dostop: 4. 4. 2019).
	Ponovitveni list	- Okupacijske cone Nemčije, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/aa/Deutschland_Besatzungszone_n_1945_1946.png (Dostop: 13. 3. 2019).

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
7 minut	Učence pozdravim, vpišem morebitne manjkajoče in začnem z učno uro.	Odzdravijo in pripravijo vse potrebne pripomočke za pouk zgodovine.
	<i>Današnja ponovitev bo nekoliko drugačna kot običajno. Za vas sem pripravila križanko, ki jo boste reševali v parih, tako kot sedite. Naloga para bo, da čimprej reši križanko in prehitijo ostale pare. Za zmagovalni par imam pripravljeno manjšo nagrado, tako da se spleča potruditi. V primeru, da noben par v času 5ih minut ne uspe rešiti križanko, nagrade ni. V vsakem primeru pa bomo skupaj pregledali vaše rešitve. Sedaj bom razdelila križanke, ne obračajte jih, dokler ne dam znaka.</i>	Poslušajo navodila dela v paru in si ogledujejo zemljevid na PowerPoint predstavitvi.
	Razdelim križanke, vsak par dobi eno križanko. V primeru, da število dijakov v razredu ni parno, je lahko nekdo sam ali pa se pridruži paru in se vzpostavi skupina treh.	Počakajo, da vsak par dobi križanko.
	<i>Sedaj imate vsi pari križanke, prosim vas, da jih rešujete v zmerni jakosti vaših glasov, obrnite in začnite z reševanjem.</i>	Poslušajo.
	Med reševanjem hodim po razredu, skrbim za red in disciplino in sem pozorna na čas, ki ga imajo.	Rešujejo ponovitveno križanko v parih.
	V primeru, da par konča pred potekom časa,	Poslušajo ali berejo rešitve

<p>igro ustavim in par začne podajati svoje rešitve. V primeru, da je bila križanka pravilno rešena, par prejme nagrado (milka čokolada). Če se izteče čas 5ih minut in noben par ne konča, igro ustavim in skupaj preverimo rešitve križanke.</p>	<p>posameznih gesel križanke.</p>
<p><i>Danes bomo nadaljevali z obdobjem po 2. svetovni vojni in sicer bomo govorili o evropskih kriznih žariščih, ki so odnose med ZDA in Sovjetsko zvezo le zaostrovala. Danes se bomo osredotočili predvsem na krizna žarišča hladne vojne v Evropi, kar je tudi današnji naslov. Govora bo torej o treh kriznih žariščih, ki so bila ob t. i. železni zavesi, ki je v času hladne vojne razdeljevala Evropo.</i></p> <p><i>Tri krizna žarišča torej predstavljajo tri vsebinske poudarke današnje učne ure. Govorili bomo torej o nemškem, avstrijskem in tržaškem vprašanju.</i></p> <p><i>Tekom današnje učne ure se boste naučili:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>našteti glavna evropska krizna žarišča hladne vojne;</i> - <i>pojasniti kdaj in kako so se rešila evropska krizna žarišča hladne vojne;</i> - <i>opisati kdaj in s katero pogodbo je bila ustanovljena republika Avstrija;</i> - <i>ovrednotiti pomen avstrijske državne pogodbe za današnje slovensko ozemlje;</i> - <i>našteti države, ki so okupirale Nemčijo in Avstrijo;</i> - <i>našteti dve novonastali državi v Evropi iz strani okupacijskih sil;</i> - <i>pojasniti razlike v delovanju dveh novonastalih držav v Evropi;</i> - <i>pojasniti vlogo Berlina pri nemškem vprašanju.</i> <p><i>Na PowerPoint predstavitvi imate zapis učne snovi, katerega si dopolnjujete z mojo razlago.</i></p>	<p>Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Nemško vprašanje</p>	<p><i>Razhajanja glede Nemčije so se začela že med vojno. Sovjetska zveza je zaradi plačevanja reparacij nemčijo želela ohraniti kot enotno državo, medtem ko je Velika Britanija želela</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint predstavitvi.</p>

15 minut

<p>Nemčijo razdeliti, saj je želela ohraniti lastno vlogo v Evropi. Trda politika zaveznikov do Nemčije je imela v ameriški administraciji od vsega začetka hude kritike. Ostri ukrepi bi Nemčijo resda obdržali na kolenih, ne bi pa je mogli nahraniti, kaj šele obnoviti. Tukaj je tudi psihološki vidik, ki bi, tako kot po 1. svetovni vojni privedel do ponižanega naroda, do vzetnega za politično demagogijo z leve in desne. K zmernejši politiki do Nemčije so se najprej nagnile ZDA in zatem še Velika Britanija, k temu pa sta pripomogla predvsem poslabšanje odnosov s Sovjetsko zvezo in strah pred komunizmom. ZDA so izhajale iz spoznanja, da lahko samo gospodarska stabilnost pospeši razvoj demokracije, preiščljena ameriška gospodarska pomoč pa bi zagotovila nemško zvestobo zahodu. vrhovno upravo nad Nemčijo so po kapitulaciji prevzeli zavezniki, ki so si jo razdelili na štiri okupacijske cone.</p>	
<p>Katere države so si razdelile Nemčijo oz. katere cone nastanejo?</p> <p>Katera barva na zemljevidu predstavlja posamezno okupacijsko cono?</p>	<p>- ZDA, Velika Britanija, Francija in Sovjetska zveza oz. nastanejo ameriška, britanska, francoska in sovjetska cona.</p> <p>- Rdeča = sovjetska, modra = francoska, zelena = britanska in rumena = ameriška.</p>
<p>Po enakem sistemu je bilo razdeljeno tudi mesto Berlin, kot lahko vidite tudi na zemljevidu. Se je pa z razdelitvijo na štiri okupacijske cone Nemčija vse bolj ločevala tudi na zahodni in vzhodni del. Poleg razdelitve Nemčije so se zavezniki dogovorili, da bodo o vseh vprašanih, povezanih z Nemčijo, odločali soglasno, vendar so se nesoglasja pokazala že na konferenci v Potsdamu, poletje 1945.</p> <p>Junija 1948 so zahodne okupacijske oblasti v conah uvedle reformirano nemško marko oz. Deutsche Mark. V odgovor je Sovjetska zveza v obtočnico spustila vzhodnonemško marko in jo skušala uveljaviti tudi v zahodnem delu Berlina. Zahodne sile so se odzvale z uvedbo zahodnonemške marke v Zahodnem Berlinu. Sovjeti so na to odgovorili 24. junija 1948 in izvedli blokado Berlina oz. zaprli vse kopenske in vodne poti med zahodnimi conami Nemčije in</p>	<p>Poslušajte, zapisujte učno snov in sledite PowerPoint predstavitvi.</p>

<p>Zahodnim Berlinom, ki je ležal globoko v sovjetski coni. Namen Stalina je bil, da z blokado Berlina prisili zahodne sile, da se ali odrečejo Berlinu ali opustijo načrte o ločeni zahodnonemški državi.</p>	
<p>Kako so blokado Berlina rešile zahodne sile, če si pomagata s fotografijama in zemljevidom na PowerPoint predstavitvi?</p>	<p>- Vzpostavile so letalski koridor oz. zračni most, s pomočjo katerega so v Zahodni Berlin pripeljali vse potrebne dobrine za kar se da normalno življenje.</p>
<p>Blokada Berlina je trajala do maja 1949 in je predstavljala prvo ostrejšo konfrontacijo med obema poloma hladne vojne, ki pa se je končala brez uporabe sile. Je pa bila to kriza, ki je napovedala delitev Nemčije. Zahodni zavezniki (ZDA, Velika Britanija in Francija) so svojim conam sprva nudili omejeno suverenost, 1. septembra 1948 pa dovolili, da se je v Bonnu sestel nemški parlamentarni svet. 23. maja 1949 je bila sprejeta začasna ustava Zvezne republike Nemčije (ZRN). Prvi kancler novonastale države je postal krščanski demokrat Konrad Adenauer, ki je ZRN vodil do leta 1963.</p> <p>Kot odgovor na dogajanje na zahodu je nemški ljudski kongres v sovjetski coni 30. maja 1949 potrdil novo ustavo, na podlagi katere je bila oktobra istega leta ustanovljena Nemška demokratična republika (NDR). Njen glavni predstavnik je bil Walter Ulbricht. Ti dve novonastali državi sta torej predstavljali nerešeno nemško vprašanje.</p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint predstavitvi.</p>
<p>Glede na »zastopnice« posamezne države povejte, kakšna je bila usoda novih Nemčij?</p> <p>Kaj je uvedba strogega komunističnega režima pomenila za tamkajšnje prebivalce?</p>	<p>- Zahodna Nemčija je sledila načelom zahodnih sil oz. zahodnega bloka, kar je pripeljalo do t. i. nemškega gospodarskega čudeža. Zahodna Nemčija je postala dežela blaginje in potrošništva. Vzhodna Nemčija je bila v celoti podrejena Sovjetski zvezi, ki je v novonastali državi uvajala komunistični režim.</p> <p>- Nadzor nad življenjem oz. vsem kar tam počnejo, tudi življenjski standard je bil nizek.</p>

Kaj so potem tamkajšnji prebivalci lahko naredili?	- Večina njih je bežala iz Vzhodne Nemčije na zahod oz. v Zahodno Nemčijo.
Do leta 1961 je na zahod pobegnilo več kot 2,5 milijona prebivalcev Vzhodne Nemčije, kar je za NDR postalo ne le politično, temveč tudi ekonomsko nevzdržno. Na PowerPoint predstavitvi imate delitev Berlina na vzhod in zahod in tabelo, ki jo imate tudi v učbeniku, str. 89 in prikazuje število beguncev, ki so pobegnili iz vzhodnega dela Berlina na zahod. Vprašanje Berlina se je še bolj zaostri, ko je Nikita Hruščov zahteval demilitarizacijo Berlina na kar so ZDA odvrnile s povečanjem izdatkom za oborožitev Zahodne Evrope. Vzhodnonemške oblasti so v napetem ozračju 13. avgusta 1961 zaprle vse poti med Vzhodnim in Zahodnim Berlinom ter med njima začele graditi betonski zid. Ogleдали si bomo videoposnetek o gradnji berlinskega zidu.	Poslušajo, zapisujejo učno snov in si ogledujejo fotografiji na PowerPoint predstavitvi.
Med ogledom videoposnetka skrbim za red in disciplino v razredu.	Ogledujejo si videoposnetek o gradnji berlinskega zidu.
Kdaj je padel berlinski zid?	- Leta 1989.
Je kdo od vas že bil v Berlinu?	- Ja/ne.
Ste si ogledali tudi ostanke berlinskega zidu?	- Ja/ne.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Avstrijsko vprašanje 7 minut	Leta 1945 je bila Avstrija, tako kot Nemčija, razdeljena na štiri okupacijske cone, podobno kot Berlin je bil razdeljen tudi Dunaj. Tako zahodne sile kot tudi Sovjetska zveza so skušale Avstrijo pritegniti v svojo interesno sfero, pogajanja o avstrijski suverenosti pa so trajala celo desetletje. Usoda Avstrije ni bila jasna vse do 15. maja 1955, ko je bila na Dunaju podpisana avstrijska državna pogodba. Pogodba je obnovila neodvisno in demokratično Avstrijo v mejah, kakršne so bile pred anšlusom.	Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint predstavitvi.
	Kaj je anšlus?	- Nemška priključitev Avstrije.
	Kdaj je bil anšlus?	- Leta 1938.
	Z pogodbo je bila torej ustanovljena neodvisna in demokratična Avstrija. Formalno novonastala država n spadala niti v ameriško niti v sovjetsko	Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint predstavitvi.

<p><i>vplivno območje, temveč je razglasila trajno nevtralnost in postala nekakšen tampon med vzhodom in zahodom.</i></p> <p><i>Imate 3 minute časa, da preberete besedilo na PowerPoint predstavitvi, potem pa se bomo o njem pogovorili.</i></p>	
<p>Med branjem besedila na PowerPoint predstavitvi se sprehajam po razredu in skrbim za red in disciplino v razredu.</p>	<p>Berejo pet točk 7. člena avstrijske državne pogodbe na PowerPoint predstavitvi.</p>
<p><i>O čemu govori besedilo?</i></p> <p><i>Kateri člen je predstavljen v besedilu?</i></p> <p><i>Kje in kdaj je bil oblikovan 7. člen?</i></p> <p><i>Na koliko delov je razdeljen 7. člen?</i></p> <p><i>O čem govori 7. člen?</i></p> <p><i>Ali je ta člen aktualen tudi danes?</i></p> <p><i>Pojasni.</i></p>	<p>- <i>O avstrijski državni pogodbi.</i></p> <p>- <i>7. člen.</i></p> <p>- <i>Na Dunaju, 15. maja 1955.</i></p> <p>- <i>Na 5 delov oz. točk.</i></p> <p>- <i>O zagotavljanju zaščite slovenske in hrvaške manjšine na ozemlju novonastale države Avstrije.</i></p> <p>- <i>Ja.</i></p> <p>- <i>Z osamosvojitvijo Slovenije se je 7. člen pogodbe prenesel tudi na novo državo. Ta člen torej še danes ureja zadeve s slovensko manjšino v Avstriji.</i></p>

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Tržaško vprašanje</p> <p>8 minut</p>	<p><i>Jugoslavija je po vojni zasedla slovensko in hrvaško ozemlje, ki je po 1. svetovni vojni pripadalo Italiji. Burno reakcijo je sprožila predvsem zasedba Trsta in Julijske krajine maja 1945. Na to so se odzvali Britanci in Američani ter zagrozili z napadom, ki bi lahko pripeljal do vojne med zavezniki, še preden bi se 2. svetovna vojna končala. Jugoslavija je morala popustiti in je 12. junija 1945 umaknila svoje enote iz Trsta. S tem pa zadeva še ni bila urejena. 20. junija 1945 je bil podpisa Devinski sporazum, ki je Julijsko krajino razdelil po t. i. Morganovi liniji. Vijolična barva, ki jo lahko vidite na zemljevidu predstavlja cono A, ki je bila pod britansko-ameriško vojaško upravo in cono B z zeleno</i></p>	<p>Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint predstavitvi.</p>

barvo, ki je bila pod upravo Jugoslovanske armade. Trst je, v nasprotju s pretežno slovenskim zaledjem, imel italijansko večino, kar je priznavala tudi Jugoslavija in je zato nanj na mirovni konferenci v Parizu predlagala poseben položaj – postal naj bi sedma jugoslovanska republika. Sprejet pa je bil tudi francoski predlog, ki je predvidel ustanovitev posebne tamponske države. 10. februarja 1947 je prišlo do podpisa mirovne pogodbe s katero je Jugoslavija dobila celotno cono B, iz cone A pa še Kras, del Vipavske doline do Gorice Soško dolino do Bovca in Predila, Brda in Breginjski kot.

S pomočjo zemljevida odgovorite, kaj je ostalo na ozemlju Trsta in njegovega širšega zaledja?

Kako je bilo razdeljeno Svobodno tržaško ozemlje?

- Nastalo je t. i. Svobodno tržaško ozemlje oz. STO.

- Na cono A STO, pod britansko-ameriško upravo in cono B STO pod jugoslovansko upravo.

Prav zaradi meje so bili odnosi med Jugoslavijo in Italijo v naslednjih letih večkrat napeti. Zahodne sile so 9. maja 1952 s t. i. londonskim memorandumom hotele prepustiti cono A Italiji in Jugoslavija se je uprla. Vlada Velike Britanije in vlada ZDA sta 8. oktobra 1953 objavili dvostransko izjavo, v kateri sta bili pripravljene ukiniti vojaško upravo nad cono A STO in jo prepustiti Italiji. Je pa Italija že poleti 1953 na mejah Jugoslavije in v coni A STO začela nameščati svoje enote, v Benetke je priplulo tudi italijansko vojaško ladjevje. Jugoslavija je na to dejanje odgovorila tako, da je tudi sama vojaško okrepila cono B STO. Tito je tudi izjavil: »Tisti trenutek, ko bo stopil prvi italijanski vojak v cono A, bo tja vkorakala tudi naša vojska.«. Na koncu je bila kriza vendarle rešena po diplomatski poti. 5. oktobra 1954 je bil podpisan »drugi« londonski memorandum, poznan tudi kot Spomenica o soglasju. S tem sporazumom sta obe državi potrdili obstoječo ozemeljsko razdelitev. Cona A STO, Trst z okolico, je pripadla Italiji, cona B STO, znotraj razdeljena na koprski in bujski okraj, pa je z nekaj popravki v jugoslovansko korist (Škofije in nekaj manjših krajev nad Ankaranom) pripadla Jugoslaviji. Tudi manjšinama na obeh straneh meje so bile obljubljeni in zajamčene pravice. Dokončno sta meje obe državi potrdili z osimskimi sporazumi,

Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint predstavitev.

podpisanimi 10. novembra 1975. Po osamosvojitvi Slovenije sta Italija in Slovenija konec julija 1992 izmenjali diplomatski noti o tem, da je Slovenija pravno nasledila 49 mednarodnih sporazumov (med njimi tudi osimskega), ki jih je bila Italija sklenila z nekdanjo Jugoslavijo.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
8 minut	<i>Za konec današnje učne ure sem vam pripravila ponovitveni list. Na listu imate šest nalog. Na voljo imate 5 minut, da naloge rešite, potem pa jih bomo preverili. Rešujete individualno.</i>	Poslušajo, zapisujejo učno snov in sledijo PowerPoint predstavitvi.
	Med reševanjem ponovitvenega lista se sprehajam po razredu, sem dostopna za morebitna vprašanja in pojasnila in skrbim za red in disciplino v razredu.	Rešujejo ponovitveni list.
	<i>Čas je potekel, vsak od vas bo prebral rešitev ene naloge oz. enega primera. Gremo kar po vrsti.</i>	Poslušajo.
	Spremljam njihove rešitve in po potrebi popravljam, dopolnjujem ali dodatno pojasnjujem.	Eden izmed njih bere rešitev, ostali poslušajo in dopolnjujejo svoje odgovore.
	<i>Ugotavljam, da ste se v današnji učni uri naučili (zelo dobro, dobro, slabo):</i> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih glavna evropska krizna žarišča hladne vojne; - pojasniti kdaj in kako so se rešila evropska krizna žarišča hladne vojne; - opisati kdaj in s katero pogodbo je bila ustanovljena republika Avstrija; - ovrednotiti pomen avstrijske državne pogodbe za današnje slovensko ozemlje; - naštetih države, ki so okupirale Nemčijo in Avstrijo; - naštetih dve novonastali državi v Evropi iz strani okupacijskih sil; - pojasniti razlike v delovanju dveh novonastalih držav v Evropi; - pojasniti vlogo Berlina pri nemškem vprašanju. 	Poslušajo in sledijo PowerPoint predstavitvi.
	V primeru, da nam ne uspe preveriti celotnega ponovitvenega lista, ga dokončajo doma in v naslednji učni uri v uvodnem delu ponovitveni list preverimo.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2 :	Ponovitveni list – prazen
PRILOGA 3 :	Ponovitveni list - izpolnjen
PRILOGA 4 :	Križanka - prazna
PRILOGA 5 :	Križanka - izpolnjena

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Našteti glavna evropska krizna žarišča hladne vojne.			X
Pojasniti kdaj in kako so se rešila evropska krizna žarišča hladne vojne.		X	
Opisati kdaj in s katero pogodbo je bila ustanovljena republika Avstrija.			X
Ovrednotiti pomen avstrijske državne pogodbe za današnje slovensko ozemlje.		X	
Našteti države, ki so okupirale Nemčijo in Avstrijo.			X
Našteti dve novonastali državi v Evropi iz strani okupacijskih sil.			X
Pojasniti razlike v delovanju dveh novonastalih držav v Evropi.	X		
Pojasniti vlogo Berlina pri nemškem vprašanju.		X	

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Z izvedbo učne ure sem precej zadovoljna. Razred je intenzivno sodeloval skozi celotno učno uro. Predvsem sem zadovoljna z izvedbo uvodnega dela oz. uvodne motivacije, kjer je celoten razred sodeloval in se v parih potegoval za nagrado, ki sem jo tudi podelila. Presenečena sem bila tudi nad odzivom dogajanja okoli mesta Berlin in berlinskim zidom, kjer so dijaki delili precej svojega znanja in svojih zgodb v povezavi s tematiko.

EVROPSKA KRIZNA ŽARIŠČA

VSEBINSKI POUDARKI

1. NEMŠKO VPRAŠANJE

2. AVSTRIJSKO VPRAŠANJE

3. TRŽAŠKO VPRAŠANJE

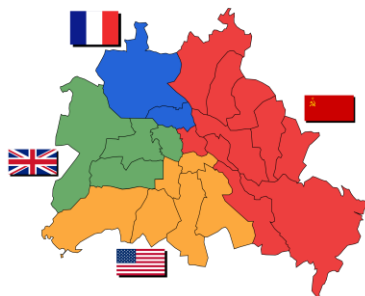
Danes se boste naučili:

- » *našteti glavna evropska krizna žarišča hladne vojne;*
- » *pojasniti kdaj in kako so se rešila evropska krizna žarišča hladne vojne;*
- » *opisati kdaj in s katero pogodbo je bila ustanovljena republika Avstrija;*
- » *ovrednotiti pomen avstrijske državne pogodbe za današnje slovensko ozemlje;*
- » *našteti države, ki so okupirale Nemčijo in Avstrijo;*
- » *našteti dve novonastali državi v Evropi iz strani okupacijskih sil;*
- » *pojasniti razlike v delovanju dveh novonastalih držav v Evropi;*
- » *pojasniti vlogo Berlina pri nemškem vprašanju.*

1. NEMŠKO VPRAŠANJE

- » Enotna/razdeljena Nemčija?
- » 4 okupacijske cone

- Velika Britanija
- Francija
- ZDA
- Sovjetska zveza

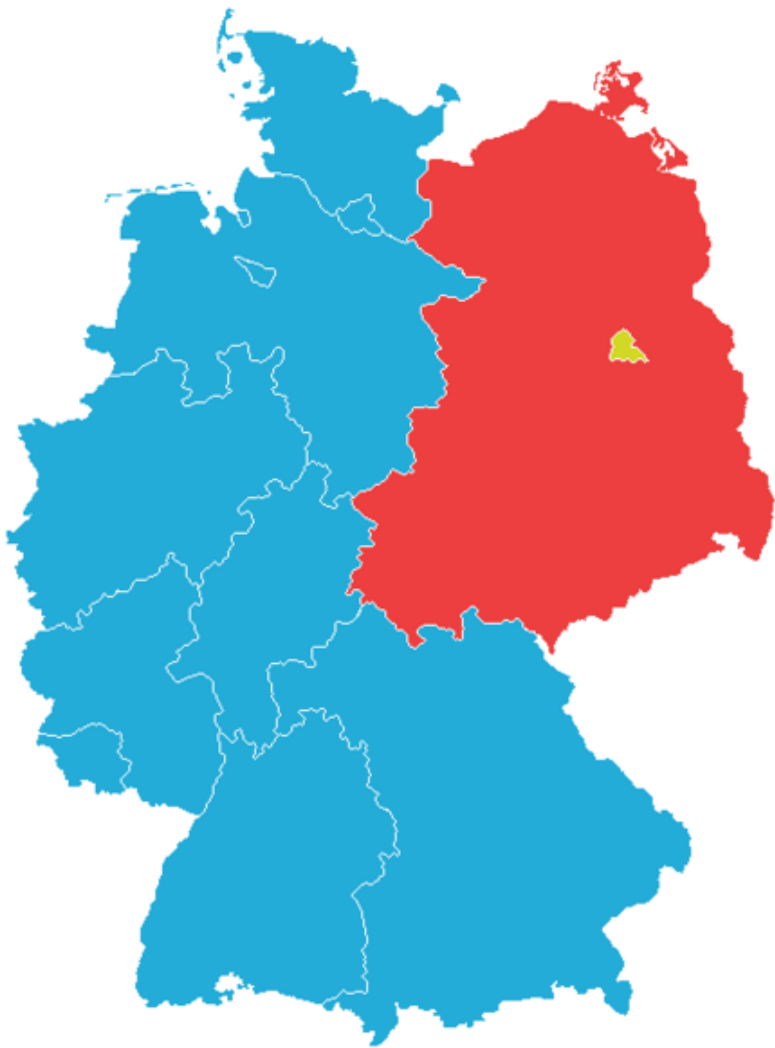
» 1948 – reformirana
nemška marka

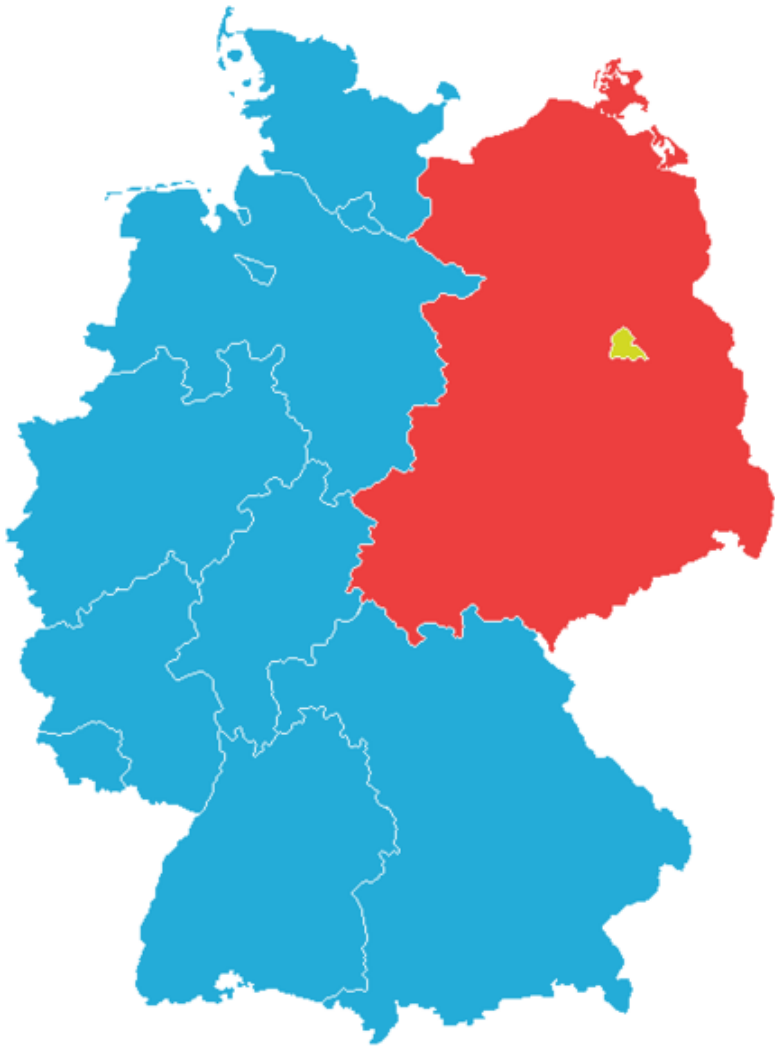
» 1. Berlinska kriza (blokada)

- Zračni most
- Do 12. maja 1949

- » **1. 9. 1948** – sestane se nemški parlamentarni svet v Bonnu
- » **23. 5. 1949** (začasna ustava)
ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA (ZRN)
- » Konrad Adenauer
- » Edina legitimna nemška država

- » **30. 5. 1949** – sovjetska cona sprejme novo ustavo
- » **Oktober 1949 - NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA (NDR)**
- » Walter Ulbricht

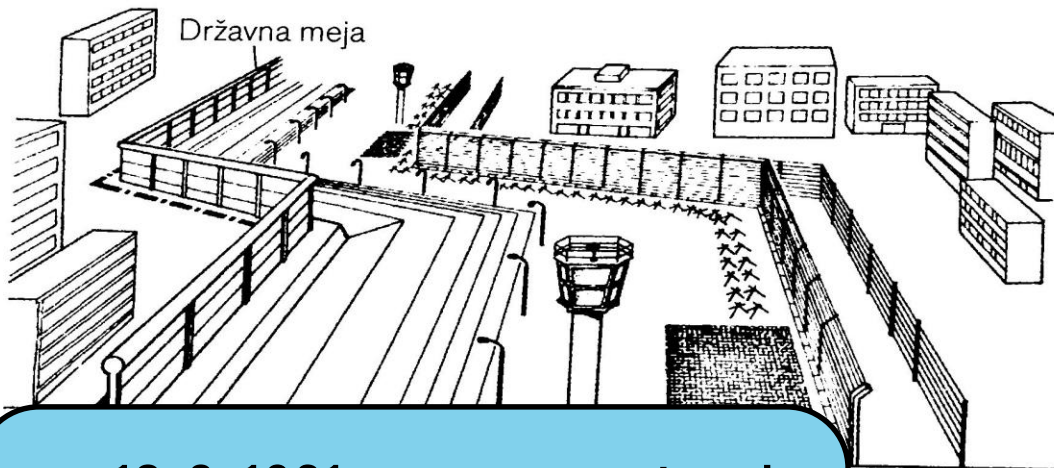
- » Zahodni politični in gospodarski tokovi
- » Nemško gospodarski čudež
- » 1957 med ustanovnimi članicami Evropske gospodarske skupnosti

- » Podrejena Sovjetski zvezi
- » Industrijsko razvita Vzhodna Nemčija
- » Sovjetski sistem in imperialen odnos Moskve – hud udarec
- » Politično odmikanje od zahodne polovice

Število beguncev iz Vzhodne Nemčije, ki so pobegnili na zahod čez Zahodni Berlin:

1949	129.245
1950	197.788
1951	165.648
1952	182.393
1953	331.390
1954	184.198
1955	252.870
1956	279.189
1957	261.622
1958	204.092
1959	143.917
1960	199.188
1961	207.026
1962	21.356
1963	42.631
1964	41.876

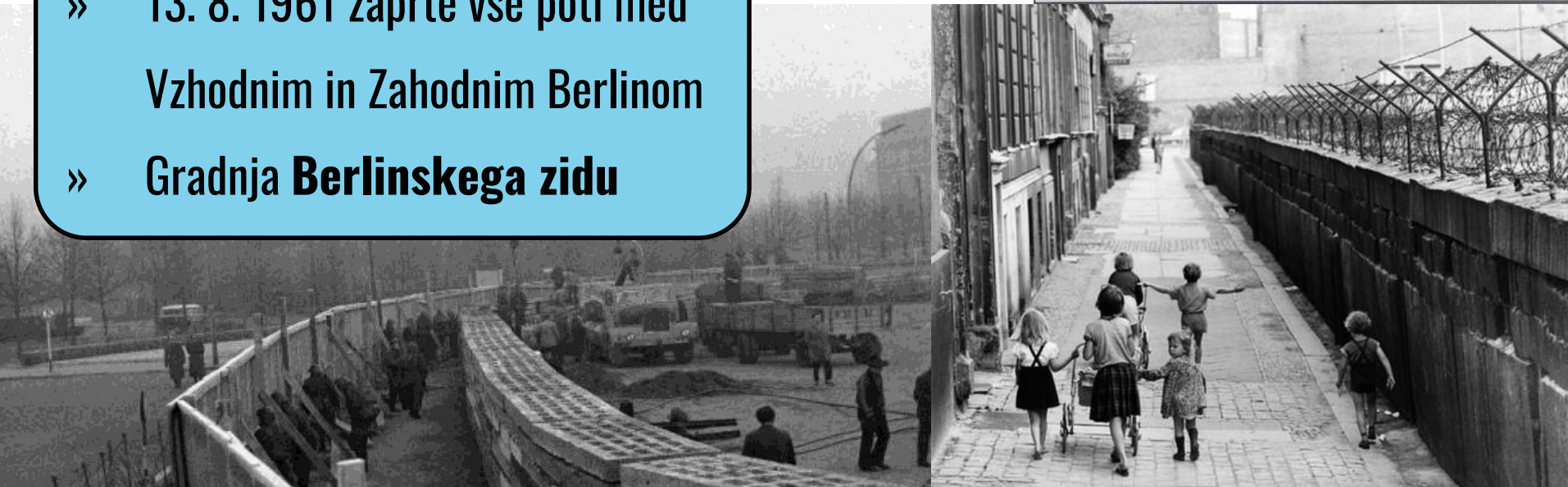

Vzhodni Berlin

- » 13. 8. 1961 zaprte vse poti med Vzhodnim in Zahodnim Berlinom
- » Gradnja **Berlinskega zidu**

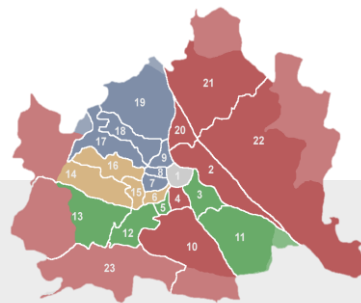

2. AVSTRIJSKO VPRAŠANJE

- » 4 okupacijske cone
- » Pritegnitev Avstrije v svojo interesno sfero

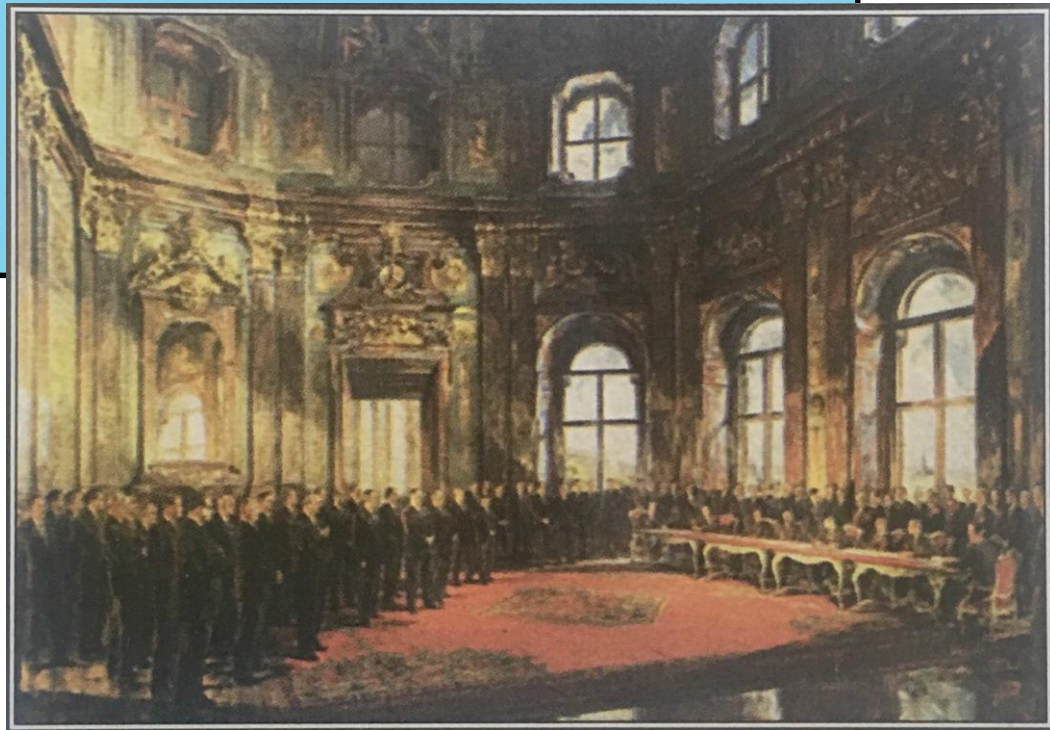
- Velika Britanija
- ZDA
- Francija
- Sovjetska zveza

» 15. 5. 1955 – **AVSTRIJSKA DRŽAVNA POGODBA**

Obnova neodvisne in demokratične Avstrije po mejah pred nemško priključitvijo 1938.

» **Nevtralnost**

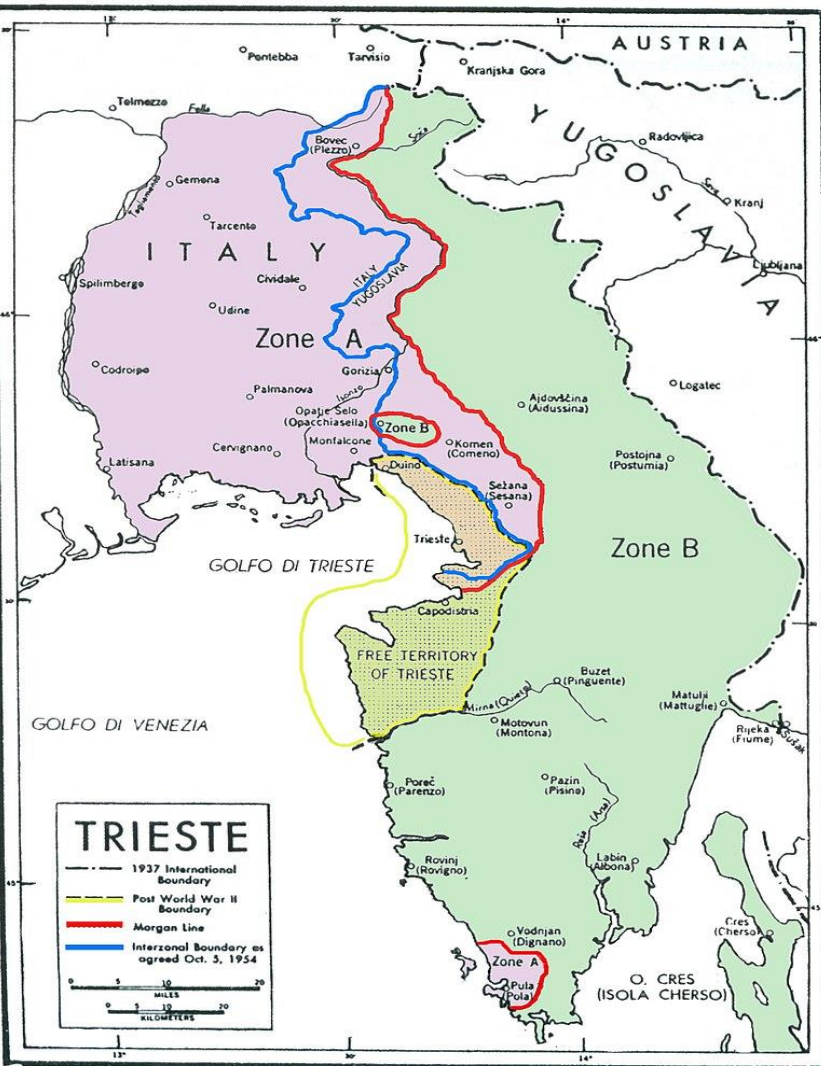
AVSTRIJSKA DRŽAVNA POGODBA

ČLEN 7 (Dunaj, 15. maj 1955)

1. Avstrijski državljani slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem Gradiščanskem in Štajerskem uživajo iste pravice pod enakimi pogoji kot vsi drugi avstrijski državljani, vključno s pravico do lastnih organizacij, zborovanj in tiska v svojem lastnem jeziku.
2. Avstrijski državljani slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem imajo pravico do osnovnega pouka v slovenskem ali hrvaškem jeziku in do sorazmernega števila lastnih srednjih šol; v tej zadevi bodo šolski učni načrti pregledani in bo ustanovljen oddelek šolske nadzorne oblasti za slovenske in hrvaške šole.
3. V upravnih in sodnih okrajih Koroške, Gradiščanske in Štajerske s slovenskim, hrvaškim ali mešanim prebivalstvom je slovenski ali hrvaški jezik dovoljen kot uradni jezik dodatno k nemškemu. V takih okrajih bodo označbe in napisi topografskega značaja prav tako v slovenščini ali hrvaščini kot v nemščini.
4. Avstrijski državljani slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem so udeleženi v kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah v teh pokrajinah pod enakimi pogoji kot drugi avstrijski državljani.
5. Dejavnost organizacij, ki merijo na to, da odvzamejo hrvaškemu ali slovenskemu prebivalstvu njegov značaj ali pravice kot manjšine, se mora prepovedati.

3. TRŽAŠKO VPRAŠANJE

- » Jugoslavija po vojni zasede slovensko in hrvaško ozemlje, ki je po 1. svetovni vojni pripadalo Italiji → Velika Britanija in ZDA = grožnje
- » 12. 6. 1945 Jugoslavija umakne svoje enote iz Trsta
- » 20. 6. 1945 podpis **Devinskega sporazuma**

Morganova linija

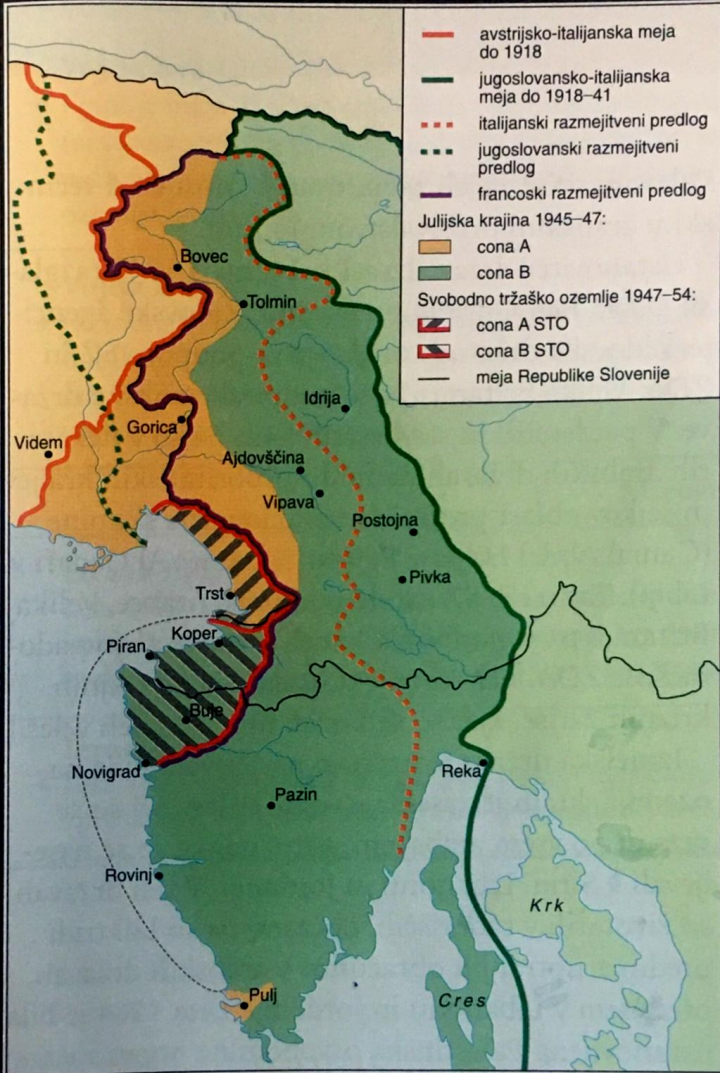
CONA A (britansko-ameriška vojaška uprava)

CONA B (uprava Jugoslovanske armade)

- » 10. 2. 1947 – podpis mirovne pogodbe
- » 15. 9. 1947 – mirovna pogodba postane pravnomočna

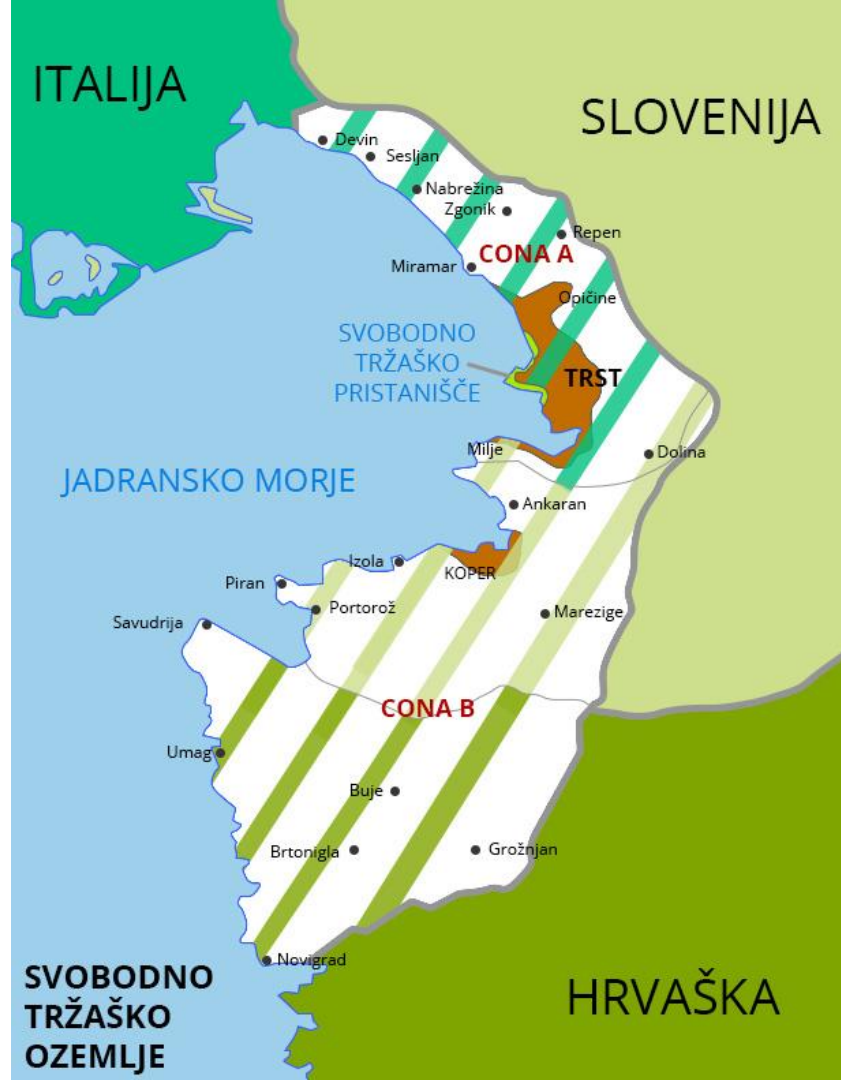
Jugoslavija dobi celotno cono B + dele iz cone A
 (Kras, del Vipavske doline do Gorice, Soška dolina
 do Bovca in Predila, Brda in Breginjski kot)

Trst + širše zaledje =
SWOBODNO TRŽAŠKO OZEMLJE (STO)

CONA A STO (britansko-ameriška)

CONA B STO (jugoslovanska)

- » 5. 10. 1954 – **Londonski memorandum/sporazum**
- » **Cona A STO** = Trst z okolico = **ITALIJA**
- » **Cona B STO** = razdeljena na koprski in bujski okraj = **JUGOSLAVIJA**
- » 10. 11. 1975 – podpis osimskih sporazumov

PONOVITEV

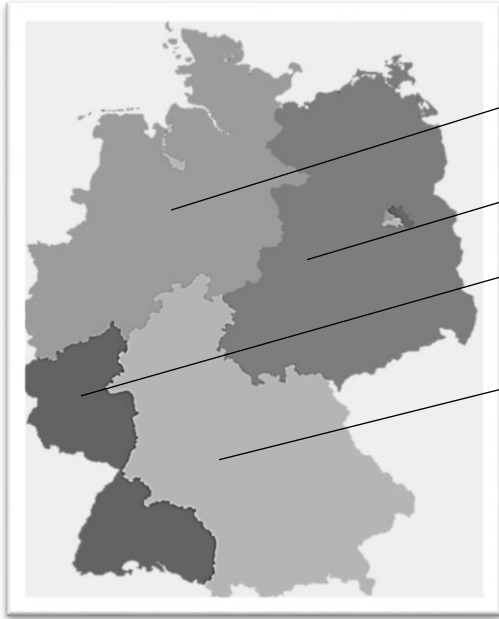
Na koncu današnje učne ure ugotavljam, da znate:

- » naštetih glavna evropska krizna žarišča hladne vojne;
- » pojasniti kdaj in kako so se rešila evropska krizna žarišča hladne vojne;
- » opisati kdaj in s katero pogodbo je bila ustanovljena republika Avstrija;
- » ovrednotiti pomen avstrijske državne pogodbe za današnje slovensko ozemlje;
- » naštetih države, ki so okupirale Nemčijo in Avstrijo;
- » naštetih dve novonastali državi v Evropi iz strani okupacijskih sil;
- » pojasniti razlike v delovanju dveh novonastalih držav v Evropi;
- » pojasniti vlogo Berlina pri nemškem vprašanju.

PONOVITEV – Evropska krizna žarišča

1. S pomočjo zemljevida poimenuj okupacijske cone Nemčije.

2. Pojasni prvo berlinsko krizo (kdaj in zakaj je do nje prišlo, do česa je privedla).

3. Navedi razlike v delovanju dveh novonastalih držav v Evropi po 2. svetovni vojni.

4. Leta 1961 so začeli graditi Berlinski zid, kaj je le-ta pomenil za tamkajšnje prebivalce?

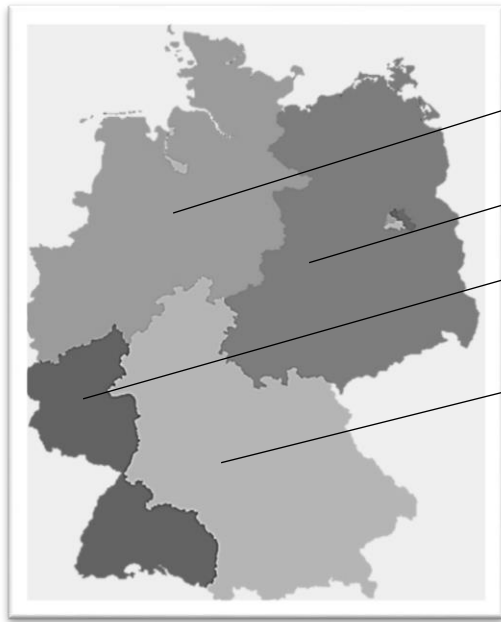
5. V nekaj alinejah pojasni problem avstrijskega vprašanja. Kako je prišlo do njegove rešitve in v kakšnem pogledu še danes vpliva na Republiko Slovenijo?

6. Dopolni besedilo.

Jugoslavija je bila 12. junija 1945 primorana iz _____ umakniti svoje enote. 20. junija je prišlo do podpisa _____ sporazuma, ki je Julijsko krajino razdelil po _____ liniji. Delitev je območje razdelila na cono A pod _____ upravo in cono B pod _____ upravo. Vsaka stran je svojo cono upravljala samostojno. 15. septembra 1947 je bila pravnomočna mirovna pogodba, s katero je Jugoslavija dobila celotno _____ in še Kras, del Vipavske doline do Gorice, Soško dolino do Bovca in Predila, Brda in Breginjski kot. Na spornem ozemlju Trsta in njegovega širšega zaledja pa je nastalo _____, ki je območje razdelilo na _____ in _____. Na koncu je bila kriza rešena po _____ poti. 5. oktobra 1954 je bil podpisan _____, s katerim je cona A STO pripadala _____, cona B STO pa _____. Dokončno se je tržaško vprašanje rešilo z _____ podpisanimi 10. novembra 1975.

PONOVITEV – Evropska krizna žarišča

1. S pomočjo zemljevida poimenuj okupacijske cone Nemčije.

Velika Britanija

Sovjetska zveza

Francija

ZDA

2. Pojasni prvo berlinsko krizo (kdaj in zakaj je do nje prišlo, do česa je privedla).

24. junij 1948 – blokada Berlina, zaradi uvedbe Nemške marke zahodnih okupacijskih con v Zahodni Berlin. Prva berlinska kriza je pomenila zaprtje vseh kopenskih in vodnih poti med Zahodnim in Vzhodnim Berlinom, iz strani Sovjetske zveze. Trajala je do maja 1949 in je predstavljala prvo ostrejšo konfrontacijo med zahodom in vzhodom. Prva berlinska kriza tudi napove delitev Nemčije.

3. Navedi razlike v delovanju dveh novonastalih držav v Evropi po 2. svetovni vojni.

ZRN – Adenauer; povezovanje z zahodom, nemški gospodarski čudež, demokratična in kapitalistična država, edina prava naslednica Nemčije.

NDR – Ulbricht; enostrankarski komunistični sistem, plansko gospodarstvo, gospodarsko nazadovanje, podrejenost Sovjetski zvezi in odmik od zahoda.

4. Leta 1961 so začeli graditi Berlinski zid, kaj je le-ta pomenil za tamkajšnje prebivalce?

Berlinski zid je razmejeval Zahodni in Vzhodni Berlin. S to razmejitevijo je prizadel tudi tamkajšnje prebivalce. S postavitvijo zidu je marsikatera družina ostala ločena do njegovega uničenja. Prihajalo je tudi do pobegov oz. prebegov predvsem iz vzhodne na zahodno stran. Tudi pri pobegih so bile marsikatero žrtve.

5. V nekaj alinejah pojasni problem avstrijskega vprašanja. Kako je prišlo do njegove rešitve in v kakšnem pogledu še danes vpliva na Republiko Slovenijo?

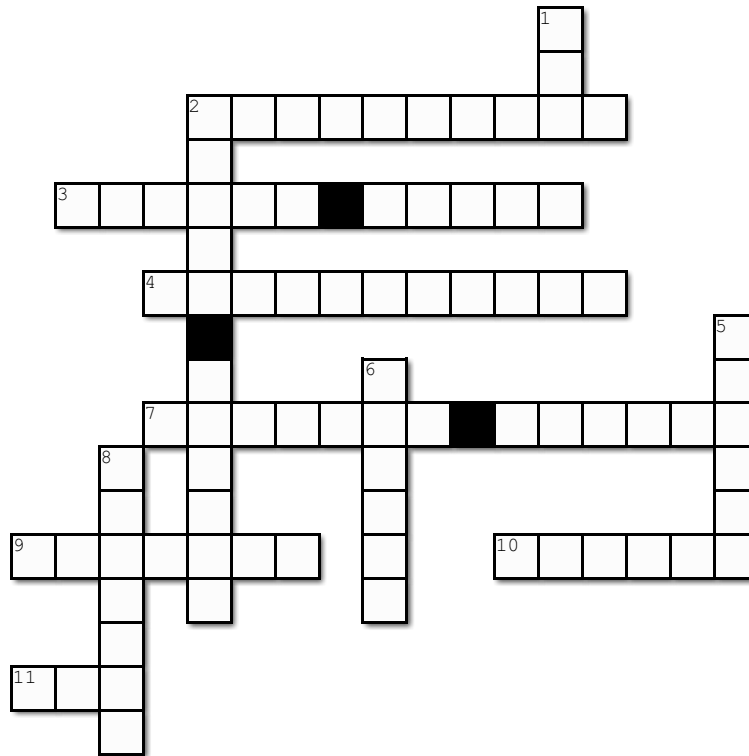
- **Štiri okupacijske cone;**
- **Delitev Dunaja;**
- **15. maj 1955 podpis avstrijske državne pogodbe;**
- **Razglasitev nevtralnosti;**
- **7. člen avstrijske državne pogodbe (slovenska in hrvaška manjšina);**
- **Velja tudi danes za Republiko Slovenijo in njene meje oz. manjšine.**

6. Dopolni besedilo.

Jugoslavija je bila 12. junija 1945 primorana iz **TRSTA** umakniti svoje enote. 20. junija je prišlo do podpisa **DEVINSKEGA** sporazuma, ki je Julijsko krajino razdelil po **MORGANOVI** liniji. Delitev je območje razdelila na cono A pod **BRITANSKO-AMERIŠKO** upravo in cono B pod **JUGOSLOVANSKO** upravo. Vsaka stran je svojo cono upravljala samostojno. 15. septembra 1947 je bila pravnomočna mirovna pogodba, s katero je Jugoslavija dobila celotno **CONO B** in še Kras, del Vipavske doline do Gorice, Soško dolino do Bovca in Predila, Brda in Breginjski kot. Na spornem ozemlju Trsta in njegovega širšega zaledja pa je nastalo **SVOBODNO TRŽAŠKO OZEMLJE/STO** ki je območje razdelilo na **CONO A STO** in **CONO B STO**. Na koncu je bila kriza rešena po **DIPLOMATSKI** poti. 5. oktobra 1954 je bil podpisan **LONDONSKI MEMORANDUM** s katerim je cona A STO pripadala **ITALIJI** cona B STO pa **JUGOSLAVIJI**. Dokončno se je tržaško vprašanje rešilo z **OSIMSKIMI SPORAZUMI** podpisanimi 10. novembra 1975.

PONOVITEV

Name: _____

Created using the [Crossword Maker](#) on [TheTeachersCorner.net](#)

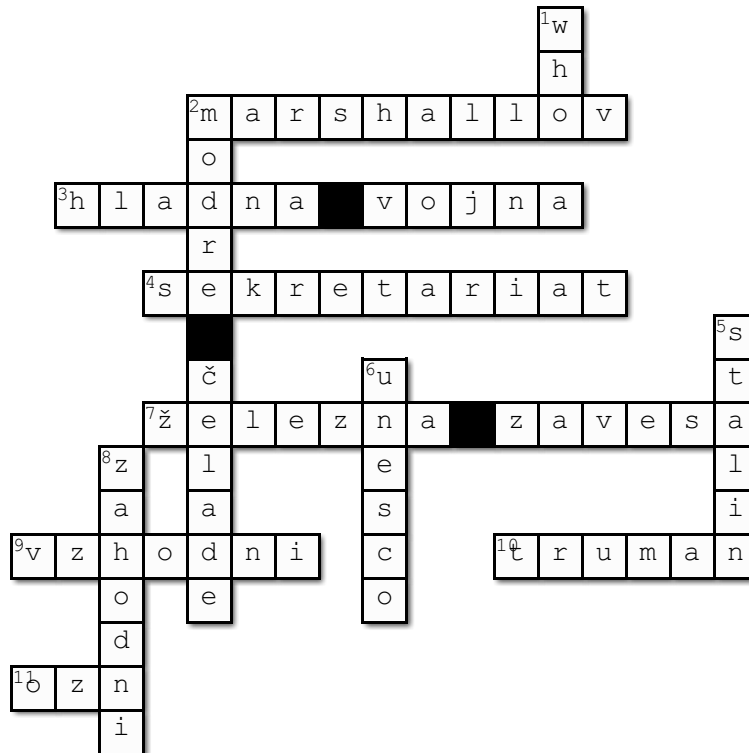
Across

2. Program, ki je evropskim državam priskrbel denar, hrano, stroje in druge dobrine ter tehnično svetovanje.
3. Obdobje, ko ni ne miru ne vojne.
4. Najvišji upravni organ OZN.
7. Ime meje med vzhodno in zahodno Evropo.
9. Blok, ki je bil pod vplivom Sovjetske zveze.
11. Organizacija, ustanovljena aprila 1945 (ZDA, VB, SZ in 48 drugih držav).

Down

1. Organizacija OZN, ki skrbi za zdravstvo.
2. Vojaške mirovne enote OZN.
5. Oseba na vodilnem položaju, ki si je želela širiti komunizem.
6. Organizacija OZN, ki skrbi za izobraževanje, znanost in kulturo.
8. Blok, ki je bil pod vplivom ZDA.

PONOVITEV

Created using the [Crossword Maker](#) on TheTeachersCorner.net

Across

2. Program, ki je evropskim državam priskrbel denar, hrano, stroje in druge dobrine ter tehnično svetovanje. (**marshallov**)
3. Obdobje, ko ni ne miru ne vojne. (**hladna vojna**)
4. Najvišji upravni organ OZN. (**sekretariat**)
7. Ime meje med vzhodno in zahodno Evropo. (**železna zavesa**)
9. Blok, ki je bil pod vplivom Sovjetske zveze. (**vzhodni**)
10. Priimek gospoda, ki je uvedel doktrino, po kateri so ZDA nudile denarno pomoč evropskim državam. (**truman**)
11. Organizacija, ustanovljena aprila 1945 (ZDA, VB, SZ in 48 drugih držav). (**ozn**)

Down

1. Organizacija OZN, ki skrbi za zdravstvo. (**who**)
2. Vojaške mirovne enote OZN. (**modre čelade**)
5. Oseba na vodilnem položaju, ki si je želela širiti komunizem. (**stalin**)
6. Organizacija OZN, ki skrbi za izobraževanje, znanost in kulturo. (**unesco**)
8. Blok, ki je bil pod vplivom ZDA. (**zahodni**)

**Naslov: UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO IN SREDNJO
ŠOLO. Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XVII, posebna št. 4**

ISSN: 1581-8713

ISSN: 1581-8721 (ELEK. VERZIJA)

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

Autorica prispevkov: Manuela Lisjak

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2019